

PC WORLD

10 000 Ft
értékű
szoftver

NEMZETKÖZI

II. ÉVFOLYAM 3. SZÁM 2002. MÁRCIUS ÁRA: 1192 Ft ELŐFIZETÉSSSEL: 330 Ft

I. CD

Mentse, ami menthető!

TELJES VERZIÓ:
Drive Image
3.02

II. CD

MAGYAR NYELVŰ
IRODAI CSOMAGOK:

- MagyarOffice 1.0
- Ability Office 2002

TIPPEK ÉS TRÜKKÖK

DIGITÁLIS
FÉNYKÉPEZÉS

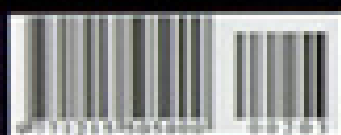
BEJUTATÓ

WINDOWS
COMMANDER 5.0

DOR RAM ÉS PENTIUM 4

ÖRSÉGVÁLTÁS

● IDC

CSAPDÁK a Windows XP-ben

Otthon és irodában könnyedén

HÁLÓZAT varázsütésre

Húsz számítógépházat teszteltünk

HÁZTŰZNÉZŐ

PC WORLD

2002/03

CD MELLÉKLETEK

- Drive Image** .....10. oldal
- gmax – A játékkészítés új generációja** ..... 12. oldal
- Kedvcsináló** ..... 14. oldal

HÍREK

- Hírek, érdekességek a PC-s világból** ..... 24. oldal

SZEM ELŐTT

MSI G3Ti500 PRO-VTG	32. oldal
Maxell MultiTower+	32. oldal
Freecom Beatman Mini CD II	33. oldal
NReady Classic DVD-102	33. oldal
LifeView FlyVIDEO 3000	34. oldal
Philips PCRW3210 KIT	34. oldal
IPC 7521T noteszgép	34. oldal
Mitac 15 hüvelykes TFT monitor	35. oldal
Mindentudó kártyaolvasók	36. oldal
nVidia Personal Cinema	37. oldal
Hitachi DZ-MV100	37. oldal

33. oldal

FÓKUSZ

- Ház[tű]néző – Számítógépházak tesztje** ..... 38. oldal

A világ fejlettebb országaiban, ahol a számítógép már szinte nélkülözhetetlen része az otthonoknak, a gépházak rég kiléptek a „szükséges rossz” státusból, és a lakás fontos feladattal ellátott, praktikus részei lettek. De vajon mi a helyzet idehaza?

HARDVER

- Színes egyéniség – Portocom Multicolor** ..... 49. oldal

A múlt havi *PC Worldben* érintőlegesen már szoltunk a Portocom friss termékéről, a Multicolor-ról. Időközben módunk nyílt alaposabban kifaggatni a kicsikét, erről lesz szó az alábbiakban.

- Plextor 40/12/40A – Lassabban!** ..... 50. oldal

Fékcikorgás. Szemünk láttára ér lassan véget az az időszak, amikor a gyártók szinte kizárólag a sebességre koncentrálnak fejlesztették újabb CD-író meghajtóikat. Látszik a Plextor legújabb vitézén is, hogy nagyobb sebességre képes ugyan, ám ha a helyzet úgy kívánja, vissza tud venni a fordulatszámából...

- Kér egy feketét? – IBM NetVista A22p** ..... 51. oldal

Az IBM asztali gépe két szempontból is nagyon jól illeszkedik jelen számunk tesztjeihez. Egyrészt rendkívül ízléses háza, másrészt a Pentium 4-es CPU köré épülő architektúra okán.

- Nem csak profiknak – Öt megapixeles digitális fényképezőgépek** ..... 52. oldal

A Nikon és az Olympus legújabb digitális fényképezőgépei már az öt megapixeles felbontási határt ostromolják. Ezeknek a masináknak a képei egyszerűen fenomenálisak.

- DDR RAM-os Pentium 4 lapkakészletek és alaplapok tesztje** ..... 54. oldal

Jó ideje már, hogy a DDR rövidítésről nem a kettéosztott Németország egyik fele jut elsősorban az eszünkbe, hanem egy olyan memóriatípus, amely egyetlen órajelütem alatt egy-egy írási és olvasási műveletet képes elvégezni. 2001 júliusában közöltük első olyan tesztünket, amelyben a DDR RAM-ok sebességfőnyét vizsgáltuk egy 1 GHz-es AMD processzor segítségével. Egészen mostanáig tartott, hogy ez a kitűnő ár/teljesítmény arányú memóriatípus a Pentium 4-es processzorokat kiszolgáló alaplapokról is visszaköszönhesse. Hogy miért? Erre a kérdésre is megkerestük a választ.

- Színes vásári forgatag – AMD DDR lapkakészletek** ..... 62. oldal

Az egyszerűség soha nem volt különösebben jellemző a számítástechnikára, az alaplap lapkakészletek területére meg pláne nem. Ami azonban manapság a DDR-es AMD platformon megy

51. oldal

74. oldal

végbe, az még ehhez képest is „figyelemre” méltó. Ember legyen a talpán, aki nyomon tudja követni a történéseket: elég, ha csak egy picit fordítja félre a fejét, és egy-két hónapig nem követi olyan intenzíven az eseményeket, máris értetlenül áll a pult előtt, amikor az eladó visszakérdez: „Mégis, milyen AMD alaplapot szeretne?”

Korongzsonglőrök

- CD-újrairó újdonságok** ..... 68. oldal

Mi újat nyújthat az „ősi” CD formátum, kérdezhetnénk. Az áttörésre még egy keveset várnunk kell, ám közben sem telnek eseménytelenül a fejlesztők, gyártók hétköznapijai. Az utóbbi időszak már kézzelfogható újdonságaiból válogatunk írásunkban, amelyből többek között az is kiderül, milyen lehetőségeink vannak, ha külső és egyben gyors írókat szeretnénk.

Választás előtt

- DVD-meghajtók tesztje** ..... 70. oldal

Néhány éve még a CD-ROM is különlegességnek számított egy PC-ben. Ma viszont már ott tartunk, hogy ha valaki komplett gépet vásárol, akkor a boltokban alapfelszerelésben egy DVD-meghajtót építenek bele. Itt persze felmerülhet a probléma, hogy vajon melyik gyártmány felel meg leginkább a tisztelt vásárlónak. Tesztünkben öt különféle DVD-lejátszót hasonlítottunk össze.

Digitális előnyben

- Pinnacle PCTV Sat** ..... 74. oldal

A számítástechnika és a mikroelektronika rohamos fejlődése számos tárterületre is alaposan rányomta bélyegét – a távközléssel sincs ez másképp. A PC megjelenésekor még csak álmainkban szerepelt a közvetlen műholdas műsorsugárzás, napjainkra pedig már az analóg változat ki is ment a divatból...

80. oldal

Átjáró, világok között – Dazzle Hollywood DV Bridge ..... 78. oldal

Tudományos-fantasztikus regényekben már olvashattunk világok közti hídról, most pedig előben próbáltunk ki egy ilyen mesés szerkezetet. Digitális és analóg mozgóképes eszközeink között biztosít zökkenőmentes átjárást a DV Bridge – akár PC közbeiktatása nélkül is. Cikkünkéből kiderül, hogyan működik, és mire érdemes leginkább használni.

Valós világ – Canon S820D .... 80. oldal

Fotókat szépen reprodukáló nyomtatót már többször bemutatunk a PC World hasábjain, mi több, valódi fotónyomtatókat is, sőt afféléket is, amelyek ügyködésük során nem igénylik számítógépünk segítségét. A most bemutatott új Canon berendezés azonban olyan kunsztokat is tud, amelyek kiemelik a versenytársai közül!

Jobb és a még jobb...

– ATi Radeon II ..... 84. oldal
Januári számunk videokártya-összeállításának szerzője is elismerte: sebességetest ide, benchmarkok oda, az új ATi Radeon 7500-as képminősége érzékelhetően jobb, mint a versenytársaié. Miután időközben szerkesztőségünk vendége volt két Radeon 8500-as is, azt vizsgáljuk meg közelebbről, vajon mi a fontosabb: a „félelmetes” sebesség vagy a képminőség?

SZOFTVER

A Windows XP csapdái – Kockázatok és mellékhatások tekintetében... 88. oldal

Azt ugyan nem tudjuk előre megjósolni, hogy a Windows XP-re való továbbfejlesztés kinek-kinek laza ujjgyakorlat lesz-e, vagy maga a megtestesült rémálom, azért egy jó tanácsot mindenkinek adhatunk: készüljenek fel a javításokra!

Túl az FTP-n

– Mire jó az FXP? ..... 90. oldal
Lapunk egy korábbi számában körbejártuk az internet felhasználásának egyszerűbb módo-

zatait. Ugyancsak behatóan foglalkoztunk az FTP ügyfélprogramok képességeivel, és ajánlottunk is pár figyelemre érdemes darabot. Az ott leírtak kiegészítéseként most az FXP protokollról, valamint az azt támogató néhány szoftverről ejtünk szót.

Fontos javítások, ígéretes újdonságok – Adobe InDesign 2.0-előzetes ..... 93. oldal
Megjelent az Adobe vezető tördelőprogramjának legújabb verziója: látványos újdonságokat, és régen várt hiánypótlásokat ígér. Hogy pontosan mik is ezek, arról szól alábbi írásunk.

Császár módra – Nero SVCD modul ..... 94. oldal
Nagyon régóta vártuk a Nero Burning ROM Super Video CD konverzióra képes modulját, mely néhány hónap késéssel ugyan, de megjelent. Minőségét tekintve az SVCD valahol félúton állomásozik a kiváló minőségű DVD és a házilag is könnyebben összebarkácsolható, ám kissé idejétmúlt Video CD között, ezért hatékony kompromisszumos megoldást jelenthet a jobb minőségű és megfizethető házi videózárra vágyóknak. Kíváncsian vártuk, mit tud kihozni a formátumból az Ahead zászlóshajójának kiegészítője és kinek érdemes azt beszereznie.

Macromedia-színekben – HomeSite 5.0 ..... 98. oldal
Internetoldalak szerkesztésére vállalkozó program sok van, ám ezeket nagyjából két csoportba lehet sorolni: vannak a látványközpontúak, és vannak a kódközpontúak. A kettő közötti fő különbség, hogy míg az előbbi által készített kódot bottal sem érdemes piszkálni, az utóbbival ugyanúgy létrehozhatók nagyon szép, látványos oldalak. A HomeSite is ebbe a kategóriába tartozik, az egyik legjobb kódközpontú szerkesztőprogram.

Parancsolj! – FülEleK – beszédfelismerő program szövegszerkesztőhöz ... 99. oldal
Hazánk egyetlen, magyar nyelvű beszédfelismerő programok gyártásával foglalkozó cége, a Sigmoid Kft. piacra dobta a FülEleK 1.0-t. A szövegszerkesztési folyamatokat egyszerűsíti le ez a szoftver azáltal, hogy megérti és végrehajtja a felhasználó szóbeli utasításait – gyakorlatilag néhány gyakran kiadott szövegszerkesztési parancsot.

A parancsnok – Windows Commander 5.0 ..... 104. oldal
A Windows Commander újabb változatának érkezésekor roppant kíváncsian vártam, hogy a számomra már eddig is majdnem teljesen kielégítő, jó féléves 4.54-es verzióhoz képest milyen „korszakalkotó” újdonságok kaptak helyet. Őszintén bevallom, erőteljesen szkeptikus voltam ezen a téren, nem sok mindenre számítottam, ehhez képest kellemesen csalódtam. Az újdonságok, változások nem feltűnőek, és nem szúrják ki az ember szemét, de némi keresgélés után igen hasznos képességekre bukkanhatunk. Az alábbiakban elsősorban ezeket mutatjuk be.

INTERNET

Netkukkoló ..... 106. oldal

Kártyatrükk – Biztonságosabban a neten ..... 109. oldal
Jó ideig úgy gondoltuk, hogy az interneten történő hitelkártyás vásárlást csupán a pornóoldalak megrögzött látogatóinak találták ki. Aztán sikerült megfertőződnünk a DVD-k által, a kezdetben szűkös hazai kínálat okán egyenes út vezetett az Amazon.com-ra. Mostanság pedig az online játszható játékok veszélyeztetik bankszámlánkat. Minthogy szerettük volna elkerülni a kifosztásunkat, nem voltunk restek, és valamilyen alternatív megoldás után kutattunk. Feltételezve, hogy nem csupán mi vagyunk zöldfülűek e téren, úgy gondoltuk, tanulságos lehet, ha megosztjuk a tapasztalatainkat önökkel, ugyanis van – majdnem – bombabiztos megoldás!

Szombat esti lát ..... 110. oldal
Amióta egyre több parti van a városban, a technokrata bulizós fejek nem bízzák a véletlenre a hétvégi program kiválasztását. Odaülnek az internet elé, beugranak egy chatre, megbeszélik a lehetséges helyszíneket, majd felkúsznak a www.partypeoplepix.com-ra, hogy végérvényesen eldöntsék, hol pörögjenek az este.

Séta a fotóművészet szentélyében ..... 112. oldal
A vizuális dömping világában az internet arra is alkalmas eszköz, hogy gyönyörködtessen, és számottevő vizuális veszteség nélkül mutassa be a kortárs magyar fotográfia értékeit. Ezt bizonyítja Magyarország első interaktív fotóművészeti galériája, amely – szakítva a statikus webes megjelenéssel – lassú, ráérős szemlélődésre invitálja a látogatókat.

Online játékok a weben I. .... 114. oldal
Ha már zsisong a fejünk a sok munkától, tartsunk egy szusszanásnyi szünetet, és kapcsolódjunk ki a web legszórakoztatóbb puzzle-jaival, kártyajátékaival és sportszimulátoraival. CD-re nincs szükség – a szélessávú kapcsolat viszont nem hátrány.

A PC WORLD AZ IDG COMMUNICATIONS (USA) CÉGHEZ, A VILÁG LEGNAGYOBB SZÁMÍTÁSTECHNIKAI KIADÓJÁHOZ KAPCSOLÓDIK. AZ IDG COMMUNICATIONS TÖBB MINT 260 KIADVÁNYT JELENTET MEG 68 ORSZÁGBAN. A KIADÓ SAJTÓTERMÉKEIT HAVONTA MINTEGY 50 MILLIÓAN OLVASSÁK. AZ IDG COMMUNICATIONS TAGVÁLLALATAI VALAMENNYIEN HOZZÁJÁRULNAK AZ IDG HÍRSZOLGÁLTATÁHOZ, AMELY ONLINE MÓDON, NAPONTA SZOLGÁLTATJA A NEMZETKÖZI SZÁMÍTÁSTECHNIKAI HÍREKET.

DIGITÁLIS MÉDIA

Sokfejtű, de nem szörny! – JVC HR-DVS2EU ..... 118. oldal
Bármennyire szeretnénk is, messze még az az idő, amikor privát videofelvételeinket azonnal DVD-re rögzíthetjük. Gyanítom, hogy nagyon sokunknak a videomagnó lesz még hosszú ideig a leggazdaságosabb megoldás, mindehhez viszont a következőkben ismertetendő masina nagyon sok érdekességet rejt...

TIPPEK ÉS TANÁCSOK

Windows XP finomhangolás ..... 120. oldal
Sorozatunkban sorra vesszük az Windows XP azon nehezen megtalálható, vagy egyenesen rejtett beállításait, amellyel az operációs rendszer egyszerűbben kezelhetővé, gyorsabbá válik.

Segélyvonal – Önök kérdezték – mi válaszolunk ..... 122. oldal
Ahány gép, annyi probléma. Lehetne ez a mottó alábbi sorainkhoz, mert volt pár olvasónk, aki hasonló hardverrel más és más problémával szembesült a Windows alatt. Másoknak az új XP család okozott fejtörést, és próbálnak eligazodni benne. Rovatunkban sajnos hardverproblémákat nem tudunk teljes egészében orvosolni, de a szoftver gondokat igyekszünk megnyugtatóan áthidalni.

Trükkök a monitorral és a grafikus kártyával ..... 125. oldal
A látszat csal – de nem a megjelenítőknél. Ott nem is számít más, csak a látszat. Ha villog a képernyő, ha zavaros a kép, a szemünk hamar elfárad, megfájdul a fejünk, és munkakedvünk egykettőre odavész. Az alábbiakban bemutatjuk, hogyan hozhatjuk ki a legtöbbet grafikus kártyánkból és monitorunkból.

Majdnem varázsütésre – Hálózatépítés ..... 126. oldal
Mind több családban és irodában működik egynél több PC. Ezeket érdemes hálózatba kötni, mert így egyszerűen megoszthatók a legfontosabb erőforrások: az állományok, a nyomtatók és az internetkapcsolat.

Alapok nélkül nem megy! – Fényképezés mesterfokon ..... 128. oldal
Aki most adott ki néhány százezer forintot egy digitális fényképezőgépre, valószínűleg ragyogó fotókat vár a gépétől. De öt megapixel, a tízszeres optikai zoom és a többi technikai csoda még kevés ahhoz, hogy az embert egyből fotóművésszé varázsolja. Tetszik, nem tetszik, ehhez meg kell tanulni a fotózás alapfogásait is.

LINUX

Én és a Linux – Küzdelem egy operációs rendszerrel ..... 132. oldal
A számítógép-szaküzletek polcain manapság is sok olyan gép pihen, amelyekhez nem tartozik legális szoftver, sajnos még operációs rendszer sem. Egy ilyen gép megvásárlása után érdemes alaposan végiggondolni, mire is van szükségünk a működtetéséhez. Bizony-bizony egy jól felépített, széleskörűen használható PC-s szoftver rengeteg pénzt is felemészthet. Ez azonban nem törvényszerű, alternatív megoldások is léteznek!

KÖNYVESPOLC

Ridderstråle–Nordström:
Funky business ..... 136. oldal
Az információs társadalom felé ..... 136. oldal
Deke McClelland: Photoshop 6
(Dummies könyvek) ..... 137. oldal

MULTIMÉDIA

CD-ROM-ajánló
Italok, koktélok ..... 138. oldal
Egyetemes történelmi kronológia ..... 139. oldal
Székelyföld és Erdély ..... 140. oldal
A tudás próbája ..... 141. oldal
Mókusiskola:
Matematika – gyakorló szoftver
1. és 2. osztályosoknak ..... 142. oldal
Japán – Képes kulturális atlasz ..... 143. oldal

138. oldal

141. oldal

A CD-k részletes tartalma kivágható formában: 145–146. oldal

PC WORLD

NEMZETKÖZI SZÁMÍTÁSTECHNIKAI MAGAZIN

www.pcworld.hu
pcworld@idg.hu

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG TAGJAI:
IFJ. JANCÓ LÁSZLÓ, PELLER ANDRÁS, STEMLER BALÁZS,
SZÉKELY TAMÁS, TORONTÁLI FERENC

FŐSZERKESZTŐ: BOGNÁR ÁKOS (B. Á.)

SZERKESZTŐ: GYÖRGY GYÖRGY

OLVASÓSZERKESZTŐ: HAVADI KRISZTINA

HIRSZERKESZTŐ: KITZINGER SZONJA

MUNKATÁRSÁK:

EGRI IMRE, MÓRAY GÁBOR, SPÁNYIK BALÁZS

TESZTLABORVEZETŐ: SAMU JÓZSEF

MŰVÉSZETI VEZETŐ: RADNÓTI ÁGNES

TÖRDELŐSZERKESZTŐ: SZEGVÁRI ÉVA

KORREKTOR: TIBAI TÍMEA

SZERKESZTŐSÉGI TITKÁR: LENGYEL ANDREA

KIADJA AZ IDG MAGYARORSZÁGI LAPKIADÓ KFT.
FELELŐS KIADÓ: BÍRÓ ISTVÁN ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ
MŰSZAKI VEZETŐ: BIRKUS IMRE

ÜGYFÉLSZOLGÁLAT:

TELEFON: 474-88-58, FAX: 269-56-76

E-MAIL: TERJESZTES@IDG.HU

LEVÉLCIM: 1374 Bp. 5, Pf. 578

INTERNET: HTTP://WWW.PCWORLD.HU/

A SZERKESZTŐSÉG ÉS A KIADÓ CÍME: 1065 Bp., Révay u. 10.
TELEFON: 474-88-50, FAX: 269-56-76

HIRDETÉSFELVÉTEL: IDG KERESKEDELMI IRODA

HIRDETÉSI IGAZGATÓ: POÓR ROZI

TELEFON: 474-88-60, 474-88-52, FAX: 302-02-99

E-MAIL: KERIRODA@IDG.HU

SZERKESZTŐSÉGÜNK A HIRDETEK TARTALMÁÉRT
NEM VÁLLAL FELELŐSÉGET.

SZÍNBONTÁS: IDG FORMAKÉSZÍTŐ ÜZEM

NYOMÁS, KÖTÉSZET: RÉVAY NYOMDA KFT.

ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ: LÁZÁR LÁSZLÓ

HU ISSN: 1215-5055

TERJESZTI A HIRKER RT. ÉS A LAPKER RT.

A PC WORLD SOK MÁS HELY MELLETT MEGVÁSÁROLHATÓ

AZ ALÁBBI SZÁMÍTÁSTECHNIKAI ÜZLETEKBE IS:

5. DIMENZIÓ BT., 1107 Bp., ÜLLŐI ÚT 250.; BALATI COMPUTERS,
1146 Bp., THÖKÖLY ÚT 88.; 3 TESTŐR COMPUTER BT., 1074 Bp.,
RÁKÓCSI ÚT 54. I/24.; AXICO KFT., 1074 Bp., DOHÁNY UTCA 67.;
SZIKLASZÁRD KFT. 3K.HU, 1046 Bp., LEININGER KÁROLY ÚT 18.

ELŐFIZETHETŐ A KIADÓ TERJESZTÉSI OSZTÁLYÁN
(IDG LAPKIADÓ KFT. 1374 Bp. 5., Pf. 578), A HÍRLAPKÉZBESÍTŐKNÉL,
VALAMINT A VIDÉKI POSTAHIVATALOKBAN.
OTP BANKKÁRTYÁVAL AZ INTERTICKETNÉL, A 266-0000 SZÁMON
HÉTFŐTŐL SZOMBATIG 9–20 ÓRAIG

EGY SZÁM ÁRA 1192 Ft, ELŐFIZETŐKNEK 830 Ft. ELŐFIZETÉSI DÍJ
EGY ÉVRE 9960 Ft, FÉL ÉVRE 5400 Ft, NEGYEDÉVRE 2850 Ft.

A LAP RÉGEBBI SZÁMAI MEGVÁSÁROLHATÓK ÜGYFÉL-
SZOLGÁLATUNKON: 1065 BUDAPEST, RÉVAY U. 10.
(NYITVA: HÉTFŐTŐL PÉNTEKIG: 8.30–16.30 ÓRAIG)

LAPUNK BÁRMELY RÉSZÉNEK MÁSOLÁSÁVAL ÉS TERJESZTÉSÉVEL
KAPCSOLATBAN MINDEN JOGOT FENNTARTUNK.
© PC WORLD 2002. MÁRCIUS
AZ ÚJSÁG MELLÉ CSOMAGOLT KÉT DEMÓ CD A PC WORLD TÉRÍTÉS-
MENTES AJÁNDEKA. ÖNÁLLÓAN NEM HOZHATÓK FORGALOMBA.

TÁJÉKOZTATJUK KEDVES OLVASÓINKAT, HOGY A KÜLÖNBÖZŐ PC WORLD-
VERSENYEKEN, -AKCIÓKON ÉS -REJTVÉNYPÁLYÁZATOKON RÉSZT VEVŐK ÁLTAL
MEGADOTT ADATOK NYILVANTARTÁSUNKBA KERÜLNEK. AZ ADATOK MEGADÁSÁVAL
HOZZÁJÁRULTAK AHOZ, HOGY AZOK FELHASZNÁLÁSÁVAL AZ IDG MAGYARORSZÁGI
LAPKIADÓ KFT. ÉRDEKLŐDÉSÉBE TARTOZÓ KIADVÁNYOK ÉS CÉGEK
AKCIÓIRA, KIADVÁNYAIRA, SZOLGÁLTATÁSAIRA FELHÍVJUK FIGYELMÜKET
– UGYANAKKOR KÖTELEZZÜK MAGUNKAT, HOGY AZ ADATOKAT HARMADIK SZEMÉLYNEK,
INTÉZMÉNYNEK NEM ADJUK ÁT.

IDG
INTERNATIONAL DATA GROUP

AZ INTERNATIONAL DATA GROUP (IDG) A VILÁG VEZETŐ SZÁMÍTÁSTECHNIKAI KIADÓJA. AZ ALÁBBI LISTÁN AZOKAT A KIADVÁNYOKAT SOROLJUK FÖL, AMELYEK AZ IDG KIADÁSÁBAN VAGY KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL JELENNEK MEG, SZERTE A NAGY-VILÁGBAN.

ARGENTÍNA: COMPUTERWORLD ARGENTINA, INFO WORLD ARGENTINA; AUSZTRÁLIA: COMPUTERWORLD AUSTRALIA, AUSTRALIAN PC WORLD, AUSTRALIAN MACWORLD, PROFIT, INFORMATION DECISIONS, RESELLER, NETWORK WORLD; AUSZTRIA: COMPUTERWELT ÖSTERREICH; ÁZSIA: COMPUTERWORLD HONG KONG, COMPUTERWORLD SOUTHEAST ASIA, COMPUTERWORLD MALAYSIA; BRAZÍLIA: DATANEWS, MUNDO IBM, MUNDO UNIX, PC MUNDO, PUBLISH; BULGÁRIA: COMPUTERWORLD BULGARIA, EDI WORLD, PC WORLD EXPRESS; CHILE: COMPUTERWORLD, INFORMATICA; CSEHSZLOVÁKIA: COMPUTERWORLD, PC WORLD; DÁNIA: CAD/CAM WORLD, COMMUNICATIONS WORLD, COMPUTERWORLD, COMPUTERWORLD FOCUS, COMPUTERWORLD UDDANNELSE, LAN WORLD, LOTUS WORLD, MACINTOSH PRODUKTKATALOG, MACWORLD, PC WORLD, PC WORLD PRODUKTGUIDE, WINDOWS WORLD; ECUADOR: PC WORLD ECUADOR; EGYESÜLT ÁLLAMOK: AMIGAWORLD, CABLE IN THE CLASSROOM, CIO, COMPUTER BUYING WORLD, COMPUTERWORLD, DIGITAL NEWS, DOS RESOURCE GUIDE, ELECTRONIC NEWS, FEDERAL COMPUTER WEEK, GAMEPRO, INCIDER/A+, IDG BOOKS, INFO WORLD, LOTUS, MACWORLD, MOMENTUM, NETWORK WORLD, NEXTWORLD, PC GAMES, PC WORLD, PC LETTER, PUBLISH, RUN, SUMERIA, SUNWORLD, SWATTPRO; EGYESÜLT KIRÁLYSÁG: LOTUS MAGAZIN, MACWORLD; EGYIPTOM: PC WORLD MIDDLE EAST, COMPUTERWORLD MIDDLE EAST; FINNSZÁG: MIKROPC, TIETOVERKKO, TIETOVERKKO; FRANCIAORSZÁG: COMPUTER DIRECT DISTRIBUTIQUE, GOLDEN MAC, INFOPC, LANGUAGES & SYSTEMS, LE GUIDE DU MONDE INFORMATIQUE, LE MONDE INFORMATIQUE, TELECOMS & RESEAUX INTERNATIONAL; FÜLÖP-SZIGETEK: COMPUTERWORLD, PC WORLD; GÖRÖGORSZÁG: INFO WORLD, PC GAMES, PC WORLD; HOLLANDIA: COMPUTERI TOTAAL, COMPUTERWORLD, LAN MAGAZINE, MACWORLD MAGAZINE; INDIA: COMPUTERS & COMMUNICATIONS; ISRAEL: COMPUTERWORLD, PC WORLD; JAPÁN: COMPUTERWORLD, MACWORLD, SUNWORLD; JUGOSZLÁVIA: MOI MIKRO; KANADA: DIRECT ACCESS, GRADUATE COMPUTERWORLD, INFOCANADA, NETWORK WORLD CANADA; KENYA: EAST AFRICAN COMPUTER NEWS; KINAI NÉPKÖZTÁRSASÁG: CHINA COMPUTERWORLD, PC WORLD, ELECTRONICS INTERNATIONAL, IDG HIGH TECH BEIJING, NEW PRODUCT WORLD, CHINA NETWORK WORLD; KOLUMBIA: COMPUTERWORLD COLUMBIA; KOREA: COMPUTERWORLD, MACWORLD, PC WORLD; LENGYELORSZÁG: COMPUTERWORLD, KOMPUTER; MAGYARORSZÁG: COMPUTERWORLD-SZÁMÍTÁSTECHNIKA, PC WORLD, GAMESTAR; MEXIKÓ: COMPU EDICION, COMPU MANUFACTURA, COMPUTACIONIPUNTO DE VEMA, COMPUTERWORLD, MACWORLD, MUNDO UNIX, PC JOURNAL, WINDOWS; NÉMETORSZÁG: COMPUTERWORLD, COMPUTERWOCHE FOCUS, COMPUTERWOCHE EXTRA, COMPUTERWOCHE KARRIERE, EDV ASPEKTE, INFORMATION MANAGEMENT, LOTUS WELT, MACWELT NETZWELT, PC WELT, PC WOCHE, PUBLISH, UNIT, UNIX WELT; NIGÉRIA: PC WORLD AFRICA; NORVÉGIA: COMPUTERWORLD, PC WORLD, LOTUSWORLD, MACWORLD, NETWORK WORLD, PC WORLD EKSPRESS, PC WORLD, PC WORLD'S PRODUCT GUIDE, PUBLISH WORLD, STUDEM GUIDEN, UNIX WORLD, WINDOWS WORLD; OLASZORSZÁG: COMPUTERWORLD, MACWORLD, NETWORKING, PC WORLD; OROSZORSZÁG: COMPUTERWORLD-MOSCOW, PC WORLD, NETWORKS; PANAMA: PC WORLD PANAMA; PERU: PC WORLD, COMPUTERWORLD PERU; SPANYOLORSZÁG: AMIGA WORD, CIMWORLD, COMPUTERWORLD, COMUNICACIONES WORLD, MACWORLD, PC WORLD, PUBLISH; SVÁJC: COMPUTERWORLD, MACWORLD, PC & WORKSTATION; SVÉDORSZÁG: AFFARESEKONOMI MANAGEMENT, ATTACK, CAD/CAM WORLD, COMPUTERSWEDEN, DIGITAL VARLDEN, LOKALA NATVERK/LAN, LOTUS WORLD, MAC & PC, MACWORLD, MIKRODATORN, PC WORLD PUBLISHING & DESIGN (CAP), UNIX/OPNA SYSTEM, DATALNGENJOEN, MAXI DATA, WINDOWS; TAJVAN: COMPUTERWORLD, PC WORLD; THAIFÖLD: THAI COMPUTERWORLD; TÖRÖKORSZÁG: COMPUTERWORLD MONITOR, MACWORLD, PC WORLD; ÚJ-ZÉLAND: COMPUTER LISTINGS, COMPUTERWORLD, PC WORLD.

Az én kis falum

Tisztelt Tóth Sándor Polgármester Úr!
Tisztelt Sanyi Bácsi!

Bocsásson meg, hogy ekkora nyilvánosság előtt és ilyen bizalmasan szólítom meg, de egyrészt az, amiről írni szeretnék, valószínűleg még sok kollégáját érintheti, másrészt van szerencsém személyesen is ismerni önt, és tudom, hogy nagyon sokan szólítják egyszerűen „Sanyi bácsinak”.

Szóval, pár héttel ezelőtt a vasárnapi újságokat lapozgatva érdekes cikke kaptam fel a fejem. Egy közös ismerősünk tollából származó írás azt taglalja, hogy valaki vagy valakik galád módon megszerezték falunk nevének com-os internet címét, és azon valamilyen erotikus tartalmat helyeztek el. (Szándékosan nem írom le a konkrét nevet, nem szeretnék reklámot csinálni az „elkövetőknek”). Az újságíró hosszasan idézi önt, mármint hogy ez tarthatatlan, és jogi úton kívánja megszüntetni ezt az állapotot.

Gyanítom, hogy valaki vagy valakik alaposan „megvezették” önt! Emlékszem, már jó két éve időről időre szóba került a Régi moziban, tudja, a kocsmáros Gyurinál, hogy „kéne valamilyen internetes dolgot csinálni a faluban”, de ezek a – rendszerint sörözéssel egybekötött – „gyűlések” mindig azzal zárultak, hogy erre nincs pénz az önkormányzatnak! Most pedig ni, azt olvasom, hogy ön pereskedni kíván egy doménnévéért! Egy olyanért, amelyhez valójában a tulajdonosán kívül senkinek semmi köze!

Féltem mindettől önt. Azt a polgármestert, aki harcosan küzd a csatornázáshoz szükséges milliárdokért, tárgyal az autópályásokkal – hiszen nincs a világon még egy olyan település, amelyen kétszer is átvezetnek egy forgalmas sztrádát, mégis csekély öt kilométerért kifizettetik a lakosokkal a teljes autópályadíjat –, és ki ne emlékezne arra, amikor két éve, mindenki meglepődésére, néhány napra megoldotta a prosztikédést! Érthető persze a felháborodása, hiszen annak a falunak az első embereként – melynek neve, gyanítom, éves szinten a hazaiak közül a leggyakoribb szereplője a világsajtó híreinek – nehezen emészthető meg, hogy hiteles szállásinformációk helyett holmi „szőrös muffok” képei jelenjenek meg! Ennek ellenére féltem önt! Egyrészt egy ilyen pernél azért a hatályos hazai – tulaj-

donképpen nem is létező – gumijogszabályok, és nem a pillanatnyi érzelmek az irányadók, a nehezményezett címen pedig sok minden olvasható, csak törvénybe ütköző nem. Másrészt az internet szabad, már-már annyira az, hogy inkább nevezhető anarchikusnak, mint demokratikusnak! Szabályait önmaga alakítja ki, ráadásul a hazai névkiosztási gyakorlatot egy civil szervezet találta ki, jogi kérdésekben is valószínűleg ők fognak dönteni.

Még inkább meglep mindez a „lázadás”, ha megtekintem a falu „gyári” honlapját, a .hu

„Gyanítom, hogy valaki vagy valakik alaposan »megvezették« önt! Emlékszem, már jó két éve időről időre szóba került a Régi moziban, tudja, a kocsmáros Gyurinál, hogy »kéne valamilyen internetes dolgot csinálni a faluban«, de ezek a – rendszerint sörözéssel egybekötött – »gyűlések« mindig azzal zárultak, hogy erre nincs pénz az önkormányzatnak! Most pedig ni, azt olvasom, hogy ön pereskedni kíván egy doménnévéért! Egy olyanért, amelyhez valójában a tulajdonosán kívül senkinek semmi köze!”

végűt, amelyet viszont tavaly augusztus óta nem frissített senki, igaz, az sem derül ki belőle, hogy ez kinek a dolga, sehol egy impresszum vagy egy „kiadó neve” rubrika. Akkor meg mi a fenének a .com végződésű? De rendben van! Kezdenek bele ebbe a szinte biztos vereséggel kecsegtető jogi procedúrába. Hátha mégis nyernek! Mert akkor az majd alapjaiban rengeti meg a hazai internetes névosztás gyakorlatát! Lehet, hogy még az ISZT mindenfelettsége is megszűnik?

Érdeklődéssel várom a fejleményeket, addig is sok sikert kívánok a feladataihoz:

György György

DRIVE IMAGE 3.02

TELJES VERZIÓ!

A PARTÍCIÓK VÉDANGYALA

A Drive Image 3.02 olyan adatvédelmi program, amely a merevlemez általunk kijelölt partíciójáról készít pillanatképet, majd egy későbbi időpontban ez alapján visszaállíthatjuk az eredeti állapotot.

MIÉRT JÓ EZ?

Képzeld el, hogy immár sokadik alkalommal feltelepítette operációs rendszerét, végrehajtotta a finomhangolási beállításokat, feltette a hibajavításokat és legfontosabb alkalmazásait, frissítette a böngészőt. Szerencsés esetben már két-három, de lehet, hogy négy-öt vagy akár több óra alatt végez a munkával.

Őn is tudja: egy bizonyos idő elteltével mindezt kezdené elölről, hiszen a feltelepített programok egyre mélyebb nyomokat hagynak a rendszerben, mi több, tönkre is tehetik annak biztonságos működését. De mást ajánlunk!

A Drive Image segítségével létrehozhat egy tömörített, ellenőrzött másolatot kedvenc operációs rendszere jelenlegi állapotáról. Ezt gondosan elteheti egy védett partícióra, vagy akár kiírhatja CD-re, a lényeg, hogy meglegyen. Majd, ha eljön az újratelepítés ideje, ahelyett hogy órákat szöszmötölne, egyszerűen csak újra előveszi a programot, és pár perc múlva legjobb állapotában kapja vissza operációs rendszerét, és valamennyi telepített alkalmazását.

A PC World szerkesztősége nap mint nap használja a programot. Nagyon megkönnyíti munkánkat, hogy az eredeti tesztkörnyezet néhány perc alatt visszaállítható.

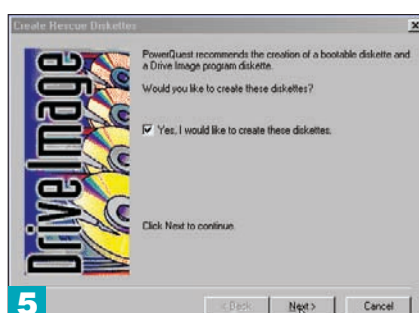
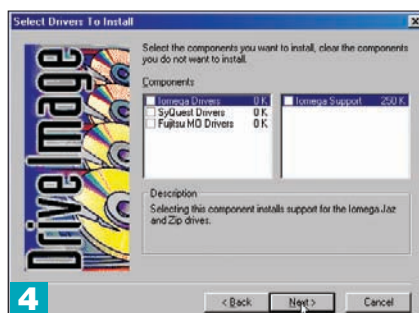
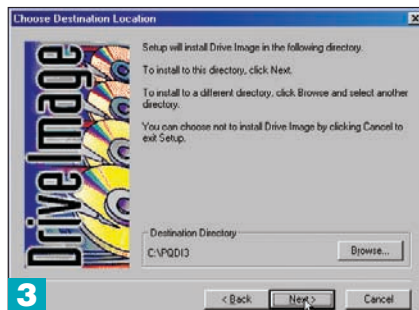
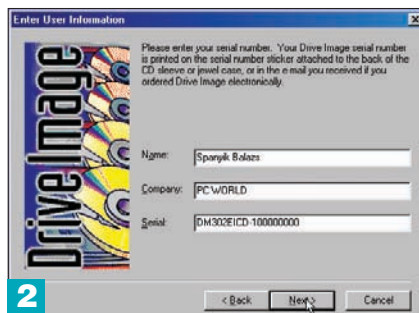
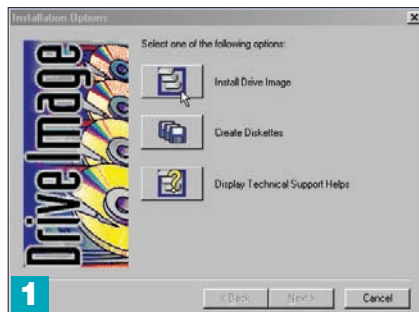
TELEPÍTÉS

A kezdőképernyőn válasszuk az Install Drive Image gombot (lemezeket ráérünk később is elkészíteni – a program amúgy is felajánlja a telepítés végén). Átlépve a következő képernyőn, a név, cégnév és a sorozatszám megadásához jutunk. Az első kettő értelemeszerű, míg a harmadik mezőbe a DM302EICD-100000000 (nyolc nulla) karaktersorozatot kell megadnia. Ezt követően fogadjuk el a licencszerződést, majd jelöljük ki a program telepítési helyét. A mentés történhet Iomega, SyQuest, esetleg Fujitsu mágneses-optikai tárolóra is; ezek támogatását kell a következő képernyőn beállítanunk – ha nincs ilyenünk, felesleges feltelepítenünk, egyszerűen lépünk tovább. Az állományok másolása után a program felajánlja, hogy készítsük el az indítólemezeket (két üres flopirra lesz szükségünk). Tegyük így, mert fontos lehet a későbbiek során! Az indítólemezekkel a telepített operációs rendszertől függetlenül bármikor előhívható a Drive Image, így az elmentett pillanatkép akkor is elérhető, ha nincs még működő rendszer a gépünkön (ne felejtjük el, hogy ehhez hajlékonylemezről kell indítani a rendszert, amihez BIOS-ban át kell állítani a betöltődési sorrendet). Végül a Finish gombra kattintva fejezzük be a telepítést.

FIGYELEM!

A program Windows 95, Windows 98 és Windows 98SE alatt fut tökéletesen (DOS üzemmódot használ). Azonban a telepítés során készített indítólemezekről elindítható a grafikus felület Windows Me, Windows NT és Windows 2000 rendszerekkel is, de vigyázat! Csak a Windows NT-vel bezárólag ismeri az NTFS partícióformátumot, így a 2000-es operációs rendszerrel létrehozott NTFS területeket nem tudja másolni! Windows XP rendszerekhez nem használható!

Felhívjuk figyelmüket, hogy a program helytelen használata kiemelten veszélyes! Kérjük, járjanak el rendkívül körültekintően! A használatból eredő kárért sem a PowerQuest Inc., sem a PC World, sem az IDG Magyarországi Lapkiadó Kft. nem tehető felelőssé. A program használatához sem a PowerQuest, sem a PC World nem nyújt semmilyen formájú hivatalos terméktámogatást.

**A TELEPÍTÉSHEZ
SZÜKSÉGES KÓD:**

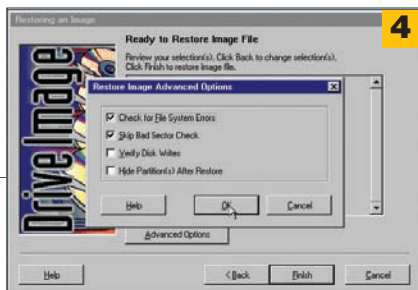
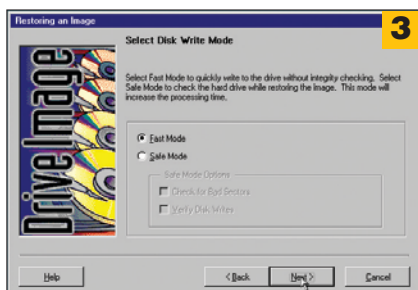
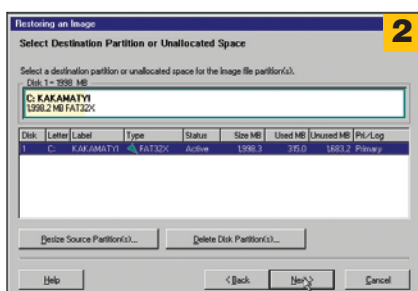
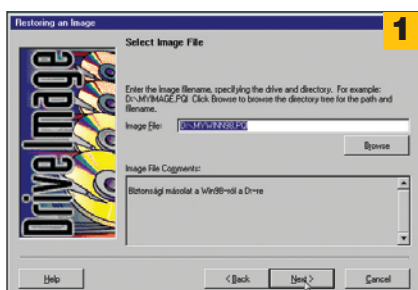
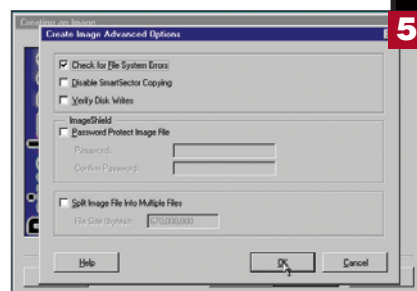
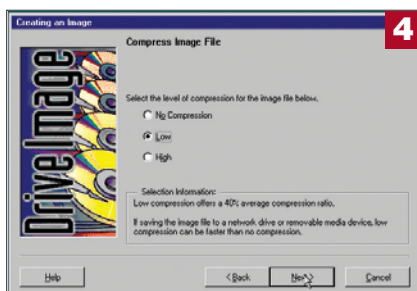
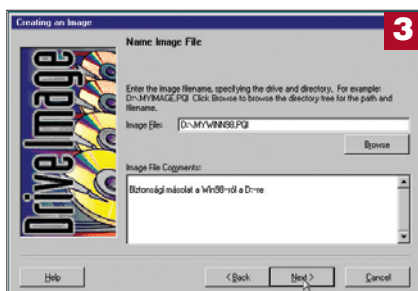
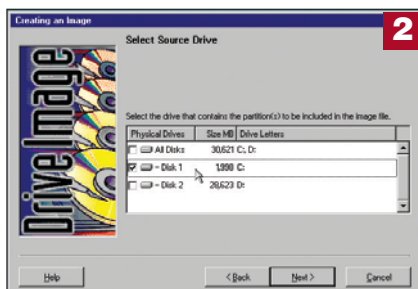
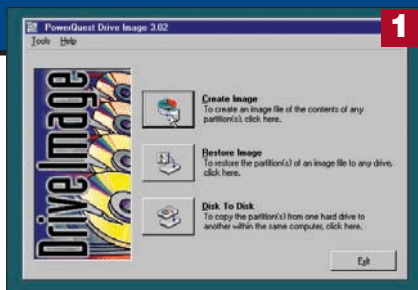
DM302EICD-100000000

PILLANATKÉP MENTÉSE

A program az indulást követően azonnal az operációs rendszer elhagyása mellett dönt, és DOS üzemmódba tér.

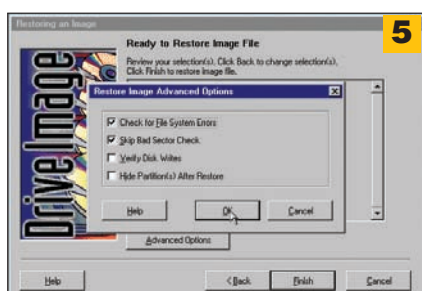
1. A főmenüben kattintsunk a Create Image gombra. **1**
2. A következő képernyőn válasszuk ki, melyik merevlemez partíciójáról akarunk menteni. **2**
3. Ezután meg kell határoznunk a mentés helyét és a pillanatkép nevét. Vigyázat, a mentés helye nem lehet ugyanaz a partíció, amelyet épp el szeretnénk menteni! **3**
4. Az elmentett anyagot tömöríthetjük is, így kevesebb helyet foglal majd el. Az egyszerűbb (Low) tömörítési eljárás gyorsabb, de nem nyerünk vele túl sokat. A High tovább tart ugyan, viszont cserébe hozzátétleg a felére csökkenthetjük az image (tükör-) állomány méretét. **4**
5. A tényleges mentés megkezdése előtt az Advanced Options gombra kattintva további beállítási lehetőségeket kapunk: kérhetjük a lemeze írás ellenőrzését, jelszóval láthatjuk el, vagy a megadott méretű darabokra szabdalhatjuk a leendő tükörállományt. **5**
6. Végül a Finish gombbal indítható a mentés, amelynek végén a program boldogan számol be az állomány sikeres létrehozásáról.

PILLANATKÉP VISSZAÁLLÍTÁSA

A visszaállítás történhet az éppen aktuális operációs rendszer alá feltelepített Drive Image-ből, de használhatjuk a telepítéskor készített indítólemezeket is. VIGYÁZAT! A partíció visszaállítása törli a régi partíció tartalmát!

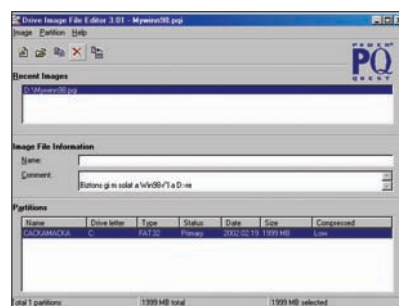
1. A főmenüben válasszuk a Restore Image gombot.
2. Először is adjuk meg, hol található az elmentett állomány, majd határozzuk meg, melyik merevlemezre szeretnénk visszaállítani. **1**
3. Mivel a visszaállítás csak a megadott méretű üres helyre történhet, szükséges lehet a jelenlegi partíciók átméretezése vagy törlése. **2**
4. A program kétféle módon működhet: az elsőben (Fast) mindenféle ellenőrzés nélkül, gyorsan visszaírja az állomány tartalmát, míg a másodikban (Safe) felügyeli az írási műveletet, rossz szektorok és írási hibák után kutatva. **3**
5. Itt is vár ránk egy Advanced Options gomb, továbbá néhány extra lehetőség: különböző hibakeresési módok között választhatunk, illetve kérhetjük, hogy a visszaállított partíció rejtve maradjon. **4**
6. A Finish gombra kattintva megkezdődik a visszaállítás, amelynek végén szép színes ábra tájékoztat a merevlemez felosztásáról. **5**

EXTRA FUNKCIÓK

A program lehetőséget kínál partíciók merevlemez közötti másolására (a főmenüben Disk to Disk gomb). Erre akkor lehet szükség, ha több azonos gépre szeretnénk feltenni ugyanazt a rendszert, de nincs semmilyen hálózatos lehetőség elosztott telepítésre. Ilyenkor egy gépet kell megfelelő állapotba hozni, majd ebbe berakva a többi gép merevlemezeit, elkészülhet a kívánt másolat.

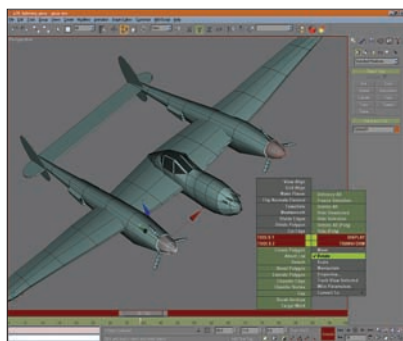
A program része a Drive Image Editor, amelyben már elkészített pillanatképek szerkesztését teszi lehetővé: átnevezhetünk, kitörölhetünk vagy új állományba rakhatunk partíciókat, sőt lehetőség van az egyes állományok visszaállítására a pillanatképfelvételeiből.

gmax

A játékkészítés új generációja

Pár éve, amikor napvilágot látott a Doom első része, új kezdeményezés indult a játékpiacon, amely talán a Half-Life és kiegészítőinek megjelenésekor érte el csúcspontját: a módosítható, egyedileg átszerkeszthető játékokról van szó. Azóta számos más, e lehetőséget felkínáló játék látott napvilágot, például a Quake, az Unreal, a Drakan vagy a Freespace. Az ilyen típusú játékok esetében a fejlesztőcégek elérhetővé tesznek egy szerkesztőprogramot, amelynek segítségével a játéktartalom kisebb-nagyobb mértékben módosítható, kiegészíthető, vagy esetleg teljesen új játékmenet hozható létre. E módosítások ezek után szabadon cserélgethetők a játékosok, pontosabban most már a játékszerkesztők között. A felhasználók öröme mellett gyártói szempontból a szerkesztőkészlet jelentősen növeli a játék értékét, mert a termék életciklusa meghosszabbodik. A Discreet a gmax szoftterrel az ilyen lehetőséget kínáló játékok még nagyobb mértékű elterjedéséhez kíván hozzájárulni, oly módon licenelve a gmax dev eszközt, hogy az elősegítse egyéb – elsősorban 3ds max – termékeinek elterjedését. Mi kell ahhoz, hogy egy játék gmaxes legyen? A játékospálya-szerkesztőnek a játék, a gmax és a játékhoz készített game pack (a fejlesztőcégnak pedig legális 3ds max-licenc és gmax dev készlet). Egy játékcsoomag (game pack) tartalmazza a gmax beállításait, a kezelőfelületét – akár DCOM (például Flash kezelőfelület) objektumokkal –, az extra eszközöket és egyéb szükséges információkat, programokat, amelyek a kapcsolat létrehozásához, illetve a játszható módosítás elkészítéséhez szükségesek. Miután a gmax dev segítségével elkészült a game pack, a fejlesztők is ezzel az eszközzel készítik az újabb pályákat, objektumokat, komplex jeleneteket. Ebből következően a gmax dev licencelése után a grafikus fejlesztői munkahelyek száma megduplázódik. Ez egy nagy produkciónál nemcsak kiadást, hanem komoly megtakarítást is eredményez.

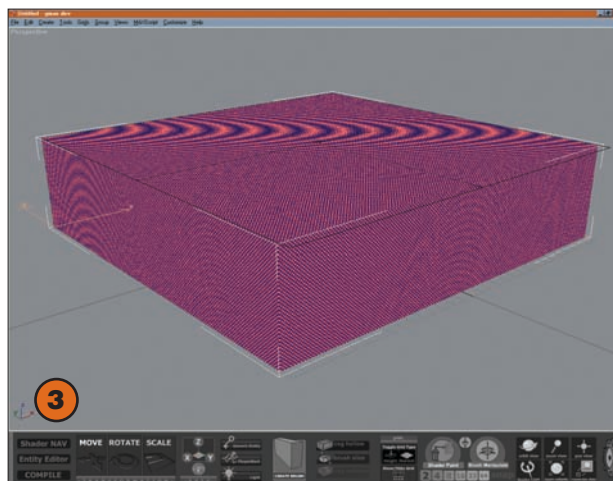
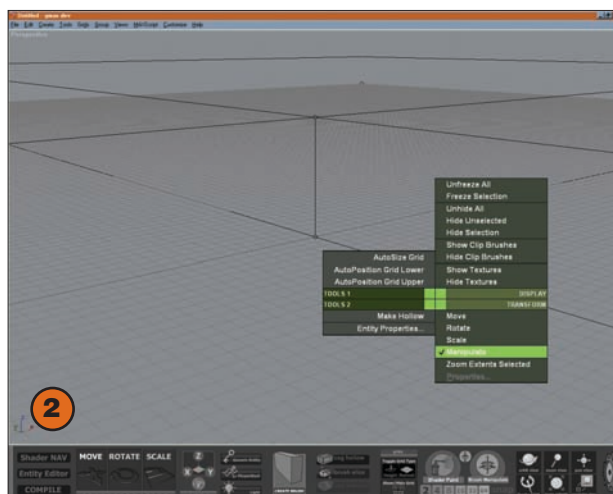
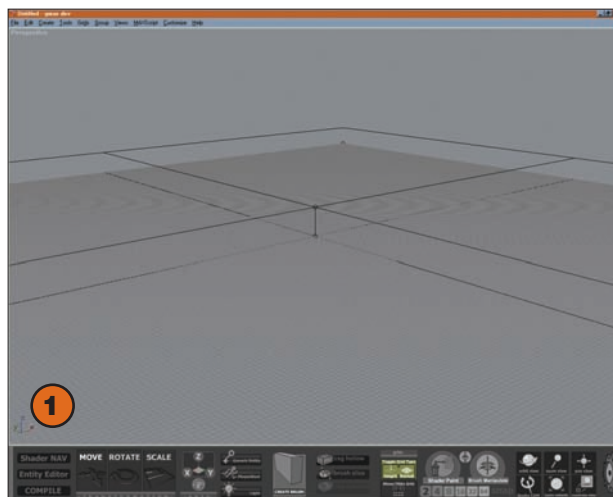

A játékcsoomag egy nyilvános, a játék mellett terjesztett alkalmazás, így a lelkes játékosok teljesen egyedi, tetszőleges tartalmat hozhatnak létre, amelyeket azután szabadon cserélgethetnek.

Felmerülhet a kérdés, hogy ha eddig is léteztek szerkeszthető játékok, akkor most mi az új, mi a jó a gmaxben? Ezt a kérdést két oldalról kell megközelíteni. Egyrészt a fejlesztőknek nem kell minden egyes játékhoz külön egyedi szerkesztőt készíteni, hanem a gmax és 3ds max kínálta professzionális eszközökre támaszkodhatnak. A játékosok pedig sokkal könnyebben, rugalmasabban és professzionális környezetben, professzionális eszközökkel módosíthatják a játékot. És még valami: személyes tapasztalatainkra támaszkodva nyugodtan állíthatjuk, hogy egy biztosan működő, stabil szerkesztő-eszköz nem elhanyagolható szempont.

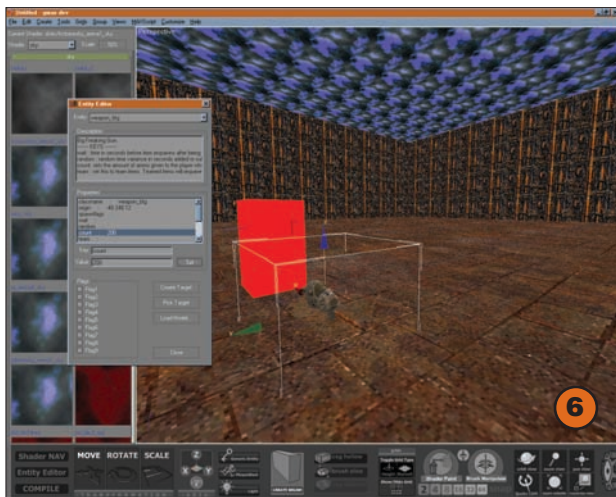
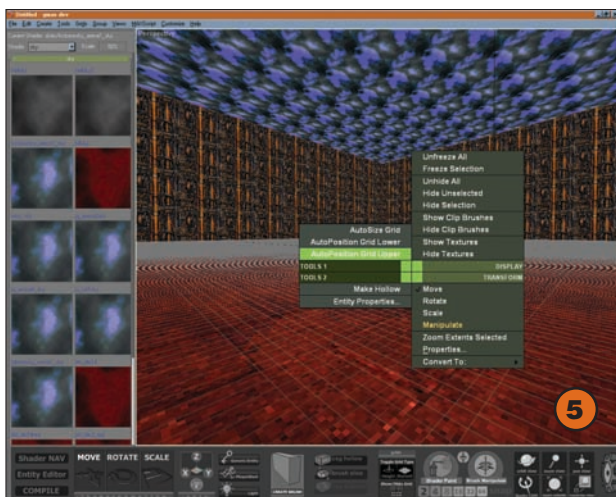
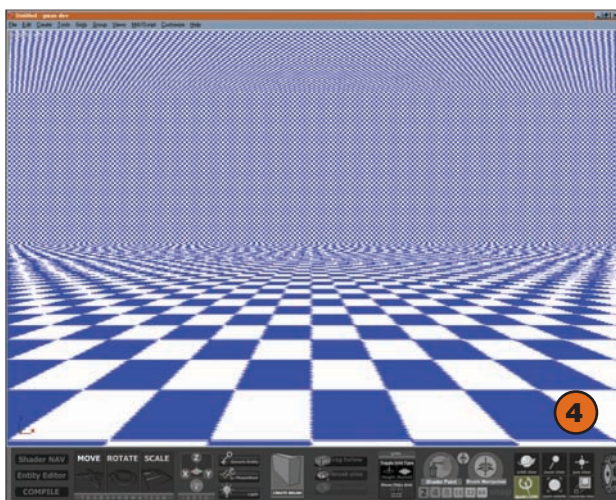
Az utóbbi időben sorra jelennek meg a gmax támogatta játékok, mi most az egyik elsőről, a Quake3-ről és gmax-kapcsolatról írunk. Aki használta már a 3ds max szoftvert, az nagyon egyszerűnek fogja találni a gmax kezelését. Aki pedig még nem, az is gyorsan megtanulja. Meg is kell tanulni, hiszen a gmax felületét és eszköztárát a játékfejlesztők saját maguk alakíthatják ki (akár Flash animációkat is alkalmazhatnak), így a különböző játékokhoz teljesen eltérő küllemű és funkcionális megoldások születnek.

A most bemutatandó verzióban a navigálás a következő: az aktiválni kívánt nézetablakot rákattintással választhatjuk ki. A nézet a legalul található

Maximize View kapcsolóval nagyítható ki maximális méretre. Az interaktív ránagyítás/távolítás a Zoom View funkció aktiválásával történik. Az (Alt) + középső egérgomb kombinációval vagy az Orbit View kapcsolóval forogtunk az adott nézetben. A Quad menü a nézetablakra a jobb egérgombbal kattintva hívható elő.

A rövid áttekintés után egy példa alapján nézzük meg lépésről lépésre, hogyan készíthetünk új pályákat a népszerű, de már néha unalmas Quake3 programhoz:

Maximalizáljuk a perspektivikus nézetet (Maximize View).

A Grid Type gombot választva aktiváljuk a magassági (height) rácsozatot (segédrács) (1. kép).

A jobb egérgombbal a képernyőre kattintva a felbukkanó lebegőmenü (Quad menü) Transform csoportjából aktiváljuk a Manipulate funkciót. Ekkor a megjelenő GridManip feliratú manipulátorral meghatározhatjuk a magassági rács objektumméretét, amelyről a felbukkanó felirat tájékoztat. A „Floor: 0.0 Ceiling: 512 Height: 512” értéket állítsuk be (2. kép).

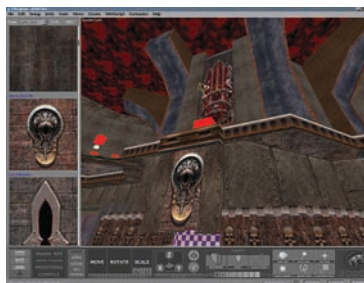
A Grid Settings Snap (2/4/8/16/64) kapcsolót állítsuk 64-re.

A Create Brush kapcsolót aktiválva a „rácsra ugrás” vizuális visszajelzésként, apró, világoskék szálkereszt jelenik meg a képen. Céllozunk meg vele a nézetablak bal felső sarkát, és lenyomva tartva a bal egérgombot, húzzuk az egeret a jobb alsó sarok felé. Ezzel egy sakktáblamintás dobozt hoztunk létre (3. kép). A fent ismertetett módon az Orbit funkcióval tetszés szerint körbejárhatjuk teremtményünket.

Most válasszuk a 4-es Grid Snap-beállítást. És egy egyszerű kattintással a CSG Hollow gombon tegyük üreggé előbbi dobozunkat. Erre azért van szükség, mert a játék a dobozon belül fog lejátszódni. Egy utolsó kattintás, és már el is készült egy nagyon egyszerű játéktér.

A Quake CAM gombbal quake-es nézőpontból láthatjuk a jelenetet, bejárni pedig a programban megszokott módon egérrel és a W/A/S/D gombokkal lehet (4. kép).

Most a még mindig sakktáblamintás falaink felöltöztetésén van a sor. Ehhez nem kell mást tenni, mint megjeleníteni a Quake Shader Navigatort a Shader Nav elemre kattintva. A Shader legördülő menüből válasszuk ki a base_wall pontot. Ekkor megjelennek a falakon használható alapvető textúrák (5. kép). A mintázni kívánt falrészletek kijelölés után (a (Ctrl) gombbal egyszerre többet is kijelölhetünk) pirosra válnak, ekkor kattintsunk a textúrák egyikén, és máris izgalmasabb látvány tárul elénk. Az összes fal elemre hajtsuk végre a textúrázást. Természetesen bármilyen mintázatot választ-

hatunk, például mennyezeti elemnek a Sky textúracso-magból borongós égboltot. Megjelenítve a Quad menüt, aktiváljuk az AutoPosition Grid Upper elemet. Ezzel a módszerrel meghatároztuk, hogy a segédrács melyik felén akarjuk létrehozni az újabb objektumokat.

Állítsuk a Grid Snap funkciót 8-as értékre, majd kattint-

sunk a PlayerStart gombra, és a megismert módon helyezzünk el egy dobozt a talajon. Ez lesz a játékos kezdő pozíciója. Ezt minden esetben meg kell adni! Az új pálya nem is szerepelhetne a Quake-ben, ha nem lennének fegyverek is. A Generic Entity gombot aktiválva az eszközöket egy egyszerű kattintással a talajon helyezhetjük el.

Az Entity Editor funkciót aktiválva megjelenik egy lebegőablak. Az Entity legördülő menüből válasszuk a weapon_bfg elemet. Ezzel az előbb létrehozott egyszerű Entity máris egy BFG (Big Freaking Gun) ágyúvá nemesül (6. kép). A lebegőablak Properties területén állíthatjuk be a fegyver tulajdonságait. A Set gombot használva állítsuk mondjuk a count értéket 200-ra (ezzel a fegyverhez felvehető lőszer mennyiségét határoztuk meg).

Ha elkészültünk, mentjük el művünket tetszőleges néven. Az így létrehozott gmax kiterjesztésű állományokat bármikor visszaolvashatjuk.

Most már csak az új pálya kipróbálása maradt hátra. Aktiváljuk a bal alsó sarokban található Compile funkciót. Itt három lehetőség közül választhatunk: Quick Compile – a fények nem számítódnak ki; Normal Compile – a fényinformációk csak elnagyolva, közelítő számítással tárolódnak; végül a Full Compiles – a legjobb minőségű megjelenítéshez. A választásnak nincsen komoly jelentősége, hiszen nem helyezzünk el extra fényeket a jelenetben.

Utolsó műveletként indítsuk el a Quake3 programot, és a konzolfelületen írjuk be a következőket:

```
sv_pure 0
```

```
map (az elkészített pálya neve)
```

Indulhat a játék (7. kép)!

Az így elkészült pálya komolysága természetesen megkérdőjelezhető: a gmax-jelenetek bonyolultságának, játszhatóságának és az új élmény létrehozásának csak a kreativitás szab határt.

Bakos Gábor (gbakos@s21net.com),
Vobornik András (avobornik@s21net.com)

Nyalánkságok a két CD-ről

CD-ajánló

A PC World szerkesztőinek törekvése az, hogy kevesebb, ám a mindennapi számítógépes életben jól használható programot tegyünk közre és mutassunk be a lapban, valamint a CD-n. Mindemellett száznál is több hasznos szoftver kipróbálható változata került fel a két CD-re. Az alábbiakban az érdekesebbek közül ajánlunk néhányat az olvasó figyelmébe. A programok mindegyike telepíthető a CD kezelőfelületről is!

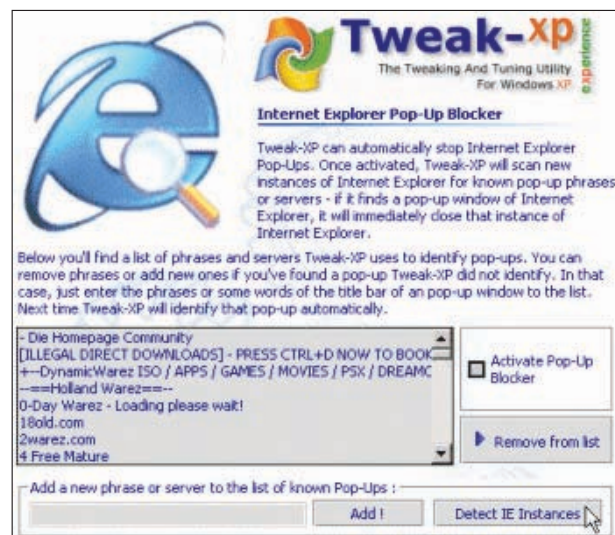
E hónapban is közreadjuk az Adobe Acrobat Reader 5-öst, a DirectX 8.1-est, a legújabb víruskereső-frissítéseket, a tömörítőprogramok legújabb verzióit, valamint meghajtókat ATI, nVidia és Matrox kártyákhoz, az Adaptec ASPI felület 4.70-es változatát, Logitech egérmeghajtót, illetve Microsoft egér- és billentyűzetmeghajtót.

Windows XP-Tuning és frissítések

A múlt hónapban közzétett programok újabb verzióját másoltuk a CD-re. Ebben a mappában olyan programok találhatók, amelyekkel a Windows XP működését befolyásolhatjuk, javíthatjuk. Vigyázat, kizárólag hozzáértőknek! A mappa tartalma: Customizer 1.7.6, Microsoft PowerToys, Extra Toys, Magic Tweak 1.82, Tweak-XP 1.26.

A Windows XP eddig kiadott javításai, frissítései, kiegészítései egyetlen HTML felületen részletes információval, telepíthető formában.

Tweak-XP

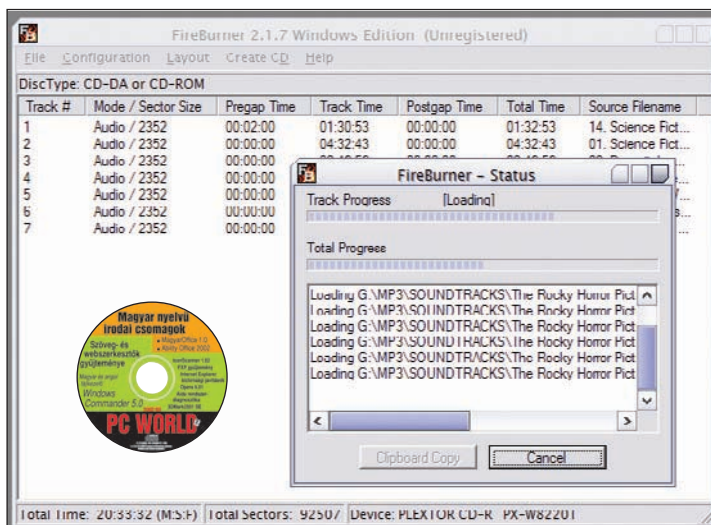
FireBurner 2.17

A sokoldalú és közkedvelt CD-író program legfrissebb – 15 napos shareware – verziója. Adat-, hang- vagy kevert (mixed mode) korongokat készíthetünk vele, felülete nagyon egyszerű. Röptében kikódolva tud felhasználni MP3 állományokat is. Forrásként CUE bináris lemeztükröket is alkalmazhatunk, a program egyedi specialitása, hogy képes egy-egy sávot kiragadni a megadott CUE állományból. Tévesztések elkerülése végett beolvasáskor ECC/EDC hibaellenőrzést végez, íráskor pedig alkalmazza a jól bevált BurnProof technológiát. A licenc egyszeri megvásárlásával korlátlan számú verziófrissítésre kapunk lehetőséget.

Virtual CD v4.0.4

CD-lejátszó nélkül teszi lehetővé CD-s, DVD-s alkalmazások, illetve hang-CD-k használatát merevlemezről. Jó szolgálatot tehet, ha gyakran használt szótár alkalmazásunk számára kell

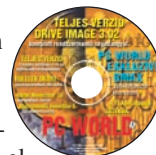

FireBurner 2.17

azt a látszatot kelteni, mintha állandóan foglalná a meghajtót. Működéséhez természetesen a CD-s anyag méretével megegyező merevlemez-területet igényli.

Flash Oktató CD

A Bolt Kft. gondozásában megjelent Flash Oktató program az interneten egyre nagyobb népszerűségnek örvendő, s a felhasználók által széles körben kedvelt multimédiás alkalmazás, a Flash 5.0 rejtelmek között kalauzolja el a felhasználót. Az oktatóprogram 16 leckében vezeti be a felhasználót a flashanimációk készítésének titkaiba. Érdekessége, hogy használata semmiféle programozási előképzettséget nem igényel, minden egyes lépést és tennivalót közérthetően és részletesen elmagyaráz. A témakörök az alapismeretektől az összetett animációk készítéséig mutatják be a flash alkalmazásában rejlő lehetőségeket. Az oktatóprogram futtatását elősegítő segédprogramokon kívül része még a programcsomagnak egy 24 játékból álló gyűjtemény, amely a tanulásban megfáradt felhasználó kikapcsolódásáról hivatott gondoskodni. Az érdeklődők a CD-t a Bolt Kft. online flashboltjában (flash.bolt.cc) vásárolhatják meg.

Flash Oktató CD

A PC World CD mellékletén egy három-leckés változat található (a program futtatásához az Adobe Acrobat Reader segédprogramra is szükség van, ezt szintén közreadjuk CD mellékletünkön). Kipróbálhatjuk továbbá a 24 darab flashjáték demóváltozatát, ezek a Flash Oktató főprogramból, vagy közvetlenül a CD-ről is elindíthatók.

Nero 5.5.7.2

Az egyik legnépszerűbb CD-író program kipróbálható verziója mellett a WMA beépülőmodul és a flopi jellegű, véletlen elérésű CD-használatot lehetővé tévő InCD kiegészítés is megtalálható mellékletünkön. Ha csupán CD-íróval rendelkezünk, nem is tűnik fel feltétlenül minden újdonság: elmondható például, hogy az 5.5-ös verzió már a Sony-féle dupla kapacitású CD (DDCD) formátumokat, sőt az elterjedtebb DVD formátumokat ugyancsak ismeri (DVD ISO, UDF, ISO/UDF, bootable DVD) DVD-R, DVD-RW és DVD+RW lemezeket egyaránt. Lehetőségünk van ezek másolására is, vagy DVD-író híján merevlemezre is elkészíthetjük a tükörállományt.

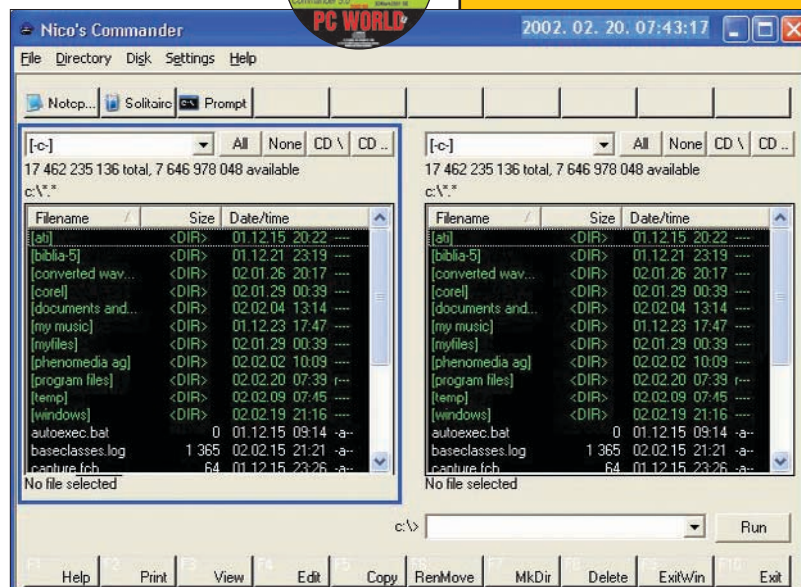
A WMA beépülőmodul révén hang-CD-ink sávjait igen hatékonyan alakíthatjuk át a Microsoft által kifejlesztett, helytakarékos formátumba, a modul korlátlanul és ingyenesen használható minden Nero 5.5-tulajdonos számára.

Jelentős lépést tett előre az InCD 3.23: immár minden újraírható hordozót támogat, beleértve a DVD+RW-t és a DVD-RW-t is,

a jelenlegi verzió Windows XP alatt is működőképes, beépített automatikus ellenőrző funkciója (Verify) pedig nagyban növeli az adatbiztonságot.

Nico's Commander 5.38

Nico nem kevesebbre vállalkozott, mint hogy ellenfelet támasszon a méltán kedvelt Windows Commandernek. CD mellékletünkre a program 30 napos próbaverzióját tettük fel. Alapvetően a szokásos Norton-klónkiosztást követi, a funkcióbilitásuk kiosztása is a hagyományos, ugyanakkor átdefiniálható; sajnos a panelek rendezettségének, kiosztá-

Nico's Commander 5.38

További programok a CD-en

Ad-aware 5.6

Megkeresi és eltávolítja a rendszerbe feltelepült internetes hirdetési és kém-programokat

Ad-aware 5.6 RefUpdate 1.3

Az Ad-aware adatbázisát frissíti, hogy felismerje az új programokat is

Steve Gibson UnPnP javítása

A Windows XP egyik fő biztonsági rését tapasztja be a Universal Plug and Play szolgáltatás kikapcsolásával

XP-AntiSpy 3.41

Segítségével letilthatók a Windows XP nehezen vagy egyáltalán nem ellenőrizhető internetes kommunikációi (például WindowsUpdate)

CloneCD 3.3.4.1

Nehezen archiválható CD-k sokszorosítására szakosodott segédprogram

Daemon Tools 3.02

CD-emulátor: lehetővé teszi, hogy egy merevlemezre másolt CD-t a számítógép ténylegesen CD-ként kezeljen

Windows Commander 5.0

A népszerű, sokoldalú fájlkezelő program legújabb, számos érdekes újdonsággal bővült verziója

Icon Scanner v1.02

Ikonkereső, amely végigkutatja a merevlemez legelrejtettebb zugait is ikonok után

Icon XP 1.04

Segítségével olyan ikonokat készíthetünk, amely kihasználja a Windows XP többfokozatú átlátszóságát

IconUtils 1.05

Teljes körű ikonszerkesztő, -konvertáló csomag

CRT/Secure CRT 3.42

A legnépszerűbb telnetkliens, valamint titkosított változatának legújabb verziója

FlashFXP 1.4.2

Közkedvelt és könnyen használható FTP-kliens, amely támogatja az FXP protokollt is

FlashGET 1.1

Az egyik leggyorsabb, sokoldalú letöltésvezérlő, a kategória legújabb trónkövetelője

FTP Voyager 9.0.0.2

Hosszú, sikeres múltú visszatekintő FTP-kliens

GetRight 4.5c

A mai napig az egyik legnépszerűbb letöltésvezérlő, a kategória valamikori királya

Go!Zilla 4.11

Szintén közismert letöltésvezérlő, a GetRight állandó versenytársa

ICQ 2001B v5.18 #3659

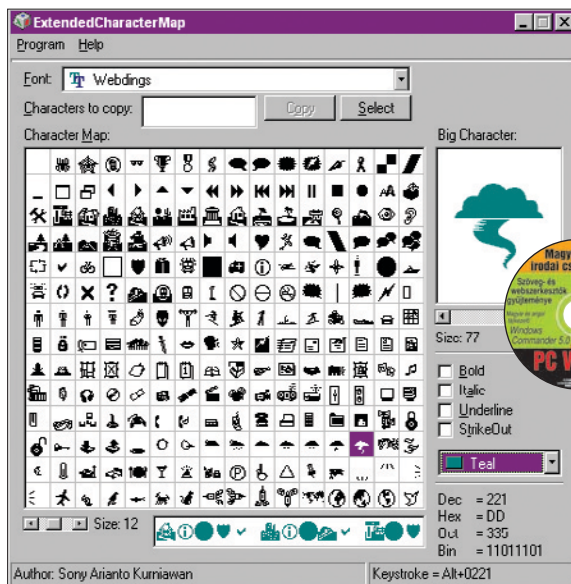
Az üzenetküldő programok megteremtője, a mai napig a legtöbbek által használt kliensprogram

MIRC 6.01

A legtöbbek által használt, programozható IRC-kliens, az internetes chatelés legősibb lehetősége

IE 5.5 SP2 és 6 biztonsági javítás

Az Internet Explorer 5.5 SP2-ben, illetve a 6-os verzióban tömi be a biztonsági réseket

Extended Character Map

sának nincs sok beállítási lehetősége. Tíz (vagy akár húsz) darab szabadon konfigurálható nyomógomb áll rendelkezésre a menüsor alatt, ezek zöme telepítés után még kihasználatlan. Saját ikonokkal gazdagítja a program a rendszertálcát, az egyik a Munkasztal ikonjait gyűjti menübe, a másik a Windows gyors újraindítására szolgál, és lehetőséget kapunk a Vezérlőpult elemeinek azonnali elérésére. Támogatja a ZIP, RAR, CAB, TAR, GZIP és TZ állományokat, bár nem integrált módon, hanem külön ablakban, ellentétben az FTP eléréssel, amelyet teljes mértékben beépítettek a fejlesztők. Notepad-korlátokon túl lépő szövegszerkesztővel, képnézegetővel, valamint HEX editorral is szolgál a Nico's Commander.

Extended Character Map

A Windowsból ismert karaktertábla továbbfejlesztett, kényelmesebb változata.

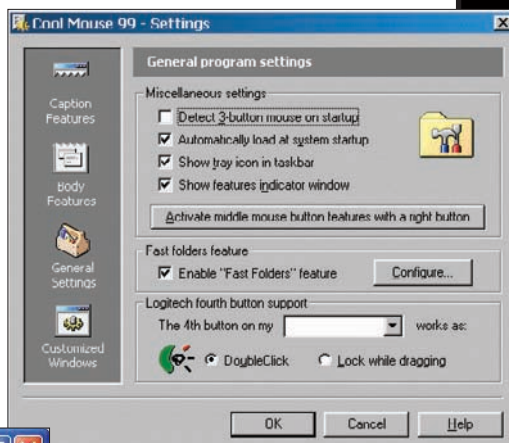
A nagy kijelzős karaktertáblában az egyes betűk nagysága 15-ös méretig állítható, még a minta színét is megadhatjuk. Ismeri a vágólapot, ráadásként pedig tízes, nyolcas, tizenhatos és kettes számrendszerben is megjeleníti a kiválasztott írásjel kódját. Használata teljesen ingyenes.

Resource Hacker 3.3.4

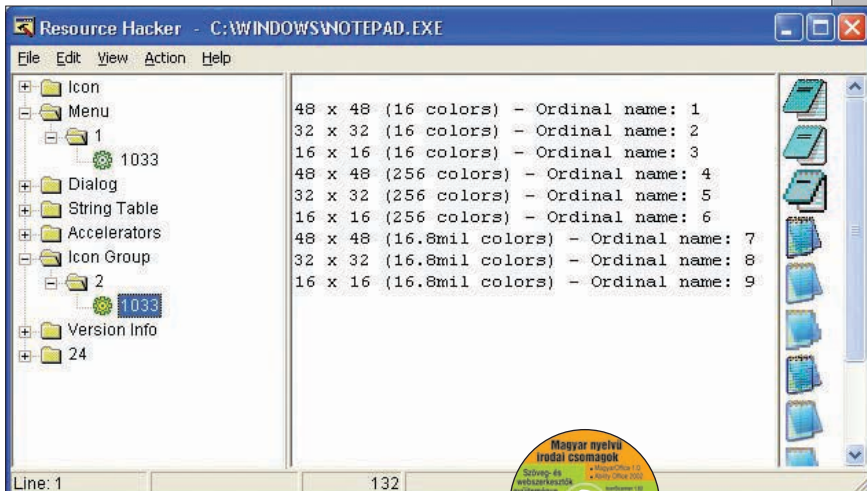
Csak hozzáértőknek ajánlott ingyenes segédprogram, amellyel más programok összetevőit lehet böngészni, illetve azokat megváltoztatni. Ikonokat, dialógusokat, stringtáblákat, formanyomtatványokat is átírhatunk a segítségével, használata szakmai és jogi értelemben is elővigyázatosságot igényel.

Cool Mouse

Több egérgyártó is mellékel apró rezidens alkalmazásokat mutatóeszközként tuningo-

Cool Mouse

lásához, extra kényelmi funkciók eléréséhez. Ezekkel kel versenyre a Cool Mouse, amely ötletes többletszolgáltatásaival semmiképp sem nevezhető szokásosnak. Számos funkciót rendelhetünk a középső egérgombhoz: start menü megjelenítése, ablakok zsugorítása miniatűr rendszertálcaikká, X-Windows jellegű vágólapkezelés, dupla kattintás, görgetőablak. Arra is lehetőséget ad, hogy az aktuális alkalmazást

Resource Hacker 3.3.4

Mozilla 0.9.8

Nyílt forráskódra épülő internetböngésző program

MSN Messenger 4.6.0076

A Microsoft üzenetküldőjének legújabb változata, külön Windows XP-hez és az összes többi Windowshoz

MSN Messenger Plus!

A Messengerhez készült ravasz kis kiegészítőprogram új funkciók egész sorával

Opera 6.01

A feltörekvően levő új internetböngésző legújabb, 6.01-es változata Javával vagy anélkül

Serv-U 4.0.0.4

Sokoldalú, ennél fogva rendkívül népszerű FTP-kiszolgáló (szerver) az FTP Voyager készítőitől

Trillian 0.724

Máris sokak által kedvelt program, amely kellemes felületen helyettesíti a főbb üzenetküldőket (ICQ, AIM, Yahoo, Messenger), és beépített IRC szolgáltatással is működik. Nem nyújtja ugyan az illető kliensprogramok minden szolgáltatását (kivéve talán az IRC támogatást), de képes egységesen összefogni a távpöttyögés világ főbb szegmenseit

CPUCool 7.011

Rendszerfigyelő, amely a CPU hőmérséklete alapján különböző óvintézkedésekkel védi számítógépünket

HelioBar XP 1.5

Ötletes kis rendszerprogram, amely képes áttetszővé tenni a Windows XP tálcáját

ju16 PowerTools

Az egykori RegCleaner kiegészítve rengeteg hasznos, a gépünk karbantartására szolgáló funkcióval

MemStat XP 1.5

Ötletes kis program, amely folyamatosan figyeli a memóriakihasználtságot, és tájékoztat, ha baj van

Windows Uptime 1.3.4

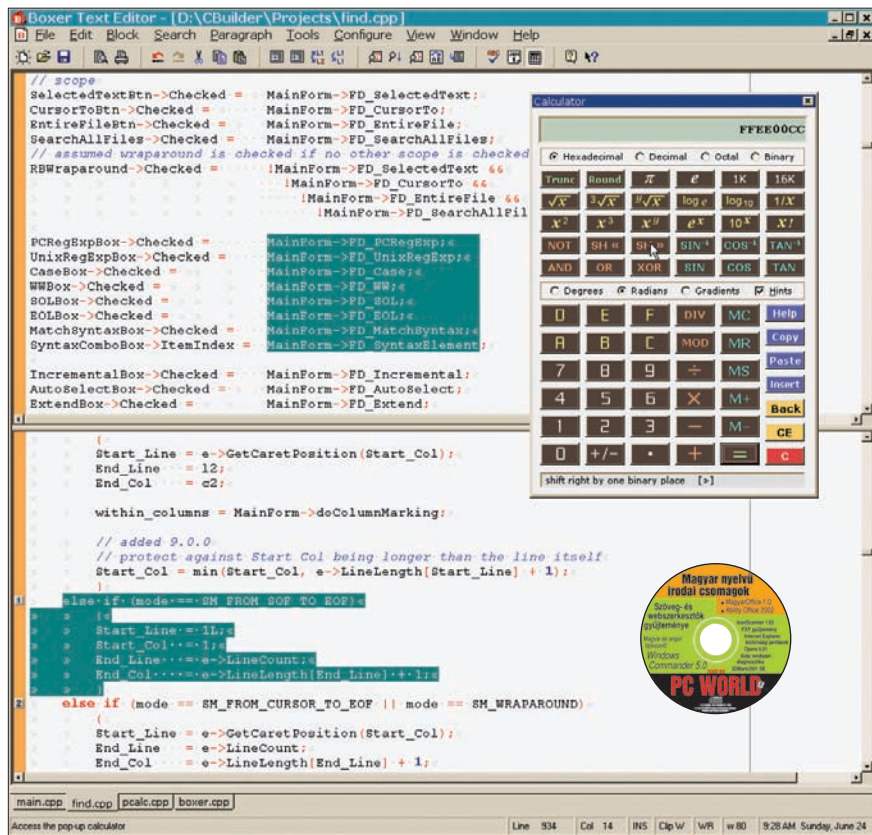
A saját, vagy a hálózaton levő más számítógépek bekapcsolása óta eltelt időről tájékoztat

Ace Clock Pro 3.6

A Windows Asztalán megjelenő átlátszó óra számos különböző nézetet és egyéb, idővel kapcsolatos funkciókkal

Advanced Mailbox Password Recovery

Ez a program akkor lehet segítségünk-

Boxer Text Editor 9.0

pusztá fejléc mögé zsugorítsuk. Egyedi funkciója a mappák gyors elérése (Fast Folders); ez a kisméretű lebegőmenü jó szolgálatot tehet bármely állománymegnyitó, -mentő párbeszédpanelben. A regisztrált verziótól „kinő” a kétgombos eger harmadik nyomógombja is, a hiányzó mikrokapsolót ugyanis helyettesíthetjük úgy, hogy egy jobb kattintást vetünk az aktív alkalmazás Minimize rendszergombjára. Emellett még számos hasznos funkció rejtezik ebben a valóban egyedi shareware programban.

Dirkey 1.1

A hónap felfedezettje, amellyel az Intéző ablakban a <Ctrl>+1,

<Ctrl>+2 ... <Ctrl>+9 gombokhoz mappákat rendelhetünk, és bármikor egy gombnyomással elérhetjük őket. Zseniális!

Boxer Text Editor 9.0

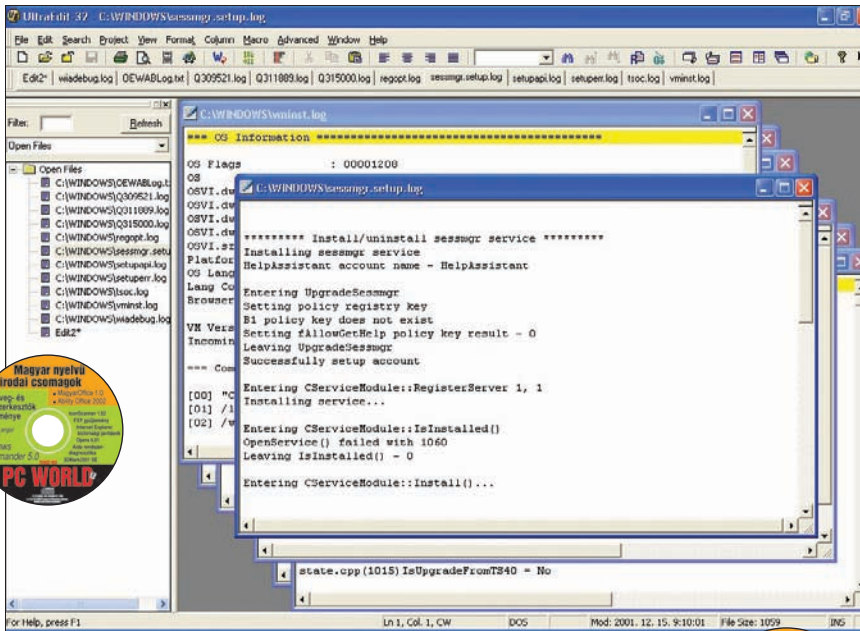
Rendkívül sokoldalú, több díjat nyert szövegszerkesztő, a programozást támogató funkciókkal. Fő jellegzetessége a színkódolt szintaxiskiemelés és intelligens tabuláció, amely nagyban javítja programnyelvi forráskódok, HTML oldalak forrásának áttekinthetőségét. Nagyfokú testreszabhatósága miatt programozási munkaközpontként is alkalmazható, mivel külső programokat, parancssori szoftvereket is könnyen hozzárendelhetünk gyorsbillentyűkhöz.

Microsoft Biztonsági Eszközcsomag CD

A PC World előző, februári számában megjelent Microsoft Biztonsági Eszközcsomag CD magyar Windows XP környezetben helytelenül fut. A program ugyanis rendszergazdai jogú felhasználót feltételez, és sajnálatos módon az angol Administrators csoport neve eltér a magyar Windowsban használt Rendszergazdától. A probléma kiküszöbölése roppant egyszerű: létre kell hozni egy Administrators nevű felhasználói csoportot, amelybe az eredeti felhasználót (legyen az Rendszergazda vagy Zsuzsika, mindegy) fel kell venni, természetesen rendszergazdai jogosultságokkal.

Ultra Edit 9.0

Ne is csodálkozzunk azon, hogyan lehet az, hogy egy mai szövegszerkesztőben nincsenek betűtípusok, nem szerkeszti a Word-dokumentumokat, és a stílusokat sem ismeri. Az Ultra Editet nem ilyen fából faragták, nem szépen formázott dokumentumok készítésére való

Ultra Edit 9.0

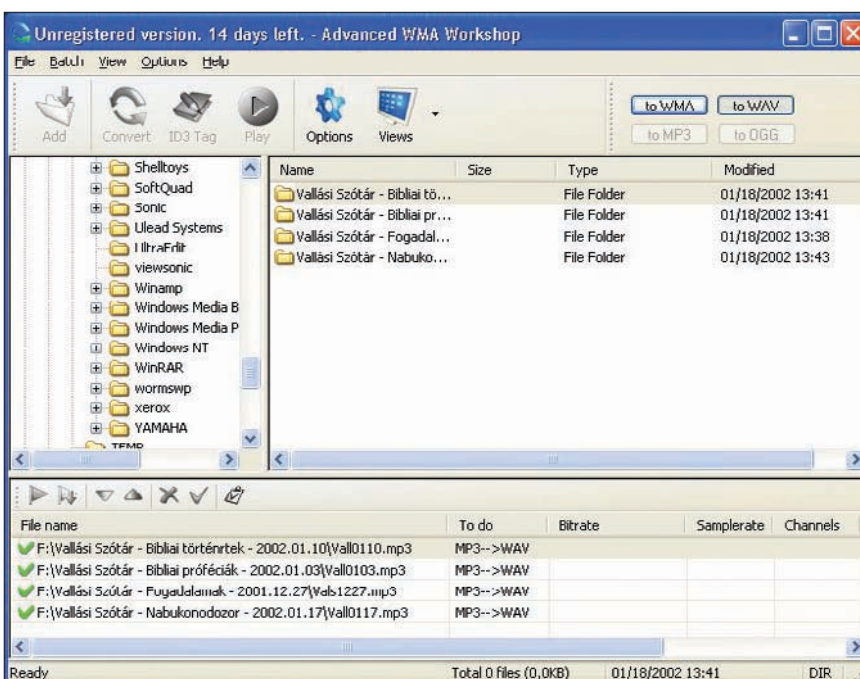
(angol és magyar helyesírás-ellenőrzővel azért rendelkezik), ellenben kiválóan alkalmas régimódi TXT jellegű állományok (például log fájlok) tömeges szerkesztésére. Beépített HEX editor üzemmódja – szigorúan guruknak! – a bináris állományszerkesztést is lehetővé teszi. A jobb oldali panel segítségével egyidejűleg több tucat megnyitott dokumentum is hatékonyan kezelhető. Rengeteg olyan funkciót tartalmaz a program (makrók, projektkezelés, ANSI/OEM konverzió, némi HTML kezelés), ami a nagyköböl hiányzik, de a PC-buherátorok számára szinte nélkülözhetetlen.

exPanda

Több másik mellett az exPanda komplett ügyviteli rendszer demó változatát is feltettük a CD-re, amely képes a vállalati információs folyamatok tökéletes követésére. A számlázást, raktározást, könyvelést, gyártási folyamatokat segítő program a napokban jelent meg.

Advanced WMA Workshop 1.55

Az utóbbi években olyannyira elszaporodtak a különböző digitális hangformátumok, hogy alkalmazás legyen a talpán,

Advanced WMA Workshop 1.55

re, ha elfelejtettük e-mail címünk hozzáférési kódját és jelszavát

HyperSnap DX 4.30.01

A legnépszerűbb képlópo program, amely bonyolult programokból, DirectX-es játékokból is lop képet

SClock Plus 1.62

A Windows képernyő sarkában levő órát cseréli le egy átrajzolható, ébresztő- és számos más funkcióval felszerelt órára

NoteTab Pro 4.86c

A Jegyzetkönyv továbbfejlesztéseként indult, mára jó néhány funkcióval kibővült szövegszerkesztő kipróbálható változata

NoteTab Light 4.86c

Az előző program kissé „könnyített”, egyszerűbb, de ingyenes változata

3D Mark 2001 Second Edition

A híres grafikus kártya teljesítménymérő program legújabb, DirectX 8.1-et támogató kiadása

AIDA 1.54-0130

Angol/Magyar

Külsős munkatársunk, *Fiery* által fejlesztett, sokoldalú rendszerdiagnosztikát végző program

AIDA32 1.10-0130

Az AIDA 32 bites változata

HWINFO32 1.05

Hardverkomponensek felismerésére specializálódott rendszerinformációs program

XPBench 1.03

Teszteli, hogy a grafikus kártyánk támogatja-e a Windows XP felhasználói felületének új effektusait

DUP-DVD 2.0.6

DVD-kről készít SVCD vagy más formátumú másolatokat, valóban különösebb hozzáértés nélkül használható, egy lépésben megoldja a feladatot

Tsunami MPEG Encoder 2.52

Közismert konvertálóprogram, amely AVI-ból MPEG-1 vagy MPEG-2 formátumú állományt készít

CSE HTML Validator

Internetoldalak forrásának nyelvhelyességi ellenőrzését végzi el, ismeri a HTML nyelv legújabb szabványait

DHTML Menu Builder 3.3.0

Weboldalakra professzionálisan kinéző menüket építhetünk a segítségével

Kool Moves 3.0

Egyszerű kis flashanimáció-készítő,

mellyel elég látványos dolgokat hozhatunk létre, aránylag rövid idő alatt. Érdekes megnézni a www.koolmoves.com weboldalt, hogy meggyőződhesünk a szoftver képességeiről – a program ugyanis messze túllép a szöveganimátorok korlátain

TopStyle 2.5

Átfogó stílusapszerkesztő a HomeSite egykori szerzőjétől – a teljes verzió kipróbálható változata

TopStyle 2.5 Lite

A TopStyle „könnyített”, de ingyenes változata

Xara WebStyle 2.1

Látványos eredményekre képes, sablon alapú webgrafikai eszköz a Xara WebStyle. Könnyedén készíthetünk vele mindenféle webgrafikát az igényes sablonokból kiindulva; navigációs oszlopok, nyomógombok, bannerek, határolók, hátterek, illetve fejlécek szerepelnek a palettáján

All To WMA Converter 1.4

Egyszerű, jobb egérgombos Intéző menübe épülő WMA állománykonvertáló, mely a legújabb, 8-as WMA formátumot használja. MP3, OGG és WAV formátumokat ismer, együttműködik a Winampal is. 14 napos próbaverziója található CD-nken

„aki” valamennyit ismeri, vagy még inkább, amely valamennyi főbb formátumra képes átalakítani zenei állományokat. Kis jóindulattal efféle mindenesnek sorolható be az Advanced WMA Workshop, amely átjárást tesz lehetővé WMA (a 8-as verziót beleértve), WAV, MP3, OGG és CDA (audio CD) felvételeink között. Nem teljes körű ugyan az átjárhatóság, de elég nagy szabadságot biztosít: a felsoroltak bármelyikéből egy lépésben készíthetünk WMA állományt, OGG és MP3 formátumból WAV-ot is. WMA állományaink újra mintavételezhetők és visszaalakíthatók MP3, OGG vagy WAV kódolásúvá, így legfeljebb két lépésben bármit megtehetünk. Többnapos munkával is magára hagyhatjuk a gépet, a kötegelt feldolgozásnak köszönhetően. Átalakítás közben nem használ átmeneti WAV állományokat, valamint a legújabb kódolókat alkalmazza, ennek köszönhetően nagyon meggyőző sebességgel gyűri maga alá a megabájtokat. Az ingyenes LAME Encoder 3.70-es verzióját építették bele, amely jól paraméterezhető, megengedi a változó bitarány alkalmazását is. A program ID3 címkék alkalmazását is engedélyezi.

ZVolume Pro 3.42

Lehet valami jobb, mint a Windows saját hangerőszabályzója? Bizony könnyen le-

het: ékesen bizonyítja ezt a ZVolume Pro, amely megjelenése mellett rugalmasságában is felülmúlja a jó öreg tálcakalkulációt. Lényegében kis területigényű úszóablakot kínál a hangerő csatornánkénti (mikrofon, vonali bemenet stb.) szabályozására, ezekből tetszőleges kontrollkompozíció állítható össze, beleértve a felvételi hangszinteket is, amelyek elérése a Windowsban eredetileg kissé körülményes. A program teljeskörűen támogatja a gyorsbillentyűk és skinok használatát, precíz beállítási lehetőségekkel rendelkezik.

ZVolume Pro 3.42

Nem ez az első valóban hiánypótló program a ShellToys Inc. részéről, remélhetően még sokszor találkozhatunk e cég termékeivel.

Virtual Dub 1.4.8

Meglepően nagy tudású, ingyenes videoszerkesztő és -konvertáló program, amely szinte nélkülözhetetlen azok számára, akik sokat mozognak a digitális videózás terü-

Audio Conversion Wizard 1.25

Egyszerűen használható varázsló, amely segít a hangállományok konvertálásában

Auto MP3 Renamer 2.0

MP3 állományok tömeges, gyors és egyszerű átnevezésére szolgáló programocská

Awave 8.1

Sokoldalú zenekezelő program, amely használható konvertálásra, szerkesztésre, lejátszásra és még számos más dologra is

CDDB MP3 Tagger 2.2

Magyar fejlesztésű, a CDDB zenei adatbázist használó, MP3 zenefájlok kezelésére, illetve átnevezésére készült program

Easy CD-DA Extractor 4.6.9

Sokoldalú zenei CD-kezelő, amely számokat másol, konvertál a kívánt tömörített formátumba

Exact Audio Copy 0.9b2

A legjobbnak tartott zenei CD-kezelő, amely a legpontosabb másolatot készíti a CD-n levő számokról

Fast CD Ripper 1.2

Zenei CD-k számait másolja át gyorsan hatékony különböző (tömörített) formátumokba (MP3, OGG, WMA)

Helium2 1.1

Lenyűgözően sokoldalú MP3-kezelő szinte minden felmerülő feladathoz (átnevezés, adatok kitöltése, albuminformációk stb.). Szakértők szerint a legjobb minőségű, nyílt forráskódú, ingyenes MP3-konvertáló program

Tag & Rename 2.05

MP3 és VQF zenei állomány kezelésére, az ezekkel kapcsolatos adatok (szerző, album, szám címe stb.) egyszerű kitöltésére való segédprogram

Winamp 2.78c

A legnépszerűbb MP3-lejátszó program legfrissebb változata állandó tagja összeállításunknak

Zoom Player 2.4

Egy újfajta médialejátszó, amely sok egyéb fájlformátum mellett DVD-k lejátszására is alkalmas

Advanced Directory Printer 1.05

A számítógépen levő mappáink rendezésében, karbantartásában és tartalmuk kinyomtatásában segédkező program. Választhatunk a név, kiterjesztés, méret, létrehozás/módosítás időpontja és attribútum mezők közül, ezek bármelyikére rendezhető a lista

letén. Alapvetően AVI állományok szerkesztésére, átkódolására készült, de kiválóan beolvassa MPEG vagy MJPEG mozgóképeinket is. Számos olyan tulajdonsága van, amelyet főként a hozzáértők értékelnek, de mindenki számára megnyerő az „ára”, ugyanis a termék ingyenes (GNU-licenc). Legtöbbször AVI állományok újratömörítéséhez – kép- és hangkódok tetszőlegesen választható – vagy kép és hang egymáshoz illesztéséhez használják. Ismeri az AVI2 formátumot, amellyel átléphető a 2 GB-os határ, sőt a FAT32 4 GB-os korlátja is. Eszközöket kínál a forráshang monitorozására, hisztogrammal. Átalakítás közben folyamatosan kijelzi a szabad

lemezterületet, a tömörítés szintjét és a CPU terheltséget. Beépített rögzítő- (capture) modulja révén olyan felbontásokban is rögzíthetünk vele, amelyeket a videoeszköz – legtöbbször tévétuner kártya – mellékelt szoftver nem enged meg (például 252×480). Precíziós átméretezőeljárásai (bilinear, illetve bicubic) akkor is jó eredményt adnak, ha használjuk a számos beépített effektus valamelyikét (forgatás, torzítás, blur, emboss stb.). Intelligens motorja lehetővé teszi, hogy átkódolás nélkül vágjunk és illesszünk, mozgassunk szakaszokat akár állományok között is. ■

MODEM IDŐK, Petőfi Rádió — minden csütörtökön este 10-kor!

A PC World CD mellékletén akár minden este hallgatható MP3 formában!
Vendégkönyv és videoarchívum: www.net.hu/modemidok
Csüti-csati beszélgetőcsatorna: chat.gyaloglo.hu

2002. január 17.

Ebben az adásban hirdetett eredményt a MODEM IDŐK zsűrije, miután megtalálták a beküldött pályamunkák között a 2001-es Év Honlapját. Az izgalmas pillanatok, valamint az értékelés előtt a hírsziporkákban elhangzik, hogy miért lehet mostanság drága az egyre olcsóbb internet. Lelki segély a kiberözvegyeknek – a részletek és három biztos tipp a netdoktorról rendelésében. Ezt követően megszólal a honlappályázat győztese is, igaz, egyelőre telefonon. Majd egy kapcsolódó kifejezés az Infostóból: a flash.

2002. január 24.

Anyázás, illetlenség, káromkodás – nem kell megijedni, ez a műsor is megfelelt a közszolgálati rádió kulturális követelményeinek. Arról van csupán szó, hogy a pórul járt zenei tévés műsorvezetők kapcsán előkerült néhány ide kapcsolódó téma. Kötelező jelleggel szeretnék bevezetni a németek az internetes pornoszűrőt, illetve bemutatnak egy, a televízióba épített káromkodásfiltert – erről beszélget a műsor elején az asztaltársaság. Ebben az adásban már egy kicsit több is kiderült a honlappályázat győzteséről, aki ez alkalommal a stúdióban ült.

2002. január 31.

Lehet-e hosonítani irodai programcsomagot három nap alatt? Néhány fiatalember arra vállalkozott, hogy bebizonyítsa: igenis lehet. Az akció előtt a szervezők közül Noll János és Somogyi Péter a stúdióban mondta el a terveket, és mesélt a körülményekről, sőt telefonon sikerült utolérni a nyíregyházi csoport vezetőjét. Utóbbiak egy helyi internetkávétől béreltek ki az akció idejére, és a hálón keresztül segítették a hosonítás folyamatát. Hogy lehet egyenlő a nulla a hattal és a nyolccal? Erre a kérdésre a hírsziporkákban találjuk meg a választ.

2002. február 7.

Újabb problémák várhatóak a digitális kultúráterjesztés terén: egyre olcsóbbak a DVD-írók, és egyre könnyebb mozifilmet cserélgetni az internet segítségével. Érdemes figyelni a filmipar lépéseit, mert könnyen megismétlődhet a Napster-sztori. A hírsziporkákból kiderül, miképpen utánozza a számítógép a kaméleonokat. Netdoktoronői körkép az európai körképpel: a netfüggőséget Ausztriában még gyógysszerrel is kezelhetik!

Új Corel-üzletág

A Corel kizárólagos magyarországi beszállítója, a Codra Kft. bejelentette: 2002-től új üzletágot épít ki Codra Digital néven. Ennek köszönhetően a cég a Corel szoftverek, Wacom táblák és Hemera képgyűjtemények nagykereskedelme mellett ezentúl komplex megoldásokat kínál a grafikai ipar területén működő vállalkozásoknak. A piaci igényeknek megfelelő megoldások grafikai

Codra Digital: a Corel új üzletága

munkaállomásokat, nyomtatókat, digitális fényképezőgépeket, speciális szoftvereket, nyomdai papírokat és kellékanyagokat tartalmaznak. A megoldások szállítása mellett a Codra Digital grafikai szaktanácsadással, konzultációval és oktatással is foglalkozik.

Aerodinamikai tervezés
Compaq Alpha szuperszerverrel

A Williams-BMW bemutatta új karosszériáját, P82-es motor hajtotta 2002-es versenyautóját, az FW24-est, amellyel ebben az idényben is Ralf Schumacher és Juan-Pablo Montoya szagattja a betont. A versenyautó fejlesztési munkálataiba a Compaq legújabb generációs Alpha szuperszervere is besegített, amelynek révén a Forma-1-es istálló virtuális aerodinamikai teszteléseket hajthatott végre, és szimuláció útján figyelhette meg az aerodinamikai alkatrészek viselkedését, ahelyett hogy heteket kellett volna eltölteni a szélcsatornában. Ennek köszönhetően a csapat egy szobában ülve, mindössze pár óra alatt, a monitoron követhette végig a változásokat.

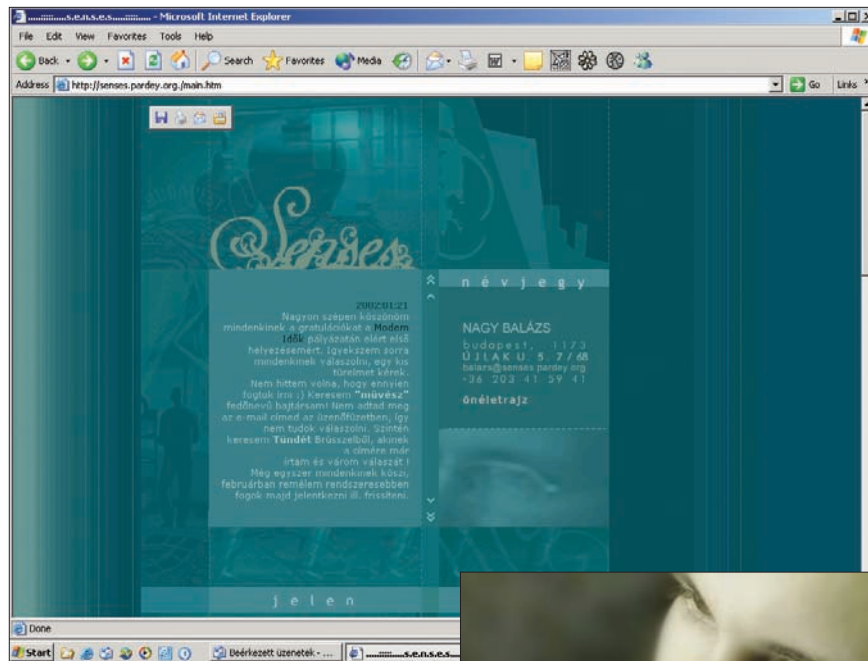
Jó évet zárt a HSprint

Közel másfélszeresére növelte árbevételét a HSprint Kft., a HUMANsoft OKI-nagykereskedéssel foglalkozó leányvállalata: 2001-ben mintegy 450 millió forint értékben forgalmazott OKI készülékeket és kellékanyagot. Megújult és továbbfejlesztett az OKI-val foglalkozó szervizcsapat is, amely 2002-ben BrandService Kft. néven működik tovább, egyre bővülő szolgáltatáskínálattal.

A MODEM IDŐK honlappályázatának győztese

Több mint 120-an neveztek be a Petőfi rádióban csüörtök esténként tíz órakor, illetve lapunk CD mellékletén is hallható MODEM IDŐK című rádióműsor honlappályázatára. Az oldalak tüzetes átnézése után a zsűri a <http://senses.pardey.org> oldalt kiálította ki 2001 legjobb

szerverekbe ajánlják, ahol az elsődleges szempont az adatok gyors és biztonságos elérése. A kártya olyan tulajdonságokkal rendelkezik, amelyeket ez idáig csak a nagy és drága rendszereknél láthattunk: egy tömbben a különböző kapacitású lemezek teljes kapacitásának kihasználása, RAID szint automatikus változtatása, dina-

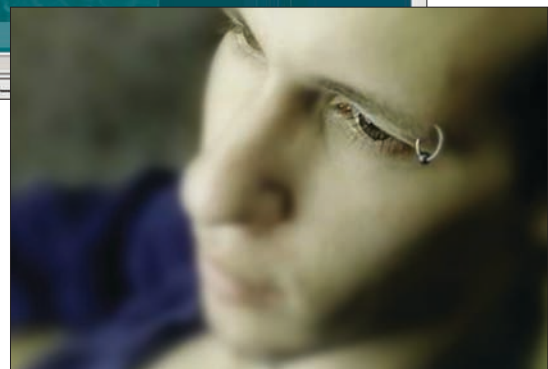

A nyertes weboldal nyitólapja

lapjának. A győztes honlap készítője egy 26 éves művész fiatalember, Nagy Balázs. Weblapján művészetének titkaiba enged betekintést. Oldala igényes megjelenésű, tartalmas és ötletes. A weblap gazdája exkluzív stúdiólátogatást, Microsoft Frontpage 2002 weblapkészítő szoftvert, számítástechnikai magazinokat, köztük egyéves PC World-előfizetést, valamint ingyenes versenyzési lehetőséget nyert az eFestival országos webversenyen.

Adaptec RAID 5400S

Februártól rendelhető az Adaptec legújabb terméke, a RAID 5400S típusú négycsatornás RAID kártya. Olyan

A győztes weboldalt készítő Nagy Balázs művészportréja

mikus tárolóterület-növelés (RAID capacity expansion). A kártya külön érdekessége, hogy a vele együtt szállított 128 MB RAM-ot (max. 256 MB) cserélhető Battery Backup modullal szállítja az Adaptec. Egyszerre 60 meglemez kezelésére képes, az adatforgalmat a kártyán elhelyezett 233 MHz-es Intel StrongARM RISC processzor irányítja. A paritás (XOR) képzést dedikált chip végzi, ezzel megnövelve a RAID5 tömb teljesítményét. A kártya operációsrendszer-támogatottsága kiemelkedő. A gyártó a kártyára 3 év garanciát biztosít, a Battery Backup modulra 1 év garanciát vállal. További információkat a www.axico.hu weboldalon olvashatnak.

Otellini az Intel elnöke

Az Intel igazgatótanácsa a cég elnökévé és ügyvezető igazgatójává nevezte ki a vállalatnál immár 27 éve dolgozó Paul S. Otellinit. Az 51 éves Otellini a 62 éves Craig R. Barrett ügyvezető igazgatóval alkotja majd a kétfüggetlen igazgatói testületet. Otellini az Intelhez való belépése óta számos egyéb pozíciót töltött be. Főigazgatója volt például a vállalat perifériakomponens részlegének, illetve a felső mikroszámítógépes divízióknak. 1989-ben asszisztensként dolgozott az Intel akkori elnöke, Andrew S. Grove mellett, 1990-ben pedig kinevez-

Az aerodinamikai tesztelések a Compaq Alpha szuperszerver segítségével zajlottak

Otellini, az Intel új elnöke és ügyvezető igazgatója

ték a mikroszámítógépes termékcsoport főigazgatójává, így 1993-ban az ő irányítása alatt került sor a Pentium mikroprocesszor bevezetésére.

Sikeres a Xapt

Sikeres évet zárt 2001-ben a Xapt Hungary Kft. Január elején 6 ügyfelénél indítottak el élesben új Axapta rendszert, amelyekkel összesen 11-re emelkedett az eladott Navision rendszerek száma. A 2001-ben bevezetett megoldások közül kiemelkedik egy kereskedelmi vállalat 30 felhasználós komplex nagy- és kiskereskedelmi rendszere raktárgazdálkodási modulokkal. A szoftver rugalmassága abban is megnyilvánul, hogy két olyan termelővállalat is ügyfél, ahol a termelésirányítás szintén része a bevezetett rendszernek.

Az idei év is jól indult, már két újabb szerződéskötés van folyamatban. Az egyik keretében egy belsőépítészeti cégnél vezet be – a pénzügyi és logisztikai mellett – a projekt modult. A másik egy négy országra kiterjedő magyar vállalkozás, központi budapesti kiszolgálóval és a többi országból online ügyfelekkel.

Pinnacle Studio Deluxe

Márciustól elérhető a Pinnacle Systems legújabb terméke, a Studio Deluxe, az egyetlen hobbi kategóriájú eszköz, amely analóg és DV be/kimenetekkel, a könnyed csatlakoztatáshoz Breakout Boxszal, a teljes körű videoszerkesztéshez Pinnacle Studio 7 szoftverrel és az interaktív VideoCD és DVD készítéshez Pinnacle Express szoftverrel rendelkezik. További információk a www.pinnaclesys.com vagy a www.axico.hu weboldalakon.

Új hálózati termékek

A magyar IT piacra most belépő Data Communications GmbH bemutatta az Ethernet hálózati technológiájának legújabb képviselőjét, a LevelOne hálózati termékeket. A cég az Ethernet hálózati kártyákat, switcheket, hubokat és egyéb hálózati eszközöket az Asbis Magyarország Kft.-vel és a Park Rt.-vel kötött együttműködés által forgalmazza.

Új fotónyomtatók a Canontól

A Canon bejelentette új A/3-as méretű fotók előállítására is alkalmas Bubble Jet S9000-es és az A/4-es képek nyomtatására képes Bubble Jet S900-as fotónyomtatóit.

Canon Bubble Jet S9000

A két készülék felbontás (2400×1200 dpi) és sebesség tekintetében is azonos. Míg az S9000 egy A/3-as fotót alig több mint két perc alatt, addig az S900 egy A/4-es fotót egy perc alatt képes kinyomtatni. Hogy a berendezés keveset fogyasszon, a Canon a továbbfejlesztett MicroFine Droplet technológiát alkalmazza a termékben, mely meghatározza a pontok helyét, méretét és sűrűségét. A nyomtatók nemcsak a fotók elkészítésének

idejében veszik fel a versenyt a hagyományos képelőállítási módszerekkel, de minőség tekintetében is. A Photo Paper Pro fotópapír alkalmazásával ugyanis a képek akár 25 évig is élvezhető minőségűek maradnak.

Világpremier a Westelnél

2002 a mobil multimédia éve Magyarországon – mondta Sugár András, a Westel vezérigazgatója azon a tájékoz-

tatón, ahol a hazai piacvezető, az Ericsson közreműködésével a világon első szolgáltatóként mutatta be saját élő GSM/GPRS hálózatán a közeljövő üzenetküldési formátumát, a szöveget, képet és hangot egyaránt továbbító Multimedia Messaging Service-t, rövidebb nevén MMS-t. A hamarosan piacra kerülő színes kijelzős multimédiás telefonok és a Westelnél már működő MMS rendszer segítségével valósággá válhat a gyors szöveges-képes hírszolgáltatás. A Westel MMS tartalom-szolgáltatásának belső tesztjét az első hazai SMS-magazin, a #GO multimédia változatának elindításával kezdte meg.

Új LCD-gyár

A Toshiba Corporation és a Panasonic bejelentették, hogy vegyesvállalatuk, a Toshiba Matsushita Display Technology Co. Ltd 2002. április 1-jén kezd el tevékenységét. Az elnöki posztra *Mr. Yasusuke Sumitomót* kívánják kinevezni, aki a Toshiba Corporation jelenlegi alelnöke, és egyben a Toshiba Display Devices & Components Company alelnöke is. A Toshiba és a Panasonic között 2001. október 17-én létrejött megállapodás feltételei szerint az új vállalat felelősségi körébe fog tartozni a felek folyadékkristályos kijelzők (LCD-k) és a szerves anyagból készült kijelzők (OLED-ek) területén végzett valamennyi tevékenysége a fejlesztéstől kezdve a gyártáson át az értékesítésig. A vállalat kiaknázza az egyesítésből eredő, nagyobb méret nyújtotta gazdasági előnyöket, és hozzájárul a tervezési módszerek, illetve a gyártási folyamatok egységesítéséhez. Nagy kapacitású gyártósorok kifejlesztését is tervezik, miközben a gyártási folyamatok egyszerűsítésére, illetve az árak tekintetében világszerte vezető szerepre törekednek.

Zöld Panasonic

A szórakoztatóelektronikai piac vezetőjeként ismert Panasonic nem kisebb célt tűzött maga elé, mint hogy az elkövetkező évtizedben a világ „legkörnyezetbarátabb” multinacionális cége legyen. A vállalat „zöld” szándékát egy tízéves programban foglalta össze, amelyet a tavalyi év végén sikeresen befejezett előző környezetvédelmi stratégiához hasonlóan állítottak össze a cég szakemberei. A Panasonicnak a környezet iránt eddig tanúsított felelősségét, valamint jövőbeli célkitűzéseit nemrég egy kétnapos környezetvédelmi konferencia keretében ismertették a németországi Freiburgban, Európa egyik környezetvédelmi központjában. E konferencián a cég felvonultatva mindazon termékeit, amelyek mérsékelt energiafogyasztással, környezetbarát nyersanyagokkal vagy valamelyik alternatív energiaforrás kiaknázásával járulnak hozzá a fogyasztói társadalom fenntartható fejlődéséhez. *Kunio Nakamura*, a Panasonic termékeket gyártó Matsushita Electric Industrial Co. elnöke a konferencián arról beszélt, hogy napjainkban a nagyvállalatoknak nem csupán reklámstratégiájuk részeként, versenyképességük növelése miatt kell környezettudatosan termelni, vagy éppen zöld technológiákat kifejleszteni. Amennyiben az üzleti világ komolyan akarja venni a fenntartható fejlődést, azaz a természeti erőforrásokkal való ésszerű, hosszú távú gazdálkodást, akkor a zöld útirány a helyes. Ezt felismerve a Panasonic Környezetvédelmi Fejezet nevű programja keretében már 1991 óta olyan tevékenységbe kezdett, amelynek eredményeként az elmúlt évtizedben halogénmentes elektronikai berendezések gyártását kezdte meg, vagy éppen a háztartások energiafogyasztását csökkentő különböző gépeket vezetett be.

Palmisano és Gerstner, az IBM új és egykori elnök-vezérigazgatója

Változások az IBM felső vezetésében

Március 1-jétől *Lou Gerstnert Sam Palmisano* váltja fel az IBM elnök-vezérigazgatói székében, noha a távozó 59 éves elnök-vezérigazgató, Louis V. Gerstner idén még ellátja az elnöki feladatokat. Gerstner vezetése alatt 1993 óta a cég piaci értéke 180 milliárd dollárral nőtt; bővítette részesedését a szerverek, szoftverek, adattároló rendszerek, valamint mikroelektronikai termékek piacán; továbbá a kilenc év alatt az IBM több szabadalmat nyújtott be, mint bármely más amerikai cég. Gerstner utódja, Palmisano 1973 óta munkatársa az IBM-nek, sokáig a cég ázsiai részlegének működéséért volt felelős, később pedig a szolgáltatások, illetve a szerverekkel foglalkozó divízióért felelt.

Vertu: luxus mobiltelefonok

A Nokia, miután a lapos és közepesen vastag pénztárcájú lakosságot már világszerte meghódította mobiltelefonjaival, most új szegmens felé kíván nyitni. Ennek jegyében a finn cég Vertu Ltd. néven leányvállalatot alapított: a földkerekség első luxus kategóriájú mobilkészülékeket gyártó vállalatát. A Vertu nagyvonalúságot, eleganciát sugalló, kézzel kidolgozott arany és platina borítású telefonjainak a kijelző előtt zafír kristályüveg kap helyet, s nem kizárt, hogy az alapmodellek extrákkal el-

látott változatait drágakövek ékesítik majd. A telefon belseje csupa olyan jellemzőt sorakoztat fel, amely a hétköznapi modellekben ismeretlen. Az egyedi kialakítású, exkluzív, több mint 21 ezer dolláros telefonkészülékek luxus életérzést adnak tulajdonosuknak, és státusszimbólumnak is megfelelnek. A különleges berendezések ez év közepétől a világ legdrágább üzleti negyedeiben lesznek kaphatók.

Symantec Ghost 7.5 Corporate Edition

A Symantec bejelentette a Symantec Ghost 7.5 Corporate Editiont, amely széles körű PC-s telepítési és frissítési megoldásként megnövelt kezelési funkcionalitást biztosít a rendszergazdáknak. A termék hozzájárul az informatikai költségek csökkentéséhez, mivel segítségével a rendszergazdák a hálózati és a hordozható PC-kre egyaránt képesek eljuttatni és telepíteni specifikus szoftverekkel ellátott lemezképeket, illetve össze is tudnak állítani ilyeneket, a merevlemezről másolatot, biztonsági mentést készíthetnek, amiből aztán a rendszert vissza tudják állítani. A Ghost 7.5 vállalati kiadásában vezették be az új Remote Boot (távolsági rendszerindítás) funkciót, amellyel a rendszergazdák egy központi helyről telepíthetik a Ghost ügyféloldali szoftvert az egyes munkaállomásokra.

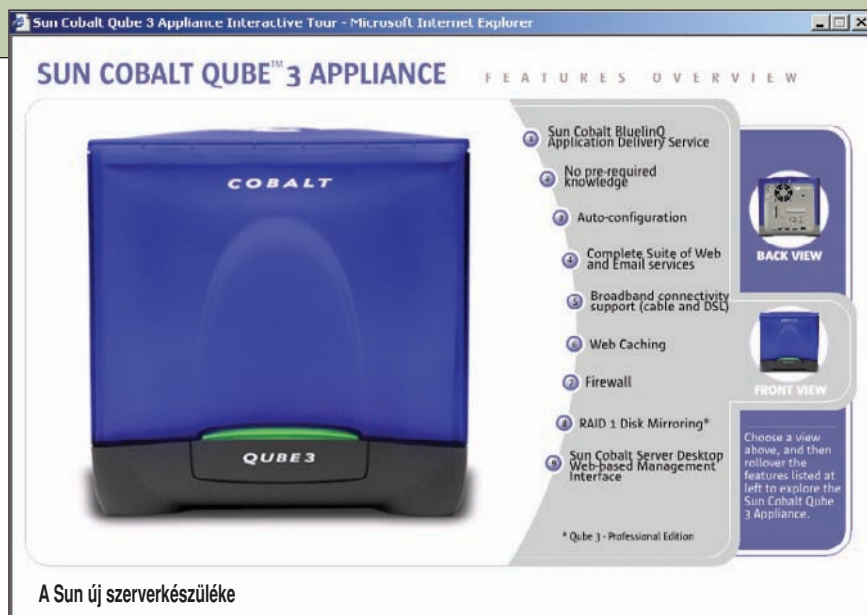
Ismét nyereséges a Xerox

Egy évvel a társaság pénzügyi stabilitásának és teljesítményének a helyreállítására irányuló erőteljes intézkedések után a Xerox Corporation jelentése ismét nyereséges működésről ad számot a várakozásokat is felülmúló negyedik negyedévi eredményekkel. A társaság 15 centes negyedik negyedéves részvényenkénti hozamról számolt be, leszámítva a szerkezeti átalakítás költségeit és a fedezetlen valutakockázat hatásait. Ha figyelembe vesszük a részvényenkénti 19 centes szerkezetátalakítási költséget, a 6 centes árfolyamnyereséget, valamint az argentinai leértékelésből származó 3 centes veszteséget, a Xerox negyedik negyedévi nettó vesztesége részvényenként 1 cent.

A Xerox 38,3 százalékos bruttó árrést ért el, amely 3,2 százalékpontos növekedést jelent a megelőző évhez

Exkluzív telefon tehetséges felhasználóknak

A Sun új szerverkészüléke

képest. Az értékesítési, adminisztratív és általános költségek 25 százalékkal csökkentek, és 4,5 százalékpontos javulással járultak hozzá a 27,7 százalékos árbevétel eléréséhez. A készletszint javítása 600 millió dolláros, azaz 30 százalékos éves csökkenést eredményezett, amely magában foglalja a 2001 harmadik negyedében elért 200 millió dolláros csökkenést is.

Internet- és intranetszerver a dobozról

A Sun Microsystems bemutatta új Sun Cobalt Qube 3 kiszolgálóját, amellyel a cég az otthoni hálózatokat és kisvállalatokat célozza meg. A Sun Cobalt Qube 3 az otthoni irodákat és kisvállalatokat segíti saját weblapjuk működtetésében, e-mail rendszerük kiépítésében, otthoni vagy irodai gépeik hálózati üzemeltetésében, továbbá a beépített tűzfal révén abban is, hogy megvédhessék számítástechnikai környezetüket az internet veszélyeitől. A „plug-and-play” – vagyis a csatlakozást követően azonnal használatba vehető – hálózati megoldás a folyamatos internetelés előnyeinek kiaknázására és az otthoni vagy kisvállalati üzleti környezet hálózatra kapcsolásához szükséges valamennyi eszközt és alkalmazást tartalmazza.

Az Antenna Hungária 2002-es tervei

Az Antenna Hungária 2002-es tervei közt nemrégiben sajtótájékoztatót számolt be arról, hogy továbbra is nagy hangsúlyt fektet a távközlési elérési hálózat fejlesztésére, ezen belül a 3,5 GHz-es hálózat idei kiépítésére, illetve a földfelszíni digitális műsorszórásra, a DVB-T projekt megvalósítására. A digitális technológia néhány éven belül gyökeresen megváltoztatja a televíziózást. Nemcsak tökéletes minőséget, bárhol és bármikor elérhető igényes szolgáltatást, hanem interaktív kapcsolatot, tehát például internetezési lehetőséget is biztosít.

GUI Olimpia 2002

A téli olimpia árnyékában február elsején nyitotta meg kapuit az első GUI Olimpia (www.guiolympics.com), azaz a grafikus felhasználói felületek nemzetközi versenye. A rendezvény főszervezője a népszerű WindowBlinds program fejlesztője és kiadója, a Stardock. Programjuk minden Windows-verzió lehetővé teszi az operációs rendszer összes látható elemének átrajzolását, illetve lecserélését. A versenyen a világ műkedvelő számítógépes grafikusai a WindowBlinds egy speciális változatával dolgozhattak, és tetszőleges számú pályaművel nemcsak önmagukat, hanem egy bizonyos weboldalt is képviselhettek. A versenyben kilenc, a felhasználói

A rendezvény és a főszervező Stardock cég logója

felületek személyesebb tételét és ennek módszereit népszerűsítő weboldal vett részt (például a BetaNews, a Customize vagy a DeviantART). A beküldött pályaműveket 15 kategóriában jutalmazta a zsűri.

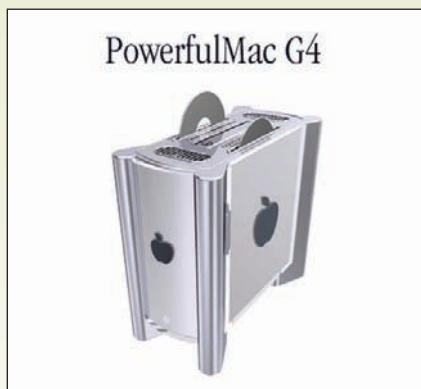
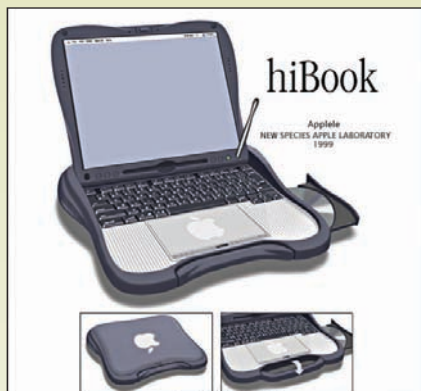
munkahelyek betöltésére legalkalmasabb pályázókat, sőt kérdőívekre írt szöveges válaszokban is tudnak kutatni a szoftverrel, ugyanakkor a program adatbázisokból, állományrendszerekből és a világhálóról is be tudja

gyűjteni a legkülönbözőbb formájú szöveges dokumentumokat. A Text Miner előnye, hogy a SAS Enterprise Miner folyamatkezelő környezetben a teljes szöveganyag előfeldolgozására is módot ad.

Mac-fantáziák

Az amúgy sem konzervatív Mac számítógépek külalakján csiszolat szabadidejében *Sanada Isamu*, egy designstúdió 50 éves tulajdonosa. A férfi, aki tizenhat Apple gép birtokosa, egy Shade tervezőszoftver, valamint egy Photoshop segítségével Mac-fantáziákat alkot az Apple új egyedeit kikísérletező műhelyében, a New Species Apple Laboratoryban (www.applele.com). A Mac-fanatikus kizárólag a képernyőn létező kreációi olykor

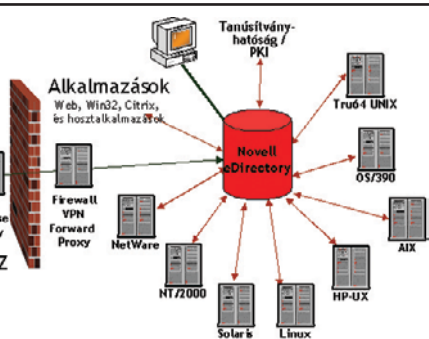

A Mac-fantáziák a képzelet szüleményei

az Apple-féle formatervezést is felülmúlják. *Sanada Isamu*, aki néha heteken át dolgozik egy-egy új formán, nem áll kapcsolatban az Apple céggel, de szívesen dolgozna a vállalatnak, akár évi egydolláros fizetségért is, hasonlóan *Steve Jobshoz*, az Apple vezérigazgatójához, aki szintén ennyiért áll alkalmazásban a cégnél.

Egy csomagban a Novell biztonsági termékei

A Novell megjelentette a Secure Accesset, a cég biztonsági és hozzáférés-kezelési termékeiből összeállított új, integrált biztonsági csomagot. Használata leegyszerűsíti és integrálja a személyazonosság-kezelést, valamint az üzleti információk védelmét, miközben csökkenti a felügyeleti költségeket. A termék használatával megadható, betartatható és ellenőrizhető, hogy mely felhasználók milyen erőforrásokhoz férhetnek hozzá a belső és külső hálózatokon. A csomag leegyszerűsíti a hálózati felügyeletet azáltal, hogy központi adminisztrációs felületet biztosít a felhasználók személyazonossági információihoz és a hozzáférések kezeléséhez. A we-

Munkafolyamatok a Novell Secure Accessben

bes, mobil, kapcsolt vonali, illetve VPN megoldást alkalmazó felhasználók számára pedig egyponstos beépítéssel biztosít hozzáférést az alkalmazásokhoz, adatbázisokhoz és platformokhoz.

Új Powerware termék

Az Invensys Powerware cég elkészült új, Powerware 9340 Hot Sync capacity névre keresztelt UPS rendszerének fejlesztésével, amely az opcionálisan telepíthető párhuzamosító modul, az SPM9340-es megalkotásával vált teljessé. A gyártó a jól bevált 9340-es típuscsalád UPS moduljaiból építkezve a piacon elsőként hozta létre a PW 9340 Hot Sync capacity kettős konverziójú, online, háromfázisú UPS rendszert, amely a szabadalmaztatott Hot Sync terhelésmegosztó technológia, valamint a vadonatúj rendszer-párhuzamosító modul (SPM9340) alkalmazásával akár négy UPS modul egyszerű összekapcsolását is lehetővé teszi.

„A Powerware 9340 Hot Sync capacity rendszer képes kielégíteni a folyamatos üzemű rendszerek világának egyre fokozódó igényeit. Ügyfeleink kompromisszummentes megoldást keresnek a biztonságos áramellátásra, és ehhez egy olyan párhuzamos rendszerre van szükségük, mint a Powerware 9340 Hot Sync capacity. Ez a legmagasabb szintű védelmet nyújtja akár az üzleti szféra (bank, számítástechnika, internetszolgáltatás, távközlés), akár az egészségügyi szegmens (műtők, intenzív őrzők) számára” – állítja *Jorma Mannerkoski*, az EMEA régió marketingigazgatója.

A 80, 100 és 130 kVA névleges teljesítményű modulok

formájában rendelkezésre álló Powerware 9340 Hot Sync capacity rendszer, paraméterezéssel beállítva, akár N+1 redundáns üzemmódban, akár összegezett kapacitású üzemmódban is használható. A Hot Sync redundáns rendszer lehetővé teszi 1+1-es, 2+1-es vagy 3+1-es UPS-konfiguráció kialakítását 390 kVA rendszer-teljesítményig. A Hot Sync capacity rendszerrel maximum 520 kVA kimenőteljesítmény érhető el 2, 3 vagy 4 UPS párhuzamos konfigurációjával.

A mobil munkaerő forradalma

A Cisco és az IBM évek óta biztosítja munkatársai számára, hogy az irodán kívülről is felkapcsolódhassanak a vállalati hálózatra. Ezen a téren szerzett tapasztalatait a két cég a jövőben közösen kamatoztatja, ugyanis üzletemberek számára tartózkodási helytől függetlenül, azonos minőségű irodai hálózati hozzáférést biztosít majd. Ezért vállalatok, szállodák, konferenciaközpontok részére biztonságos, nagy sebességű, üzleti szintű internet-hozzáférést tervez kiépíteni a két vállalat. Az együttműködésben az IBM vezeték nélküli hálózati tanácsadói, rendszerintegrációs és telephelyi szolgáltatásokat, valamint segítségnyújtást kínál, a Cisco pedig hálózati infrastruktúra-termékeket és megoldásokat biztosít. Az így kialakított megoldással az üzletemberek

Halászat az adattengerben

Digitális jegyzetöbök „halála”

Az IBM leáll egy éve piacra dobott digitális jegyzetöbójének, a ThinkPad TransNote-nak a gyártásával. A cég noteszgépén az adatbevitel a hagyományos módszeren túl érintőképernyőn vagy papíron is történhetett egy speciális toll segítségével. A Pentium III-as processzorral ellátott, 600 MHz-es, 800×600 pixeles felbontás kezelésére alkalmas, 10,4 hüvelykes érintőkijelzővel ellátott 3000 dolláros berendezés meglehetősen drágának bizonyult a piacon, s állítólag a benne alkalmazott kézírás-felismerés is akadozott. Ugyanilyen bejelentésre kényszerült a Sony is, amely szintén leáll a Slimtop Pen Tablet nevű termékének gyártásával.

ThinkPad TransNote: a termék gyártása leáll

utazásaik során, vagy akár otthonról is bekapcsolódhatnak a vállalati hálózatba.

Olcsóbb lett a HP DVD-írója

Február elsejétől 249900 Ft helyett 179900 Ft ajánlott fogyasztói áron kapható a Hewlett-Packard DVD+RW 100i DVD író/újraírója. A HP a csökkentett árral (amely az áfát is tartalmazza) 28 százalékkal olcsóbban teszi elérhetővé a berendezést.

legköllyebb játékosoknak a GeForce4 Ti 4600-as és 4400-as termékeit, a kispénzű, de grafikus lapkájukra igényes vásárlóknak a GeForce4 MX 460, 440 és 420 jelű termékeit, míg a noteszgép-tulajdonosok számára a GeForce4 440 Go és 420 Go modelleket ajánlja. A termékek legfőbb újdonságai a nagyobb teljesítmény, az új anti-aliasing

Visioneer lapolvasó otthonra

A Visioneer bemutatta az elsősorban otthoni felhasználók számára kifejlesztett OneTouch 5820 USB szkennert. A maximum 21,6×29,7 centiméter nagyságú lapok beolvasására alkalmas berendezés optikai felbontása 600×1200 dpi, de ezt a felhasználó szoftveresen 2400 dpi-re növelheti.

A szkennert, amely támogatja a 48 bites színmélységet, egy filmes adapterrel is rendelkezik, amellyel 35 milliméteres pozitív és negatív filmek dolgozhatók fel. Az USB csatlófelületen keresztül a számítógépekhez csatlakoztatható lapolvasó a három vezérlőgombbal könnyen kezelhető. A 100 dollár körüli áron forgalomba kerülő lapolvasó termékdobozában többek közt a

Hetvenezer forintos áresés

Két új internetshop

A HUMANsoft Kft., a Lira és Lant Rt., valamint a Private Link Hungary Kft. közösen megnyitotta két internetshopját a Lira és Lant Liszt Ferenc téri, illetve Rákóczi úti könyvesboltjaiban, 10, illetve 12 terminállal. Az internetshopok teljes informatikai kialakítását (Pentium III 1 GHz-es asztali gépek TFT monitorokkal) és felügyeletét a HUMANsoft Kft. látja el. Az internetshopokban a Private Link által bevezetett előre fizetős (prepaid) rendszer működik másodperc alapú elszámolással, és az egyik helyen vásárolt kártya a másik helyen is használható.

Tovább gyorsulnak az olcsó processzorok

Gyakorlatilag egy időben jelentette be az Intel a Celeron és az AMD a Duron processzorok új, 1,3 GHz-es változatát. A PC-s processzor piacának két vezető cége nemcsak a csúcsteljesítményű processzorok szegmensében folytat óriási küzdelmet, hanem az olcsóbb gépekbe szánt egységeikében is.

Piacon a GeForce 4

Az nVidia a közelmúltban az összes piaci szegmenst megcélózva új grafikus lapkákkal rukkolt elő. A cég a

technológia, amely kiküszöböli a teljesítménysökkenést, a javított, több képernyős támogatás, a Lightspeed II memóriaarchitektúra, és a memória hatékonyságának növelésére különböző technológiákkal ötvözött 128 bites DDR memóriainterfész.

Szavazás a HP-Compaq-fúzió ügyében

A Hewlett-Packard március 19-ére tűzte ki azt a részvényesi tanácsulást, ahol a tulajdonosok a Compaq részvénytársaság keretében történő felvásárlásáról szavaznak. A voksoláson minden olyan befektető részt vehet, aki idén január 28-ig rendelkezett HP-értékpapírokkal. A két cég összeolvadásának fő ellenzője Walter Hewlett, az egykori cégalapító fia, aki bár a HP igazgatótanácsában ül, egymaga képtelen befolyásolni az eredményeket. Épp ezért az ifjú Hewlett a kedvezőtlen közhangulat kialakításával próbálja nemleges szavazásra bírni a részvényeseket. Ügybizgóságát mutatja, hogy a cél érdekében létre is hozott egy internetes oldalt „Voksolj a HP-Compaq ellenében” felkiáltással a www.votenohpcompaq.com címen. Mivel úgy tűnik, sem az európai, sem az amerikai hatóságok nem helytelenítik a fúziót, csak a részvényesek többségének ellenszavazata állíthatja meg a két cég egyesülését.

ScanSoft PaperPort Deluxe 7.0, a ScanSoft TextBridge Pro 9.0 és az MGI PhotoSuite LE szoftverek is megtalálhatók.

Több QuickTime, mint RealPlayer

Az Apple bejelentette: a QuickTime Player 2001-ben 80 millió új felhasználót hozott a cégnek, ami túlszárnyalja a RealNetworks összesen 75 millió új RealOne- és RealPlayer-felhasználójának számát. A szoftver legfrissebb változata, a QuickTime 5, amely a Mac- és Windows-használók számára a www.apple.com/quicktime címen ingyenesen hozzáférhető, 2001 áprilisában jelent meg, ám a cég várakozásai szerint már idén áprilisra elérheti a 100 millió letöltést.

Sun Java Szakértői Központ a Budapesti Műszaki Főiskolán

Java Szakértői Központot adtak át a közelmúltban a Budapesti Műszaki Főiskola (BMF) Neumann János Informatikai Karán, amelyet az intézmény a Sun Microsystems Kft. támogatásával alakított ki. A központ létrehozásának célja, hogy a világ egyik legerőteljesebb, nyílt programnyelve elérhető legyen a magyar felsőoktatásban részt vevő diákok számára. A BMF az iparági szinten is elfogadott Java programozási nyelvet mind a graduális, mind pedig egyéb képzéseibe beépíti, valamint tervezi, hogy hosszabb távon a központ egyfajta tanácsadói, szakmai fórumként fog működni a technológia iránt fogékony érdeklődők számára. A Sun támogatásával létrejött labor, amely több ezer diáknak kínál állandó gyakorlati lehetőséget, 6 UNIX munkaállomásból, 12 SunRay vékony ügyfélterminálból és a hozzá tartozó nagy teljesítményű kiszolgálóból áll.

A Toshiba betör az európai mobilpiacra

A Toshiba hamarosan az európai mobilpiacra is megjelenik termékeivel. A japán gyártó várhatóan ez év közepétől kezdi el kontinensünk terítését: először GPRS csomagkapcsolt adatátviteli technológiát támogató készülékeivel, később 3G telefonjaival. Azt a 100 millió európai embert szeretné megcélozni, akik a prognózis szerint az elkövetkezendő 2-3 évben tervezik készülékük lecserélését. Az Európában forgalomba kerülő Toshiba telefonokat a CeBIT-en jelentik be hivatalosan.

Szoftverlicenclési tanácsok a TDC Kft.-től

A többségi Antenna Hungária-tulajdonban levő TDC Kft. új, hazánkban eddig ismeretlen üzletágat indít, amelyben szoftverlicenclési tanácsadást nyújt kis- és középvállalatok számára. E tevékenységét a cég a Microsoft Magyarország Kft. egykori kereskedelmi és marketingigazgatójának, a TDC Kft.-be átigazolt Gerő Lászlónak a szakmai tapasztalataira építve kívánja folytatni. Gerő az elmúlt években jelentős szerepet vállalt a hazai üzleti szektor illegális szoftverhasználati gyakorlatának visszaszorításában, továbbá a különböző licenclétszerek elterjesztésében. A TDC Kft. legkomplexebb szolgáltatása a Microsoft-szoftvervizsgálat, szoftverfelhasználási és -beszerzési tanácsadás, amelynek során a tanácsadó cég az ügyféllel közösen igyekszik kialakítani egy többéves tervet a szoftverek felhasználására, illetve a bevezetendő új szoftverek integrálására, figyelembe véve a jelenlegi felhasználást, a meglévő licenclétszámot és a tervezett fejlesztéseket is.

Adomány a rászoruló gyerekeknek

A Mol, a Compaq és a Microsoft a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálaton keresztül 300 db használt, de tö-

A Java Szakértői Központ átadása a Budapesti Műszaki Főiskolán

kéletes állapotú számítógépet és a működéséhez szükséges szoftvert juttat el a hátrányos helyzetben lévő családoknak és gyermekintézményeknek a társadalmi felelősségvállalás és a vállalati összefogás jegyében. A három vállalat tudja, hogy a gyermekek széles körű ismeretszerzésének manapság már elengedhetetlen feltétele a számítógép használata, ezért a cégek a felújított gépek átadásával ezen ismeretanyag megszerzéséhez segítik hozzá a rászorulókat.

Poma, a viselhető számítógép

Japánban és Amerikában tavasztól már kapható a Hitachi és Xybernaut közös fejlesztésű viselhető számítógépe. A Poma egy fején viselhető nagy felbontású ki-

kes LCD kijelzők ára 245 dollár, de az előrejelzések szerint ez utóbbiak még ebben a negyedévben elérheti a 250 dollárt.

Ingyenget az Interware-től a sérelmes ADSL-ügyfeleknek

Köztudott, hogy a Matáv Rt. DSLAM-kapacitás gondjai miatt csak jelentős, több hónapos késéssel épülnek ki a tavalyi akciók során megrendelt ADSL-kapcsolatok Budapest és más nagyvárosok egyes részein. Az ügyfelek sérelmeit orvosolandó az egyik ADSL-szolgáltató, az Interware úgy döntött: kárpótlásul az összeköttetés kiépítéséig – amelynek legkésőbbi időpontját március 31-ére tette a Matáv – a szolgáltatást tavalay megren-

300 gép ajándékba a rászoruló gyerekeknek

jelzőből és egy zsebre tehető számítógépből áll. A 32 MB memóriával, 128 MHz-es Hitachi processzorral, USB csatlóval és CompactFlash bővítőhellyel rendelkező eszköz Windows CE operációs rendszert futtat. Az 1500 dolláros gép headsetje egy 13 hüvelykes színes monitor érzetét kelti, az alkalmazások pedig egy kézben fogható optikai egérrel vezérelhetők.

Dráguló LCD-k

Noha a folyadékkristályos (LCD) kijelzők ára tavaly év végén nagymértékben nőtt, a gyártók ismét komoly ár-emeléseket terveznek. Az árak feljebbkúszása megnövekedett kereslettel magyarázható, amellyel a gyártók nem tudtak lépést tartani. Bár az elmúlt hónapokban a nagyobb cégek bővítették gyártókapacitásukat, a kereslet még most is meghaladja a termelt mennyiséget. Mindez pedig újabb áremelkedési hullámhoz vezetett. A 14 hüvelykes változatok ára jelenleg 200, a 15 hüvely-

delő, de még mindig várakozni kénytelen Interware-ügyfelek a cég jóvoltából ingyen internetezhetnek hagyományos modemjeikről.

Arattak az Adobe legújabb betűtípusai

A világ egyik legrangosabb tervezői versenyén, az ATypI-on (Association Typographique Internationale) az Adobe nyolc betűtípusa vívta ki a zsűri elismerését. A díjnyertes Adobe betűtípusok közül öt OpenType formátumú: az Arcana, a Caffisch Script Pro, a Minion Pro, a Myriad Pro és a Waters Titling Pro. A további három Type1 formátumú betűtípus az Adobe Type Library in PostScript kollekció tagja: a Kinesis, a Nyx és a Shuriken Boy. A fejlett tipográfiai lehetőségeket hordozó betűtípusok a www.adobe.com-on megtekinthetők, illetve mindazok megvásárolhatják a használati jogukat, akik a megszokott betűtípusok helyett az egyedi fontokat keresik.

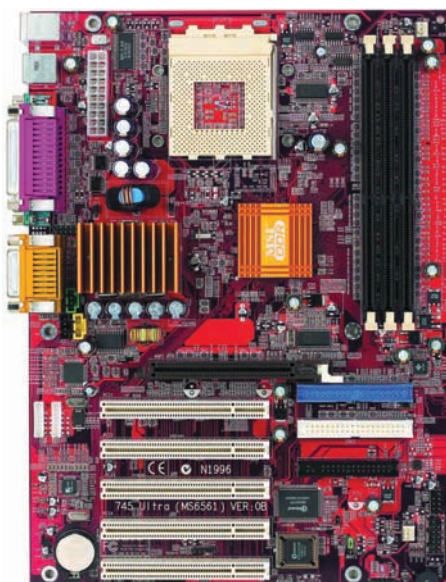
Arcana – a díjazott betűtípusok egyike

AMD: szélesedő termékskála

Az AMD bejelentette, hogy felvásárolja az Alchemy Semiconductort, amely PDA-kba és MP3-lejátszóba gyárt nagy teljesítményű, kis fogyasztású, MIPS alapú processzorokat. Azzal, hogy apró, hordozható eszközökbe is elkezd gyártani processzorokat, az AMD ütőképes konkurenciát kíván teremteni az Intel StrongARM lapkáinak. Az AMD elnöke, Hector Ruiz elmondta: a mobil processzorok teljessé teszik az AMD jelenleg kizárólag PC-s processzorokból, illetve flash memóriákból álló termékskáláját.

DDR333-kompatibilis MSI Socket A alaplap

A tajvani MSI bemutatta legújabb, SiS 745 lapkakészletre épülő alaplapját, amely AMD Athlon és Duron pro-

Socket A alaplap az MSI-től

Pályázati felhívás

Hátrányos helyzetű fiatalok felkarolására, az informatikai társadalomba való beilleszkedésük megkönnyítésére, számítógépes programok készítésére írt ki pályázatot a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat. Pályázni három kategóriában lehet: fogyatékkal élők fejlesztését, integrálódását segítő programokat; saját készítésű, a tanulást segítő számítógépes programokat; illetve agresszív elemeket nélkülöző játékokat várnak a kiírók. A pályamunkákat április 15-éig várják a karitatív szervezet munkatársai. A benevezéshez szükséges pályázati anyag a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat irodájában (Budapest VI., Teréz krt. 24.) vehető át. A három pályázat együttes keretösszege meghaladja a 23 millió forintot.

Meta Pad: noteszgép, ugyanakkor asztali gép is

cesszorokat támogat. Az MSI 745 Ultra három memória-foglalattal rendelkezik, amelyekbe legfeljebb 3 GB PC2700 vagy PC2100 DDR SDRAM helyezhető. A bővítőkátyák fogadására egy CNR, öt PCI és egy AGP4x bővítőhelyet alakítottak ki. Az alaplapon négy USB port található, ezenkívül az MSI felső kategóriás termékét 2 IEEE1394 (FireWire, iLink) csatlakozóval is felszerelte.

Alakítható számítógép az IBM-től

Az IBM Research bemutatta legújabb fejlesztését, a Meta Pad névre keresztelt „kaméleon” számítógépet, amely asztali gépből noteszgéppé alakítható át, majd pedig abból vissza asztali géppé. Mindez lehetővé teszi, hogy a berendezés használója könnyedén hazavihesse a készüléket munkájával együtt, s másnap reg-

Power Mac G4 kétszer 1 GHz-en

Az Apple bejelentette a kreatív professzionális felhasználóknak szánt digitális erőművét. Az új Power Mac G4 modell két 1 GHz-es PowerPC G4 processzorral, nVidia GeForce4 grafikus kártyával, valamint DVD/CD író „SuperDrive”-val rendelkezik. Tizenöt gigaflopos teljesítményével (15 milliárd lebegőpontos művelet másodpercenként!) a két 1 GHz-es processzorú Power Mac G4 a 2 GHz-es Pentium 4 alapú PC-knél akár 72 százalékkal gyorsabban futtathatja az olyan alkalmazásokat, mint amilyen például az Adobe Photoshop; a DVD videók kódolása pedig akár 300 százalékkal is gyorsabb lehet.

Power Mac G4: két 1 GHz-es processzorral

Google-pályázat

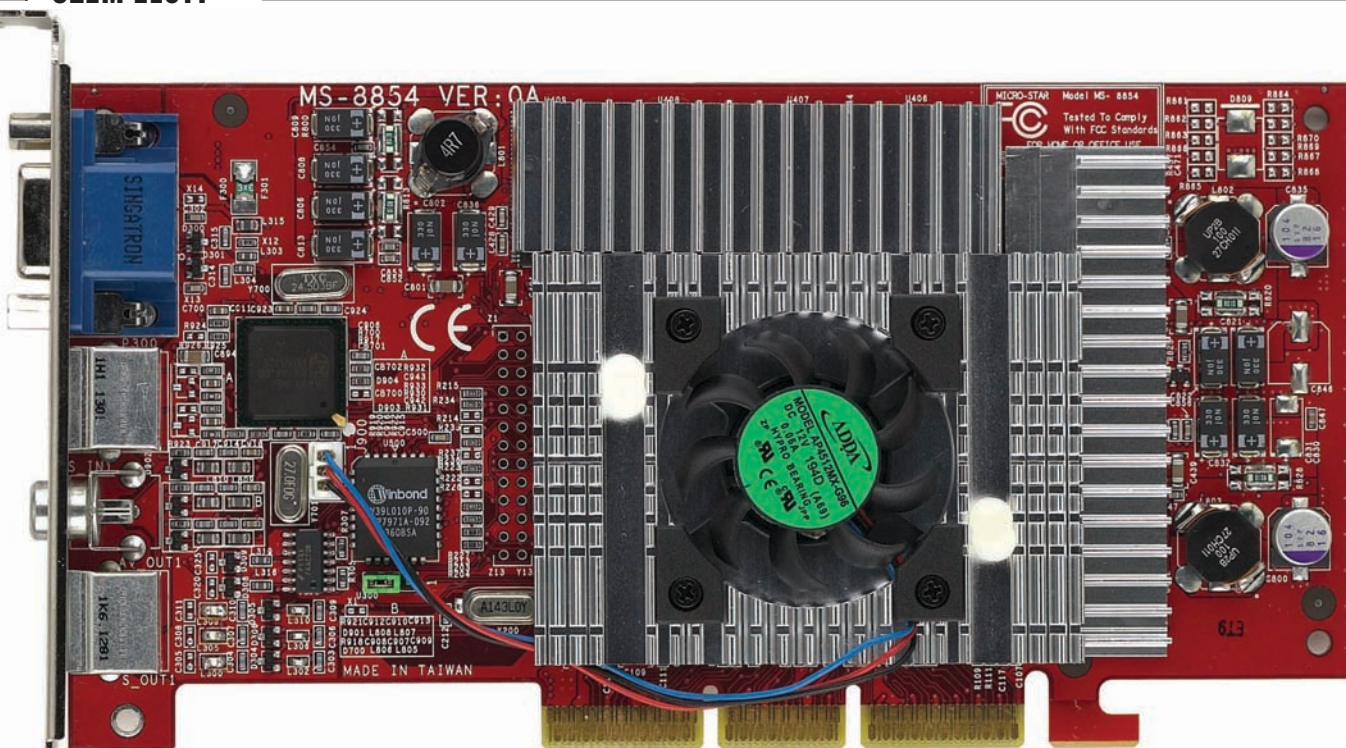
A Google a közelmúltban programozói versenyt hirdetett. A kiírás szerint a feladat 16 ezer weboldal nyers vagy előzetesen rendezett anyagának feldolgozása oly módon, hogy az adatokkal „valami érdekes történet” – amin a Google a feldolgozandó weboldalak rendezését, indexelését és tömörítését érti tetszőleges eszközökkel. Az adatok előzetes kezelésére szolgáló keretrendszert a Google C++ nyelven teszi közzé, a pályaművek azonban Javában is készülhetnek. A versenyben 1–3 fős csapatok szállhatnak ringbe. Az alkalmazások beküldési határideje április 30. A legjobb pályamű szerzője nemcsak, hogy látogatást tehet a cég kaliforniai székházában, de 10 ezer dollár is üti a markát. A kiírás technikai részletei a www.google.com/programming-contest oldalon olvashatók.

gel visszavigye a munkahelyére. A 255,15 gramm súlyú, levéltárca méretűre összehajtható Meta Pad 800 MHz-es processzort, 128 MB SDRAM-ot, 10 GB-os merevlemez, valamint 8 MB memóriával ellátott grafikus lapkát tartalmaz.

i-Buddie Pentium 4 alapon

Az Elitegroup i-Buddie 4 néven Pentium 4 alapú noteszgépet dob a piacra. A hordozható számítógép SiS 650 lapkakészletre épül, amely hatékonyan támogatja a DDR SDRAM memóriákat is, de a SiS 650 ezenkívül egy 143 MHz-es frekvenciával működő integrált grafikus vezérlőt is tartalmaz. A 330×281×39,7 milliméter nagyságú, 3,2 kilogramm tömegű i-Buddie 4-hez 14,1, illetve 15 hüvelykes XGA TFT kijelző tartozik. A számítógépbe ATA/100 csatolófelületű, 2,5 hüvelykes merevlemez kerül, amelynek maximális kapacitása 40 gigabájt. A noteszgépben egy 10/100 Ethernet vezérlő és egy 56 Kbps sebességű modem is megtalálható. Az i-Buddie 4 alapesetben egy 8-szoros DVD-ROM-meghajtóval rendelkezik, de CD-RW vagy kombinált DVD-ROM/CD-RW meghajtó is beleépíthető.

MSI G3Ti500 PRO-VTG

Az MSI szemlátomást megirigyelte az ASUS babérjait. Új, GeForce 3 Ti500 alapú grafikus kártyája mint-ha az ASUS Deluxe sorozatának a szolgáltatásait másolná. Videokimenet és -bemenet mellett egy 3D-s szemüveget is mellékelnek hozzá. Kialakítása azonban nagyban eltér az úttörő ASUS modeltől. Ha szeretnénk használni a 3D-s szemüveget, akkor be kell szerelnünk a gépbe az ennek az aljátát hordozó extra hátsó kivezetést, illetve össze kell kötnünk a grafikus kártya kimenetét – egy, még a Voodoo II kár-

tyától ismerős kábellel – a szemüveg kivezetésén elhelyezett aljzattal. Magát a monitort majd ehhez kell csatlakoztatni. Talán nem a legszerencsésebb a kialakítás, de cserébe az MSI 3D-s szemüvege lényegesen könnyebb és kényelmesebb, mint az ASUS-é. Mi több, az MSI kártyához két ilyen is kapcsolható! Így ha beszerzünk egy kiegészítő darabot a kártyához, akkor osztott képernyős, kétjátékos üzemmódot kínáló játékokat is játszhatunk térbeli üzemmódban. A piac egyik legdrágább grafikus kártyája bi-

zonyosan nem széles rétegek igényeinek kielégítésére készült. Sokkal inkább érdekesség, amelynek lét-rejöttét vélhetőleg egy „ilyet mi is tudunk, hát miért ne?” érzés motivált az MSI-nél.

NÉVJEGY

Termék: MSI G3Ti500 PRO-VTG

Forgalmazó: Pilot-Comp

Ár: 120 000 Ft

Web: <http://www.msi.com.tw/products/multi-media/vga/spec/8854.htm>

Maxell MultiTower+

Sokszor az apró problémák okozzák a legnagyobb bosszúságot – így van ez az adattárolásnál is: nem elég üzembiztosan CD-re archiválni anyagainkat, azokat valahol

tárolni is kell. Sőt, időnként az sem ártana, ha magunkkal tudnánk vinni némelyiket. Ehhez természetesen az otthoni CD-tartó állványból-toronyból át kell költöztetni

őket hordozható kazettába. Nem állíthatjuk, hogy a Maxell MultiTower+ gyökere-
sen megváltoztatná az életünket, ám egy lépést megspórol. Az ötös csomagolású kazetták ugyanis stabilan egymás fölé illeszthetők, minden egyes rekesz nyitható, hagyományos CD-tokhoz illően felfelé, illetve, ahogy képünkön látható, fiókszerűen, él irányban is. Így összeszerelt állapotban is hozzáférhető minden kazetta tartalma, a több csomagból összeillesztett CD-állványnak pedig tetszőleges szakasza kiragadva mobilizálható, anélkül hogy ide-oda kellene rakosgatnunk a sérülékeny korongokat. CD-tornyunk pedig – ahogy pénztárcánk engedi – egészen az égig, pontosabban a mennyezetig nőhet.

NÉVJEGY

Termék: Maxell MultiTower+

Forgalmazó: Napfény Kft.

Ár: 869 Ft

Web: <http://www.multimedia.hu>

Freecom Beatman Mini CD II

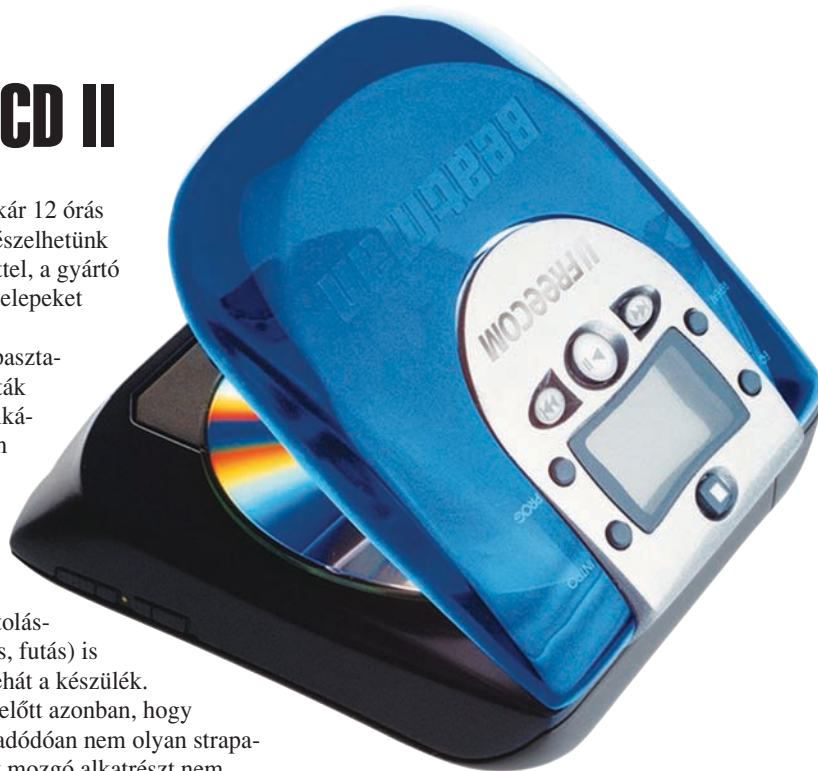
Nem túl rég került az üzletekbe a Beatman MP3-lejátszó, amely ötletes módon kisméretű, 8 cm-es korongokról képes hang- és MP3-as (320 Kbps-ig) CD-ről muzsikát lejátszani. Méreteiben nem sokkal múlja felül adathordozóját a készülék, valóban zsebhen hordható, míg ugyanez a „hagyományos” CD-MP3 lejátszóról nemigen mondható el.

Jó minőségű (Sennheiser) fülhallgatót, egy nyers és egy műsoros korongot, tápegységet, elemeket és magyar nyelvű üzembehelyezési útmutatót is mellékelnek a kék, áttetsző burkolatú lejátszóhoz. „Második Beatman” funkcióiban meg egyezik kiváló elődjével, sőt, annak néhány zavaró hiányosságát maga mögött hagyva könnyebben lopja be magát a vásárlók szívébe, illetve zsebébe. Először is, oly mértékben emelték a puffermémória méretét, hogy MP3 állományok esetében 480 másodperc, azaz teljes nyolcpertnyi rázkódás sem elég ahhoz, hogy megszakítsa a folyamatos lejátszást. (Ha épp hang-CD-t játszik le, akkor a nagyobb tárigény miatt ez az idő 120 másodpercre rövidül.) Az adott szám betöltését követően a mechanika

le is áll, így akár 12 órás üzemet is átvészelhetünk egy elemtöltéssel, a gyártó Duracell M3 telepeket javasol.

Gyakorlati tapasztalataink igazolták a gyári specifikációkat, nagyon kitartó, durva rázkódással lehet csak kizökkenteni a lejátszás menetét, sportoláshoz (biciklizés, futás) is használható tehát a készülék. Tartsuk szem előtt azonban, hogy felépítéséből adódóan nem olyan strapabíró, mint egy mozgó alkatrészt nem tartalmazó MP3-lejátszó, azoknál jóval érzékenyebb.

A hagyományos, memóriakártyás lejátszókhoz képest előnye, hogy nagyon olcsó „etetni”, mintegy bruttó 500 Ft-ba kerül egy 185 MB-os Mini CD-R lemez, sőt újraírható lemezek is kaphatók hozzá, alig magasabb áron.

NÉVJEGY

Termék: Freecom Beatman Mini CD II

Forgalmazó: Napfény Kft.

Ár: 46 900 Ft

Web: <http://www.freecom.com>

<http://www.multimedia.hu>

NReady Classic DVD-102

Még néhány hónapja is az elérhetetlenség kódébe veszttek magas, százezer forint körüli árak miatt az asztali DVD-lejátszók, ezzel a PC-s, szoftveres lejátszás sötét mélységeibe taszítva a vékonypénzű felhasználókat. Igen öröndetes, hogy az optimális szórakozást biztosító, házias készülékek ára drasztikusan csökkent az utóbbi időben, közismert gyártók esetében éppúgy, mint a nevenincs kategória képviselői között.

Utóbbi csoport egyik jeles képviselője a Classic DVD-102, amely ezüstös színű tetszetős házban kapott helyet. Homloklapján a fülhallgató-kimenet, a kijelző és a tálcá mellett csak a legáltalánosabb kezelőszervek kaptak helyet, a távirányítóról érhető el az összes többi funkció. Ezekben ugyanis nincs hiány: a Classic nemcsak DVD lemezekkel boldogul, hanem minden szabványos CD alapú videoformátumot ismer. Lejátszsa VCD és SVCD lemezeinket, akkor is, ha azokat esetleg RW lemezre írtuk, a menüs kialakítás sem jelent problémát. MP3-as lemezekkel is etethető a készülék, ekkor célszerűen a kezelőfelület jelenik meg a képernyőn a felvételek rövidített elnevezéseinek listájával, több alkönyvtárból is képes „előbányászni” a lejátszanivalókat. Természetesen audio CD-vel, sőt – a dokumentáció szerint – DVD

audiokorongokkal is bátran próbálkozhatunk, egyedül a mostanság megjelent DVD+RW korongok bizonyultak emészthetetlennek a Classic lejátszó számára.

Ha már a hangnál tartunk, érdemes megemlíteni a többféle hangkimenetet.

Mint legkisebb közös nevezőt, RCA csatlakozókon kapunk Surround- és Prologic-kompatibilis sztereó hangot a 96 kHz-es, 24 bites DA konverter kimeneteként. Általában ennél jobbra van szükség, ezért CDTs- és Dolby Digital-kompatibilis digitális jel nyerhető koaxiális vagy digitális optikai csatlakozóból. Semmilyen dekóder nem építettek a készülékbe, azt a házimozi-erősítőnek kell tartalmaznia.

Praktikus mérnöki megoldások eredményeként, a régiókód és a Macrovision másolásvédelem szoftveres beállítás kérdése, látszik, hogy a gyártó elsősorban a felhasználók kívánságait tartja szem előtt.

Euro-scart, RGB, kompozit video- vagy S-Video kimenetre dolgozik a 10 bites színátalakító. Választható a képarány, több kameraállásos lemezek is megfelelően kezelhetők. Hamar üzembe áll a behelyezett korong, 5–8 másodperc alatt indul a jó minő-

ségű lejátszás. Egy apró gyengeséggel találkozunk: egyes filmek alatt néhány alkalommal előfordult pillanatnyi botlás a kikódolás-lejátszás folyamatában. Összességében azonban jó ár/teljesítmény arányt és igen gazdag funkcionalitást mondhat a magáénak tesztünk tárgya.

Különösen azoknak ajánljuk a készüléket, akik kezdetben megelégednének sztereó hanggal: vásárláskor gyakorlatilag megtakarítják a dekóder árát, amelynek hiánya megfelelő erősítő beszerzésével később tökéletesen pótolható.

NÉVJEGY

Termék: NReady Classic DVD-102

Forgalmazó: Sowah Hungary Kft.

Ár: 47 000 Ft

Web: <http://www.sowah.hu>

LifeView FlyVIDEO 3000

Újabb igény merült fel a legújabb Windows-verzió elterjedésével, csak lassan kezdenek megjelenni a hardvergyártók által fejlesztett, új, garantáltan Windows XP-kompatibilis, Microsoft által minősített (WHQL) meghajtóprogramok. Ezzel a minősítéssel dicsekedhet a tajvani LifeView legújabb, több szolgáltatást magába foglaló tévétuner kártyája. A jó minőségű hangolóegységet alkalmazó kártyán nem a szokásos BT878-as lapka, hanem az azzal kompatibilis Philips dekóder található. A szokásos tévéfunkciók mellett A2 és Nicam sztereó adásokkal is megbirkózik az elektronika, így minden sztereó adást eredeti hangzásban élvezhetünk. Az integrált tévémoduloknál szokásos olyan extra szolgáltatások is a rendelkezésünkre állnak, mint például a teletext, az FM rádióvevő (180 MHz-ig) vagy

a késleltetett lejátszás (time shifting). Ráadásul időzített, automatikus felvételkészítésre is lehetőség van MPEG1 vagy AVI formátumban, utóbbi esetben kihasználható a teljes felbontás. A szokásos PAL és NTSC mellett minden más tévésabvány vételére is beállítható a készülék, a szokásos csatlakozókkal (kompozit

video- és S-Video bemenetek, sztereó hangbemenet- és kimenet) szerelték fel. Nehéz igazán újat nyújtani a PC-s tévész területén, valamelyest mégis sikerült ez a FlyVIDEO 3000 konstruktőreinek – egyrészt a jó rögzítési képességekkel, másrészt egy egyedi szoftvercsomaggal. A teljes verziós célalkalmazások (LifeView Studio, DV, Encoder, Editor) tetszetős integrált felületen teszik lehetővé a tévéadás vételét, a DV kameráról közvetlenül MPEG formátumba való rögzítést, AVI felvételeink átalakítását a hordozhatóbb MPEG-be, sőt akár a szerkesztést is.

Philips PCRW3210 KIT

A neves gyártó sem akar lemaradni a teljesítményversenyben: a Philips új égetőműve 32-szeres sebességgel képes CD-R lemezeket írni, tízszeres sebességgel kezeli a CD-RW (újraírható) korongokat, a negyvenszeres olvasási sebesség ezek mellett már nem is szembeélt.

Dobozos kiserelésben, minden jóval (interaktív dokumentációs CD-vel, üres CD-R és nagy sebességű CD-RW lemezekkel, csavarokkal, CD-hangkábel) körülveve kapható a belső ATA készülék, amelyet szoftveroldról az egyre népszerűbb Nero Burning ROM 5.5-ös verziója egészít ki, „aki” mindenre kapható korongmíves, azaz bármilyen típusú szabványos CD-t elkészíthetünk vele. Teljes mértékben kiaknázza az író képességeit a kiváló program, beleértve nemcsak a 32-szeres (4800 Kbps) sebességet, hanem a Seamless Link technológiát is, amely az ilyen sebességnél könnyen előforduló pufferi-kiürülési problémákat hivatott – és képes is –

hatékonyan kivédeni. Mint minden Philips író, a PCRW3210-t is felvértezték Thermo Balanced Writing technikával, azaz dinamikusan igazodik a gyengébb minőségű nyersanyagok paramétereire. Kifejezetten 32-szeres írásra szánt, PrimeDisk CD-R korongokkal teszteltünk, ezek ára (2460 Ft tízes csomagban) kissé magasabb a normál nyersanyagokénál.

Gyorsnak bizonyult a masina, 3 perc 51 másodperc alatt készült el a 699 MB-os teszt adatlemez. Természetesen ez messze elmarad a névleges sebességtől, viszont valamivel jobb, mint amit eddig mérhettünk. Elveszik az értékes időt a fent említett technológiák, valamint a ki- és bevezető szakaszok lassú futamai, ezért nem érezhető arányosan a nettó sebességnövekedés a mérési eredményeken. Annak ajánljuk a 32-szeres meghajtót, aki a többletbe-fektetés ellenére minimális sebességnövekedésben is érdekelt; a józan ár mellett két év garancia igyekszik megkönnyíteni a döntést.

NÉVJEGY

Termék: Philips PCRW3210 KIT

Forgalmazó: Napfény Kft.

Ár: 61900 Ft

Web: <http://www.multimedia.hu>

NÉVJEGY

Termék: LifeView FlyVIDEO 3000

Forgalmazó: East Computer

Ár: 29 375 Ft

Web: <http://www.lifview.hu>

IPC 7521T noteszgép

Ma is lényegesen többre kerülnek nehézkes asztali társaiknál a mobil, lapos számítógépek, s úgy tűnik, a helyzet nem is fog gyökeresen megváltozni. Nemrégiben akadtunk rá egy sajátos típusra, amely kedvező ára mellett sokrétűen használhatónak tűnt.

Ütődésbiztos csomagolásban érkezett az ezüstös PC, mellette a fekete műbőr hordtáskában adapter, angol nyelvű kézikönyv és telefonkábel. Telepes üzemének hosszát, továbbá súlyát és méreteit tekintve nem sorolhattuk az élvonalba a készüléket, teljesítménye viszont az átlag fölé emelte. Az 1 GHz-es Celeron processzorral már

Mitac 15 hüvelykes TFT monitor

Lehet, hogy mégis lapos a világ? Vagy legalábbis erősen lapul, már ami a megjelenítők piacát illeti, a tavaly indult árcsökkenésnek

ugyanis egyelőre nincs vége. Jól példázza ezt tesztalanyunk is, ugyanis kategóriájában elég barátságos áron beszerezhető, 15 hüvelykes képátlójú lapos kijelzőről van szó.

Tetszetős, szürkés és ezüstös házban kapott helyet a panel, amely a szokásos, analóg VGA csatlakozással rendelkezik.

Négymenetes (VESA-kompatibilis) furat révén a falra szerelés lehetőségetől sem zárkozik el, ennek érdekében –3-tól +25 fokig billenthető talpa összecuskható. Öt nyomógombbal oldották meg a kétszintű OSD menü kezelését, amely precíz beállítási lehetőségeket nyújt, így például a fényerő és kontraszt színkomponensként hangolható.

esetén figyelmeztető felirattal fejezi ki nemtetszését, de képet biztosít a PC könnyebb üzemmódváltása érdekében. Fényereje kiugróan magas: 20 százalékos teljesítmény mellett is szép képet nyújt, megfelelő színekkel, nézőszöge TFT viszonylatban átlagosnak mondható. Összességében képminősége a jobbak közé sorolja a Mitac megjelenítőjét, amely elég dinamikus ahhoz, hogy ne csak a mindennapi munkához, hanem akár sötét tónusú akciójátékokhoz is ajánlható legyen.

NÉVJEGY

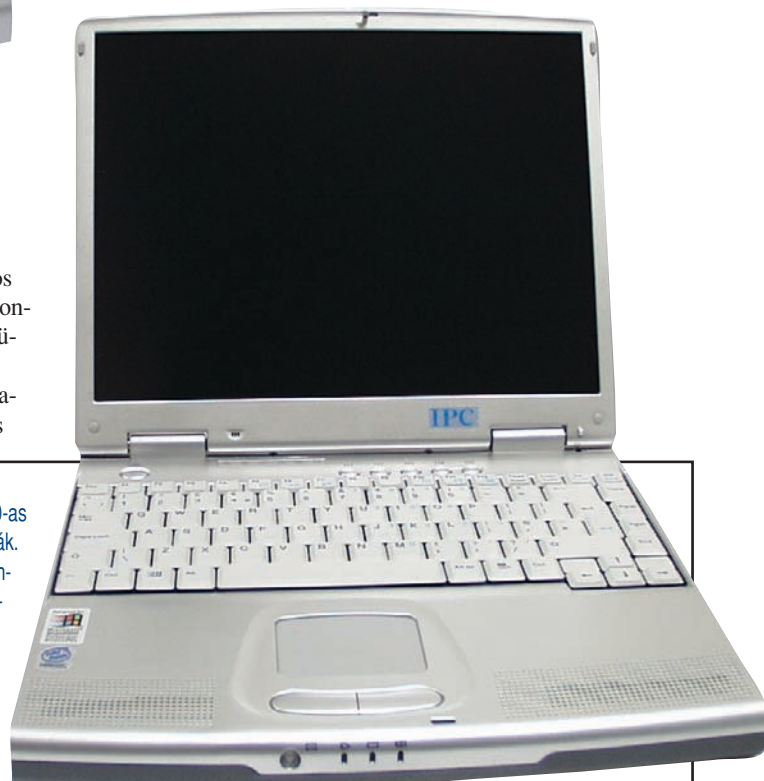
Termék: IPC 7521T noteszgép

Forgalmazó: Pentacomp

Ár: 131 250 Ft

Web: <http://www.pentacomp.hu>

TFT panelről lévén szó, a szokásos 1024×768-as felbontást nyújtja a készülék, névleg 75 Hz mellett – ennél gyakoribb képfriásítás

nemcsak irodai munkába, multimédia-lejátszásba, hanem akár videokódolásba is foghatnánk – még ha ez nem is tipikusan noteszgépeken futtatott feladat. 15 GB-os Fujitsu merevlemez a legújabb operációs rendszerek is szépen berendezkedhetnek. Alaphelyzetben a SiS 630S lapkakészlet AGP-s videovezérlője 16 MB-ot foglal le a 128 MB SDRAM-ból, amely 144 „tűs” SO-DIMM modulokkal 512 MB-ig bővíthető.

Az integrált lapkakészlet lát el minden funkciót, és nem is rosszul, egyedül a 3D-s játékok azok, amelyekhez nem igazán tudjuk ajánlani a készüléket, erre már nincs elég ereje a SiS 630-nak.

Szinte mindenhol otthon érezhetjük magunkat, az IPC noteszgép minden lényegesebb bővítménnyel fel van szerelve. Beépített DVD-meghajtóval rendelkezik, két PCMCIA aljzattal, mindenféle (sztereo) hangbemenetekkel és -kimenetekkel, sztereo hangszóróval, két PCMCIA aljzattal, infraporttal, egy soros, egy párhuzamos és két USB kapuval, beépített

modemmel és 10/100-as LAN adapterrel is ellátták. Nem hiányozhat a Kensington lopásgátló eszközök rése, illetve a külső egérhez szánt PS/2 aljzat sem – annak ellenére, hogy a beépített „tapipad” jól működik, még extra lehetőségeket is kínál (például görgetés). Az eseményeket 14,1 hüvelykes TFT kijelzőn követhetjük, 1024×768-as felbontásban, illetve igénybe vehetjük a hátoldalon lévő VGA csatlakozót is, sőt S-Video kimenet is a rendelkezésünkre áll (PAL vagy NTSC), amelynek révén bemutatókat is tarthatunk. Nagyon gazdag beállítási lehetőségeket kínál a VGA adapter meghajtóprogramja és eszközkészlete. Leginkább mobil munkaeszköznek ajánlhatjuk

az IPC modelljét, egyfajta internet- és multimédia-képes, gyors hordozható irodának.

NÉVJEGY

Termék: IPC 7521T noteszgép

Forgalmazó: Pentacomp

Ár: 350 000 Ft

Web: <http://www.pentacomp.hu>

Mindentudó kártyaolvasók

A digitális fényképezőgépek, videokamerák és MP3-as lejátszók flash memóriát használnak tárolóként, és az USB-s kártyaolvasókkal könnyű PC-re vinni memóriakártyáik adatait – de mindmostanáig nem létezett olyan eszköz, amely egy-két fajta kártyánál többet tudott volna olvasni. Az Addonics és az SCM Microsystems új olvasója ezt a hiányt pótolja. Az Addonics Pocket DigiDrive-ja és az SCM Dazzle 6 in 1 Readere CompactFlash, Memory Stick, MicroDrive, MultiMediaCard, Secure Digital és SmartMedia kártyákat képes fogadni. Az Addonics terméke 89, az SCM-é pedig 70 dollárba kerül, vagyis jóval drágábbak, majd háromszor annyiba kerülnek, mint a közönséges egykártyás olvasók.

A Pocket DigiDrive nagyjából akkora, mint két egymásra helyezett CD-tok, és négy különálló rész van rajta. A Dazzle 6 in 1 Reader két részt tartalmaz, és méretét tekintve feleakkora, mint a DigiDrive. Külső táplálást egyik egység sem igényel. A Windows Me és a Windows XP alatt egyik olvasóhoz sincs szükség külön vezérlőre, mivel ezeket az operációs rendszereket ellátták USB

Mass Storage-támogatással. A Windows 98 SE- és 2000-felhasználóknak viszont telepíteniük kell a megfelelő vezérlőket. E szoftverek installálása után a DigiDrive négy részéhez tartozó Sajtógép-ikonok azonosítják az adathordozó típusát (Memory Stick, SmartMedia stb.), a Dazzle kártyárai pedig egy-egy generikus meghajtóként jelennek meg (vagyis egyszerre csak két különböző kártyatípus lehet „mountolva”, magyarul a rendszerre csatlakoztatva).

Mindkét egység megbízhatóan és gyorsan továbbítja az adatokat. Bár a DigiDrive kompatibilis az USB 2.0-vel, valójában csak USB 1.1 eszköz: csatlakoztathatjuk ugyan USB 2.0 kapukra, de semmivel

sem fog

gyorsabban működni.

Mindent összevéve a Dazzle 6

in 1 Reader olcsóbb és könnyebben hordozható, a sokat utazó felhasználóknak inkább ezt a modellt ajánljuk. Otthoni használatra viszont előnyösebbnek tűnik a Pocket DigiDrive a maga négy különálló kártyarésével és jól azonosítható meghajtóbetűivel.

NÉVJEGY

Termék: Addonics Pocket DigiDrive

Forgalmazó: n. a.

Ár: 89 dollár

Web: http://www.addonics.com/Pocket_DD_frame.htm

NÉVJEGY

Termék: SCM Dazzle 6 in 1 Reader

Forgalmazó: n. a.

Ár: 70 dollár

Web: <http://www.dazzle.com/products/cardreaders.html>

Egy(b)esült – PC, tévé és videomagnó

Nincs kedvünk ide-oda kapcsolgatni a tévé és a PC között? A megoldás a Personal Cinema with GeForce2 MX 400-as szuperkürtü, amellyel házimozirendszerünk agyközpontjává tehetjük a PC-t. A kétszáz dolláros Personal Cinema egy kettős kimenetű GeForce grafikus kártyát párosít egy külső tévétunerrel és egy távirányítóval. A Compro ötletes terméke azoknak készült, akik két monitorral rendelkeznek, és legszívesebben egész nap fel se kelnének a számítógép elől. Nos, ők napközben az nVidia TwinView technológiájával két képernyőre terjeszthetik ki munkaasztalukat, amikor pedig kezdődik kedvenc sorozatuk a tévében, az egyik monitort televízióvá alakíthatják, a másik monitoron pedig tovább dolgozhatnak (ha akarnak). Az infrasugaras érzékelővel ellátott tévétuner egy áttetsző zöld műanyag dobozban kapott helyet. A távirányítóval csatornát válthatunk rajta, állíthatjuk a hangerőt, lejátszhatunk DVD-ket (ha a PC-n van

DVD-ROM-meghajtó), sőt a mellékelt szoftver segítségével akár digitálisan rögzíthetünk is műsorokat a számítógép merevlemezére. (Három-négy órányi anyag gyenge minőségű felvételéhez mintegy négy gigabájt tárterületre van szükség.) A felvételt lejátszhatjuk a monitoron, de átirányíthatjuk tévére, videóra vagy házimozirendszerünkre is. Az új termék GeForce2 és GeForce3 lapkával egyaránt kapható, és a tesztek során az egyetlen probléma az volt vele, hogy néhány 3D-s játék inkompatibilisnek bizonyult a kettős monitoros összeállítással. Ettől eltekintve a Personal Cinema valóban remek kis készülék, a munka- és tévémaniók körében nagy sikerre számíthat.

NÉVJEGY

Termék: nVidia Personal Cinema

Forgalmazó: n. a.

Ár: 199 dollár

Web: <http://www.nvidia.com/>

Házi videó DVD-RAM-ra

A videokamerák általában szalagra rögzíti képeinket, a Hitachi DZ-MV100A-ja az első olyan egység, amely DVD-RAM lemezre dolgozik. Az egység azonban nélkülözi a fejlettebb szolgáltatásokat, és nagyon drága: kétezer dolláros árával jóval többbe kerül, mint a hasonló tudású digitális videokamerák. Külsőre az új Hitachi nem sokban különbözik a szabványos videokameráktól, legfeljebb kissé nehezebb: körülbelül egy kilót nyom. Az igazi különbség belül van: a kamera nem kazettára dolgozik, hanem DVD-RAM-ra. Ez a képhordozó sokkal tartósabb, mint a hagyományos videokazetták, felgyorsítja a videó PC-re vitelét, és hatékonyabb navigációt biztosít, mivel egyetlen kattintással ugrálhatunk jelenetről jelenetre, és nem kell megvárunk, amíg az egység előre-hátra tekeri a szalagot. A DZ-MV100A nem a megszokott 12 centis lemezeket használja. Nyolc centiméteres korongjaira minőségi módban (704×480-as felbontás mellett) hatvanpercnyi videó fér fel (mindkét oldalra harminc-harminc perc), normál módban (352×480-es felbontás mellett) 120 perc. Minőségi módban a felvétel minősége a hagyományos DV (digitális video-)

kamerakéval vetekszik, bár a háttérzaj kicsit magasabb; normál módban viszont a kép elég darabos. Digitális trükköket nem ismer

a kamera, és hiányoznak

róla más, megszokott szolgáltatások is, például a gyenge megvilágításos felvételi mód. A szabványos analóg ki- és bemenetek mellett van rajta egy USB kapu is, gyors IEEE 1384-es kapu viszont nincs. A nyers vágást elvégezhetjük magán a kamerán, majd pedig az egységet

a televízióra csatlakoztatva lejátszhatjuk a megvágott filmet. De ha tisztességesen meg akarjuk vágni a videót, ehhez PC-re kell vinnünk az anyagot egy megfelelő DVD-RAM- vagy DVD-ROM-meghajtó segítségével. Amennyiben nem rendelkezünk ilyenekkel, 46 dollárért vehetünk a kamerához.

Az egységhez mellékelik a PowerDVD-R lejátszószoftvert, valamint a Panasonic DVD-MovieAlbumSE videovágó programját. Jelenleg ez az egyetlen olyan program, amelyik importálni tudja a videót, és olyan formátumra képes azt átírni, amelyik kompatibilis a többi vágóprogrammal. A képrögzítés DVD-RAM-ra ígéretes, előremutató technika, amelynek kétségtelenül számos előnye van, de ma még nagyon drága: a DVD-RAM lemezek a maguk 35 dolláros árával háromszor annyiba kerülnek, mint a DV kazetták, a teljes kamera pedig nagyjából kétszer annyiba, mint egy hasonló tudású digitális videokamera. Vagyis: várjuk a következő, olcsóbb jelentkezőt.

NÉVJEGY

Termék: Hitachi DZ-MV100A

Forgalmazó: n. a.

Ár: 1995 dollár

Web: <http://www.hitachi.com>

Számítógépházak tesztje

Ház(tűz)néző

A világ fejlettebb országaiban, ahol a számítógép már szinte nélkülözhetetlen része az otthonoknak, a házak rég kiléptek a „szükséges rossz” státusból, és a lakás fontos feladattal ellátott, praktikus részei lettek. De vajon mi a helyzet idehaza?

A számítógépházak kezdetben otromba, nehézkes fémdobozok voltak, rájuk sem hederített senki, és csak akkor tűnt fel, hogy egyáltalán léteznek, ha arrébb kellett rakni őket. Szerepük, megítélésük később sem javult: számítógép-vásárláskor senkit nem érdekelt, milyen házba kerül, legfeljebb a típusát határozta meg: fekvő vagy álló, esetleg mini-, midi- vagy nagytorony. Aztán jött, ami éppen a boltban volt, és ezzel el volt intézve. A '90-es évek közepén a fejlődés fénysebességre kapcsolt, a tegnap még a csúcstechnológiát felvonultató alkatrészek hihetetlenül rövid idő alatt váltak elavult kacattá, ami magával hozta a gyakori cserék és a bővítés kényszerét. És akkor kiderült, hogy a ház, amire eddig rá se hederítettünk, nehezen szerelhető, rosszul megmunkált, sérülést okoz, túl kicsi, esetleg elavult ő maga is, és már nem passzolnak bele az új alkatrészek.

Az új korszak valahol az MMX megjelenése és az ATX szabvány térnyerése környékén kezdődött. Az új alaplapokhoz új házakat kellett venni, mivel számos aljzat és csatlakozó formája megváltozott (a leglátványosabban a billentyűzet, amely a régi DIN-csatla-

kozót cserélte az IBM PS/2 szabványú dugójára). A házak új feladatát is kaptak: biztosítaniuk kellett a légáramlást a benne levő alkatrészek megfelelő hűtése céljából. Processzorok jöttek-men-tek, egyre több memóriát töltünk a gépünkbe, beköszöntött a 3D-gyorsítók korszaka, egyszerre egyre többször nyitottuk ki a „dobozt”, egyre inkább szükségessé vált, hogy könnyen szerelhető legyen. És ha már bent volt a lakásban, nézzen is ki valahogy. 1998-ban a Clio II volt az első olyan ház, amely levett minket a lábunkról; minden tekintetben teljesen más volt, mint bármi, amit addig láttunk (lásd a keretes részt). A házak fejlődése azóta sem állt meg. A gyártók újabb praktikus ötleteket vonultak fel, hogy könnyebbé, biztonságosabbá tegyék a számítógép szerelését és használatát. Elöl vezetik ki a gyakrabban használt, hátul a nehezen hozzáférhető aljzatokat, kifordítható vagy kihúzható rendszerrel megkönnyítik az alaplap és az egyes bővítőkártyák ki- és beszerelését. A különböző méretű és típusú csavarokat nagyobb, kézzel könnyen tekerhetők váltják fel. A legkülönbözőbb módjait találták ki annak, hogyan egyszerűsítsék a merevlemez, CD-ROM-olvasók, valamint egyéb 5,25 és 3,5 hüvelykes meghajtók beszerelését. Az interneten barangolva csodákra bukkanhat az ember, ám például a tavalyi CeBIT-en szinte arculcsapásként hatott az a rengeteg „színes-szagos”, csicsás bővli, amit kiállítottak. Épp időszzerű volt szétnézni saját házunk táján.

Újrarendelt kategóriák

A teszt meghirdetésénél kétféle kategóriát próbáltunk meghatározni. Az első az irodai számítógépházaké volt, amelyek egyszerűek, kicsik, remekül mutatnak az asztal sarkán, ritkán kell hozzájuk nyúlni, csendes partnerek a munkában. Fekvő elrendezésűekre is gondoltunk, de ezekből csak két különleges darab érkezett, amelyeket következő számunkban mutatunk majd be. Másrészt otthoni számítógépekhez kerestünk komolyabb, akár extra szolgáltatásokat is felvonultató házakat. Nos, jöttek is szép számmal, jobbra figyelmen kívül hagyva a felállított két kategóriát. Mivel a többség toronykiépítésű volt, végül méretük alapján csoportosítottuk őket: így tesztünk három nagyobb fejezetre oszlik: mini-, midi- és nagytoronyokra. Az első csoport felel meg nagyjából a kezdeti, irodai elképzelésünknek, a második az otthoniaknak. A nagytoronyok erős határesetet képviseltek: egyformán volt közöttük egyszerűbb, olcsóbb kivitelű, és kimondottan drága serverház is. Utóbbiakat nem nevezhetjük tipikus otthoni felhasználásra szánt termékeknek.

Különböző szempontok

A házakat számos szempont alapján vizsgáltuk. Fontosnak tartottuk a kidolgozás minőségét, amely a szerelésnél vagy a ház

Versenyn kívül — Clio II

1998 körül hozták be először az országba. A lepattintható előlap mögött két-két csavar tartotta a takarélemezeket, hátul két, kézzel tekerhető csavarral rögzítették a tápegységet és az alaplap tálcát, amelyet további két kis csavar tartott a jobb oldali takarélemez alatt. A tálcát a jobb felső és alsó sarkában egy-egy tűske rögzítette, így a csavarokat eltávolítva egyszerűen kifordult a házból, kényelmesen szerelhetővé téve az alaplap eldugottabb részeit is. Az előlapon kivágott hely volt a legfelső meghajtónak, és a kis lemezolvasónak, a másik két meghajtót becsukható ajtó védte. A Clio II egyetlen hátránya, hogy nem elég mély, alig haladja meg a 40 centimétert.

Mivel elég széles, a probléma nem az alaplap és a meghajtók összeakadásában jelentkezik, hanem a meghajtók mögötti rendkívül szűk térben, ahol a kábelek nehezen férnek el, és ebből kifolyólag nem túl jó a légáramlás.

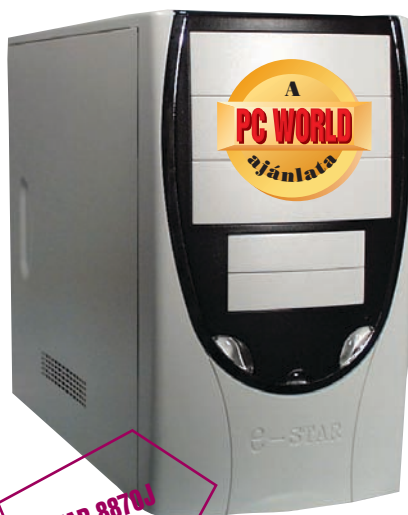

elmozdításakor játszik szerepet. Egy-egy ottfelejtett fémdarab, forgács vagy élesre fent felület könnyen sérülést okozhat. Megvizsgáltuk, mennyire masszív a ház, mennyire állhat ellen a külső behatásoknak (dühkitöréseknek). Külön figyelmet fordítottunk a külső kinézetre, csendes működésre. A nagyobb gépeknél fontosnak tartottuk a könnyű szerelhetőséget és a hűtési lehetőségeket (kiépített ventilátorhely, beszerelt ventilátor).

Nem kerülték el figyelmünket a tápegységek sem, hiszen egy erősebb konfiguráció most már olyan energiaellátást igényel, amelyhez a kezdeti 230 watt már kevés. Megnéztük, hogy a géphez adott tápegység teljesítménye megfelelő-e a gép elképzelhető felhasználásához. A Pentium 4-es alaplapok új típusú tápcsatlakozókat kívánnak, ezek meglete lassan alapkövetelmény lesz. A különböző meghajtók, merevlemezek növekvő száma miatt fontos, hogy a tápegységnek megfelelő számú nagy és kis csatlakozója legyen.

Ellenőriztük az egyes házakkal kapott tartozékokat: adnak-e hozzá tápkábel, csavarokat, alátéteket, milyeneket és mennyit. Jár-e a házhoz valamilyen leírás, szerelési útmutató. A meghajtóhelyeknél nemcsak a számszerűség számított, hanem hogy a ház kialakítása lehetővé tegye, hogy egy nagyobb alaplap mellett az mind kihasználható is maradjon (lásd *A mélység titka* című keretes részt). Rendkívül hálásak voltunk, ha a bevezetőben leírt, új praktikus ötletekből bármelyiket is felfedeztük a házakon.

MINI TORNYOK

E-STAR 8870J

E-STAR 8870J

A Qwerty minitornya típuszámát és előlapját tekintve érdekes hasonlóságokat mutat a Lord által beküldött Venus 8870-essel, amely az eggyel nagyobb kategóriában vált egyik kedvencünké. Itt a matt fekete belső részt övezi fémcsík, és ezt tetézik a furcsa, műanyag, átlátszó csodagombok. Az oldallapokat az egyik oldalon két, a másikon

három csavar tartja. Mivel az ilyen házaknál a tápegység elhelyezkedése akadályozza a szerelést, előrelátó gondolkodásra utal, hogy kézzel kitekerhető módon rögzítették. Az előrefelé kihúzható alaplapi tálcába a gyártó előre beillesztette a menetes rögzítőbakokat. A kis meghajtók keretét két oldalon rögzítették, de legalább négy eszköznek kínál helyet, ami nagy szó egy minitoronytól. Ha ezt is kivettük, következhet az előlap kicsavarozása, így lehetővé válik a nagy meghajtók beszerelése.

A ház kivitelezésére, az élek eldolgozására nem volt panaszunk. A tartozékok része négy talp, két takarólemez, rengeteg csavar és jó pár alátét! Kis toronyhoz „mindössze” 250 wattos tápegység dukál, ami nem Pentium 4-kompatibilis, de egy közepes erősségű gépet vidáman rábízzhatunk, figyelembe véve, hogy akár extra ventilátort is szerelhetünk az elülső oldalra.

Az E-Star kicsi, zajtalan, és ha egyszer összerakták, elvan, mint a befőtt. Jó kialakítása segít, hogy minél előbb túl legyünk a szerelésen. Irodai gépnek is ideális, ugyanakkor a fiatalabb korosztály számára könnyen mobilizálható házként is el tudjuk képzelni.

SAGITTARIUS TK8100B

A MyCom két, csillagkép után elnevezett minitornyt küldött be. A nyilas előlapján talán éppen nyílhegyet utánzó, félig áttetsző türkiz műanyag díszből fémesen csillogó gombok állnak ki. Bár

nem mindenkinek nyerte el tetszését, negatív gondolatainkat azonnal helyrebillentette az előlapra kivezetett két USB aljzat látványa.

Az oldallapokat 2-2 csavar tartja, ezek eltávolítása után a szerelést akadályozó tápegységgel kell megbirkóznunk, amit ez esetben négy csavarral rögzítettek a feltűnően vékony-

SAGITTARIUS TK8100B

ka hátlaphoz. A ház belsejének meglepetése az elől felszerelt ajándék ventilátor. Az alaplapi tálcát óvatosan elcsúsztható és kiszedhető, miután nem lesz gond a kis meghajtókat tartó tálcát eltávolítása sem, sőt, ebben az állapotban érdemes a nagy meghajtók beszereléséről is gondoskodni. A tartozékok között található számos csavar, néhány alátét, alaplaprögzítő bak, valamint egy AT típusú, hátsó aljzatpanel. Tettszett, hogy az előlapon levő USB aljzatok kábeleik összeragasztott formában, felcímkézett csatlakozókkal várják a bevetést, bár ugyanez (már mint a ragasztás) már nem mondható el a gombok és LED-ek felől érkező kábelekre.

Két USB aljzat a Sagittarius TK8100B előlapján

Nem lehetett panaszunk sem a 250 wattos tápegységre, sem a ház minőségére. A furcsa előlaptól, illetve a gyengének tűnő hátsó lemeztől eltekintve meg voltunk elégedve vele, az USB kivezetés és a ventilátor kellemes meglepetés.

MYCOM ARIES

A nyilas után a kos kinézete még inkább megosztott minket, némelyikünk kicsit túlzónak találta a kékes türkiz műanyag díszek merész alkalmazását. Belsőleg mégis inkább az E-Starra hasonlított: a tápegység

ugyanúgy kihajtható. Az alaplapi tálcá – három csavar után – kiemelhető, előbb azonban meg kell szabadulni a vázhoz kissé túlságosan is ragaszkodó jobb oldali takarólaptól. Ez azért is hasznos, mert a 3,5 hüvelykes keretet innen is fogja egy csavar. Innentől a szerelési eljárás nagyjából megegyezik az előző házakéval. Az Aries jobb minőségű, masszívabb fémből épült, mint a Sagittarius, kidolgozása hasonlóan biztonságos (az élek itt is vissza lettek hajlítva). A tartozékok összeállítása és a tápegység teljesen megegyezik, viszont belső ventilátornak csak a helyét találtuk, és nincs külső USB kivezetés sem, így a kettőjük közötti verseny, figyelembe véve a kinézetet is, a másik ház javára dőlt el.

MIDI TORNYOK

VENUS 464HA

Szolid, elegáns kinézetű ház. A nem túl masszív, ám rendkívül ragaszkodó, egyforma oldallapokat két csavar tartja hátul. Nem túl mély, és elég keskeny, ezért a négy nagy meghajtóhelyből az alsó kettő kihasználhatósága megkérdőjelezhető, alaplappcserénél pedig biztosan nem lehetnek benne egységek. Az alaplapi tálcá rögzített, nem elmozdítható, a 3,5 hüvelykes kis keret kiemelését három csavar és a fémváz teszi pokoli nehézé. A négy helyen rögzített előlapot el kell távolítani a nagy meghajtók beszerelésénél.

Egyedi érdekesség, hogy a bővíthelyek csavarjai kívül esnek a ház síkján, amit egy külön takarólemez palástol. A tartozékok között akadt egy AT szabványnak megfelelő aljzatpanel. Bőséges a csavarellátás, ám a csomagba csak három alátét került, ami elég kevés. A 235 wattos, de hangtalan tápegység csak középkategóriás konfigurációk építését teszi lehetővé. Két extra ventilátorhelyet is találtunk, egyet az elülső, egyet hátsó oldalon. Tetszett, hogy a LED-ektől és a gomboktól lefutó kábeleket részben össze-

ragasztották, így nem lógnak összevissza.

Összességében a megnyerő külsejű ház belül eléggé felemás képet mutat. Nehezebb szerelhetősége miatt leginkább olyanoknak ajánljuk, akik az összeépítést szakemberre bízák, és aztán nem háborgatják a belsejét. Egy erősebb tápegység komolyabb teljesítményű számítógép befogadására is alkalmassá tenné.

VENUS 8870

Már a dobozának kinyitásakor megdöbögött a szívünket az előlapon levő két USB aljzat. A kinézetéről azonban megoszlott a véleményünk: a lilametál keret elegáns, ám a belső fémcsík és a márványosra vett, furcsa alakú gombok nem mindenkinek tetszettek.

A kinyitásához előbb a tetőlemezt rögzítő, kézzel kitekerhető csavarpárt kell eltávolítani, majd az oldallemezek a rajtuk elhelyezett fogantyúknál

fogva egy mozdulattal kiemelhetők. Ez igen! Tekintélyes mélysége folytán mind a négy nagy meghajtóhelyet kihasználhatjuk, és a rögzített alaplapi tálcá ellenére is kényelmesen szerelhető.

A 3,5 hüvelykes keretet egy könnyen kihúzható fémkar tartja, de két csavarral akár biztonságosan rögzíthetjük az előlaphoz. A tartozékokat a műanyag talpak és számos csavar és egyéb dolog alkotja, viszont nincs egy darab alátét sem (márpedig enélkül alaplapt szerelni nagy felelőtlenség).

A hangtalan, 300 wattos, Pentium 4-kompatibilis tápegység és a három belső ventilátorhely már csak hab a tortán: ez a ház bármely professzionális konfigurációt kiszolgál.

USB
csatlakozók
a Venus 8870
dobozon

AOPEN HQ4SP4

Az áramvonalas, egyszínű előlapot jól bolondítja meg a kék bekapcsológomb és a szélén húzódó kék csík. A masszív oldallapokat két-két csavar tartja, a tágas belső minden részében előkelő minőséget tükröz. A rögzített alaplapi tálcába előre beillesztettek hét menetes bakot, amelyek egyformán lehetővé teszik normál vagy nagyméretű alaplaponk beszerelését. Az előlap lepattintható, de a hat műanyag nem tűnik túl strapabíróknak. A ház éppen elég mély ahhoz, hogy ne legyen konfliktus az alsó meghajtóhely

és az alaplaponk egyes részei között (alaplaponkcsere mégis csak a meghajtók eltávolítása után jöhet szóba). A 3,5 hüvelykes keretet egy csavar tartja, de további kettővel biztosítható.

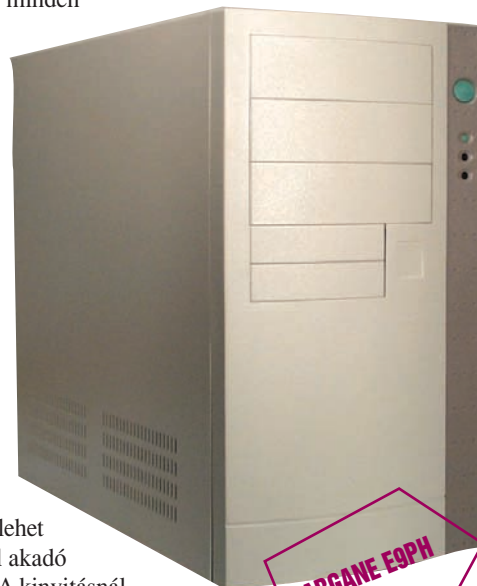
AOPEN HQ4SP4

A tartozékok között találtunk egy széthajtogatható, részletes leírást a ház egyes részeiről, valamint szerelési útmutatót. A zacskóban itt is rengeteg csavar, sőt, még van egy kábelösszefogó is, ám hiányoznak az alátétek és megfélekeztek a tápkábelről. Fájdalomdíj a cég saját logóját ábrázoló 3D-s matrica, amely az előlapra ragasztható. Ügyesen oldották meg a bővítőhelyek takarását: a később becsavarozható takarólemezeket rögzítették két ponton.

A sóhajtással induló, ám hangtalan tápegység 300 wattos és természetesen Pentium 4-kompatibilis, hét nagy és két kis tápcsatlakozója van! A ház minden igénynek és konfigurációnak megfelel, csak pár centi hiányzik a kicsit kényelmesebb szereléshez.

VARGANE E9PH

Az előlap színvilágán volna mit javítani: a jobb oldalán végigszaladó közepszürke csíkban türkiz nyomógombok kaptak helyet. Egyébként a ház teljesen vajszerű, kellően széles és mély, szó sem lehet bármiféle, helyhiányból akadó összeférhetlenségről. A kinyitásnál kiderül, hogy az oldallemmek egybeépültek a fedéllel, ami irgalmatlanul megnehezíti, hogy megszabaduljunk tőle, és a visszarakása is hasonlóan rémdrámába illő. Pedig bent csodás látvány tárul szemünk elé: tágas hely, egy ventilátor felszerelve az első oldalra, takarólemezek becsavarozva a helyükre. Az alaplapi tálcára három csavar eltávolítása után sínen csúszik ki a bővítőhelyekkel együtt. Erre szükség is van, mert jobb oldalról csak így szerelhetők a meghajtók. A tartozékok között minden fontos dolgot megtaláltunk, kivéve az alátéteket. A P4-kompatibilis, 300 wattos tápegység komoly

VARGANE E9PH

Versenyen kívül — HP Vectra VL800

Ezzel a miditoronnyal éppen a verseny előtt ismerkedtünk meg, bár a korábbi Vectra termékekből már ismertük a HP ügyes megoldásait. A VL800 bal oldali takarólemeze egy fogantyús zárrszelül illeszkedik a házhoz, ezt kihajlítva a panel kényelmesen kiemelhető. Első pillantásra feltűnik a 90 fokban elfordított me-

revelmezkeret — mivel a ház elég széles, a drótok és a lemezek még így is kényelmesen elférnek.

A meghajtók beszereléséhez csúszókereteket használhatunk: ezekben kell belecsavarozni adott esetben a CD-ROM olvasót, majd ütközésig betolni. A ház másik érdekessége, hogy a bővítőkártyákat sem csavarral, hanem egy azok felett húzódó pánttal rögzíti, mégpedig meglepően stabilan.

A ház kívülről is nagyon szép, belülről rendkívül tágas, a beépített ventilátor, valamint a tápegység zavarbaejtően halk. Legnagyobb sajnálatunkra azonban külön kereskedelmi forgalomban nem kapható, csak egy Vectra-kiépítés tagjaként.

konfigurációk építésére is alkalmassá teszi. Sajnos találtunk benne néhány csúnyán vágó élt, és kár az egyéb tervezési hibákért.

DTK

Külsőleg elegáns, egyszínű előlap, alul jobb minőségű, fényesebb műanyaggal feldobva. A bal oldali panelt kézzel kitekerhető csavarok tartják, ezek gyors eltávolítása feltárja az utat a meglepő megoldások világába. A DTK teljesen csavarmentes megoldást kínál a meghajtók beillesztéséhez. A zöld műanyag reteszek oldalirányba mozgathatók, az egyik állásban apró kis fémtüskét nyomnak a meghajtó csavarmenetébe, míg a túloldalon vékony laprugók biztosítják a rögzítést. Balra függőleges keresztlécet találunk, amely kissé akadályozza a szerelést, ráadásul a talplemezbe is becsavarták, így nem távolítható el egyszerűen. A rögzített alaplapi tálcába pár bakot előre becsavartak. Az előlap egy mozdulattal lepatintható, nagyban megkönnyítve a meghajtók beszerelését, de a ház nem elég mély, így nem kell túl nagy alaplap ahhoz, hogy az alsó helyet biztosan hatástalanítsa (lehet, hogy rögtön a fellelt levőt is). Nehezen jár a 3,5 hüvelykes tálcá, amit az egyik csavar nagyon rossz helyen tart. A kivitelezés is hagy maga után kívánnivalókat; egyes részek megmaradtak az élek, és különösen jól vágnak. A tartozékok között összehajtogatott dokumentációt, a talpakat, rengeteg csavart, kábelösszefogót találtunk, az alátét azonban hiányzott az összeállításból. Két ventilátorhely, az átlagosnál több tápdugóval rendelkező, 300 wattos, P4-kompatibilis tápegység zárja a sort. Tulajdonképpen meg voltunk elégedve a DTK ötletes megoldásaival, de jó volna kiküszöbölni a problémás részeket.

CHIEFTEC TG103

Előlapja elegáns, masszív oldallapjait két-két csavar tartja. Magas, ugyanakkor nagyon keskeny, belseje tágas, a tápegység és a nagy meghajtóhelyek az alaplap fölött helyezkednek el, így összeakadásról szó sem lehet. Az alaplap tálcá itt is rögzített, de a szerelést nem akadályozza semmi. Könnyen járó fémkallantyú tartja a helyén a keretet, ám ennek éleit elfelejtették eldolgolni

– egyébként a ház kialakításának minősége elsőrangú! A nagy meghajtók beszereléséhez el kell távolítani a karmokkal ragasztódó előlapot – vigyázzunk, a karmok nehogy a ház helyett az előlapnak mondjanak búcsút.

A tartozékok része a tápkábel és a ferritgyűrű; a csavarok és rögzítőbakok mellett ezúttal sem találtunk alátéteket. Négy bakot előre becsavartak, a bővítőhelyek takarólemezei egy kivételével pedánsan a helyükre lettek illesztve. A csodálatosan halk, 250 wattos tápegység sajnos nem Pentium 4-kompatibilis.

Egy-egy ventilátornak van hely az elő- és a hátoldalon. Igen jó benyomást tett ránk a TG103-as, bár a kissé túlzottan magasnak tűnő árba belefértetett volna egy nagyobb teljesítményű, P4-es tápegység is!

ACORP 4H42A

Rendkívül röviden annyit mondhatunk, hogy MyCom által beküldött ház ikertestvére a Lord-féle 464HA-nak azzal a különbséggel, hogy az Acorp másik előlapot csavart a vázszerkezetre (ezek persze egyáltalán nem hasonlítanak egymásra). Belső szerkezetében, kialakításában, valamint a hozzáadott alkatrészek számában teljesen megegyezik a két ház, így az ott elmondottak érvényesek erre is: olyan otthoni felhasználóknak ajánljuk, akik elsősorban a számítógépet akarják használni, és nem a házat szerelni; megelégszenek azzal, ha a szakember egy-

összerakja, és utána működik. Számukra azért fontos lehet, hogy a MyCom nettó kiskereskedelmi ára közel háromezer forinttal alacsonyabb, mint a Lordé!

FEEL V BLUE

Elegáns kékmetál előlapját középszürke keret övezi, kétoldalt egy-egy fémes csíkkal és hasonló bekapcsológommbal – az utóbiak nélkül talán még szebb volna. Alul két USB, valamint egy hangszóró és egy mikrofonaljzat található, de különlegessége a CD-ROM-olvasót álcázó kék színű lemez is.

A bal oldali takarólemezt kézi csavarokkal rögzítették, így viszonylag gyorsan „bejuttunk”, ahol két beszerelt ventilátor kellemes látványa fogadott bennünket. A belső tér kellően tágas ahhoz, hogy a nagy meghajtók nagyméretű alaplapoknál se okozzanak gondot. Két 3,5 hüvelykes keret kapott helyet a házban, amely összesen négy kisebb egység fogadására alkalmas. Csak az egyik kiemelhető, de az egy csavar eltávolításával, rendkívül

könnyedén.

A ház kidolgozása egyébként elsőrangú, talán csak az kifogá-

ezt eltávolítva kiemelhető mindkét oldalsó takarólap. Hogy teljes legyen az öröm, az előlap kipattintható, a nagyméretű 3,5 hüvelykes keret szintén kézzel húzható le a nagy keretről (de szükség esetén rögzíthető). A meghajtók csúszópántokkal illeszthetők a nagy keretbe, az összes bővítőkártyát egy keresztpánt tartja a helyén, és végül egy lemez takarja el a ház síkjából kilógó kártyákat.

Mindebből látszik, hogy meglehetősen egyedi, kiváló minőségű házzal van dolgunk, amely rögzített alaplapi tálcával és tágas belső hellyel rendelkezik a kényelmes szereléshez. A színes, bőségesen illusztrált összeszerelési útmutató szerint a meghajtóhelyek nagy alaplap esetén is használhatók maradnak. Az előlő oldalra már felszerelték egy 8 centis ventilátort, de még kettőnek van hely a házban, amelyek közvetlenül hűthetik a merevlemezeket. A tartozékok között megtaláltuk a ház lábait, többféle csavart és alátéteket, csúszópántokat és két takarólemezt. A 300 wattos, P4-kompatibilis Acorp tápegység mindentől távol, a bal felső sarokban kapott helyet, de kiváltképpen elismerésünket, hogy egyszerre található rajta áramtalanítógomb és továbbvezető aljzat!

solható, hogy a vázszerkezet és az oldallapok lehetnének masszívabbak is.

Az előlapi aljzatok eltérnek a többi házban látottaktól, itt ugyanis az eredeti, hátrafelé néző integrált foglalatokat hozzák előre egyfajta hosszabbítóként. Ennek az volna a hátránya, hogy így nyitva kell tartani az egyik bővítőhelyet, de nagyon elegánsan jártak el: mellékeltek egy olyan speciálisan kivágott takarólemezt, amelyen kényelmesen kivehetők a kábelek.

A tartozékok között számos csavart, alátétet és rögzítőt találtunk. A házba 400 wattos (!), Pentium 4-es tápegységet szereltek, így terhelhetőségben a csillagos ég a határ. A végső csattanó az ár, amely árával együtt is alig haladja meg a 20 ezer forintot. Meglátni és megszeretni egy pillanat műve volt.

TASK TK3005B

A MyCom másik aduja első ránézésre furcsa érzést kelt az egy színű előlapon a gombokat, LED-eket és a két USB aljzatot körülvevő méregzöld csíkkal. A tajvani gyártó hatféle színkombinációban gyártja ezt a házat; van egyszínű, és képen nagyon jól mutató kék is. Másodperceken belül kiderült, hogy szinte nyugdíjazhatjuk a csavarhúzó: egy kézi csavar rögzíti a tetőlemezt,

CODEGEN 6008L és a „nem P4-ES” miditornyok

A Codegen hazai forgalmazójának, a Sowah Kft.-nek jelenleg 11 háza van, ebből 9 midi-, 2 nagytornyos. Az előbbi csoport 4:5 arányban osztható fel az alapján, hogy milyen tápegység van benne: P4-kompatibilis-e vagy sem. Úgy gondoltuk, egy-egy jellemző darab kiragadásával mutatjuk be a csoportot, lévén hogy azok az előlapon kívül szinte mindenben megegyeznek. A 6008L egy viszonylag elegáns darab, felül jobb minőségű műanyagból készült kis ajtóval takarja el a nagy meghajtókat, középen előre kivágott floppyírást találunk rajta, a LED-eket és gombokat pedig alul, egy amolyan kitüremkedés köré építették rá.

Az oldal-lapokat két-két csavar tartja, és itt rögtön találkozzunk a házak típus-hibájával: az alapanyagul szolgáló lemez eléggé vékony, gyengécske. Ez a sorozat nem túl mély, nagy méretű alaplap „kiválthatja” az alsó két nagy meghajtót. A kis keretet három ponton csavarozták a vázhoz

CODEGEN 6008L

CODEGEN 6039

(az alsó nincs túl jó helyen). Az alaplapí tálcá rögzített, az előlapot egy-egy csavar és egy pár pici karom tartja, de eltávolításához mindkét oldali takarólemezt is ki kell szerelni.

A tartozékok között nem volt alátét, de akadt néhány műanyag és rögzítőbak, sok csavar és két takarólemez. A 300 wattos tápegységek különbözhetnek a kis meghajtókhoz való dugók számában. A 6008 az előlapi ajtón kívül semmilyen különös extrával nem rendelkezik, de komolyabb negatívumai sincsenek. Éppen megfelelő minőségével (a csavarfuratok nincsenek rendesen eldolgozva) és közepes árával egyszerűbb otthoni háznak remek választás.

CODEGEN 6039 és a „P4-ES” miditornycok

A második csoport tehát nemcsak a tápegység típusában de – meglepetés! – a házak mélységében is eltér egymástól. A Codegen talán felismerte a

	KISTORNYOK			MIDITORNYOK										
Név	E-Star	Sagittarius	Aries	Venus	Venus	Aopen	Vargane	DTK	Chieftec	Acorn	Feel V	Task	Codegen	
Típus	8870J	TK8100B	TK2001	464HA	8870	HQ4SP4	E9PH	n. a.	TG103	4H42A	Blue	TK3005B	6008L	
Forgalmazó	Qwerty	MyCom	MyCom	Lord	Lord	RCE	Qwerty	Qwerty	Kelly-Tech	MyCom	MyCom	MyCom	Sowah	
Ár (Ft)	9 125	7 950	8 082	10 750	14 875	25 626	14 125	19 750	23 250	7 552	20 670	14 310	10 733	
Magasság (mm)	350	345	340	415	410	425	410	428	465	415	423	420	425	
Szélesség (mm)	198	180	200	200	198	218	217	190	180	200	190	190	180	
Mélység (mm)	430	445	429	420	485	420	445	465	435	420	468	460	430	
Tömeg (kg)	6,1	n. a.	n. a.	6,2	7,3	6,9	n. a.	8,8	n. a.	6,2	n. a.	n. a.	6,8	
5,25"	3	3	3	4	4	3	3	4	3	4	4	4	4	
3,5" kívül	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
3,5" belül	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	2	1	
Ventilátorhelyek	1	1	2	2	3	2	1	2	2	2	2	2	2	
Ventilátorok	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	2	1	0	
Tápegység (W)	250	250	250	235	300	300	300	300	250	235	400	300	300	
Nagy dugók	4	4	4	4	4	7	4	6	5	4	5	4	4	
Kis dugók	1	2	2	1	1	2	2	1	1	1	2	2	1	
P4-kompatibilitás	nem	nem	nem	nem	igen	igen	igen	igen	nem	nem	igen	igen	nem	
Hangerő	halk	halk	halk	halk	hangtalan	hangtalan	átlagos	halk	hangtalan	halk	halk	hangtalan	halk	
Masszivitás	7	6	8	6	8	8	9	8	10	6	8	8	7	
Minőség	9	8	8	8	10	9	6	8	9	8	9	10	7	
Szerelhetőség	8	7	7	6	9	8	7	8	8	6	9	9	8	
Értékelés (%)	92	94	89	80	95	92	86	90	90	80	95	97	86	

n. é. = nem értékeltük

problémát, és éppen annyival növelte meg a vázat, hogy a nagyméretű alaplakok immáron ne okozhassanak gondot. Külsőben itt is széles a skála az egészen szolidtól az ezüstmetálig (6040L). Azért esett a 6039-esre a választásunk, mert ez külsőleg nagyon hasonlított a Feel V Blue-ra, és az alján, egy elforgatható takarólemez mögött kivezetett USB aljzatot találtunk.

Szerkezetileg, minőségileg, sőt tartozékilag semmi változás, a kivitelezési problémák is hasonlóak: a vázat és a takarólemezeket elég gyengécske fémből „faragták”, és bár a legtöbb él szépen el van dolgozva, az egyes furatok alja hagy maga után kívánnivalót. Ami a Feel V rokonságot illet, az elég távoli, teljesen más rendszerű USB elvezetésről van szó, mint amit a kék házban láthattunk. A P4-es tápegységek itt is különbözhetnek a dugók számában, de a lényeg, hogy a kétféle háztípus közötti nettó árkülönbözet kevesebb mint kétezer forint. Szerintünk érdemes ennyit áldozni, hogy a házunk „jövő-kompatibilis” legyen.

NAGY TORNYOK

CHIEFTEC DA01W

Elérkeztünk az óriások világába, ahol kevésbé a szépség, inkább a méret a lényeg, no meg, a jó szellőzés. A DA01W azonban nemcsak méreteivel parancsol tiszteletet, de ötletes megoldásaival

Versenyen kívül — Lian Li PC60

Bízunk benne, hogy valaki forgalmazza idehaza, de úgy tűnik, mégsem. A miditorony könnyű alumíniumötvözetből készült, így tápegység nélküli súlya alig haladja meg az 5 kilót. Elegáns kinézetét egyszínű ezüsfestésének köszönheti, teljesen csicsamentes. Minden fontosabb csavar kézzel tekerhető ki, így az oldalpaneleké is, az előlap lepatintható. Négy nagy és hat kis meghajtóhellyel rendelkezik, továbbá két előlapi USB kivezetéssel és belül három előre szerelt ventilátorral. A két előlapi szűrővel takart, sebességük kapcsolóval szabályozható. Az alaplapi tálc

ca hátrafelé kicsúsztható, ehhez a LED-ektől és a gomboktól jövő kábeleket az előlapi panelről lehet lecsatlakoztatni, nem az alaplapról! A lehajlított élek mellett külön műanyag borítás véd a veszélyesebb helyeken. Nem olcsó mulatság: kinti ára 160 dollár körül van, és ebben a kiszereelésben még nincs benne a tápegység. De ő – illetve testvérei – a számítógépházak Rolls-Royce-ai. Reméljük, hamarosan idehaza is kapható lesz.

is, ráadásul korántsem néz ki rosszul, sőt! Az oldallapot

két csavar és egy zárszerkezet védi a behatolóktól, emögött egy bálterem rejtőzik. A ház tetejébe hat 5,25 hüvelykes egységet költöztethetünk, csavar csak a csúszópántok felszereléséhez kell. A kisebb meghajtókat egy mozdulattal kivehető keretek várják,

a ventilátorokat műanyag foglalatok rögzítik biztosan.

A kidolgozásra sem lehet panaszunk, minden él tökéletesen el van dolgozva.

A fix alaplapi tálcára a menetes bakokat előre becsavarozták.

A tartozékok között bukkanhatunk az oldallemezt lezáró kulcsra, egy ferritgyűrűre, számtalan csavarra – és egyetlen alátétre sem (ejnye!).

A tápegység természetesen 300 wattos és Pentium 4-kompatibilis, az átlagnál több tápdugót hordoz, de a teljes ház beépítésére nem elegendő!

CHIEFTEC DA01W

	NAGYTORNYOK					
Codegen	Chieftec	Chieftec	Albacom	Palo Alto	Palo Alto	Codegen
6039	DA01W	TX10W	YY1271	ACTX	PA810	7013
Sowah	Kelly-Tech	Kelly-Tech	Albacom	Pixel	Pixel	Sowah
12 985	41 875	34 250	34 625	42 375	71 115	17 880
425	670	540	580	420	485	620
180	205	240	190	170	200	190
487	475	475	435	420	460	410
7,3	15	n. a.	12,7	7	8,8	13
4	6	3	5	2	3	6
2	2	2	1	3	2	2
1	6	6	3	1	2	1
2	6	4	2	1	2	2
0	0	0	0	0	2	0
300	300	300	300	nincs	nincs	300
4	5	7	7	n. a.	n. a.	4
1	2	2	2	n. a.	n. a.	1
igen	igen	nem	igen	n. a.	n. a.	igen
hangtalan	átlagos	hangtalan	halk	n. a.	n. a.	hangtalan
7	10	10	10	10	10	7
8	10	10	8	9	9	7
8	9	9	9	n. é.	n. é.	8
90	97	95	90	n. é.	n. é.	85

Extraként még megemlíthető, hogy a LED-ek és kapcsolók felől jövő kábelek gusztusosan össze vannak ragasztva, így nem lóg-nak szerteszéjjel a házban belül.

Lássuk be, ez egy tipikus szerverház, ehhez mértek funkciói és az ára is. Otthoni alkalmazása kicsit túlzás, kivéve, ha könnyen szerelhető, igényes nagytoronyra vágyunk, mert akkor nehezen találunk jobbát.

CHIEFTEC TX10W

Midinek nagy, nagytoronynak kicsi – elgondolkodtató, melyik kategóriába tartozik. Végül „belső tulajdonságai” és 50 centimétert meghaladó magassága miatt került ide, a nagytoronyokhoz. Megjelenésre elegáns, oldalán hasonló zárszerkezet található, és az előlapja is pont ugyanúgy távolítható el, mint a DA01W-nél. A masszív oldallapokat két-három csavar tartja. Belülről lenyűgözően tágas, szóba sem jöhet bármiféle beszerelési probléma. A meghajtók beillesztését itt is csúszópántokkal oldották meg, a 3,5 hüvelykes kereteket egy-egy fémkallantyú tartja. Az alsóra

felszereltek egy csavarmentes műanyag ventilátorfoglatot is, ezenkívül még három hasonló található a házban.

A tartozékokat, csavarokat, rögzítőbakokat, a zárhoz tartozó kulcsot és a ferritgyűrűt tartalmazó zacskót ragasztószalaggal rögzítették a talplemezhez. Alátéteket nem találtunk.

A kidolgozás minőségére nem lehet panasz, de nagy negatív meglepetés, hogy a 300 wattos táp nem P4-kompatibilis. Jóval olcsóbb nagy testvérénél, de még így is jelentősen drágább a miditoronyoknál. Kisebb mérete folytán jobban elképzelhető lakásban.

ALBACOMP YY1271

A jobbára egyszínű előlapot középtájon töri meg a sötétszürke csík, egyébként teljes szélességű takarólemezeivel hívja fel magára a figyelmet. Az egyformának tűnő oldallapok nem ugyanazon az oldalon rögzülnek. Ennek előnye, hogy így a ház az előlap eltávolítása nélkül kinyitható, az oka pedig az, hogy a másik oldalon hátul a kihúzható alaplapi fiókot rögzíti négy csavar! Belülről rendkívül tágas, és igen jó elrendezésű. A csavarok eltávolítása után a fiók a bővítőkártyákkal együtt könnyedén

A mélység titka

Sok szó esik a teszt során a házak mélységéről, hosszúságáról. Ez több szempontból is fontos, mert alapvetően meghatározza a ház használhatóságát, szerelhetőségét és még a szellőzését is. Sajnos valamilyen furcsa hóbort folytán divatba jöttek a keskeny, nem elég széles házak, így az alap szinte a meghajtó jobb szélével egy síkban fekszik. Az új alaplapokon ráadásul gyakran az elülső oldalon van a tápaljzat vagy a memória-foglat. Ha ilyenkor a ház nem elég mély, és az alaplap túl közel kerül a meghajtókhoz, könnyen járhatunk úgy, hogy egész egyszerűen nem lehet kihasználni az összes meghajtóhelyet, mert mondjuk a CD-író hosszú, és rálógna az alaplapra, a memóriára. Hogy ez mennyire nem a fantázia műve, arra jó példa a nálunk vendégeskedő P4-es konfiguráció, amely egy nagyobb nevű hazai forgalmazó házának lakója, és bizony a három meghajtóhelyből csak kettőt tudunk kihasználni, az pedig elég kevés.

kicsúszatható, így kényelmesen szerelhető. A 3,5 hüvelykes meghajtók keretét három csavar tartja igen egzotikus, de viszonylag jól hozzáférhető helyeken, utána egy mozdulattal kiemelhető. A nagy meghajtók beszerelése a könnyen eltávolítható előlapnak és a csúszópántos rendszernek köszönhetően rendkívül egyszerű. A kialakítás minőségével nem voltunk teljesen megelégedve, az élek több helyen nincsenek kellően eldolgozva.

A tartozékok között találtunk illusztrált összeszerelési útmutatót angol és német nyelven, csavarokat, alátéteket, ferritgyűrűt, sőt, kapunk egy ventilátorhoz való légszűrőt is. Két jó hely is kínálkozik a beszereléshez. Meg kell még említeni a hátsó takarólemezeket, amelyek hiánytalanul voltak jelen, az elmaradhatatlan műanyag talpakat, és az itt is elegánsan összeragasztott előlap felől érkező kábeleket. A 300 wattos, Pentium 4-kompatibilis táp-

egység számos dugójával szinte a telt házat is kiszolgálja, és komolyabb konfigurációk kiépítését is lehetővé teszi. Otthoni felhasználásra kiválóan alkalmas, jól szerelhető, kényelmes toronyház. A kidolgozás minőségéhez mérten az árát kicsit túlzottnak érezzük.

PALO ALTO

ACTX és PA810

Igazi nagyágyúnak ígérkezett a két Palo Alto ház, legalábbis kiemelkedően magas árak „álmházakat”

sugallt. Az ACTX egy fekvő-álló

hibrid, használható így is-úgy is, szerelni viszont csak fekvé érdemes. A fedelet kézzel kitekerhető csavar rögzíti, majd minimális

csavarhúzó-használattal az egész ház darabjaira szedhető szét.

Belül tágas tér fogad, az ábrákkal illusztrált összerakási útmutató nélkül gondban lettünk volna.

Érdekesség, hogy az eltávolítható nagy kereten két 5,25, illetve két 3,5 hüvelykes meghajtó osztozik.

Kis keret tulajdonképpen nincs is; egy nagy műanyag vázba merőlegesen ékelődő fémlemez választja el a floppy- és a merevlemezétől. A tartozékok között a csavarok, alátétek, csúszópántok és takarólemezek mellett különös alakú „fémbigyókat” találunk, amelyekről azt gondoljuk, ezek a bakok, de a rögzítési elv titkára nem sikerült rájöttünk.

A PA810 egy masszív, komoly szerverház, ez már látszik a hátlap rácsain velünk farkasszemet néző óriási ventilátorról. A szerelési útmutató ezúttal többoldalas,

de az alaplap tálcával sem igazán vergődtünk zöld ágra. Az alaplap helyén egy gumibak üldögél, maga a kicsavarozható tálcá ettől jobbra helyezkedik el. Ebből a már korábban megismert tüskés fémbakok állnak ki, amelyeket sikerült ugyan szinkronba

hozni az alaplapon található lyukakkal, de ez még nem rögzítés. A meghajtótálcákat a külső vázszerkezetre csavarozták, kiszerezésük azonban nem ad választ arra, mitől marad benne, mondjuk, két merevlemez.

A meghajtókat műanyag csúszópántokkal kell beilleszteni, de ezekből meglepően kevés van, pontosan keretenként egy. Később kiderült, hogy még egy ventilátor bújik meg elől, a műanyag szerkezet mögött, valamint hogy a ház zárható, és van rajta fedél-eltávolítás-érzékelő.

Összegezve a tapasztalatokat, ami számunkra elgondolkodtató fémépítőzésnek tűnt, nyilván tényleg a megtestesült álmot jelenti azoknak, akik tudnak „Palo Alto-ul”, és otthoni szerverfarmjukat hajlandók ilyen borsos árú „lakásba” költöztetni. A fentiek tükrében nem érezzük magunkat feljogosítva a házak számbeli értékeléséhez.

CODEGEN 7002 és 7013

A nagytornyok versenyében induló két Codegen háznál is ugyanaz a helyzet, mint amit a midinél már láthattunk: szinte teljesen megegyező felépítés, különböző stílusú előlapok, a jobbikban P4-kompatibilis táp, és 1500 forint körüli nettó árkülönbözet.

A 7013-as oldallapjait 3-3 csavar tartja. Az alaplapi tálcá a bővíthetőséggel együtt hátrafelé kicsúszatható, de az átgondolatlan rögzítése miatt ehhez mindkét oldalsó takarólemezt el kell távolítani. Bezzeg a merevlemez keretét csak egy csavar tartja, és ezzel ki is merült minden biztosítási lehetőség. A nagy meghajtókat mindenképpen belülről kifelé kell beszereelnünk, ellenkező esetben az előlapot 8 csavartól kéne megszabadítani!

A minőséggel kapcsolatban komoly morgásra ad okot, hogy csak alig pár él lett eldolgozva, a többi kifenve várja, hogy matassunk.

A tartozékok között rengeteg csavarra és bakra, valamint két takarólemezt bukkantunk. A 300 wattos tápegység 4+1 dugója nagytornyban meglehetősen kevés tűnik. Két foglalatot találunk további ventilátorok beszereléséhez.

Szolgáltatásait és minőségét tekintve ebben a kategóriában a Codegen látszólag jócskán lemarad a versenytársak mögött, ugyanakkor jusson eszünkbe, hogy jóformán azok egyharmadába sem kerül! Szervert semmiképpen ne tervezzünk bele, nem erre való, inkább akkor gondoljunk rá, ha kevés pénzért, inkább kuriózumként szeretnénk nagytornyot.

Háztól házig

Nem volt egyszerű, míg az első háztól elértünk az utolsóig, de számos tapasztalattal lettünk gazdagabbak. Az első mindjárt az, hogy ebben a tekintetben szerencsére nem nagyon (vagy csak egy kicsit) vagyunk elmaradva a fejlettebb régióktól, van választék bőven, és ha még nem is sikerült kinőnünk teljesen a színes műanyag díszítések korszakából, azért jó úton haladunk az elegancia felé, ahol egyszer egy szép számítógépház akár a szoba díszé is lehet.

A miditornyok között, tehát a legáltalánosabb otthoni kategóriában szolgáltatásai, szerelhetősége és nem utolsósorban kinézete alapján a MyCom két háza, a Feel V Blue és a Task TK3005B tetszett talán a legjobban (utóbbiból kerüljük a zöldet!), no és persze a Lord Venus 8870-ese. Ezek ár/teljesítmény arányban is kimagaslanak a többiek közül.

A három beküldött minitoronyból végül a Qwerty E-Star 8870J-re esett a választásunk, nemcsak azért, mert hasonlít a Venusra, de jobbnak éreztük a másik kettőnél. Sajnáljuk viszont, hogy ebben a kategóriában ilyen kevés induló volt. Rejtőzhetnek odakint jobb minitoronyok is.

Korántsem ilyen egyértelmű a helyzet a nagytornyoknál. A Chieftec házak lenyűgöztek minket, ezen nincs mit

CODEGEN 7002

CODEGEN 7013

szépíteni; ha szervert kéne építenünk, valószínűleg nem sajnálnánk a pénzt a DA01W-re. De mi a helyzet az otthonra szánt tornyokkal? Egyfelől van a kiváló Chieftec TX10W a már megismert minőséggel és komolyabb megoldásaival. Aki viszont egyszerűbb és főleg olcsóbb toronyra vágyik, szavazzon bizalmat a Codegen 7013-asnak, de készüljön fel rá, hogy valószínűleg be kell ruháznia egy új tápegységbe, nem árt egy jó kis mágneses csavarhúzókészlet, és persze egy doboz sebtapasz.

Szándékunkban áll időnként visszatérni a témára, teret adva más cégeknek, házaknak a megmérettetésre. Addig is, nyitott szemmel járunk, s ha egy érdekesebb darab bukkanna fel látóterünkben, biztosan beszámolunk majd róla a lap hasábjain is.

Spányik Balázs

Színes egyéniség

Portocom Multicolor

A múlt havi *PC Worldben* érintőlegesen már szoltunk a Portocom friss termékéről, a Multicolorról. Időközben módunk nyílt alaposabban kifagatni a kicsikét, erről lesz szó az alábbiakban.

Természetesen a Portocom sem tér el napjaink fő irányzataitól: noteszgépe erős, szép és „full multimédiás”. Maga a Multicolor típusnév nem arra utal, hogy a 14 colos méretű kijelzőn egyidejűleg több szín is megjelenhet, hanem arra, hogy egyes mobiltelefonokhoz hasonlóan a színes előlap csereberélhető – persze csak a szervizben –, ami valószínűleg jól jöhet, ha titkárunk köröm- (vagy karom-) színéhez keresnénk valamilyen mutatós munkaeszközt.

Persze egy noteszgépnek csak az egyik jellemzője a külleme – sokak szerint

jack – csatlakozójú SPDIF kimenetnek a vonalbemenet látta a kárát. Adataink tárolására 3,5 hüvelykes flopit és UltraATA vezérlőjű 30 GB-os merevlemez vehe-tünk igénybe.

A Portocom Multicolor számtalan kiegészítőjét, csatolófelületét vagy komponensét igazából akkor vesszük észre, ha a masinát „körbenézzük”. Más noteszgépektől eltérően az eleje üres, míg a bal oldalán is csak a Toshiba kombót találjuk.

A jobb oldalán már kezdenek gyülekezni a „felhők”, itt a már említett flopit, alatta a hangcsatlakozókat és a kétféle

a Bluetooth és a rádiós hálózati funkciók is hozzávehetők.

Ami a próbák során feltűnt, az a nagyméretű ki-

jelző szép és gyors képe – akár filmet néztünk rajta, akár játékokat próbálgattunk –, valamint a telepek tekintélyes kapacitása, mármint, hogy egy feltöltéssel milyen hosszú ideig használható a Portocom. Hogy negatívumokat is említsünk: színes körmök ide, színes karmok oda, a Multicolor súlya tekintélyes (3,2 kg), alaposan lehúzza a gyöngé női karokat... Továbbá véleményünk szerint érdemes lett volna megtartani a 3,5 mm-es jack vonalbemenetet, és külön, szabványos RCA-s digitális hangkimenetet kialakítani. Hiszen minden lényeges csatolófelületet és perifériát beleépítettek – talán csupán az analóg videobemenet hiányzik –, az USB-k egy részét el is lehetett volna hagyni.

A Portocom Multicolor véleményünk szerint egy nagyon jól eltalált hordozható masina, egyaránt alkalmas munkára

A csatlakozók a hátsó részen sorakoznak

az sem utolsó, hogy mire képes... A Portocom Multicolornak szerencsére semmi szégyellnivalója sincs, az Intel Almadore 830 MP lapkakészlettel szerelt alaplapban az Intel Pentium III-M processzora (az M a mobilt jelenti...) 1,2 GHz-en üzemel, a 133 MHz-en dolgozó memória mérete 512 MB, az integrált, négyszeres AGP-s ATi M6-P Radeon videovezérlőjét pedig 32 MB DDR SGRAM memóriával látták el. Utóbbi lehetővé teszi az úgynevezett Dual-View üzemmódot is, sőt 3D-s játékokhoz és DVD-zéshez is kiváló. Utóbbihoz Toshiba SD-R2002 DVD-ROM/CD-RW kombót szereltek a házba, és megtaláljuk az S-Video kimenetet is. A hangok keltése SoundMAX Digital Audio áramkörre hárul, természetesen a Multicolornak beépített hangszórója is van, de DVD filmjeink digitális hangja is eljuttatható külső erősítőhöz: a különleges – 3,5 mm-es

Kétféle memóriamodult is behelyezhetünk a Portocomba

(SD és MemoryStick) memóriakártyafoglalatokat találjuk, hátrább vannak a PCMCIA aljzatok, végül egy tekintélyes szellőzőborda felett a FireWire és két USB port fedezhető fel. Minden további „fontosság” a hátoldalon található, sorrendben: párhuzamos és infravörös (Fast IrDA) csatolófelületek, két további USB kapu, S-Video kimenet, szellőzőventilátor, VGA csatlakozó, kombinált PS/2-es egér- és billentyűzethüvely, „100-as” Ethernet és 56 K-s modemcsatlakozók, végül a külső tápegység foglalatja. Nem semmi, gondolhatnánk, de ehhez még opcionálisan

– a tesztgépen Windows 98 és XP is üzemelt! –, játékra és multimédiás feladatokra. Az alapkiszerezésben a notebook csak nettó 550 ezer forintba kerül, a teszt példány ára természetesen „erősségeinek” megfelelően ennél magasabb.

György György

NÉVJEGY

Termék: Portocom Multicolor

Forgalmazó: Portocom Rt.

Ár: 1 130 000 Ft

Web: <http://www.portocom.hu/>

Plextor 40/12/40A

Lassabban!

Fékcikorgás. Szemünk láttára ér lassan véget az az időszak, amikor a gyártók szinte kizárólag a sebességre koncentrálnak fejlesztették újabb CD-író meghajtóikat. Látszik a Plextor legújabb vitézén is, hogy nagyobb sebességre képes ugyan, ám ha a helyzet úgy kívánja, vissza tud venni a fordulatszámából...

Az elmúlt években ütemesen növekedett a CD-R lemezek maximális írási sebessége, manapság nem számít különlegességnek egy 16-szoros tempóban dolgozó modell. Az adatátviteli teljesítménnyel együtt a rontás valószínűsége is megnövekedett, megjelennek az ezek kivédésére szakosodott technológiák (BurnProof, Seamless-Link). Nemcsak ez változott azonban, hanem maga a nyersanyag is átalakult némileg a sebességnövekedés érdekében.

ARANYLEMEZ HELYETT

Elterjedésének kezdeti időszakában vala a kétszeres sebességű író, amelyet csillagászati ára miatt csak kevés kiválasztott birtokolhatott.

Ekkor még kapásból meg lehetett különböztetni a gyárilag préselt CD-ROM és a másolt (CD-R) lemezt, előbbi ezüst, utóbbi legtöbbször arany, később sötétebb színben pompázott. Azóta a feledés homályába vesztek ezek a nyersanyagok, a gyorsabb íráshoz ugyanis más optikai jellemzők szükségeltetnek, így manapság a kék-zöldes ezüst színek dominálnak. E lemezek nagyobb fordulatszámon pörögnek, emiatt erősebb sugárral kell felrajzolniuk az információhordozó gödröcskéket, így nő a tévesztés esélye. Sajnos a régebbi asztali lejátszók nem hajlandók haladni a korrallal, nagyon gyakran előfordul tehát, hogy nagy sebességgel írt lemezeink használhatatlannak bizonyulnak ezekben a drága készülékekben. Sok esetben pedig még a csökkentett sebességgel való írás sem segít, ekkor jön jól a legújabb PlexWriter VariRec opciója. Kezelési szempontból nem más ez, mint egy újabb csúszka, amelyen -2-től +2-ig egész ofszetértékeket beállítva

módosíthatjuk a lézer energiáját (vájtfülék szerint ez a hangzásban is érezhető). Ily módon finomhangolási lehetőséget nyerve némi kísérletezés után megtalálhatjuk azt a kombinációt, amely megegyezik asztali vagy autóbba szerelt lejátszónk

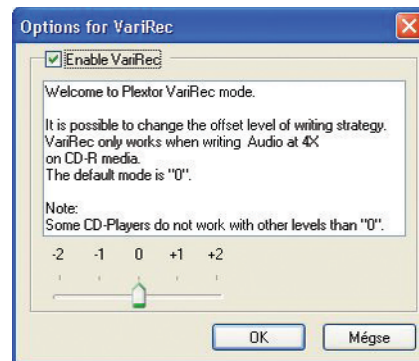
nak a CD szabványról alkotott elképzeléseivel. A gyártó azonban figyelmeztet: megtörténhet, hogy éppenséggel olvashatatlan lemezt sikerül kikeverni, ekkor térjünk vissza a gyári, nullás beállításhoz.

Varázsszótár

BurnProof – A pufferküürülés megakadályozására hivatott technika, amely a megszakadt írást pontosan képes folytatni a következő blokkal. Más gyártók nagy vonalakban hasonló technikáikat más néven forgalmazzák (ilyen például a SeamlessLink).

VariRec – Audio CD lemezeink írásakor lehetőséget nyújt a lézer erősségének kézi szabályozására, hogy eltalálhassuk meglévő CD-olvasónk ízlését.

PoweREC II – Három szakaszra osztva az írást, ellenőrzi a már elkészült részt, és a következő szakasz készítésénél figyelembe veszi a mérés eredményeit.

Nem univerzális varázsszer a VariRec, ám sok esetben valóban megoldást nyújthat

Hasonlóképpen jól jön e lehetőség, ha az éppen alkalmazott nyersanyag nincs a meghajtó adatbázisában, így nem képes pontosan beállítani az írás erősségét. Pontosság és alaposág az eljárás lelke, ezért érthető módon csak négyszeres sebességnél vehető igénybe.

SEBESSÉGVÁLTÁS

Mennyiben jelent sebességnövekedést áttérni mondjuk 24-szeresről 40-szeres sebességre? Elvileg jelentős ugrást jelentene, hisz az elméleti adatátviteli sebesség 3600-ról 6000 KBps-ra emelkedik, ám ez a gyakorlatban nem érezhető ilyen átütő erővel. Elnyelik ugyanis a teljesítménynövekedést a hosszú be- és kivezető szakaszok, valamint a BurnProof és PoweREC II technológiák menedzselése. Mindemellett a Plextor vitéze így is érezhetően megelőzi a 32-szeres sebességű versenytársakat, 3 perc 26 másodperc alatt készítette el 651 MB-os tesztlemezünket. Talán nem feltűnő, de a CD-RW lemezeket immár 12-szeres sebességgel írja a készülék, eddig erre egyetlen meghajtó sem vállalkozott.

Kiszerezésében változott a készülék, fekete tálcát kapott, amely csökkenti a véletlen fényvisszaverődés okozta hibák esélyét, illetve már öt CD-R lemezt találunk a dobozban a szokásos egy helyett. Maradt viszont a szokásos két év garanciaidő. A neves gyártónak teljesítményt és precizitást egyazon szerkezetbe sikerült összehárítani, olyanba, amely e kettősség révén nemcsak a gyorsírás megszálottjainak a körében, hanem az „audiofil” felhasználók között is sikerre számíthat.

Egri Imre

NÉVJEGY

Termék: Plextor 40/12/40A

Forgalmazó: Ramiris

Ár: 67 375 Ft

Web: <http://www.plextor.be>

IBM NetVista A22p

Parancsol egy feketét?

Az IBM asztali gépe két szempontból is nagyon jól illeszkedik jelen számunk tesztjeihez. Egyrészt rendkívül izléses háza, másrészt a Pentium 4-es CPU köré épülő architektúra okán.

A katalógus szerint „lopakodó fekete” (Stealth Black) doboz tuti befutó lett volna a számítógépházak tesztjében, de mivel természetesen nem lehet csupán a „sasszit” megvásárolni, nem indulhatott. (Ebben semmi kivetnivaló nincs, például a BMW sem értékesít karosszériákat minden egyéb nélkül, hogy abba később valaki motort-váltót-futóművet szerkesszen.) Így ez úton kell követendő példaként állítanunk a házak gyártói elé, mert csupán szuperlatívuszokban lehet róla beszélni. Külleme ugyan megosztotta szőrös szívű ítéseinket – egyesek szerint csoda elegáns, mások a Lada Samara vonalaival húztak párhuzamot –, de minősége a finforgókat is meggyőzte. Anélkül szedhető apró darabokra, hogy csavarhúzó kéne nekiszegezni. Az előlap levétele, az oldal-lap elcsúsztatása egy-egy kallantyú meghúzásával, gomb megnyomásával könnyedén megvalósítható. Egy műanyag rögzítőelem felhajtása és kiemelése máris szabadon hozzáférhetővé varázsolja a bővítőkártyákat. Két fül összenyomásával előrebukik a merevlemez tartó bölcös. Minden a gyakran a gépében turkáló álmának netovábbja! Ráadásul még csendes is ökelme, pedig jókora ventilátorok dolgoznak a belsejében. Külön jó pont jár az előlapra kivezetett két USB csatlakozóért, amelyek jótékony elhelyezését csak dicsérni lehet, magyarázni felesleges. Érdekes apróság, hogy a gép belsejében apró méretű, de annál erőteljesebb hangszóró búvik meg. Persze az egyedülálló (értsd: monó) hangszóró nem veheti fel a versenyt egyetlen komolyabb hangszórával sem, de a legtöbb irodai asztalon találhatók, szintisza műanyagból készült, két Szokol rádióból kondácsoló hangszórót rejtő dobozt zsebre teszi. Arra mindenképpen jó, hogy rajta keresztül a Windows azt „tudja mondani”, hogy „ta-dááá”, és cserébe nem nő az asztalon a kábelmazaróni. A házhoz színben és formatervezésben tökéletesen passzoló egér, billentyűzet és opcionális monitor vagy lapos kijelző csak fokozza a „nekem azonnal kell egy ilyen”

érzést. Amikor viszont közelebb megyünk az asztalhoz, a birtoklási vágy némileg alábbhagy. Az egér a „minimális szolgáltatási szint” tökéletes manifesztálódása a maga két gombjával, a gördítőkerek és az optikai kivitel teljes nélkülözésével. A billentyűzet ugyan feletébb jól fest, de megalkotói elköverték a manapság egyre gyakoribb hibát, miszerint szakítottak a ha-

gyománnyos billentyűkiosztással, alaposan összekeverték az „Insert–Home–End–Page Up–Page Down–Delete” hatos fogat sorrendjét és elhelyezését. Ez a régi motoros billentyűzők szemében – kezében? – főbenjáró bűnnek számít. Érdekesség, hogy a billentyűk felülete érdesített, recés. Elsőre nagyon szokatlan volt, később pedig nemcsak hogy megszoktuk, de „hagyományos” billentyűnk elé visszaülve immár annak sima gombjait találtuk furcsának. A „másrészt” – ami miatt jelen számunkhoz jól passzol a NetVista – az az Intel Pentium 4-es processzor közvetlen környezete. Amint az DDR RAM-os alaplap-tesztünkben kiviláglik, az olcsóbb, ám lényegesen szerényebb teljesítményű SDRAM alaposan visszafogja a CPU teljesítményét. Sajna a NetVista is PC133-as SDRAM-ot használ, abból is 128 MB-ot, így az 1,6 gigahertzes CPU teljesítményének jó része vész oda. Valahogy az volt a benyomásunk, hogy az IBM maga sem

tudja, hová pozicionálja a fekete szépséget. A hazai gépvásárlási szokások egyértelműen a tehetősebb cégek irodáiba predestinálják a gépet, így máris érthetővé válik az SDRAM és a manapság már harminchat éves számítógépek 3D-s szolgáltatásokkal bíró, nVidia Vanta grafikus kártya jelenléte. Ezek teljesítménye, illetve szolgáltatásaik irodai környezetben tökéletesen megfelelőek, csak éppen akkor meg minek a Pentium 4-es CPU? Ilyen „szomszédságban” egy 800–1000 MHz körüli tempójú

Intel Celeron vagy Pentium III is abszolút megteszi, ráadásul – ami nem elhanyagolható szempont – lényegesen olcsóbb lenne. A feltüntetett bruttó ár az IBM ajánlott végfelhasználói ára, monitort nem foglal magában, de a fentebb felsoroláson kívül 20 GB-os merevlemez, 48× sebességű CD-olvasót és előre telepített Windows 2000 operációs rendszert igen. A NetVistát természetesen integrált hanglapkával és helyi hálózati csatlóval is felvértezték.

Samu József

NÉVJEGY

Termék: IBM NetVista A22p

Forgalmazó: IBM-viszonteladók

Ár: 387 500 Ft

Web: http://www-5.ibm.com/hu/products/pc/portfolio/NetVista/NetVista_a22p.html

Nem csak profiknak

Öt megapixeles digitális fényképezőgépek

A Nikon és az Olympus legújabb digitális fényképezőgépei már az öt megapixeles felbontási határt ostromolják. Ezeknek a masináknak a képei egyszerűen fenomenálisak.

Mindkét gép a komoly felhasználóknak készült, amit teljesítményük mellett áruk is mutat. Ezért a pénzért azonban igazi minőséget kapunk. A majdnem ötmillió képpontos felbontás kristálytisztá képet biztosít, és a képméret egészen 28 x 35,5 centiig növelhető. Ilyen lepedőnyi fotókhoz persze jókora tárterületre van szükség, úgyhogy mindkét

kamerát 32 megabájtos memóriakártyával szállítják (idehaza csak 16 megabájtosal szállít az Olympus). Ekkora helyre 8:1 arányban tömörített JPEG képekből két tucat fér el, a legjobb minőségű, tömörítetlen felvételekből pedig csak kettő. De mindkét egység fogadni tudja az IBM egy gigabájtos Microdrive-ját, ha netán további tárterületre volna szükségünk.

TISZTA KÉNYELEM

A karcsú, kézbe illő Nikon Coolpix 5000-es háromszoros optikai zoomot tartalmaz, és az objektívje cserélhető. Többszintes menürendszerének használata némi gyakorlatot igényel, de a profik értékelni fogják, hogy az expozíciós értékeket kézzel is szabályozhatják.

Mindkét fényképezőgépet ellátták kihajtható folyadékkristályos kijelzővel. A Cool-

pix kijelzőjét 180 fokban tudjuk

kihajtani és elforgatni, úgyhogy ön-arckép készítésekor például láthatjuk magunkat a képernyőn.

A jóval robusztusabb Olympus E-20P-t annyi gombbal szerelte fel gyártója, hogy a kezdő felhasználók első pillanatban alighanem szívükhöz kapnak ijedtükben. A kamera „megszelídítése” időt igényel, de megéri, mert a kézi vezérlések a képminőség olyan finomszabályozására is módot adnak, amire az automatika nem: az expozíciós idő kézi módosításával például alul- vagy túlexpozíthatjuk a felvételt, ami extrém megvilágítási viszonyok között igen jól jöhet.

Az E-20P digitális tükörreflexes kamera, tehát nagyjából ugyanazt a képet látjuk a keresőben, ami a digitális filmre exponálódik, és az objektíven lévő gyűrűk forgatásával kézzel szabályozhatjuk az élességet és a zoomot. Az egység négyszeres optikai zoomot tartalmaz.

A fényképezőgép kijelzője kilencven fokban kihajtható, és bár éles képet ad, kissé lomhán frissít: ha körbepásztázunk a kamerával, a kép elmosódottá válik. Szemben a Coolpixszel, amelyen csak egy CompactFlash kártyarés van, az E-20P két memóriahelyet kínál a bővítésekhez: az egyikbe SmartMedia kártyát tehetünk, a másikba CompactFlash-t, és ide-oda kapcsolhatunk a két memóriamód között. Mindkét modell roppant szemrevaló darab: képminőségük kiváló, és a profik számára vonzóvá teszi őket a kézi szabályozási lehetőségek széles skálája. Az amatőröket viszont éppen ez rettentheti el tőlük. Úgyhogy az, akinek nincsenek különleges minőségi igényei, és nem túl vastag a pénztárcája, jobban jár egy három vagy négy megapixeles modellel.

A Nikon Coolpix 5000-ese praktikus, kézbe illő kialakításával tűnik ki

NÉVJEGY

Termék: Nikon Coolpix 5000

Forgalmazó: Nikon Kft.

Ár: 409 990 Ft

Web: <http://www.nikon.hu/3.html>

NÉVJEGY

Termék: Olympus Camedia E-20P

Forgalmazó: Olympus Hungary Kft.

Ár: 799 990 Ft

Web: <http://www.olympus.hu/home.cfm>

Az Olympus Camedia E-20P-je kétfajta memóriakártyát is fogadhat

DDR RAM-os Pentium 4 lapkakészletek és alaplapok tesztje

Jó ideje már, hogy a DDR rövidítésről nem a kettéosztott Németország egyik fele jut elsősorban az eszünkbe, hanem egy olyan memóriatípus, amely egyetlen órajelütem alatt egy-egy írási és olvasási műveletet képes elvégezni. 2001 júliusában közzétük első olyan tesztünket, amelyben a DDR RAM-ok sebességfőlényét vizsgáltuk egy 1 GHz-es AMD processzor segítségével. Egészen mostanáig tartott, hogy ez a kitűnő ár/teljesítmény arányú memóriatípus a

Pentium 4-es processzorokat kiszolgáló alaplappokról is visszaköszönhesen. Hogy miért?

Erre a kérdésre is megkerestük a választ. Mindazonáltal jelen cikkünkben nemcsak a különböző gyártóktól kikerülő lapkakészleteket vetjük össze megint más gyártók által életre keltett alaplapok segítségével, hanem a többi szóba jöhető memóriefajta teljesítményét is összehasonlítjuk a DDR-rel a Pentium 4 relációban.

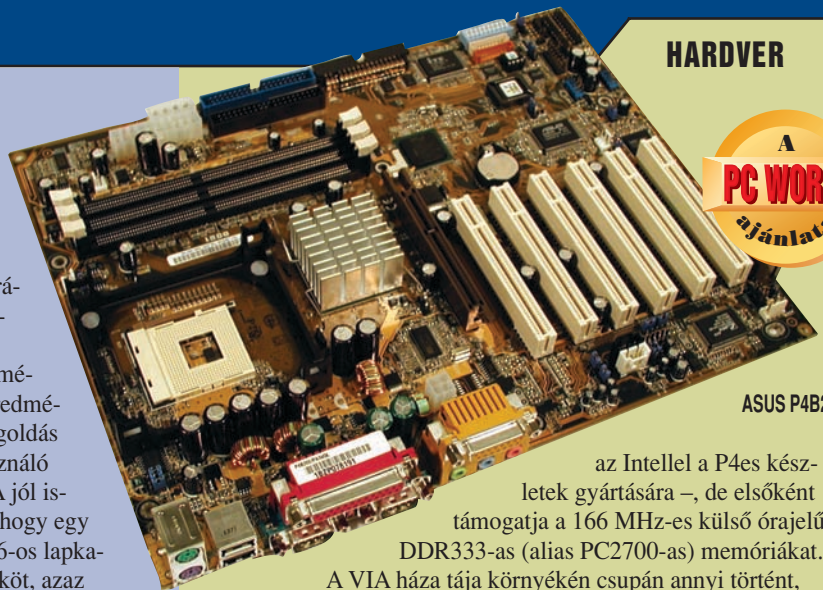
A mikor a Pentium 4 piacra került, csupán egyetlen memóriefajta jöhetett szóba hozzá: a méregdrága Rambus DRAM. Többször foglalkoztunk már azzal, hogy a lenyűgöző sebességű RDRAM miért vívta ki a gyártók és a vásárlók ellenszenvét. Hogy rövidre fogjuk az ismétlést: a kifejlesztő Rambus Inc. igen magas licenccíkjat szabott ki a memóriagyártókra, amelyek zöme éppen ezért köszönte, de nem kért belőle. Így a modulok árát nem csupán a már eleve magas licenccíj srófolta fel, hanem az is, hogy kevesen gyártották – és gyártják még mind a mai napig –, továbbá hogy csupán két

PC-s processzor mellé lehetett eladni őket: a Pentium III-hoz, illetve az éppen csak bevezetett, ezért egyébként is drága Pentium 4-hez. Nehezítette a helyzetet, hogy a Pentium III-akkal meggyőző teljesítményt nyújtó SDRAM-ok ára soha sem látott mélységekbe zuhant, így meglehetősen kevesen voltak azok, akik hajlandóak voltak kifizetni a nagyobb memória-sávszélességért az aránytalanul magasabb árat. Egészen biztos, hogy a kezdeti gyenge Pentium 4-eladások ezzel a helyzettel magyarázhatóak.

FELMENTŐ SEREG VAGY ELLENSÉG?

Tehát a kezdetekkor egyedül az Intel i850-es RDRAM-ot kezelő lapkakészletre támaszkodó Pentium 4-hez kellett valami, ami megfizethetőbb. 2001 júliusában az Intel elő is rukkolt a bizonyos „megfizethetőbb” megoldással. Ez lett

Ki tud többet a **DDR**-ről?

ASUS P4B266

az i845 lapkakészlet, PC133-as SDRAM-támogatással. Az i845-re épülő megoldásoknak egyetlen – óriási – előnyük van: az áruk. A PC133-as SDRAM-árak elképesztő mélyrepülésben voltak a lapkakészlet megjelenésekor, és alacsonyok maradtak szinte egészen a karácsonyi időszakig. Viszont az árelőnyt adó memóriatípus egyben teljesítményfék is, mivel limitált sávszélessége nagyon visszafogja a CPU teljesítményét. (Ez jól nyomon követhető jelen tesztünk eredményein is.) A problémát gordiuszi szintre tevő megoldás kézenfekvő: szükség van egy DDR RAM-ot használó lapkakészletre. Mint mostanság annyiszor, a VIA jól ismerte fel a helyzetet, és elég merész volt ahhoz, hogy egy hónappal később előrukkoljon az Apollo P4X266-os lapkakészlettel, amely elsőként tudta a szükséges trükköt, azaz DDR RAM-okat használt a Pentium 4-hez. Valószínűleg ön, tisztelt olvasó most minden joggal azt kérdezi: „Miért nem készített ilyen lapkakészletet az Intel?” A kérdés több mint jogos, és a válasz is megvan rá. Bizonyos források szerint az Intel szerződéseket kötötték a Rambus Inc.-hez, amelyek szerint az általuk kibocsátott alaplapi lapkakészlet bizonyos százalékának RDRAM-ot kezelőnek kell lennie. A „bizonyos százalékáról” és az időtartamról nem sokat tudni. Hivatalosan ez az indoklás sohasem hangzott el – sőt, a hivatalos válaszok megmaradtak a ködösítés és a marketinges idomítás szintjén, például „Még nem terjedt el a DDR a piacon”, „Egyelőre nem látunk benne fantáziát”, „Majd ha a DDR megfelelő súlyban lesz jelen, akkor mi is lépni fogunk” stb. –, de elég logikus magyarázatnak tűnik a pletyka ahhoz, hogy higgyünk neki. Mindazonáltal az Intel egy darabig nem szándékozott kiadni a kezéből az alaplapi lapkakészletek gyártását, szeretne volna az éves falatot minél tovább a saját tányérkájában tudni. Éppen ezért nem nézte jó szemmel a VIA ténykedését e területen, és igyekezett fogást találni rajta. Úgy tűnik, igyekezete nem is volt hiábavaló. A VIA az általa korábban bekebelezett S3-nak az Intellel kötött megállapodásaira alapozva formált jogot a lapkakészletek gyártásához szükséges engedélyek megszerzésére. Igen ám, de az Intel azon meggyőződésének adott hangot, hogy az S3 és az azt felvásárló VIA nem egészen ugyanaz a személy. Amint az kevésbé meglepő, az ügy pereskedéssé fajult. Hogy a végén ki lesz a győztes, nem tudni – bár az jelenthet valamit, hogy, mint arról hírt adtunk, az Intel pert vesztett a VIA-val szemben más ügyekben –, de a per mindenképpen jó volt arra, hogy a neves alaplapi gyártókat eltántorítsa a P4X266-ra épülő termékek kifejlesztésétől. Ezzel szemben sok kisebb cég pontosan ebben a lapkakészletben látta az előrelépés lehetőségét, és igyekezett minél gyorsabban ilyennel előrukkolni. A „nagyok” távolmaradásán nincs mit csodálkozni, lévén hogy eladásai túlnyomó többségét az Intel lapkakészletekre épülő alaplapi adják. A helyükben mi is óvatossá lennénk. A VIA nem ült tétlenül. Beszállt az alaplapiüzletbe, és VPSD (VIA Platform Solutions Division) néven beindította saját OEM alaplapi üzletágát. A sors ironiája, hogy a VPSD működése sokban emlékeztet az Intel saját OEM alaplapi üzletágának a működésére. Tehát a történeteket összefoglalva: a DDR platform egy ideje adott a P4-es processzorhoz, de egyelőre bizonytalan jogi alapokon áll.

A BIRODALOM VISSZAVÁG

Idén januárban az Intel bejelentette saját DDR alapú megoldását, az i845D-t. A dolog pikantériája, hogy a lapkakészlet szolgáltatásaiban megegyezik az i845-tel, csupán abban különbözik attól, hogy engedélyezett benne a DDR memóriák kezelése. Mindenképpen még 2001 őszén a SiS is megjelent a piacon egy DDR alapú lapkakészlettel, a 645-tel, amely nemcsak hogy stabil jogi alapokon nyugszik – a SiS-nek érvényes licencszerződése van

az Intellel a P4-es készletek gyártására –, de elsőként támogatja a 166 MHz-es külső órajelű, DDR333-as (alias PC2700-as) memóriákat.

A VIA háza tája környékén csupán annyi történt, hogy kihozta a P4X266A lapkakészletet, amely elődjétől „mindössze” két szolgáltatásban, a 2.0-s USB és az ATA133 támogatásában tér el. Ha az i820-as készlet SDRAM-os változatával kapcsolatos fiaskótól eltekintünk, akkor elmondhatjuk, az Intelről megszokhattuk, hogy a memóriakezelés sebességében lapkakészletei lepipálják a tajvani gyártók termékeit. Ez feltétlenül igaz volt az Intel 440BX vagy az i815 idejéig. De manapság? Pontosan ez az egyik legizgalmasabb kérdés tesztünk kapcsán! Ha összehasonlítjuk a különböző lapkakészletek tulajdonságait, akkor az világosan látszik, hogy a „kistigrisek” termékei többet nyújtanak, mint az óriás készletei. A varázsszavak itt az USB 2.0, illetve az ATA133. Az is igaz viszont, hogy azoknál az alaplapiaknál, ahol nem adott a két szolgáltatás a lapkakészlet szintjén, gyakran külön chip segítségével pótolják a hiányosságot. Nos, ne vágjunk a dolgok elébe, lássuk a tesztmezőnyt testközelből!

A MEZŐNY

Ugyan tesztünk egyértelműen a DDR RAM-ról szól, a kép teljessé tétele érdekében egy PC133-as SDRAM-ot és egy PC800-as RDRAM-ot használó alaplapi is csatasorba állítottunk. Az előbbi az ASUS kitűnő P4B-je (2001. novemberi számunkban foglalkoztunk vele bővebben) testesítette meg, az utóbbit pedig egy Intel OEM alaplapi, nevezetesen a D850MD. Ennek szolgáltatásai szinte teljesen megegyeznek a tesztünkben szereplő és részletesebben is bemutatott D845BG típusúéival. Minthogy most csak „statisztaként” vettek részt, részletes bemutatásuktól ezúttal eltekintünk. Említésre érdemes az is, hogy a vizsgált alaplapiakból különböző felszereltségű (hangvezérlős, USB kapus stb.) változatok léteznek, így az üzletekben beszerezhető darabok eltérhetnek az általunk teszteltektől.

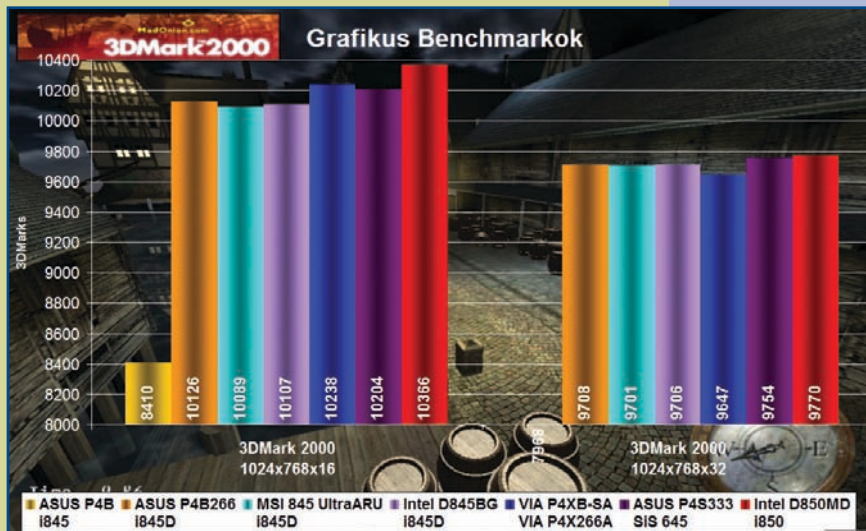
ALI ALADDIN–P4

Új keletű hír, hogy az Acer Laboratories is bejelentette Pentium 4-es lapkakészletét, mely szintén kezeli a DDR333-as memóriákat. Az első tesztek szerint a lapkakészlet nem jeleskedik a memóriakezelés sebességében, gyakorlatilag a teljes konkurens mezőny lepipálja. Híján van a 2.0-s USB vezérlőnek is, IDE vezérlője viszont támogatja az ATA133-as szabványt. Valószínűleg az olcsóbb alaplapiakon fogjuk majd viszontlátni az Aladdin–P4-et, lévén, hogy a lapkakészlet ára körülbelül fele a konkurens i845D-nek.

ASUS P4B266

Az ASUS-nál rájöttek arra, hogy sokan vannak, akik nem szívesen cserélnének tápegységet vagy teljes házat csak azért, hogy átálljanak a P4-es CPU-ra. (Mint tudjuk, a Pentium 4-es alaplapiak a megszokott ATX csatlakozón kívül legalább egy, de gyakran két speciális tápaljzatot is rejtene. Bővebben

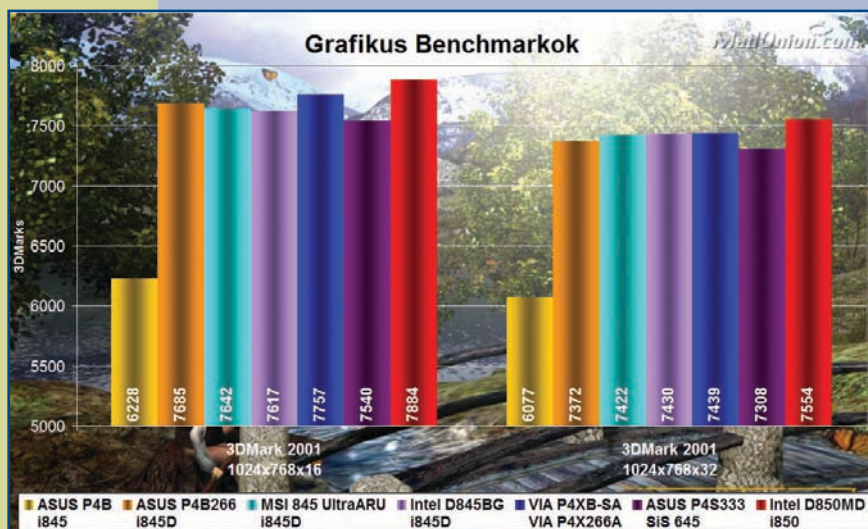

a témával 2001. januári számunkban foglalkoztunk.) Ugyanez a stratégia az új gépeket összeállító cégeknél is sikeres lehet, hiszen olcsóbb egy „hagyományos” ATX tápegység, mint egy, a Pentium 4-es igényeihez igazodó. Bár az új szabványnak megfelelő 12 voltos feszültséget szállító, négyzetes alaprájú aljzat is megtalálható az Intel i845D lapkakészletre épülő lapon, elhelyeztek rajta egy olyan tápaljzatot is, amely például minden merevlemez egységen megszokott. Ez a hétköznapi, minden tápegységen megtalálható dugóval összekapcsolható aljzat hivatott lecserélni az előbbi, speciális típust. Po-fonegszerű és felettébb költségkímélő megoldás, nemde? Ráadásul a lapra igyekeztek igazi vásárló-csalogató szolgáltatásokat varázsolni. Az integrált, hatsatornás C-Media CMI8738 audiolapkát a szokásos három hangcsatlakozó mellett (vonalbemeneti, -kimeneti, mikrofoncsatlakozó) egy, a bővítőkártyák helyére csavarozható SPDIF kimenettel és – ami még szokatlanabb – hasonló bemenettel is ellátták! A szokott helyen lévő két USB 1.1-es szabványú kapun kívül további négy, az USB 2.0-s szabványnak megfelelő, nagy sebességű kapu is a rendelkezésünkre áll. Ezek lelke egy NEC USB-vezérlő lapka. A kivezetések

itt is egy, a bővítőkártyák helyére csavarozható lapon érkeznek. (Ezenkívül van még két 1.1-es USB kapu is, de a kivezetéseit nem mellékelik a laphoz, az opció.) A beszerelésnél fog feltűnni először, hogy a flopimeghajtó adatkábelének aljzata nem merőleges az alaplap NYÁK-jára, hanem párhuzamos azzal. Érdekes megoldás, talán a jobb szerelhetőséget hivatott szolgálni. Nincs nagy jelentősége, mindazonáltal érdekes színfolt. Az első indításkor valószínűleg meglephet minket, hogy a P4B266 beszéli! Hacsak nem tiltjuk le a BIOS-ban, akkor az alaplap nemcsak a belső hangszórón, hanem a hangkártya vonali kimenetén keresztül is képes ránk szólni, ha valami bántja a lelkét, bársnyos női hangon, ékes angol nyelven. Ez a szokásos „post message” fedőnévű csipogást hivatott helyettesíteni.

Kissé talán bosszantó, amikor minden indításkor „A számítógép most az operációs rendszert tölti be” üzenet hangzik el, de feletébb hasznos hiba esetén. A beégetett üzenetek az alaplaphoz mellékelte szoftver és egy mikrofon segítségével minden további nélkül kicserélhetők. Aprópó szoftver! A lappal jó halom hasznos

Lapkészletek Pentium 4-hez

	Intel 845	Intel 845D	VIA P4X266	VIA P4X266A	SIS 645	Intel 850
Bejelentés időpontja	2001. július	2001. december	2001. augusztus	2001. december	2001. november	2001. január
North Bridge	Intel 82845	Intel 82845	VIA VT8753	VIA P4X266A	SIS 645	Intel KC82850
South Bridge	Intel 82801 BA	Intel 82801 BA	VIA VT8233	VIA VT8233CE	SIS 961	Intel 82801 BA
Támogatott memóriafajták és órajelek	100/133 MHz DRAM	100/133 MHz DDR RAM	100/133 MHz SDRAM/DDR RAM	100/133 MHz DDR RAM	100/133/166 MHz DDR RAM	400 MHz RDRAM
Aszinkron memória órajel	támogatva	támogatva	támogatva	támogatva	támogatva	támogatva
Memóriafoglalatok maximális száma	4	3	4	3	3	4
Maximális memóriaméret	2048 MB	2048 MB	4096 MB	3072 MB	3072 MB	2048 MB
Támogatott memóriaszabványok	SDRAM (PC133)	DDR RAM (PC2100, PC1600)	SDRAM, DDR RAM (PC133, PC2100, PC1600)	DDR RAM (PC2100, PC1600)	DDR RAM (PC2100, PC1600, PC2700)	RDRAM (PC600, PC800)
Maximális memória-sávszélesség	1066 MBps	2133 MBps	2133 MBps	2133 MBps	2666 MBps	3200 MBps
ATA Ultra-DMA/33/66/100/133 támogatás	van/van/van/nincs	van/van/van/nincs	van/van/van/nincs	van/van/van/van	van/van/van/nincs	van/van/van/nincs
USB kapuk száma	4	4	6	6	6	4
USB 2.0 támogatás	nincs	nincs	nincs	van	nincs	nincs
PCI foglalatok maximális száma	6	6	5	6	6	6

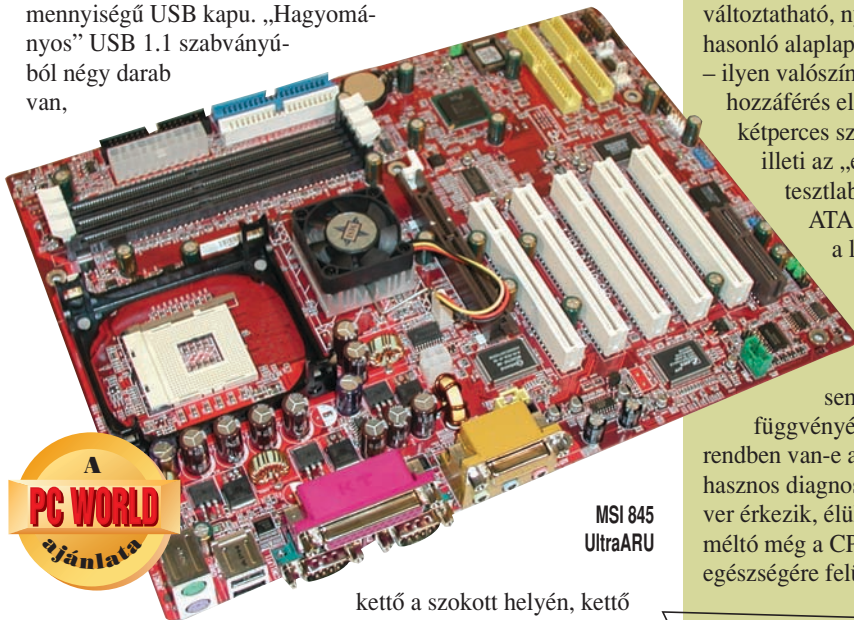
SiSoft Sandra Pro 2001TE CPU Benchmark

	CPU Dhrystone (MIPS)	FPU Whetstone (MFLOPS)	SSE2 Whetstone (MFLOPS)	Integer SSE2 (művelet/mp)	Lebegőpontos SSE2 (művelet/mp)
ASUS P4B (i845)	4299	1157	2739	8815	10 899
ASUS P4B266 (i845D)	4312	1157	2740	8812	10 908
MSI 845 UltraARU (i845D)	4189	1160	2726	8821	10 914
Intel D845BG (i845D)	4196	1143	2706	8712	10 775
VIA P4XB-SA (VIA P4X266A)	4316	1158	2739	8821	10 910
ASUS P4S333 (SiS 645)	4316	1158	2745	8830	10 843
Intel D850MD (i850)	4266	1143	2714	8708	10 780

szoftver érkezik. Köztük az is, amelyik az internetre való csatlakozásunk után eloson az ASUS honlapjára megkeresni, hogy van-e a laphoz frissebb BIOS- vagy meghajtóprogram. De olyan is van, amellyel a bejelentkezéskor látható logót cserélhetjük le egy nekünk jobban tetszőre, illetve a lap összes rezdülését (a ventilátor-fordulatszámokat, a hőmérsékleti értékeket) tarthatjuk szemmel. A leghasznosabbak talán a felhozatalból a PC-Cillin 2000 vírusirtó, továbbá a Cyberlink Power Player video- és audiólejátszó programok. Ami a később beszerezhető extrákat illeti, a lap ezekből is kínál extrémeket. A gomba módjára szaporodó digitális fényképezőgépek gazdái fogják értékelni a SmartCard- és a Sony Memory Stick-olvasó opciókat.

MSI 845 UltraARU

A mezőnyben az MSI alaplapja az egyetlen, amely az i845D alaplap lapkakészletén nemcsak hűtőbordát hord, hanem azon külön ventilátort is. Felsorolni is sok lesz az általa nyújtott rengeteg szolgáltatást. A legszembetűnőbb a tömértelen mennyiségű USB kapu. „Hagyományos” USB 1.1 szabványú-ból négy darab van,

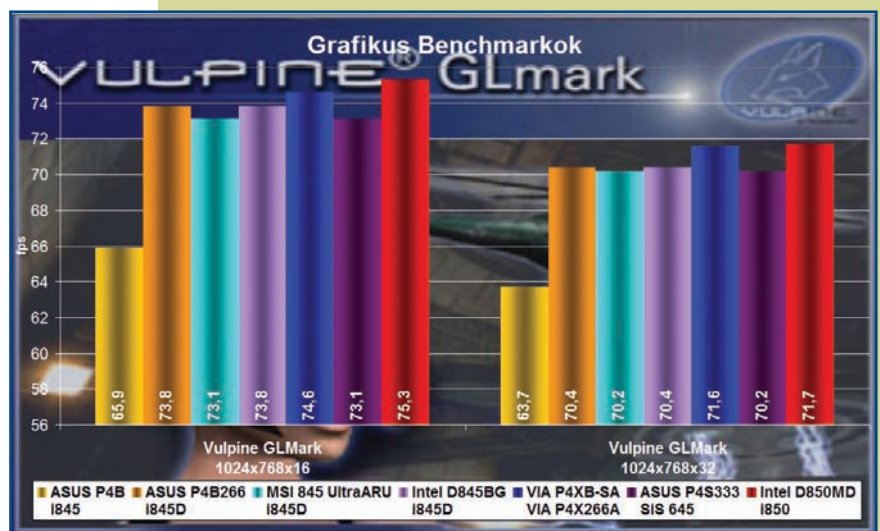
MSI 845 UltraARU

kettő a szokott helyén, kettő kiegészítő bővítőkárt-fedőlapon.

További 4 darab, 2.0-s szabványú USB kaput vehetünk használatba, amelynek a kivezetései az előzőekhez hasonlatosan bővítőkárt helyére szerelhetők. Ezekhez a háteret egy ugyanolyan NEC USB vezérlő szolgáltatja, amely már feltűnt a mezőny más versenyzőjén is. Ennyi USB-n bőven akad majd hely, ahová az MSI sajátos Smart Keyét csatlakoztathatjuk. Ez a „borzalomrózsaszín” árnyalatú kulcsocskas nem tesz mást, mint hogy

az egeret is. Visszatérve a kulcs visszadugásával onnan folytathatjuk a munkát, ahol abbahagytuk. Az sem gond, ha az USB csatlakozók kivétel nélkül a gép hátsó fertályán találhatóak meg, mert egy hosszabbítókábelt is mellékeltek pontosan ebből az okból. A kulcsot a benne eltárolt és bármikor szabadon meg-

a BIOS szintjén blokkolja a géppünkhöz való hozzáférést idegenek számára. Ha nincs jelen, vagy idegen kulccsal akarják beindítani gépünket, akkor a próbálkozás sikertelen lesz. Amennyiben írástalunkon működés közben hagyjuk ott a gépet, akkor menet közben is kivehető, a mellékelt szoftver blokkolja a billentyűzetet és

változtatható, nyolckarakteres kód különbözteti meg a többi hasonló alaplap tulajdonosától. Nem százszázalékos védelem – ilyen valószínűleg nem létezik – a „helyi érdekű” illetéktelen hozzáférés ellen, de sokkal több, mint a régi gépekről ismerős, kétperces szereléssel hatástalanítható zár. Az MSI 845 Ultrát illeti az „első fecske” kitüntető cím, hiszen a *PC World* tesztlaborjában járt alaplapok közül ez az első, amelyet ATA133-as RAID-vezérlővel láttak el, természetesen a lapkakészlet szolgáltatja ATA100-as vezérlőt kiegészítve. Nem olyan beszédes, mint az ASUS megoldása, de a füttyögő „post message”-et jól helyettesítő funkció az MSI D-Bracket megoldása. Az egyik kiegészítő USB kivezetésen négy darab LED-et láthatunk, amelyek annak függvényében adnak különböző fényjeleket, hogy minden rendben van-e az alaplapunkkal gépünk elindításakor. Felettből hasznos diagnosztikai eszköz! Ezzel a lappal is sok hasznos szoftver érkezik, élükön a PC-Cillin 2000 vírusirtóval, de említésre méltó még a CPU tuningolását elősegítő program, illetve a gép egészségére felügyelő alkalmazás.

Intel D845BG

A harmadik és egyben utolsó, tesztünkben szereplő i845D alaplap az Intelé. Ezen a lapon mindössze két memóriafoglatot találunk (ez ügyben lásd keretes írásunkat), de cserébe kapunk egy integrált, 10/100 Mbps sebességű hálózati vezérlőt, illetve négy, 1.1-es szabványú USB kaput. A lap érdekessége, hogy az USB-k,

Intel D845BG

a LAN aljzat, illetve az integrált hangrendszer csatlakozói egyaránt az alaplap NYÁK-jára fixen szereltek. A célból, hogy a lapot be lehessen szerelni a szabványos házakba, egy, ennek a kivezetésselrendezésnek megfelelő hátlapot is mellékelnek hozzá. (A mostani számunk háztessztjénél tapasztaltakon okulva nem vagyunk teljesen biztosak abban, hogy a mellékelt borítás minden esetben könnyedén fog illeszkedni.) A hátlap tájékán járva feltűnő, hogy csupán egyetlen soros kaput találunk. A manapság egyre inkább szerepét veszítő kommunikációs port – valószínűleg – egy integrált grafikus vezérlővel ellátott kiépítés monitorkimenetének eshetett áldozatul. Az Intel alaplap BIOS-a említésre méltóan letisztult, jól áttekinthető.

VIA P4XB-SA

Ugyan a konkurencénél lényegesen kevesebb beállítási lehetőséget kínál, de nem vagyunk meggyőződve arról, hogy ez baj. Sőt! Az alapszolgáltatásokat nyújtó – a kifejezést kértik nem pejoratívan érteni – OEM alaplaphoz meglepően bőséges a szoftveres melléklet. A felhozatalból a Norton Internet Security 2002-t, valamint az NTI CD-Maker 2000 CD-író programot találtuk kiemelésre méltónak. Természetesen itt is megtalálhatóak a hardverfelügyelő segédprogramok. Azt sajnálatosnak tartjuk, hogy – ellentétben a legtöbb vetélytársával – a lap AGP csatlakozóját nem szerelték fel a grafikus kártyát biztonságosan a helyén tartó mechanizmussal.

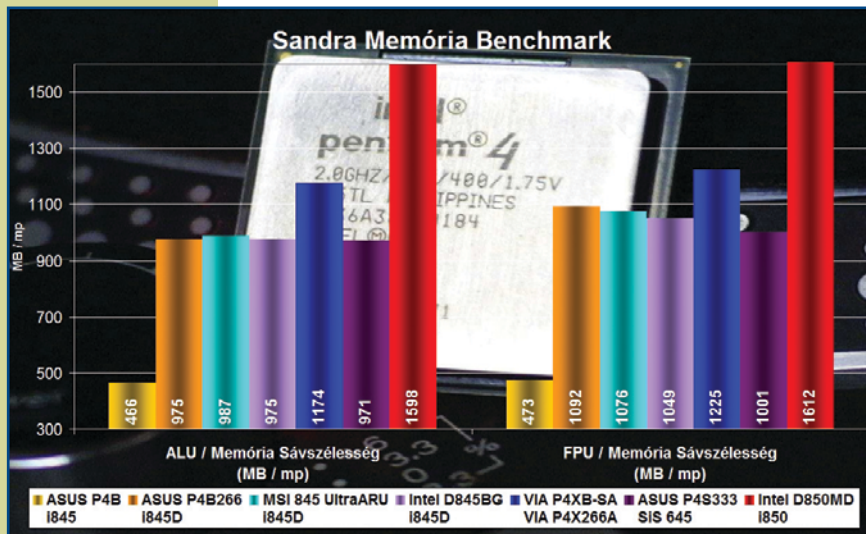
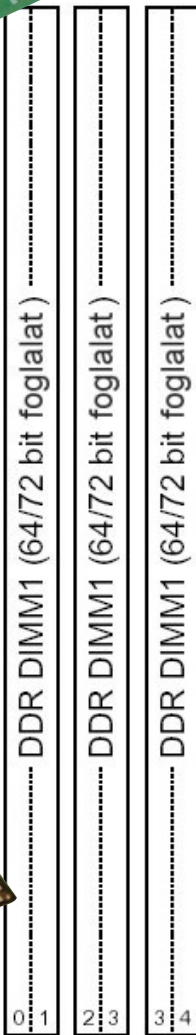
VIA P4XB-SA

Mint azt valószínűleg sokan tudják, a VIA olyan gyártó, amely nem rendelkezik saját gyártókapacitással. Proceszorai, alaplapok, alaplapi lapkái, alaplapijait elkészítését profikra bízta. Az előbbieket a TSMC (Taiwan Semiconductor Manufacturing Company, a világ legnagyobb független félvezetőgyára) készíti, míg

Az i845D memóriabankjai

Azon i845D alapú lapok, amelyeken három memóriafoglalat található, nem biztos, hogy képesek is kezelni három memóriamodult! Amint az a mellékelt ábrán jól látszik, a második és harmadik foglalat 1-1 közös memóriabankon osztozik. Mit is jelent ez? Ha az általunk használt memóriamodul mindkét oldalán tartalmaz lapkákat, akkor az azt jelenti, hogy két memóriabankot foglal el. Addig nincs probléma, amíg két kétoldalas modult használunk, hiszen a 0, 1, 2, 3-as bankokat foglalják majd el, ha az első két foglalatba tesszük őket. Viszont ha egy harmadik kétoldalasat is használni szeretnénk, akkor máris problémába ütközünk, hiszen a harmadik foglalat a másodikkal osztozik a 3. számú memóriabankon. Megoldás? Kétoldalas moduljainkat az első és a harmadik foglalatba tesszük, míg a középsőbe csak egy egyoldalasat helyezhetünk. Érdekes tehát a lehető legnagyobb méretű modulokat használni. A szabvány szerint elvben létezik 1 GB (!) méretű is ilyen modulból!

az utóbbi beszállítói között több neves cég is van. Ezeknek a kilétét a VIA sohasem akarta igazán nyilvánosságra hozni, de az bizonyos, hogy a Soltek egy közülük. Hogy egészen pontosan a nálunk járt darabot ki állította elő, az sehonnan sem derül ki, de igazán nem is lényeges. Az sokkal érdekesebb, hogy az Intel OEM lapjához nagyon hasonlóan, ez a lap is alapszolgáltatásokat nyújt, azaz nem találni rajta olyan vevő-

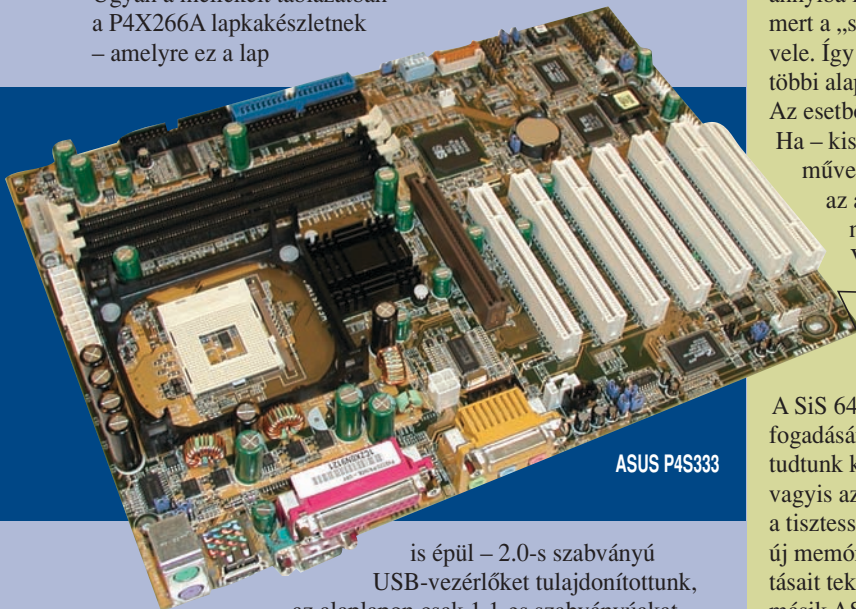

NÉVJEGY

	Forgalmazó	Web	Ár
ASUS P4B266	Pilot-Comp Kft.	http://www.pilotcomp.hu http://www.asus.com.tw/mb/socket478/p4b266/overview.htm	64 875 Ft
MSI 845 UltraARU	Kelly-Tech Kft.	http://www.kellytech.hu/mainboard/msi/845ultraar.htm http://www.msi.com.tw/products/mainboard/mainboard.php?model=MS-6398	60 250 Ft
Intel D845BG	Senorg Rt.	http://www.senorg.hu http://www.intel.com/design/motherbd/bg/bgptpb.pdf	Csak konfiguráció részeként vásárolható meg
VIA P4XB-SA	Interboard Hungary Rt.	http://www.interboard.hu/ http://www.viavpsd.com/products/P4XB_SA_spec.jsp	Bevezetés alatt
ASUS P4S333	Pilot-Comp Kft.	http://www.pilotcomp.hu http://www.asus.com.tw/mb/socket478/p4s333/overview.htm	Bevezetés alatt

csalogató extrákat, mint mondjuk az ASUS vagy az MSI modelljein. E tulajdonsága viszont azok számára lehet hasznos, akik nem akarnak olyasmért fizetni, amit sohasem használnának ki. Ha valaki professzionális hangkártyát, különleges igényeket kielégítő SCSI vezérlőt, LAN kártyát szeretne használni, akkor egy ilyen felszereltségű a megfelelő kiindulási alap a számára. Ugyan a mellékelt táblázatban a P4X266A lapkakészletnek – amelyre ez a lap

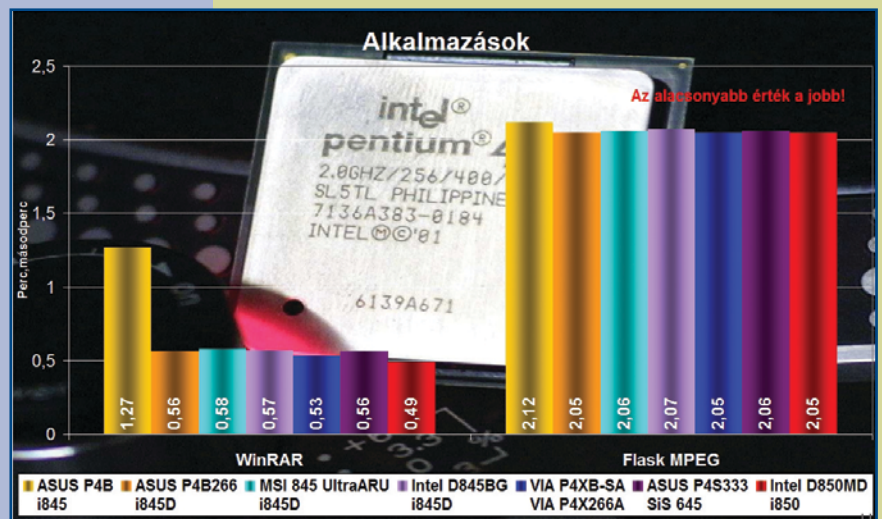
ASUS P4S333

is épül – 2.0-s szabványú USB-vezérlőket tulajdonítottunk, az alaplapon csak 1.1-es szabványúakat találunk, igaz, ebből négy darabot is. A magyarázat: a szolgáltatás South Bridge-függő. Ezen a lapon egy kevesebbet tudó darab volt, de mint az fentebb is említettük, a kereskedelemben ilyen apróságokban eltérő lapok kaphatók. A lap egyéni kialakítású rögzítőmechanizmust kínál az AGP csatlakozóján, amelyet sokkal könnyebb oldani vagy rögzíteni, mint a rivális modelleken lévőket. Ugyancsak figyelemre méltó még a rengeteg beállítási lehetősége dacára jól áttekinthető, logikus almenükbe rendezett BIOS. Sajnos ez volt az az alaplap, amely miatt tesztünk méréseit kétszer kellett elvégezni. Ugyanis nem volt hajlandó elindulni azzal a gyakorlatilag „noname” PC2100-as memóriamodullal, mellyel az összes többi alaplap zökkenőmentesen együttműködött. Tesztlaborunk egy másik, szintén névtelen modulja sem nyerte el a tetszését, mert azzal minden memória-finomhangolási próbálkozásunk ellenére a legvértatlanabb pillanatokban lefagyott.

A helyzetet a PC-s memóriák Rolls-Royce-ának számító Kingston ValueRAM modul oldotta meg. (Ezúton is külön köszönet a forgalmazó Elbatex Kft.-nek, hogy „gyors reagálású erőként” kihúztak minket a csávából, és a rendelkezésünkre bocsátották a fent nevezett darabot.) Nem véletlen, hogy a gyártó élettartamgaranciát vállal ezekre a modulokra – igaz, körülbelül kétszer annyiba is kerülnek, mint a piacon lévő névtelen RAM-ok –, mert a „szerény igényű” alaplap gond nélkül együttműködött vele. Így aztán viszont a hiteles eredmény kedvéért az összes többi alaplapt is vizsgálhattuk előről, ugyanezzel a modullal. Az esetből nem merünk messzemenő következtetéseket levonni. Ha – kissé a dolgok elébe vágva – végignézzük a memória-művelési sebességek összehasonlító adatait, látszik, hogy ez az alaplap toronymagasan vezeti a mezőnyt. Éppen ezért nem csodálkozunk azon, hogy „hákli” a memóriákra. Valószínűleg csupán pechünk volt az ügyben.

ASUS P4S333

A SiS 645 alapú alaplap képes ugyan a PC2700-as memóriák fogadására, de annyira új a technológia, hogy illet egyelőre nem tudunk keríteni a teszt erejéig. Természetesen a jelen helyzet, vagyis az ugyanazon memóriákkal történő összehasonlítás a tisztességes és mérvadó, mégis izgalmas lett volna az egészen új memóriatípussal is kipróbálni, mire képes ökelme. Szolgáltatásait tekintve a P4S333 sokban emlékeztet a tesztben szereplő másik ASUS lapra. Ennek is beszél a BIOS-a, szintén ellátták

a speciális tápegység-csatlakozót kiváltó aljzattal, illetve ehhez is beszerezhetőek opcionálisan az ott említett memóriakártya-olvasók. Szoftverkínálata is ugyanolyan bőséges.

Sajnálatosnak tartjuk viszont, hogy ennél a lapnál már nem jutott grafikuskártya-rögzítő mechanizmus az AGP sínre. USB kapuból négy 1.1-es szabványú jutott rá, további kettő opcionális. A második soros kapu kivezetése hiányzik megszokott helyéről. Valószínűleg ugyanazon okból maradt le, mint az Intel lapnál, azaz egy másik modellen itt a VGA monitorkivezetése található. Ellenben mellékelik a laphoz, egy bővítőkártyahelyre csavarozható kivezetés képében. Senkit se tévesszen meg az, hogy a P4S333 ismertetése sokkal rövidebbre sikerült, mint a P4B266 esetében! Ez sem kevésbé sokoldalú lap, csak éppen esetében – az ismétléseket elkerülendő – sokkal egyszerűbb volt azt mondani, hogy „a részleteket lásd fentebb”.

VERSENYSZÁMOK

A legizgalmasabb kérdés a lapkakészletek kapcsán a memóriakezelés sebessége. A SiSoft Sandra 2001TE memóriasebesség-tesztje világos képet ad. Az i845 SDRAM-os változata képviseli az elretentő példát, nagyjából feleannyit tud, mint a DDR RAM, illetve harmadannyit, mint a Rambus memóriák. Ellenben a DDR RAM-ot használó alaplapon között egyértelműen a VIA P4X266A viszi el a pálmát. Az i845D-k nagyon hasonlóan muzsikálnak, míg a SiS kissé lemarad mögöttük. Ugyanezzel a programmal vizsgáltuk, hogy mutat-e különbséget a processzorok teljesítményében. Az az érdekes helyzet állott elő, hogy – amint azt a táblázat számai mutatják – ez a szintetikus teszt nem hoz valóságghű eredményeket. Pontosan a leglassabb, SDRAM-os lapkakészlettel mutatja leggyorsabbnak a 2,2 GHz-es Pentium 4-es CPU-t. Annál beszédesebb viszont az alkalmazások futásidejét összefoglaló táblázat. A WinRAR 2.90 tömörítőprogram segítségével ugyanazt a VOB állományt tömörítettük, amelyiket Flask Mpeg segítségével alakítottunk át AVI-vá. Itt természetesen az alacsonyabb érték a jobb. A számok önmagukért beszélnek. Ismét szembeszökő a PC133-as RAM hátránya. A Mad Onion 3DMarkjai, illetve a Vulpine GL-Markja éppúgy beszél az AGP adatátviteli sebességéről, mint a RAM-kezelés sebességéről. Ugyan mindenhol az RDRAM-os i850 az abszolút nyertes – mint ahogy az SDRAM az abszolút utolsó –, a DDR alapú megoldások nemcsak hogy képesek tartani vele a lépést, hanem a VIA egyenesen vetekszik vele a számításgigényesebb 3DMark 2001-ben. Ahhoz, hogy az alaplapon mindenhol a csúcsműködést tudják hozni, 2,2 GHz-es Pentium 4-es CPU-t, GeForce 3 alapú grafikus kártyát (ASUS V8200 DeLuxe), illetve a már említett, 256 MB-os, Kingston ValuRAM modult használtuk. Operációs rendszerünk Windows XP Professional volt. A grafikus kártyához a legutolsó hivatalos Detonator meghajtót telepítettük, s az alaplapon esetében is a legfrissebb – a lapkakészlet gyártója által készített – meghajtóprogramokat helyeztük üzembe.

KIÉRTÉKELÉS

El kell mondanunk, hogy kellemesen csalódtunk. Egyetlen lappal, egyetlen lapkakészlettel sem gyűlt meg a bajunk. Minden simán feltelepült, a teszt során nem tapasztaltunk elszállást vagy lefagyást. Kellemetlenséget egyedül a VIA alaplapon okozott, de a RAM modul cseréjével ezt is orvosoltuk. Azzal együtt, hogy ezt a makrancoskodást nehezen bocsátottuk meg neki – a magasabb tempóért cserébe a többiekénél érzékenyebb a RAM minőségére –, sebességfőlénye okán megérdemli a *PC World* ajánlatát. Az ASUS P4B266 és az MSI 845 UltraARU a töméntelen mennyiségű, jobbnál jobb szolgáltatás okán érdemelte ki a kitüntető címet. Mindazonáltal abban is bízunk, hogy sokakat sikerült meggyőznünk arról: a P4-es CPU, PC133-as SDRAM-mal társítva nem jó befektetés, ám DDR RAM mellett mindenképpen jó választás.

Samu József

Színes vásári forgatag

AMD-s DDR lapkakészletek

Az egyszerűség soha nem volt különösebben jellemző a számítástechnikára, az alaplapi lapkakészletek területére meg pláne nem. Ami azonban manapság a DDR-es AMD platformon megy végbe, az még ehhez képest is „figyelemre” méltó. Ember legyen a talpán, aki nyomon tudja követni a történéseket: elég, ha csak egy picit fordítja félre a fejét, és egy-két hónapig nem követi olyan intenzíven az eseményeket, máris értetlenül áll a pult előtt, amikor az eladó visszakérdez: „Mégis, milyen AMD alaplapt szeretne?”

És itt bizony nem elég annyit mondani, hogy „MSI-t!” vagy „ASUS-t!”, mert ekkor még csak körülbelül annyira határoztuk meg a dolgokat, mintha az autósalonban kijelentenénk, hogy márpedig nekünk egy Volkswagen kell. A sokféleség – s ezzel a fejtörés – okozói természetesen az alaplaptok legfontosabb elemei, a lapkakészletek (most konkrétan: a „hirtelen” megjelenő „második generációs” DDR típusúak). Ezért tartjuk fontosnak, hogy a tisztánlátás végett összeszedjük, lemérjük, és megosszuk kedves olvasóinkkal azt, amit a piacon manapság előforduló termékekkel kapcsolatban tudni érdemes. Jelen esetben azonban nem konkrét, márkákra bontott alaplaptesztet olvashatnak majd. Első nekifutásra éppen elég lesz tisztába tenni az újonnan érkezett/érkező lapkakészletek forgatagát is! Ezek ismeretében pedig mindenki meghatározhatja majd azt az irányvonalat, amerre tovább szeretne kutakodni.

ÉGY KIS VISSZATEKINTÉS

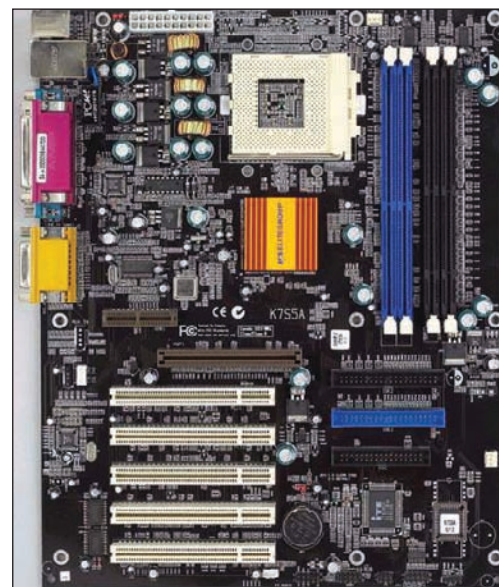
Alig pár hónapja a piacon lévő alaplaptok majdnem mindegyike VIA KT266-os

vagy AMD 761-es lapkakészlettel volt szerelve. Ez a két megoldás dominált a piacon, annak ellenére, hogy rajtuk kívül jelen voltak még más, de jóval kevésbé meghatározó megoldások is – gondolunk itt ugye az ALi Magik nevű lapkakészletre. Az eltelt, viszonylag kevés idő elég volt ahhoz, hogy teljesen új felállás lépjen érvénybe. Az AMD végleg leállította a 761-es lapkakészlet gyártását – annak ellenére, hogy három hónapja még egyértelműen ez volt a legjobb választás –, azzal az indoklással, hogy a tajvani lapkakészletgyártóknak mostanra elég idő állt a rendelkezésükre ahhoz, hogy megfelelő teljesítményű „alapot” lássák el az AMD-s platformot, így módon versenyképes alternatívákat tárva a vásárlók elé az inteles rendszerek ellenében. S hogy a kisebbik processzorgyártó mire is gondolt konkrétan?

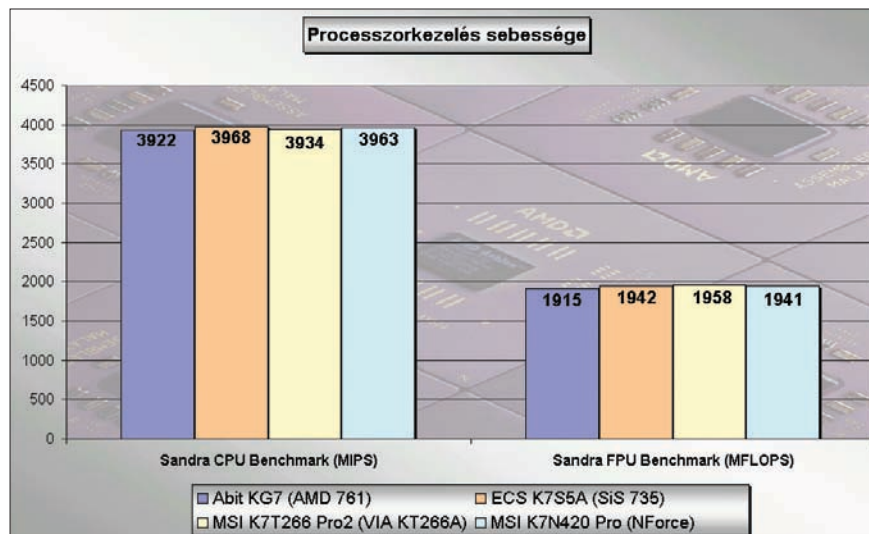
SiS 735

Itt van mindjárt elsőként a VIA egyik fel-törekvő, egyre jobb és jobb fejlesztési eredményekkel előrukkoló vetélytársa, a SiS. A 735-ös hónapokkal ezelőtti beje-

lentésekor kiszivárgott teszteredményei mind azt mutatták, hogy a régi nyerő páros (VIA KT266–AMD 761) mindkét tagját felül fogja múlni teljesítményben, ráadásul – az előzetes árkalkulációk alapján – minden eddiginél olcsóbban teszi majd! A titok nyitja egy teljesen új struktúra bevezetése, amelyet a SiS mérnökei a 735-ös lapkakészlettel indítottak útjára. Ennek lényege, hogy a processzor, a memória és az AGP vezérlését végző North Bridge, valamint a PCI bővítőhelyeket és IDE eszközöket kezelő South Bridge eleddig minden gyártónál (VIA, Intel, AMD, ALi) külön-külön szerelt egységeit egyetlen integrált áramkörben háziasították össze. Ezzel rögtön két előnyt is bezsebelt a gyártó: egyrészt a költségeket tekintve hihetetlen mértékben tudott a konkurencia

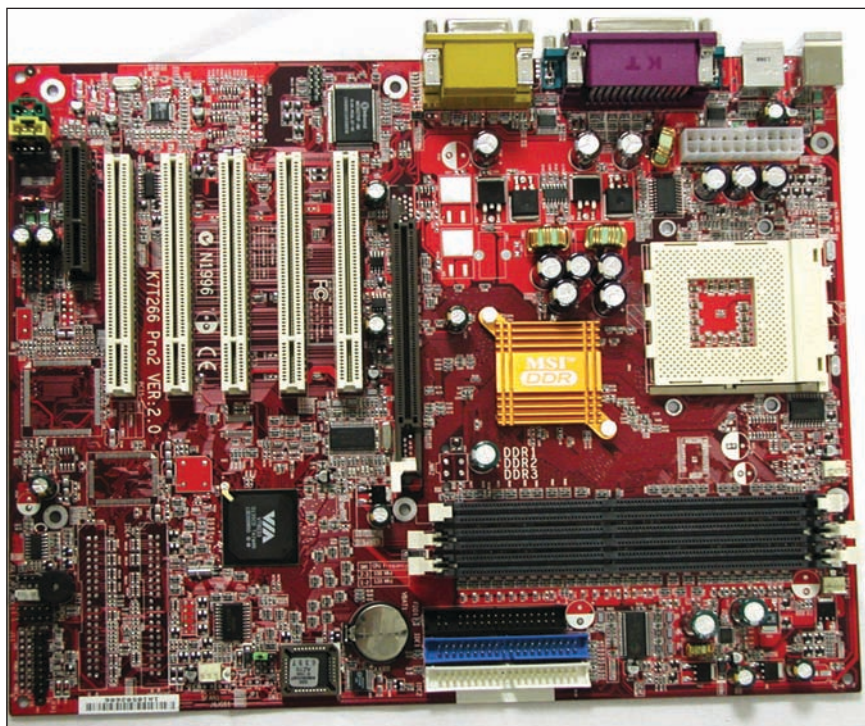

Nem fekete bárány: jó vétel a SiS 735-ös chipkészlettel szerelt ECS alaplapt

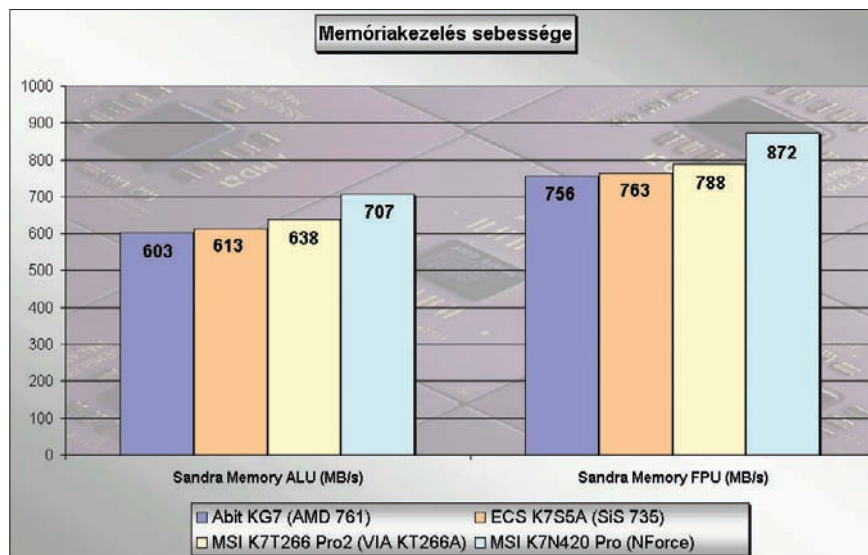
alá menni, hiszen sokkal olcsóbb az egy lapkára optimalizált gyártósorokat megépíteni, fenntartani, mint az eddigieket, hogy aztán a gyártáskori anyagköltségekről már ne is beszéljünk. Másrészt az északi és déli „híd” egyesítésével újfajta technológiai lehetőségek nyíltak meg a SiS mérnökei előtt. Ennek eredménye a MuTIOL (Multi-Threaded I/O Link), amellyel eddig soha nem látott sávszélességeket tudtak elérni az alaplapi ponttól

A piros színű MSI alaplap VIA KT266A chipkészlettel

pontig típusú kommunikációban. Ez tulajdonképpen nem is meglepő, hiszen az adatok egy radikálisan megrövidült belső útvonalon áramlanak egyetlen áramkörön belül. Az elérhető maximális sávszélesség így 1,2 GBps (!) lett, szemben például a régi VIA KT266 másodpercenként 266 MB-ot „átengedő” V-link architektúrájával, amellyel a régebbi alaplapokon a North Bridge és a South Bridge közötti kommunikációt megoldották. Sokakban motoszkálhat persze a kisördög, hogy akkor miért nem tolonganak az alaplapgyártók ajtóink előtt, hogy ezzel a nagyszerű, innovatív „alkatrésszel” szerelt lapokat ajánlják fel nekünk megvásárlásra. A kérdés jogos. 2001 májusa óta (ekkor jelentették be ugyanis a SiS 735-ös lapkakészletet), írd és mondd két (!) gyártó épített ilyen alaplapot: az ECS és a Chain-tek. Mi lehet az oka ennek, hiszen tudjuk, hogy a bejelentéskor az összes „nagyhal” rávetette magát a lehetőségre?

VIA KT266A

Az, hogy a tajvani lapkakészletgyártó óriás rögtön nekilátott kidolgozni a választépet, s ezt természetesen az alaplapgyártókkal sem mulasztotta el közölni. Az ajánlat a várakozásért cserébe nem más volt, mint

a KT266-os lapkakészlet kipofozott, feltupírozott új verziója, a KT266A. Bárhog is nézzük, ha a híresztelések igazak, és az alaplapgyártók valóban erre vártak, akkor nem tették hiába (bár az már más kérdés, hogy ettől még építhettek volna SiS 735-re épülő lapokat is – mi, vásárlók csak jól jártunk volna).

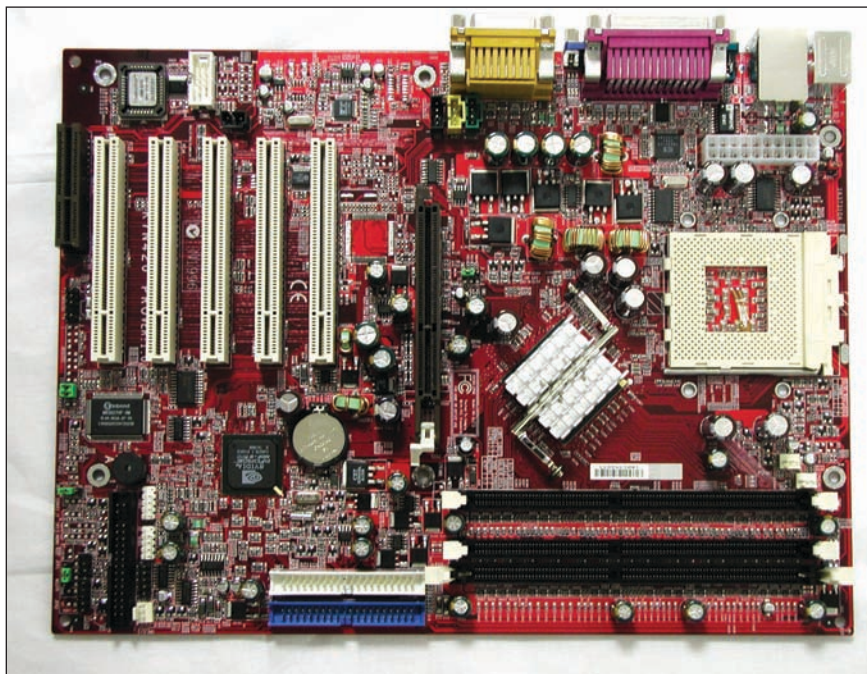
A KT266A feledteti a régi verzió gyerekbetegségeit, sőt az olyan hibákat is, amelyeket eddig úgy általában a VIA-nak tulajdonított a szakma: nincs többé magas hibaszázalék és harmatos memória-kezelés. Amint a tesztekben látni fogjuk, a KT266A-ban a VIA mémói úgy emeltek drasztikusan a sávszélességet, hogy nem kellett hozzányúlniuk a strukturális alapokhoz. Ehelyett inkább a memória vezérlését optimalizálták, aminek köszönhetően az elődnél sokkal hatékonyabb rendszer az eddigieknél jóval nagyobb adattömböket képes sokkal jobb időzí-téssel küldözgetni.

Gyakorlatilag ennyi lett volna a „nagy” újítás a sima KT266-osokhoz viszonyítva,

ám ez akkora mérvű általános sebességjavulást eredményezett, hogy egy szavunk sem lehet (lásd később a tesztek). A kérdés persze itt is fennáll, hogy ezt a változtatást miért nem tudták már 2001 áprilisában (a KT266 bejelentésekor)

Technikai adatok	AMD 761	SiS 735	VIA KT266A	nVidia NForce 420
Támogatott processzor	Athlon/Athlon XP/Duron	Athlon/Athlon XP/Duron	Athlon/Athlon XP/Duron	Athlon/Athlon XP/Duron
FSB	200/266	200/266	200/266	200/266
Memória	2 GB	1,5 GB	3 GB	1,5 GB
Sávszélesség	2,1 GBps	2,1 GBps	2,1 GBps	4,2 GBps
Hídkapcsolat	V-Link (266 MBps)	MuTIOL (1,2 GBps)	V-Link (266 MBps)	HyperTransport (800 MBps)
Integrált audio	igen	igen	igen	igen
UDMA 100	igen	igen	igen	igen
Összes USB port	4	6	6	6

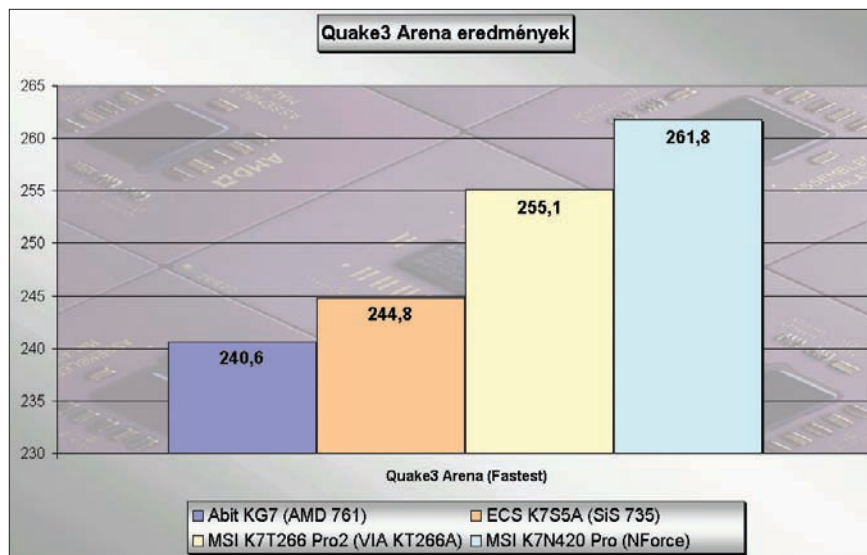
Elpuskázott lehetőség? Jól látható a hiányzó negyedik memóriabank helye az nforce-os MSI lapon

belezsúfolni a lapkakészletbe, s miért kellett nehéz helyzetbe hozni egyrészt a gyártókat, amelyek óriási felhalmozott készletekkel rendelkeznek még az első generációs lapokból, másrészt a vásárlókat, akik anno a megjelenés napján elrohantak KT266-os alaplaptól, most pedig pár hónap múltán szívhatják a fogukat, hiszen egy sokkal ütőképesebb verzió látott napvilágot. De ez már tényleg csak kukacskodás.

nVidia NForce

A végére maradt a legújabb és a legnagyobb hírveréssel beharangozott AMD lapkakészlet, amelynek első példányai nemrégiben érkeztek csak be az országba.

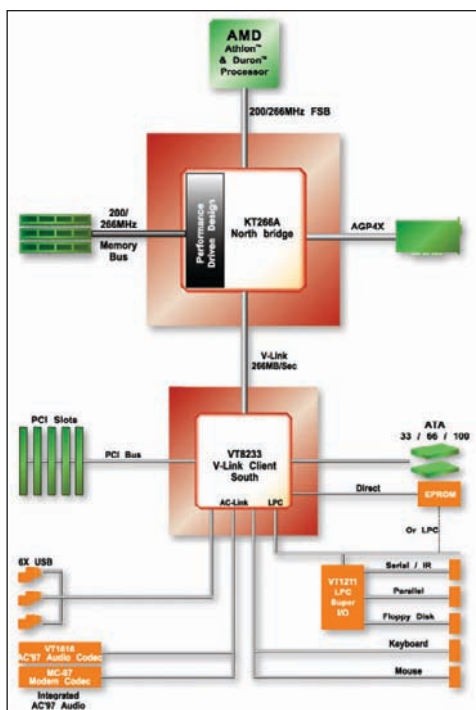
Az első ezek közül a Twinbank névre keresztelt kétcsatornás memóriavezérlő. A segítségével a North Bridge (illetve, ahogy itt hívják, az IGP) 128 biten tudja elérni az alapon 64 bites DDR memóriamodulokat. Ennek eredményeképpen a memória-sávszélesség normál 266 MHz-es DDR RAM-okkal, a szokásos 2,1 GBps duplája, azaz 4,2 GBps! Ez pedig több, mint a Pentium 4-es platformon izmozó 400 MHz-es RD RAM-okból kisajtolható 3,2 GBps, ami eddig abszolút etalonnak számított e téren. Persze nem kell rögtön elájulni az adatoktól, ugyanis van itt még valami. Az nVidia mérnökei a nagy teljesítményű integrált grafikus processzor (egy GeForce2 MX magja) miatt alkották meg ezt a – kétségkívül nagyon fejlett – megoldást, és ennek szolgálatába is állították azt. Ennek megfelelően a 4,2 GB-os sávszélességet nemcsak a processzor használja, hanem az integrált vagy nem integrált grafikus processzor, sőt az összes PCI sínen ülő eszköz is! Persze ettől függetlenül a technológiai újítás még így is jócskán kihat a rendszermemória kezelési sebességére, amint az a grafikonokból is kitűnik. Létezik az NForce lapkakészletnek egy olyan verziója is, amelybe nem építették bele a Twinbank memóriakeze-

A grafikus vezérlőiről híres nVidia stílszerűen egy integrált megoldással veti bele magát a versenybe (az alaplap grafikus lapkát azonban szerencsére nem kötelek használni a kedves vásárló, ha jobb, AGP-s grafikus kártyája van).

Az utóbbi időben mindenhol azt lehetett hallani, hogy ez a lapkakészlet mindent felborít és átértékel majd, és ha jobban utánanézzünk, ehhez meg is van a szükséges technológiai háttere: annyi innovatív fejlesztést és újítást foglal magában, hogy még felsorolni is nehéz.

lést, ott a sávszélesség marad a régiben (ennek típusjele egyébként NForce 220, míg a twinbankosé NForce 420). A másik újítás a porondon a HyperTransport technológia első gyakorlati alkalmazása, amely a hidak közötti alaplap, ponttól pontig típusú kommunikációban 800 MB adatot képes átpumpálni egy másodperc alatt. Ez majdnem a közelébe ér a fentebb taglalt SiS 735-féle MuTIOI technológia 1,2 GBps-os eredményének, ami nem kis teljesítmény, tekintve, hogy az NForce-nál fizikailag különálló North,

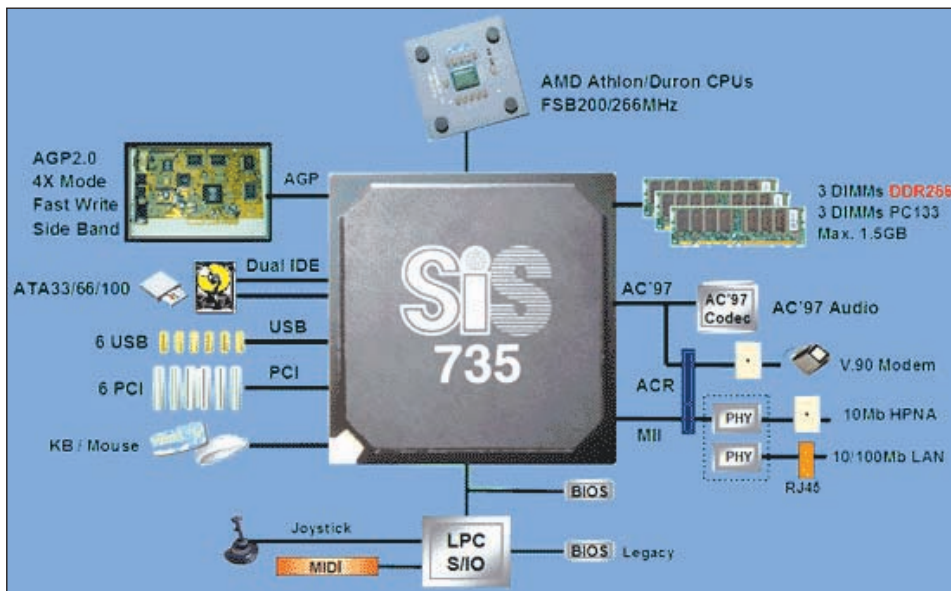
Klasszikus felépítés, kiforrott technológia
– VIA KT266A

illetve South Bridge között folyik az adatcsere ilyen sebességgel!

Fontos még megemlíteni a DASP (Dynamic Adaptive Speculative Pre-Processor) egységet, amely semmi mással nem fog-

ható: ezt a lapkakészletet az ECS K7S5A képviselte. A VIA KT266A és az NForce bemutatására mindkét esetben MSI alaplapokat választottunk, hogy minimalizáljuk az eltérő gyártók eltérő minőségéből

Egy chip mind fölött: a SiS 735-ös egymaga vezérli az összes peritériát

lalkozik, mint hogy elemzi a processzor által bekért adatfolyam struktúráját, és ennek alapján megbecsüli a legközelebbi bekért adatokat. Ezeket feltölti saját gyorsítótárába, és – amennyiben megegyeznek a processzor valós kérelmével – akkor ebből a tárból lövi át a kívánt biteket a processzorhoz, amelynek így nem kell várakoznia a rendszermemória elérésére. Mindezekon felül az NForce típusú alaplapokon helyet kap egy olyan hangvezérlő (illetve Audio Processing Unit) is, amely valós időben képes Dolby Digital kódolásra (ennek megfelelően hat hangszóró meghajtására, 256 2D-s sztereó és 64 3D hang egyidejű megszólaltatására).

TESZTFÁZIS

A technológiai részletek után most következzenek azok az adatok, amelyek az ár mellett a leginkább befolyásolnak bennünket minden vásárlás során – nézzük, hogyan muzsikáltak a lapkakészletek terhelés alatt!

A lapkakészletek teljesítményét a szokott módon mértük le: a processzor és a memóriakezelés sebességét a SiSoft Sandra 2001te Professionallel teszteltük, míg a rendszerek általános sebességét a már jól bevált Quake3 Arenával és a 3Dmark 2000 tesztprogrammal mértük.

A SiS 735-ös lapkakészlettel szerelt alaplapok „hatalmas” (két gyártót számláló) táborából nem esett nehezünkre kiválasztani azt az egyet, amelyik nálunk is kap-

eredő torzításokat. Így került a tesztasztalra az MSI K7T266 Pro2 (KT266A), illetve az MSI K7N420 Pro (NForce). A lapok közül csak egyvel voltak problémáink az üzembe helyezés során, mégpedig az nforce-os K7N420 Próval.

MEMÓRIAMIZÉRIA ÉS EGYÉB NFORCE-PROBLÉMÁK

Tudni kell ugyanis, hogy az NForce lapkakészlet nagyon kényes a megfelelő RAM-elhelyezésre, és csak akkor hasz-

Tesztkörnyezet

Processzor: AMD Athlon 1,4 GHz

3D kártya: Inno 3D GeForce 2 GTS

Memória: 2×256 MB DDR SDRAM (Hunix, CL 2,5)

Szoftver: Win98 SE

Detonator 12.40

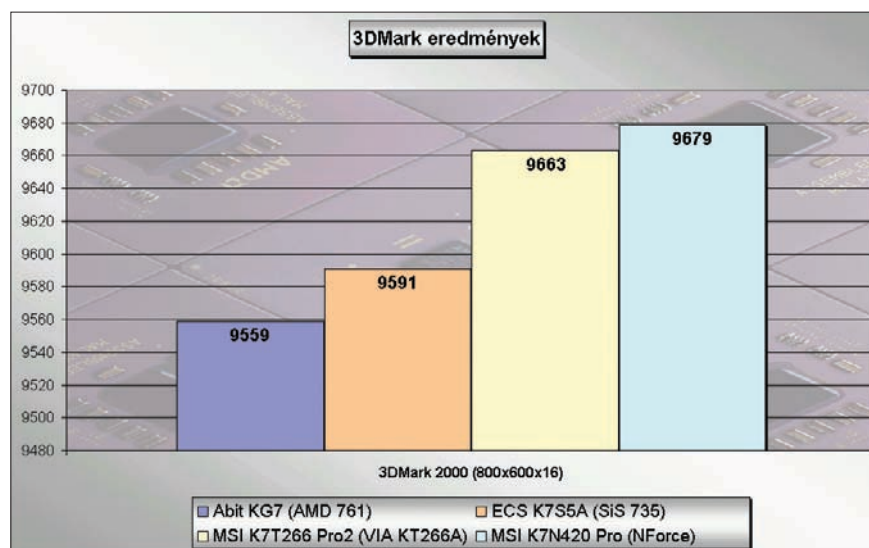
SiSoft Sandra 2001te Professional

Quake 3 Arena v 1.11

3DMark 2000

Az alaplapon – a kétsatornás memória-vezérlés ellenére – páratlan számú, azaz három DIMM foglalattal találkozunk. Ahhoz, hogy a 128 bites memóriaelérés aktiválódjék, mindenképpen párosan kell a modulokat használnunk, tehát jelen esetben el kell feledkeznünk a harmadik foglalatról. Ez a húzás a specifikációkban foglalt, maximálisan kezelt 1,5 GB RAM-ot egy huszáros vágással 1 GB-ra redukálja... Megéri azonban meghoznunk ezt az áldozatot, hiszen a sebességnövekedés elég látványos!

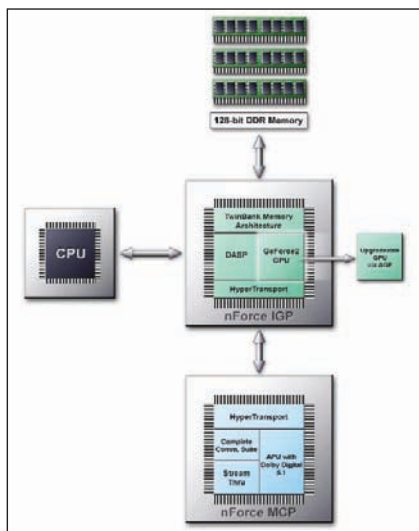
Persze, ez az egész rendszer meglehetősen kellemetlen helyzetbe hozza azokat a vásárlókat, akik egy memóriamodullal rendelkeznek. Számukra két lehetőség nyílik: vagy vesznek frissen szerzett lapjukhoz még egyet, vagy lemondanak a mintegy 5 százalékos sebességnövekedésről. Ha azonban ez utóbbit választják, arra mindenképpen figyeljenek oda, hogy azt az egy szál modult soha ne tegyék a DIMM2-be, mert ez – az nVidia által elismert, ám nem magyarázott – sebességsökkenéshez fog vezetni! Elmondásuk szerint ez egy strukturális jellemvonás, amely várhatóan a későbbi verziókban sem fog változni!

nálhatjuk ki maradéktalanul a benne rejlő lehetőségeket, ha minden szempontból megfelelünk a kívánalmaknak. Miről is beszélünk?

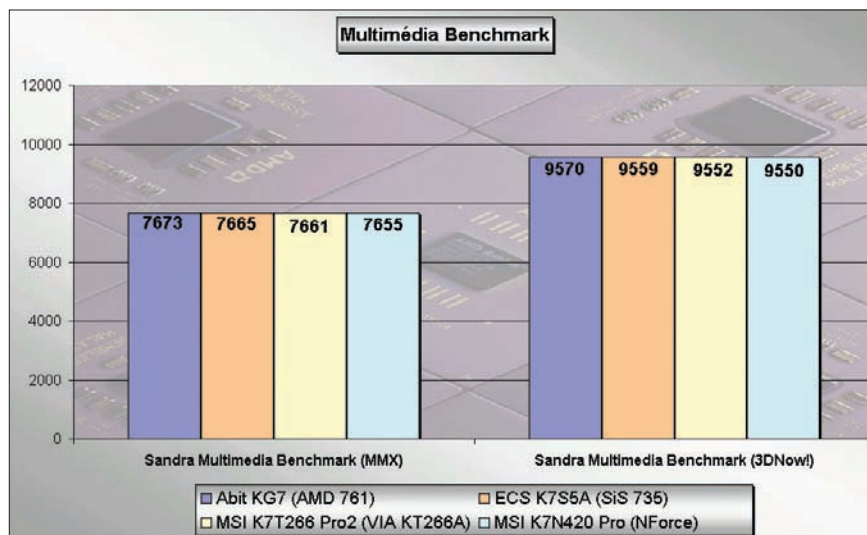
Figyeljenek oda továbbá azok is, akik valamilyen oknál fogva még mindig a jó öreg Win98-at használják: az MSI laphoz adott CD-n ugyanis – a könyvtár elneve-

zése ellenére – nincsenek a Windows Millennium Editionnél korábbi Windows alatt használható meghajtóprogramok, és az nVidia honlapon is csak Win98 SE-hez található, a sima Win98-hoz már nem.

Az NForce felépítése: vajon ez lesz a jövő?

Ez is elég kellemetlenül érintheti a jó-hiszemű vásárlót, mind a pénztárcáját, mind a lelkiállapotát tekintve. Bár itt azért az megjegyzendő, hogy a grafikus kártyák piacán nem úgy vált híressé az nVidia, mint amely ritkán ad ki frissítéseket a meghajtóprogramjaihoz, tehát van remény még arra, hogy a régebbi operációs rendszerekkel dolgozók is használhatják majd az NForce-szal szerelt alaplaponkat. Végül, de nem utolsósorban – ha már ennyire befolytunk e lapkakészlet nyúgeinek taglalásába – felhívjuk mindenkinek a figyelmét, hogy kerülje el az integrált MX használatát: nagyon harmatos eredmények születtek vele, az AGP-be tolt „külső” MX jóval gyorsabb volt nála... Ez minden bizonnyal annak köszönhető, hogy az alaplap kommunikáció sávszélessége – Twinbank ide, vagy oda – nem képes megfelelően kiszolgálni egy ilyen nagy számítás-igényű grafikus magot. Ebből kifolyólag a teljesítmény szempontjából felesleges

húzásnak tűnt számunkra az integrált GeForce 2 MX, amely ráadásul az árat is följebb tornássza – a teljesítmény szempontjából – szintén feleslegesen. Más a helyzet persze akkor, ha a vásárló nem ezt tartja leg többre, és fontosabb számára a könnyen kezelhető, kompakt kialakítás. Ekkor jó választás lehet(ne) az NForce, a fentebb már taglalt „speciális igényei” miatt azonban mindennek nevezhetjük a drágát, csak könnyen kezelhetőnek nem...

EREDMÉNYEK, KONKLÚZIÓK

Amint azt láthatják kedves olvasóink, a teszthez összegyűlt díszes társasághoz hozzávettük az „első generáció” legjobb alaplapját, az AMD 761-es lapkakészlettel szerelt Abit KG7-est, mintegy referenciaként. Nem szerepel rosszul, de látni, hogy eljárt fölötté az idő.

A processzorkezelés tekintetében nincs jelentős különbség a versenyzők között, annál inkább a memóriakezelés területén (ami várható is volt, tekintve, hogy mindegyik lapkakészlet hozott e téren valamilyen mérvű újítást). A SiS 735-ös gyorsabb, mint a régi etalon KG7-es, ám nála is sebesebben száguld a KT266A és a Twinbank előnyeiből profitáló NForce – utóbbi verhetetlen ezen a téren. Ez mu-

tatkozik meg, illetve ütközik ki a valós életből vett teszteken is: mind a Quake3-ban, mind a 3DMark 2000-ben megmaradt a memóriateszteken kialakult sorrend, és egyértelmű maradt az NForce fölénye. A döntés innentől kezdve az olvasón áll: ha az ár/érték arányt tartja a legfontosabbnak, akkor – NForce ide vagy oda – a SiS 735 alapú ECS lap a nyerő, hiszen ez már bruttó 25 ezer forintért megvásárolható. Amennyiben hajlandó több pénzt szánni a vásárlásra (mondjuk bruttó 45 ezer forintot) cserébe egy kis többlet teljesítményért cserébe, és fontos számára a kiforrott, megbízható technológia, akkor a KT266A alapú lapok között keresgéljen. Ha azonban a kompromisszum nélküli gyorsaságot keresi, s van hozzá megfelelő anyagi háttér (a tesztlap ára ugyanis több mint hatvanezer forint!), és hajlandó elviselni az összes velejáró rigolyát, akkor az NForce a megfelelő választás!

A tesztelő szubjektív véleménye – nem befolyásolásképpen, csak azért, hogy legyen ilyen is – az, hogy megéri megvárni, amíg az NForce átesik a gyerekbetegségeken, lemegy az ára, és normális meghajtóprogramokat írnak hozzá. Addig a KT266A tűnik a legjobb választásnak.

Halász Bertalan

CD-újrairó újdonságok

Korongzsonglőrök

Mi újat nyújthat az „ősi” CD formátum, kérdezhetnénk. Az áttérésre még egy keveset várnunk kell, ám közben sem telnek eseménytelenül a fejlesztők, gyártók hétköznapijai. Az utóbbi időszak már kézzelfogható újdonságaiból válogatunk írásunkban, amelyből többek között az is kiderül, milyen lehetőségeink vannak, ha külső és egyben gyors írókat szeretnénk.

Miben rejlik a CD-írók sikere? Valószínűleg a CD-R és RW lemezek alacsony ára az oka, hogy ezek a meghajtók lassan alaptartozékká válnak a jobb otthoni PC-kben is. Ma már olyan szintet ért el a belső készülékek sebessége, ami nem teszi igazán sürgetővé a teljesítmény növelését. Inkább érdemes az ár, a kényelem és a hordozhatóság területén fejleszteni, ahogy azt jól példázzák a nemrégiben megjelent nagy sebességű külső meghajtók is, ezeken a területeken komoly előrelépésnek lehetünk tanúi.

Freecom Portable CD-RW 24×10×40× BP

Nem kifejezetten USB-2-es készülék a Portable II, moduláris kialakításából adódóan IEEE-1394, PCMCIA, CardBus vagy párhuzamos interfészkábelek egyaránt kaphatók a tetszetős, sötét színekben pompázó készülékhez.

Az alternatív illesztési lehetőségekkel szinte teljeskörűen kiterjeszthető a készülék hordozhatósága. USB-2 kábelt mellékel a gyártó, miáltal a jó „öreg” USB 1.1-kompatibilis gépekhez is belépőt kínál, természetesen csökkentett, maximum négyszeres írási sebesség mellett. Bekapcsológomb nem, RCA audiokimenet viszont található a hátoldalon, az előlapon fülhallgató-csatlakozót és hangerőszabályzót találunk.

Várakozásainknak megfelelő sebességgel zajlott le az 597 MB-os tesztanyag felírása, 3 perc 42 másodperc alatt, beleértve a hosszadalmas be- és kivezető szakaszokat. Két megabájtos puffer és a jól ismert BurnProof hibajavító technológia biztosította a zökkenőmentes üzemeltetést. Tápellátás-biztosítását követően – ez külső adapterrel történik – az USB kábelt melegében csatlakoztatva néhány másodperc múltán a Windows XP elérhetővé tette a 24-szeres CD-írókat. Gond nélkül látta és használta a Nero Burning

ROM az új meghajtót, amely a legújabb frissítések letöltése után

Szimultán játszma – bírja szusszal?

Egyaránt Nero Burning ROM 5.5 jár mind a Plextor, mind a Freecom külső meghajtójához, amely lehetővé teszi, hogy ugyanazt az anyagot több meghajtóra párhuzamosan, egy időben írassuk fel, meg többszörözve ezzel a gyártási kapacitást. Nem kell rögtön rosszra – illegális másolásra – gondolni, számos vállalkozásnak van szüksége kis sorozatban gyártott információs multimédia-anyagokra.

Elég nagy az USB 2.0 kapacitása – 480 Mbps – ahhoz, hogy egy időben akár több mint egy tucat – elméletileg 17 darab – 24-szeres író is elláthasson adatokkal. Sajnos ennyi készülék nem áll rendelkezésünkre, de kettővel egyből beindíthatuk az üzemeltetést. Semmiféle fennakadást nem tapasztaltunk, ugyanazon adapterkártyára csatlakoztatva zökkenőmentesen, 90 százalékos feletti puffertelítettséggel zajlott az írási folyamat mindkét író, míg nem 4 perc 1 másodperc múltán elkészültek a korongok.

Kihasználva, hogy a Freecom író USB-2 és FireWire csatlakozófelületekkel egyaránt felszerelhető, vegyes csatlakozással is terhelhük a rendszert: USB-2-n lógott a Plextor, míg a Freecom meghajtó a FireWire (IEEE 1394) csatlakozást vette igénybe. Ahogy az várható volt, simán lezajlott az írási folyamat, négy perc három másodperc szük-

egysége, mint amennyit a belső, ATA meghajtóktól megszokhattunk, csatlakozófelületet is választhatunk, ráadásul két éves garanciaidő növeli a vásárló kényelmi érzetét. Az USB-2 kártyát külön kell beszerezni, ennek ára bruttó 27 900 forint.

Plextor PlexWriter 24/10/40U

Múltán híres megbízhatóságáról a Plextor, 24-szeres külső meghajtója nem kerülhetett el a figyelmünket. Kizárólag USB-2 csatlakozással rendelkezik, a hátoldalon emellett még RCA hangkimeneteket

és bekapcsológombot is elhelyeztek, a tápot külső adapter biztosítja.

Paraméterei tekintetében nagyon

Freecom
Portable CD-RW
24×10×40× BP

NÉVJEGY

Termék: Freecom CD-RW 24×10×40× BP

Forgalmazó: Naptény Kft.

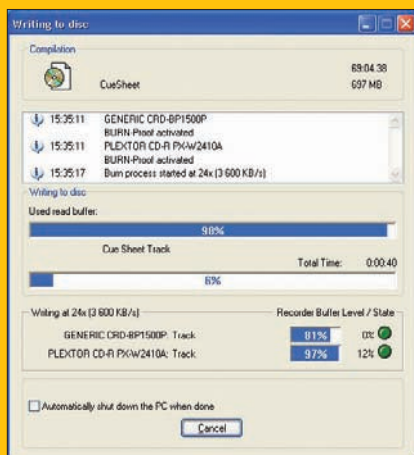
Ára: 94 900 Ft

Web: <http://www.freecom.com>
<http://www.multimedia.hu>

Windows XP alatt is készséggel működik, beleértve a merevlemezszerű használatot (UDF formátum) biztosító InCD-t is. Valóban ugyanannyi teljesítményt nyújt a Freecom külső

Plextor
PlexWriter 24/10/40U

ségeltetett ugyanazon 632 MB-os anyag két példányban történő szimultán kiírásához. Windows XP-s tesztgépünk egy 700 MHz-es Duron processzorral és 256 MB memóriával, 5400-as fordulatszámú 30 GB-os Quantum Ict20-as merevlemezrel felszerelve ma már nem számít élenjárónak, ám a követelményeknek így is könnyedén megfe-

lelt. Elmondhatjuk tehát, hogy egy jó közepes gép – és néhány íróval – már akkora teljesítmény van a birtokunkban, amellyel bátran nekivághatunk például reklámkiadványaink kis példányszámú sokszorosításához.

közel áll a készülék a nem is régen kiadott belső, ATA csatlakozású 24-szeres íróhoz, nevéből rendre a CD-R (egyszer íráható) és CD-RW (újraírható) írási sebességtételek, valamint az olvasás tempója olvasható ki. BurnProof technológia és négy megabájtos puffermemória hivatott megelőzni a tévesztéseket, tapasztalataink szerint 100 százalékos eredményességgel. Rendszerben lezajlott az 597 MB-os adatainak felírása, szinte hajszálra megegyező sebességet tapasztaltunk, mint a fenti Freecom modell esetében. A méltán népszerű Nero 5.5-ös íróprogramot és a szokásos Plextor eszközkészletet

találjuk a készülék dobozában a szokásos mintalemezek és az USB kábel mellett, a szükséges USB-2 kártyát külön kell beszereznünk. Amennyiben olyan helyen kívánjuk használni a készüléket, ahol csak USB 1.1 áll rendelkezésre, megtehetjük négyszeresre redukált írási sebességgel. Két év garancia jár a készülékhez, amely nemcsak minőségében, hanem árában is rendkívül versenyképes.

NÉVJEGY

Termék: Plextor PlexWriter 24/10/40U

Forgalmazó: Mikland Computerszalon

Ára: 75 500 Ft

**Web: <http://www.plextor.be>
<http://www.mikland.hu>**

Freecom CD-RW 32×10×40× BP

Kinek ne lenne elég a 24-szeres sebesség? Elég volt eddig, hiszen öt perc nem sok egy CD-nyi anyag elkészítéséhez, de ha lehetne, mondjuk, 3 perc alatt is...? Mindenesetre kipróbáltuk a Freecom vadonatúj, 32-szeres írási és tízszeres újra-

**Freecom
CD-RW
32×10×40× BP**

írási képes belső ATA modelljét. A dobozos kiszerelésű készülékhez kétszennedőnyi garancia jár, beépítéshez szükséges csavarokat, kábeleket, illetve nyersanyagmintát tartalmaz.

azaz 4800 Kbps sebességet, közelítőleg megegyezik az eddig megjelent 24-szeres írók tempójával. A sebességnövekedés ugyanis csak az írás érdemi részére vonatkozik, a be- és kivezető szakaszok felírása, valamint egyéb hosszadalmas előkészítő funkciók (például a nyersanyag vizsgálata) továbbra sem készülnek el hamarabb, sőt több időt emésztnek fel, hisz a nagyobb írási sebesség pontosabb kalibrációt kíván. Ezért csak teleírt, főleg 80 perces korongoknál tapasztalhatunk érdemi sebességnövekedést. Hogy megéri-e az áttállás, az nagymértékben a felhasználás jellegétől és magától a felhasználtól függ – nem utolsósorban pénztárcánk kondíciójától. Úgy tűnik, a 32-szeres lépcső nem hoz áttörést, várakozással tekintünk a közeljövőben bemutatkozó 40-szeres készülékek felé.

Egri Imre

Beszerezési tanácsok

- ▶ Belső írók üzembe helyezéséhez némi szakértelem és elővigyázatosság szükséges; ha magunk nem vagyunk hozzáértők, akkor vagy az eladót kérjük fel a beszerelésre (ez legtöbbször többletköltséget jelent), vagy esetleg valakit a környezetükből.
- ▶ Egyik nagy előnye a külső USB és FireWire íróknak, hogy üzembe helyezésük egyszerű, ha a megfelelő csatlófelület megtalálható a PC-ben. Csupán a tápellátást kell biztosítani, csatlakoztatni kell az adatkábelt, és az operációs rendszer máris észreveszi az új jövevényt.
- ▶ Szintén a külső egységek mellett szól a hordoz-

hatóság: ha felváltva több gépen szeretnénk használni, semmiképp se válasszunk belső (rendszerint ATA csatlakozású) készüléket, ezek csak drága speciális házba szerelve tehetők mobilissá.

- ▶ Ne essünk kétségbe, ha csak „régi”, USB 1.1-es aljzatot kínál a PC, és nem szereztünk még be 2.0-s, gyors kártyát. Ilyenkor is megéri az újabb, USB 2.0-kompatibilis írókat választani, tekintettel a minimális ártöbbletre. Új égetőművünk a régi USB 1.1-es csatlakozóra illesztve – ilyen majd minden Pentium II-es vagy újabb gépen található – nem fog ugyan száguldozni, de négyszeres sebességgel stabilan működik majd. ●

Választás előtt

DVD-meghajtók tesztje

Néhány éve még a CD-ROM is különlegességnek számított egy PC-ben. Ma viszont már ott tartunk, hogy ha valaki komplett gépet vásárol, akkor a boltokban szinte alapkiszérelésben egy DVD-meghajtót építenek bele. Itt persze felmerülhet az a probléma, hogy vajon melyik gyártmány felel meg leginkább a tisztelt vásárlónak. Tesztünkben öt különféle DVD-lejátszót hasonlítottunk össze.

Nem sokkal ezelőtt jelentek meg az első DVD-meghajtók, amelyek ráadásul a maiakhoz képest elég lassú processzorok mellett dolgoztak. Ebben az időben még mindenképpen kellett az „extra” kiegészítők (megfelelő grafikus kártya, SCSI csatoló stb.) is a filmek tökéletes lejátszásához. Ma, akárcsak a CD-írók esetében, a DVD-k is használhatók anélkül, hogy bármilyen különleges kiegészítőt kellene vásárolnunk hozzá. Jelenleg ott tart a technika, hogy elértük a 16-szoros DVD-sebességet, és ugyanezek a meghajtók a CD-ket is 48–50-szeresen olvassák.

Ezen a ponton azonban egy kicsit megtorpanni látszik a fejlődés. Részben azért, mert – akárcsak a CD-k esetében – nemigen van szükség gyorsabbra, részben mert a nagyobb sebesség esetleg a lemezek károsodását okozhatja. Magunk közt szólva a DVD-k már „6-szoros koruktól” gyakorlatilag tökéletesnek mondhatóak, hiszen gond nélkül ellát-

ják a rájuk bízott feladatot. Más a helyzet a házi-mozival. Nyilvánvaló, ha valaki fel akarja építeni a maga kis rendszerét, akkor nem egy számítógép belsejébe ágyazott meghajtót fog vásárolni.

Milyen pluszt adhat egy DVD-meghajtó?

Valójában sajnos nem túl sokat. Mégis lehet okunk ilyen meghajtót beszerezni. Az első, és talán legfontosabb, hogy CD és DVD lemezeket egyaránt le-

játszik, és nem sokkal drágább, mint egy jobb fajta CD-ROM. Aztán azért is érdemes venni, mert egyre több haviap jelenik meg DVD melléklettel (legyen az számítógépes, mozi vagy bármilyen más), amelyeket csak ezen készülékek birtokában tudunk olvasni (ezeken általában 5-6-szor bőségesebb tartalom van, mint egy szimpla CD-n). Végül, de nem utolsósorban az is fontos, hogy több, filmes DVD lemez is tartalmaz olyan extrákat (demó, honlap és még sorolhatnánk), amelyeket csak számítógépen szemlélhetünk meg.

A mellékelt táblázatból jól kivehető, hogy a DVD lemezeknek kapacitásuk szerint elég sok változata létezik, ám ezekből csupán néhány terjedt el mostanáig. Mi is ezekkel próbáltuk a meghajtókat, így biztosan mondhatjuk, hogy a legáltalánosabb szabványok mindegyikhez alkalmasak. Mivel a tesztelt alanyok közel megegyező sebességűek, nem sok különbség fedezhető fel közöttük. Így aztán jócskán nyomott a latban, hogy milyen extra meglepetésekkel szolgálnak a gyártók a meghajtók mellé (itt főleg az alapvető kábeles kiegészítőkről és a mellékelt szoftverekről van szó).

Akkor lássuk hát, melyik meghajtó lett e havi győztesünk...

megszerezni, ami egyben azt jelenti, hogy ezt tudtuk a leghosszabb ideig próbálgatni. Ki is derült, hogy nagyon jó meghajtóval van dolgunk, mindenféle lemezt olvastunk vele, és egyikkel sem volt gondja. Még 99 perces CD-t is tudott olvasni, teljes tartalmának lemásolása pedig alig tartott tovább öt és fél percnél! Szinte egyáltalán nem terheli a CPU-t, így remekül lehet közvetlen hang-CD-ről MP3 állományokat készíteni. Akárcsak a legtöbb meghajtónál, ennél is megesett, hogy a nagyobb sebesség elérésénél már túl zajos. Egyenes olvasásnál (tehát például amikor DVD filmet nézünk) viszont szinte teljesen csendes. Különleges tulajdonsága még, hogy villámgyorsan felismeri a beletett lemezeket, és rögtön olvassa is ezeket. Hosszas használat után sem melegedett fel, ez szintén egy jó pontot jelent. Mint az már említettük, semmit sem adtak hozzá, így nem tudott elég „magas

DVD lemezek fajtái kapacitás szerint (GB)		
DVD Video és DVD-ROM	DVD-5	4,7
	DVD-9	8,5
	DVD-10	9,4
	DVD-14	13,2
	DVD-18	17,1
DVD-RAM	DVD-RAM 1.0	2,6
		5,2
	DVD-RAM 2.0	4,7
DVD-R		9,4
	DVD-R 1.0	3,9
	DVD-R 2.0	4,7
DVD-RW		9,4
	DVD-RW 2.0	4,7

semmi. Mint az már említettük, ezt sikerült legelőször

Toshiba SD-M1612

Még jóval a teszt elkezdése előtt sikerült beszerezni egyet a Toshiba DVD-lejátszó-jából. Már első ránézésre is feltűnhet, hogy ez a meghajtó eltér a többiétől. Jól látható, hogy előlapjára csak a tálcakiemelő gomb és az állapotjelző LED került. Ez nagyon ritka DVD-meghajtóknál, hiszen általában van lejátszó- (play) gomb, fülhallgató-kimenet stb. Ám valójában nem sok szükség van ezekre, hiszen ha valaki DVD filmet akar nézni, az úgysem fülhallgatóval fogja azt

hallgatni... Fontos megemlíteni, hogy sajnos ehhez a típushoz semmit sem mellékelnek. Pedig egy hangkábel vagy egy lejátszóprogram néha nagyon jól jön. Mint már említettük, ezt sikerült legelőször

DVD-olvasási sebesség			
	lemez elején	lemez végén	átlagos
Creative	6,77x	14,45x	11,08x
Samsung	6,73x	12,10x	9,20x
Toshiba	4,55x	14,52x	10,76x
ASUS	3,46x	14,01x	11,13x
Pioneer	6,64x	14,17x	12,17x

pozícióba” kerülni, pedig képességei alapján holtversenyben a legjobb is lehetett volna. Ám távolról sem ez lett a legrosszabb, hamarosan kiderül, hogy miért... Kapható egyébként egy dobozos változata is, amelyben az említett hiányosságokat (kábelek, szoftver stb.) pótolták. Ez persze valamivel drágább is.

Samsung SD-616F

Sikerült beszereznünk egyet a Samsung 16-szoros DVD-meghajtójából is. Néhány óras használat alatt számos érdekes dologra derült fény. Ám haladjunk csak szépen sorjában. Telepítése egyszerű, „jumperele” – akárcsak a többi meghajtó esetében – teljesen érthető.

Samsung
SD-616F

A készülék előlapján helyezték el a fülhallgató-csatlakozót, a hangerő-szabályozót, valamint a tálcanyitó gombot. Ha már a nyitásnál tartunk, érdemes megemlíteni, hogy a meghajtó elég furcsán állítja meg az éppen pergő lemezeket. Olykor-olykor előfordul, hogy kisebb recsegések is elhagyják a készüléket, ami elég idegesítően hat. Nagy meglepetésünkre üzem közben ez a meghajtó bizonyult a leghalkabbnak, és szinte alig melegítette fel a lemezeket. Mindenféle CD-t olvasott, és szinte bármivel megbirkózott. A túlított 74 perces CD-vel volt a legtöbb gondja, de rövid próbálkozás után azon is túltette magát. A 90 perces CD-ket csak ritkán olvasta be, és akkor is másolási hibák jelentkeztek. Nem éppen reményteljes sebességértékeiből jól kivehető, hogy nem ez a legmegbízhatóbb DVD-olvasó (legalábbis az öt tesztelt példány között). A több-rétegű DVD film lejátszása meg sem kottyant neki, bár néha látható, amikor réteget vált (kicsit romlik a film minősége). Kapunk hozzá egy leírást, egy hangkábel, valamint egy telepítőlemezt. A Samsung biztosan nem ettől a terméktől lesz feledhetetlen, ám legalább jelen van ezen a piacon is. Hosszas vizsgálódás után úgy érezzük, lenne még mit javítani ezen a terméken (ez nem azt jelenti, hogy használhatatlan, csak semmi extrát nem ad, és nem eléggé megbízható).

Creative DVD1610E

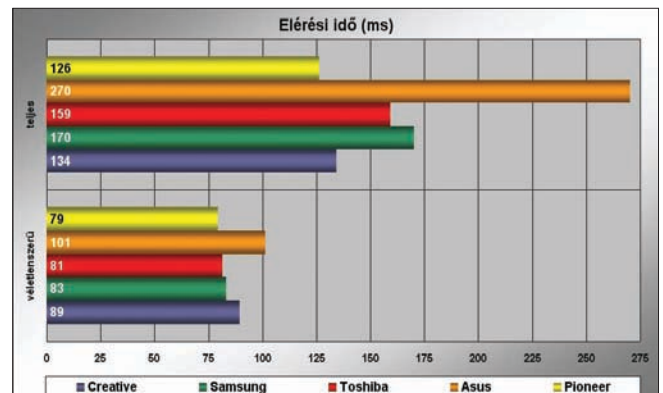
A Creative nevet legtöbbször hangkártyákkal azonosítják, ám nem szabad elfelejteni, hogy e cég rengeteg más, számítástechnikai kellék megalkotója is! Többek között grafikus kártyát, különféle zenei berendezéseket is készítettek, és ami jelen esetben számunkra a legfontosabb, DVD-meghajtójuk is van. Itthon sajnos nem annyira elterjedtek ezen produktumok, de azért nem feledkezhetünk meg ezekről sem. Próbája során sok mindenre fény derült, ám sajnos nem minden esetben pozitív eredménnyel. Sajnálatos módon elég hamar leállítja a lemezt, ami azzal jár, hogy két puffereleés közben újra fel kell pörögnie. Többször is előfordult,

Creative
DVD1610E

hogy „sima” MP3-as állománnyok hallgatása közben néha-néha megakadt a zene. DVD film lejátszása alatt ez a probléma nem jelentkezett, hiszen abban az esetben sokkal nagyobb adatmozgásról van szó, tehát gyakorlatilag nincs ideje leállni. A kipróbált lemezek többségét beolvastam ugyan, de sajnos csak hosszas próbálkozások után.

Még a túlított lemezzel is megküzdött, az újraírható lemezek olvasását pedig olykor feladni kényszerült. Többretegű DVD-knél előfordult, hogy a rétegváltás pillanatában megakadt, vagyis a film néhány másodpercig „diavetítéssé” változott. Szintén sajnálatos tény, hogy semmit sem kapunk mellé, még egy hangkábel sem. Pozitív tulajdonságai közé tartozik, hogy viszonylag halk, és alig melegíti fel az olvasott lemezeket.

Nincs gyárilag beállított régiókódja, emellett ötszöri átállítást engedélyezett a gyártó. Szerintünk kétszer is meg kell gondolni, ha valaki ilyen meghajtóba akar beruházni, és az már biztos, hogy a Creative név továbbra sem az általuk gyártott DVD-meghajtóról lesz emlékezetes...

ASUS DVD-E616

A Creative-hez hasonlóan, az ASUS is elég széles termékkálával rendelkezik. A legfőképpen grafikus kártyáiról és alapjairól elhíresült cég is készít nagy sebességű DVD-meghajtókat. A DVD-E616 egy 16-szoros olvasó,

ASUS
DVD-E616

CD-másolás merevlemezre	
	(p:mp)
Creative	3:12
Samsung	2:52
Toshiba	2:48
ASUS	2:38
Pioneer	2:36

Beépítési méret	
	Mélység (cm)
Creative	19,5
Samsung	20,2
Toshiba	20,0
ASUS	19,5
Pioneer	20,5

amely a szabványos CD lemezeket akár 48-szoros sebességgel is képes megpörgetni. Ez a mai DVD-meghajtókat tekintve már nem kiemelkedő sebesség, ám az már sokkal fontosabb, hogy nem mindig jó a nagy sebesség. Ennek köszönhetően elég hangos lett, gyakorlatilag olyan, mintha el akarna „szállni”. Ez zavaró lehet filmnézés közben. A CD-olvasási eredményekből kivehető, hogy az elvileg valamivel lassabb Pioneer néhány másodperccel hamarabb másolta le a teljes lemezt. Különlegessége még, hogy támogatja az UDMA100-at is. Optimális esetben ez azt jelenti, hogy DVD-nél másodpercenként körülbelül 21 MB-ot, míg CD-nél maximálisan 7,2 MB-ot képes átmásolni! Külsőleg semmit sem változott az 50-szeres CD-meghajtóhoz képest. Szintén megmaradt azon nyugtalanító tulajdonsága, hogy elég gyorsan felhevíti a lemezeket, és kivételkor szinte hozzá sem lehet érni. Az összes tesztelt lemezformátummal elsőre megbirkózott, legyen az CD vagy DVD. Érdekes, hogy – akárcsak az ASUS CD-olvasók –, ez a meghajtó is elég sokáig gondolkodik, mielőtt meglátná a lemezeket. Ettől függetlenül minden „akadályon” átjutott. Dobozában találhatunk egy leírást, meghajtólemezt, hangkábelt, rögzítőcsavarokat, valamint egy CD-t is, amelyen az ASUS saját DVD-lejátszó szoftvere van. Összefoglalva elmondhatjuk: nagyon jól működő meghajtóval volt dolgunk. Mivel elég megbízható, és felszereltsége is viszonylag elfogadható, mindenkinek nyugodt szívvel ajánljuk.

Pioneer DVD-A06S

Utolsóként érkezett meg tesztünkhez a Pioneer DVD-meghajtója. Ez a cég találta és fejlesztette ki az úgynevezett Slot-in technológiát, amelyet azóta is nagyon fontosnak tart termékeinél. Ennek köszönhetően a lemezt nem

Pioneer
DVD-A06S

egy kinyíló tálcára helyezzük rá, hanem egyszerűen becsúsztatjuk a nyíláson. A 16-szoros sebességű meghajtó elég jól szerepelt a tesztek során. A számítógéphez IDE csatlakozón kapcsolódik, és támogatja az UDMA66-ot is. A kipróbált lemezformátumok közül mindet tökéletesen olvasta, és még csak kisebb akadások sem jelentkeztek. Elég jó az elérési ideje, a lemezeket legtöbbször nagyon gyorsan felismeri és beolvassa (ezzel a tulajdonággal sajnos nem minden meghajtó büszkélkedhet). A CD-olvasási és -másolási sebessége szintén kiemelkedő! Az előlapon kapott helyet a fülhallgató csatlakozója,

NÉVJEGY

Termék neve:	Toshiba SD-M1612	Samsung SD-G16F	Creative DVD1610E	ASUS DVD-E616	Pioneer DVD-A06S
Forgalmazó:	Naptény Kft.	Ramiris Kft.	Spy Computer	Ramiris Kft.	BaSys Magyarország
Ár:	25 875 Ft	21 000 Ft	18 625 Ft	26 000 Ft	27 375 Ft
Web:	www.toshiba.com	www.samsung.com	www.creative.com	www.asus.com.tw	www.pioneer-america.com

a hangerő-szabályozó, a lemezkiadó gomb, valamint az aktivitást jelző világító dióda. Nincs előre definiált régiókódja, ami azt jelenti, hogy összesen ötször állíthatjuk át ezt, külön szoftver segítségével (ha esetleg nem akarna lejátszani valamilyen filmet – amire egyébként nem volt példa). A dobozában találhatunk egy leírást, hangkábelt, rögzítőcsavarokat, meghajtólemezt, valamint több teljes verziós programot is (Icwind Dale DVD-változat, Star Wars Episode 1 DVD Collection – utóbbi három teljes programból áll). Ha figyelembe vesszük, hogy a programok értéke egyenként meghaladja a 8-9 ezer forintot, elég olcsó kis masináról van szó! Igazából egyetlen szépséghibája akadt, mégpedig az, hogy a nagy sebességű CD-meghajtókhoz hasonlóan ez is elég hangosan üzemel. Mindent összevetve remek vételnek találjuk, és a tesztelt meghajtók közül ezt ajánljuk a leginkább!

Ebben a rövid összefoglalóban természetesen nem az összes, jelenleg is piacon lévő meghajtót próbáltuk ki. Azokhoz volt szerencsénk, amelyeket könnyedén be lehetett szerezni, tehát amelyekkel az átlagvásárló először összefuthat. Az is fontos szempont volt, hogy lehetőleg a ha-

remek volt, és teljesen elfogadható ára mellett is rengeteg extra meglepetéssel szolgált (ezen különlegességek egyébként teljesen egyediek, más gyártók nem ilyen bőkezűek). Másodikként futott be az ASUS 16-szoros meghajtója. Ez szintén elég jól szerepelt,

Mindenképpen érdemes beruházni

Mint már említettük, egy DVD-meghajtóval csak jól járhat az ember. Vásárlás előtt csupán azt kell megfontolni, hogy csak filmet akarunk-e nézni, vagy netán a számítógép adta lehetőségeket is ki szeretnénk aknázni. Hiszen egy asztali lejátszó rengeteg előnnyel bír, de sajnos az „elméleti hátrányok” sem maradhattak el. Gondoljunk csak bele: a számítógép folyamatos zúgása zavaró lehet egy jobb film nézésénél, nem is beszélve arról, hogy legtöbbünknek nagyobb tévéje van, mint egy átlagos 15 hüvelykes monitor. Hátránya az asztali típusnak egy DVD-ROM-mal szemben, hogy minimum háromszor drágább annál, illetőleg a korábban már emlegetett számítógépes extrák nem jeleníthetők meg. Ha valaki tényleg egy komplett gép vásárlásán töri a fejét, semmiképpen sem érdemes egy szimpla CD-ROM-ot vennie bele, hiszen hamarosan még jobban elterjednek a DVD lemezek. Nem is beszélve arról, hogy egyre olcsóbbak lesznek a DVD-író készülékek és nyers lemezek, ami előbb-utóbb mindenképpen azt eredményezi, hogy egyre több szoftver (legyen az játék vagy felhasználói program) jelenik meg DVD-n. S hogy mikortól válik gyakorlatilag elengedhetetlenné? Valószínűleg elég rövid időn belül!

am apróbb szépséghibáit is figyelembe véve nem adhattunk neki jobb helyezést. Harmadik lett a Toshiba DVD-meghajtója: első ránézésre nem egy nagy durranás, ám használata közben kiderült, hogy a helyezést nagyban megváltoztathatja a készülékhez adott „körítés”. Mivel utóbbi mellé semmit sem kaptunk (tehát se kábelt, se szoftvert, semmit), így csak a képességeire hivatkozva kerülhetett fel a dobogó ezen fokára. A másik két meghajtóval sajnos alig volt kellemes tapasztalatunk, a problémákkal már mindenki tisztában lehet.

Félreértések elkerülése végett el kell mondanunk, hogy a meghajtók méretét nem öncélúan adtuk meg. Nagyon fontos lehet ugyanis, hogy egy már meglévő házba bele tudjuk-e passzírozni új szerzeményünket, vagy az alaplap elhelyezkedése miatt nem fér el (sok esetben már csak a megvétel után szembesülünk ezzel az igen kellemetlen ténnyel).

Mezei Károly

Pinnacle PCTV Sat

Digitális előnyben

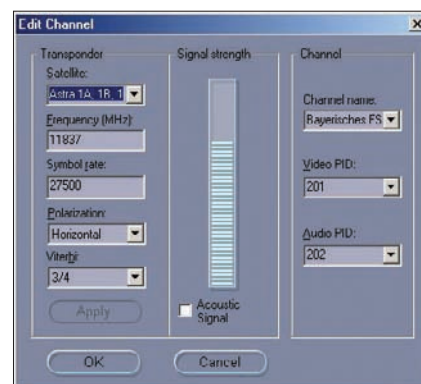
A számítástechnika és a mikroelektronika rohamos fejlődése számos társterületre is alaposan rányomta bélyegét – a távközléssel sincs ez másképp. A PC megjelenésekor még csak álmainkban szerepelt a közvetlen műholdas műsor-sugárzás, napjainkra pedig már az analóg változat ki is ment a divatból...

Az analóg PC-s műholdvevő kártyák már évekkel ezelőtt megjelentek a cégek kínálatában, később pedig már a digitális változatok is beszerezhetővé váltak. Hűséges olvasóink talán emlékeznek arra, hogy a *PC World* hasábjain is szerepeltek korábban, igaz, elsősorban mint a műholdas internetezés elengedhe-

valamint egy CD csúszik elő, utóbbi az összes programösszetevőt tartalmazza. A telepítés egyszerű, de nem árt néhány szempontot figyelembe venni. A távirányító érzékelőjét valamelyik soros porthoz kell csatlakoztatnunk, míg a kártyát egy szabad PCI helyre rögzíthetjük. Figyeljünk arra, hogy a kártya hátoldalán található

az, hogy a Pinnacle kártyája csak egyetlen műholdat képes venni. A beépített 1.0-s DiSEqC eljárás segítségével legfeljebb két antenna négy LNB-jét kapcsolhatjuk – természetesen az antennakábelen keresztül – a bemenetre.

A fizikai szerelés után bekapcsolhatjuk gépünket, majd elkezdődhetnek a programtelepítések. Külön rutinnal hangolhatjuk a távirányítót, de a vevőegység beüzemelése során is egy teszt az első lépés. Ez a külön is futtatható programcska egyenként megvizsgálja gépünk hardver- és szoftverkomponenseit, azok teljesítményét, így később ennek a tesztnek megfelelően vehetjük igénybe a kártya különböző funkcióit. Például a tesztgép 550 MHz-es PIII-as processzora nem tette

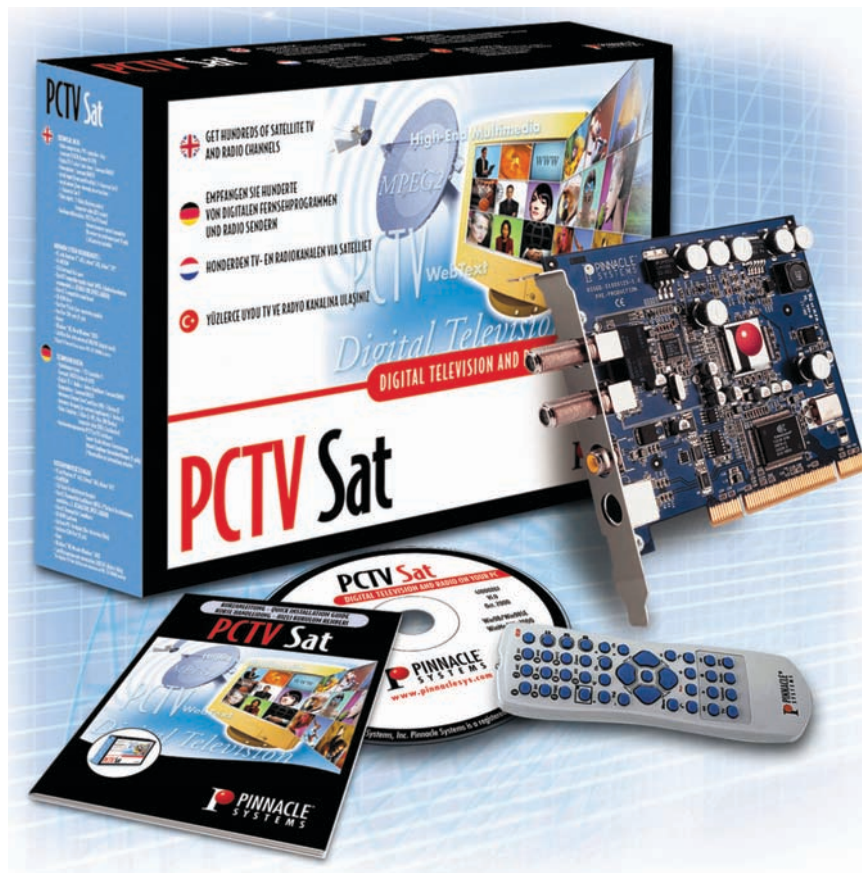
A csatornák paramétereit szabadon beállíthatók

lehetővé, hogy a kártyával külső jelforrásról digitalizáljunk – a megfelelő menüpontok nem is jelentek meg.

Ha végeztünk a telepítéssel és a tesztekkel – és persze minden rendben találtatott – elindíthatjuk a vevőprogramot. Az első lépés most is, mint minden hasonló eszköznel, az adott programok konfigurálása, telepítése. Kezdsenek ki kell jelölnünk a veendő műholdat vagy műholdakat – utóbbi esetben a már említett DiSEqC vezérlést is be kell állítanunk –, egy antennás és egy vevőfejes vétel esetén pedig egyszerűen a kívánt műhold nevét kell kiválasztanunk egy listáról. A próbák során az utóbbit volt módunkban kipróbálni: kijelöltük a közkedvelt Astra 1-es műholdcsaládot, és máris kezdetét vette a definiált programok betöltése. Van mód arra is, hogy a kódolt csatornákat ne vegye figyelembe a program, ezt érdemes igénybe venni, hiszen a szabadon fogható tévé- és rádióműsorok száma is több, mint amit egyszerűen kézben tudunk tartani!

DÖMPING AZ ŰRBŐL

A telepítés végeztével és az adások betöltése után hátradőlhetünk székünkben, és elkezdhetjük az ismerkedést a szám-

tetlen feltételei. Most azonban „csak úgy” mutatunk be egyet – s ez nem is akárhonnan, hanem a Pinnacle boszorkánykonyhájából származik.

A TELEPÍTÉS GYEREKJÁTÉK

A szokásos formavilágú csomagból a PCI csatlós kártyán kívül egy távirányító és érzékelője, részletes dokumentáció,

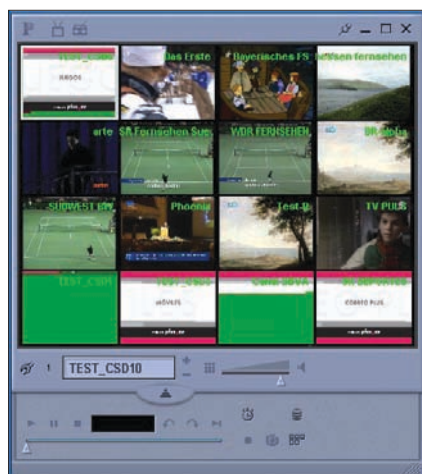
F csatlakozóhoz számítógépünk kikapcsolása után csavarozzuk az antennából érkező kábelt, mivel a vevőfej (LNB) véletlen feszültségimpulzusoktól károsodhat.

Apropó: a kártya hátoldalán két F csatlakozót találunk, ami nem két fejbemenetet jelent, hanem azt, hogy az antennajel továbbvezethető más műholdas készülékekbe. Persze mindebből nem következik

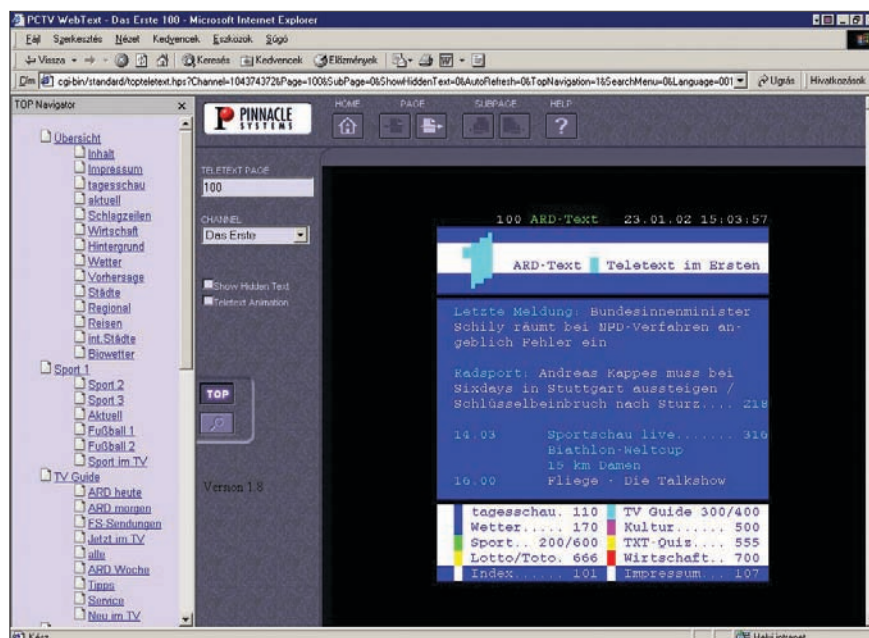
talán különböző nyelvű adással. Ne retten-jünk meg akkor sem, ha egy kedvenc adásunk nem jelenik meg a programlistán, egyszerűen csak arról lehet szó, hogy a telepítési listára nem vették fel.

A Pinnacle PCTV Sat a rendelkezésünkre bocsátja a kézi vezérlés lehetőségét.

A Setting ikonra kattintva elég kiválasztani a Channels fület, s máris a csatornák szerkesztéséhez jutunk. Itt egyrészt a szer-vezési készségünket élhetjük ki, hiszen különféle szempontok szerint csoportosíthatjuk adásainkat, másrészt a meglévő csatornához újakat vehetünk fel, a régieket pedig javíthatjuk vagy kitörölthetjük.

Több adás mozaikszerűen is megjeleníthető

A teletextoldalak valóban a böngészőben böngészhetők

lépdelhetünk a programok között – persze a névlistáról közvetlenül is választhatunk, sőt ha tudjuk a kívánt műsor sorszámát, akkor azt is beírhatjuk. A hangerő-szabályozót és a beállítások (settings) menüt indító ikont találjuk még „tévénk” alsó részén.

Aprópó, settings! A Pinnacle PCTV Sat beállító része nagyon alapos és közérthető. Szabályozhatjuk vele – a már említett csa-

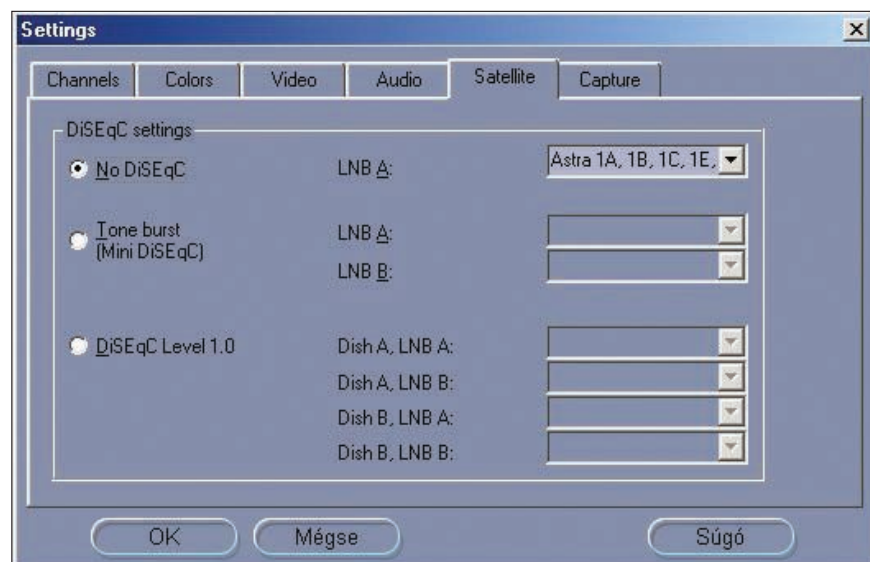
Természetesen esetünkben a szalag a me-revlemezti jelenti. A Pinnacle sajnos egyedi formátumot használ erre a célra, így sajnos a felvett anyag nem alakítható át más alkalmazás számára. A videomagnó különlegessége az úgynevezett Timeshift (késleltetett lejátszás) funkció: ha megza-varnak egy műsor nézése közben, ez lehe-tővé teszi, hogy akkor azt elkezdjük fel-venni, majd dolgunkról visszatérve azon-nal folytassuk annak nézését. Persze ez már felvételtől történik, miközben a prog-ram folyamatosan rögzíti a műsort.

A Pinnacle PCTV Sat természetesen a mű-holdakról sugárzott digitális rádióadások vételére is lehetőséget nyújt. Minden szempontból hasonló a két funkció, de utóbbi esetben természetesen nem látunk képet. Itt is mód van a kódolt adások „elfelejtésére”, csakúgy, mint a műsorok rögzítésére.

SZÖVEGTÁR

Elérkeztünk a PCTV Sat talán legerede-tibb „üzemmódjához”: a teletexthez. Mint köztudott, a televízióadások sugárzása során a felesleges időszelleteket – mármint a kép-váltások közötti időt – kihasználva szöveges információkat sugároznak. Nincs ez másképp a digitális műholdazás során sem, itt is, ha az adott adás „alatt” van teletext, akkor azt venni is tudjuk.

De nem ám akárhogyan! A PCTV Sat az Internet Explorert hívja segítségül, azaz letölti a szükséges „lapokat”, majd szabvá-nyos HTML adathalmazra konvertálva, a Windows böngészőjébe „helyezi” át azokat. A fő részen a szokásos módon láthatjuk a teletextképernyőt, de ettől balra szöveges menüként is megtalálhatóak a címek,

Több műhold vételét teszi lehetővé a DiSEqC funkció

A csatornák megadása során nemcsak az alapvető paramétereket – vételi frek-vencia, polarizáció – kapjuk meg, hanem olyanokat is, mint a symbol rata, video és audio PID, de a programnév átírására is lehetőségünk nyílik.

A kezelőfelület roppant egyszerű, a „kép-ernyő” alatt egy plusz/mínusz gombbal

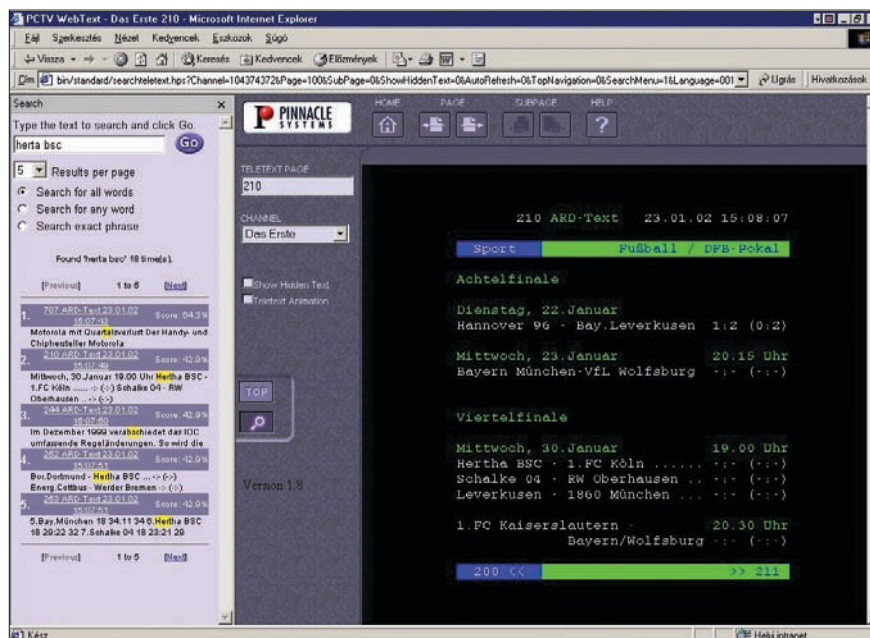
tornainformációkon túl – a kép- és hang-minőséget, azok összetevőit, innen „irá-nyíthatjuk” a DiSEqC jelet, és itt adhatjuk meg az úgynevezett VCR üzemmód szá-mára a könyvtárakat és időtartamokat. A VCR üzemmód nem más, mint egy digitális videomagnó, amely az általunk beállított műsort „szalagra” rögzíti.

bejegyzések. Persze az „egeres” kijelölés mellett a szokásos oldalszám szerinti választásra is van mód. És, ha már úgyis az Explorerben vannak a lapok, azok kinyomtathatók és merevlemezre is menthetők! A teletext további különlegessége a keresés. Ez azért a tévékészülékeknek így nem szokásos: egyszerűen meg kell adnunk egy karaktersort, és rövid idő elteltével az ezt tartalmazó oldalak felsorolva olvashatók a bal oldalon. Az internetes keresők-nél megszokott felsorolásban szereplő teletextoldalakokat ezután természetesen egyenként el is olvashatjuk!

ÖSSZEKÉSZ

A Pinnacle PCTV Sat alapfunkciója nem új a nap alatt, mellette szól viszont az az érv, hogy működik. Mégpedig nagyon jól! Telepítése egyszerű, a mellékelt kiegészítők és dokumentációk közérthetőek, talán a távirányító működésében találtunk komolyabb hiányosságokat (lassan reagált, számos funkciót nem is tudtunk róla kipróbálni), de ez csak azokat fogja hátráltatni, akik a tévéképet kivezetve a számítógépből, fotelelől kívánják szemlélteni az eseményeket... A digitális kép-rögzítés sajnos elég sok erőforrást igényel,

Nem ártítás, a teletextben keresni is lehet

ezt a funkciót csak erős „vas” birtokában javasoljuk. A teletext funkció különlegeségeiről pedig csak felsőfokban beszélhetünk. Mindeközben pedig a kártya ára alatta marad egy hasonló tudású asztali digitális műholdvevőnek.

György György

NÉVJEGY

Termék: Pinnacle Systems PCTV Sat

Forgalmazó: Axico Kft.

Ár: 44 275 Ft

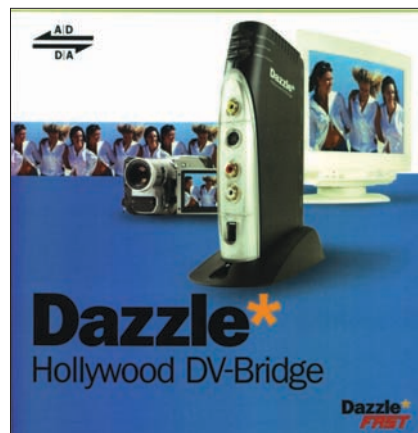
Web: <http://www.axico.hu>

<http://www.pinnaclesys.de>

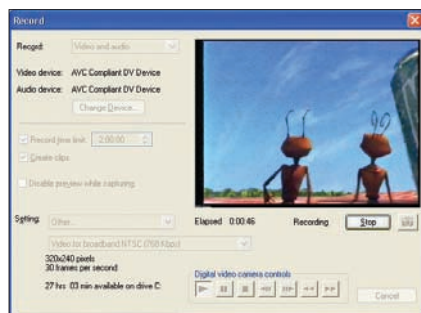
Dazzle Hollywood DV-Bridge

Átjáró világok között

Tudományos-fantasztikus regényekben már olvashattunk világok közti hídról, most pedig előben próbáltunk ki egy ilyen mesés szerkezetet. Digitális és analóg mozgóképes eszközeink között biztosít zökkenőmentes átjárást a DV-Bridge – akár PC közbeiktatása nélkül is. Cikkünkéből kiderül, hogyan működik, és mire érdemes leginkább használni.

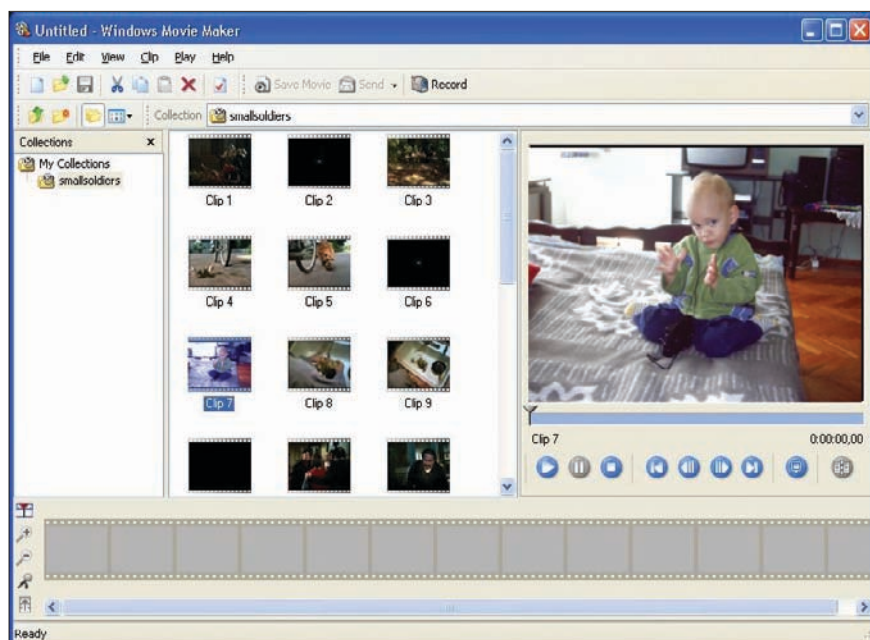
Karcsú, videokazetta méretű, álló helyzetben is üzemeltethető egységet rejt a csomagolás, ám – ellentétben elődjével, a Fast DV Masterrel – kábeleket és PCI kártyát nem tartalmaz. Kompozit és S-Video kép-, továbbá sztereó RCA hangbemenetek és -kimenetek sorakoznak az eszközön, valamint két DV csatlakozó: egyik a PC irányába továbbítja, a másikra DV kamera köthető. A PC-s csatlakozáshoz szükség van egy FireWire (DV,

Felajánlja a Windows XP a rögzítés megkezdését

Azonnal a könyvtárba (Library) kerülnek a felvételek

Alapvető szerkesztési feladatokkal a Movie Maker is elboldogul

IEEE 1394) adapterre, amelyhez mintegy 10–15 ezer forintos áron juthatunk hozzá.

NEM KELL MINDIG PC

Célorientált fejlesztés lévén, alapszinten számítógép nélkül is használható eszközzel van dolgunk: egymagában képes az analóg bemenetein érkező jelet DV kamerára továbbítani, illetve DV kamerával rögzített anyagokat analóg kimenetre küldeni. Tipikus felhasználási lehetőség új digitális kamkorderünk felvételeit rokonkompatibilis VHS formába önteni – ez minőségileg visszalépés ugyan, de a jó öreg videokazettákat tudják a legtöbben lejátszani. A fordítottja – amikor VHS felvételt küldենék közvetlenül DV kamerára – elképzelhető ugyan, de csak kivételes esetekben kifizetődő.

Az aktuális üzemmód (analógból DV, DV-ből analóg vagy éppen a digitális jel pusztán továbbítása) a három jelzőfény valamelyikéről olvasható le és állítható is be.

Mint minden, a VideoWave-ben az átmenetek beállítása vizuálisan is történhet

DV Capture felületen kapjuk az analóg forrás képét is

Mivel azonban a készülék automatikusan érzékeli a be- és kimeneteket, általában nincs szükség manuális beállításra. PAL és NTSC képnormák feldolgozására – itt már kézi váltással – egyaránt kapható a szerkezet. Bármely üzemmódban videomonitoron kísérhetjük figyelemmel az eseményeket, erre a célra is kompozit videocsatlakozó áll rendelkezésünkre.

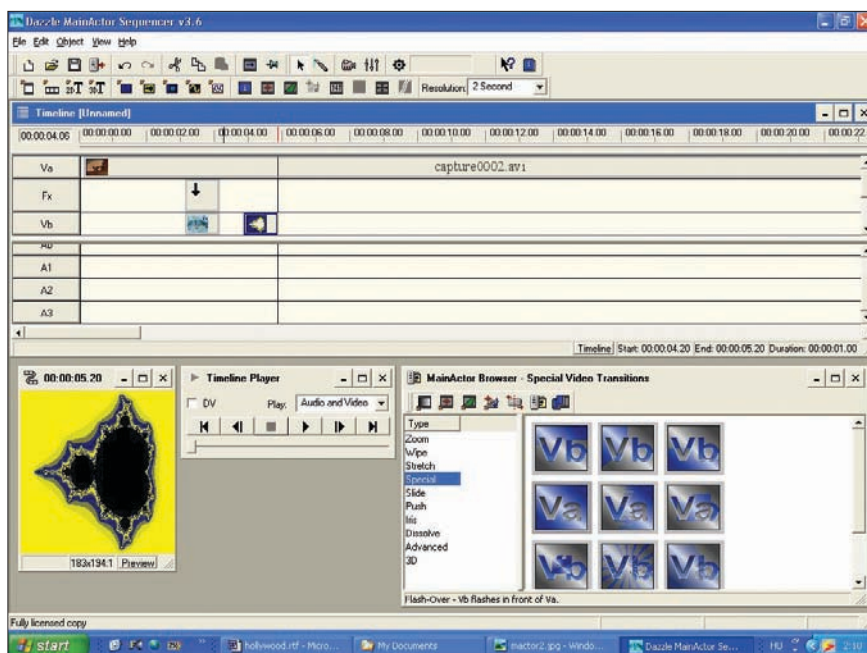
RÁ, RÁ, RÁ AZ XP-RE!

Összevont DV és analóg világ? Na, és mit szól majd ehhez a Windows XP? – merült fel a kérdés beüzemeléskor, ám alaptalannul aggódtunk. Sűrűlődsmentesen vette a kanyart az új operációs rendszer, anélkül ismerte fel AVC Compliant DV Device néven az eszközt, hogy láttott volna bármilyen telepítőlemezt. Belegondolva ez érthető, hiszen már a Windows 98 második kiadása is ismerte a DV adaptereket, a DV-Bridge pedig a PC irányába kifogástalan DV eszköznek mutatja magát. A készülék analóg bemeneteire érkezett jelek már a PC-n kívül digitális video-adatfolyammá (streammé) alakulnak, nem is csoda hát,

kal már teljes felbontásban kaphatjuk az analóg forrás képét is, kiváló minőségben. Főleg a kezdők kedvence lehet a VideoWave négyes verziója, amely egyszerű munkákhoz nyújt intuitív felületet és egyben módszereket. Társa eddig nemigen hallottott magáról, a több lehetőséget magában foglaló MainActor programcsomaggal mindmáig is csak itt – a Dazzle FAST háza táján – találkoztunk.

SIMA HULLÁMOKON

Gyerekjáték. Ezzel nagy vonalakban jellemeztük is a VideoWave kezelésének nehézségi fokát. A teljes munkaasztalt kitöltve a kezelőfelület folyamatos, helyzetérzékeny átalakulásaival igyekszik a felhasználó keze alá dolgozni. Mindent egyben jellegű az alkalmazás, azaz egyik munkafázishoz sem kell elhagynunk azt.

Ilyen egy félig komoly szerkesztőalkalmazás – a MainActor valahová a Premiere és a VideoWave közé pozicionálható

hogy a Microsoft Movie Maker (Windows-tartozék) önként és dalolva kínálta fel azonnal filmsorozatok rögzítésének és szerkesztésének lehetőségét. Ha már így alakult, ki is próbáltuk, zökkenőmentesen bedigitalizálta, majd jelenetekre darabolta a rövid tesztanyagot. Nem kínál ugyan méltó minőségű tárolási lehetőséget az ingyenes program (maximálisan 352×288-as felbontást engedélyez), de azért jó tudni, hogy akár a telepítő CD hiányában is átjátszhatjuk felvételeinket bármely FireWire adapterrel felszerelt XP-s gépre. Ez azért kevés a maradéktalan örömhöz, de sebj, a mellékelt korongon két videorögzítő, -szerkesztő alkalmazáscsomag is várja, hogy bele vessük magunkat a mozgóképek tengerébe. Ezekkel az alkalmazások-

Minden egérrel (is) paramétrezhető, átrendezhető. Alapvető vágási műveletek mellett különféle effektusokat alkalmazhatunk, mozgó szövegekkel vagy animált kép a képen hatással dobhatjuk fel az eseményeket, több helyütt nagyon látványos paraméterek (áttetszőség, árnyékolás) állnak a rendelkezésünkre. Beállításai- ban a program nem ad túl nagy szabadságot, azon az elven, hogy a túl sok opció a bőség zavarához vezet – ezzel pedig nemhogy korlátozza, sokkal inkább megkönnyíti a „barkácsoló” felhasználói tábor dolgát. Takarékoskodik időnkkel is, hiszen csak a szükséges szakaszokat számolja újra a film legyártásakor – ekkor kerülnek kiszámításra, összeállításra a műveletek, például az effektusok, feliratok –, így nagy-

ban gyorsul a munka; a program az egyik leggyorsabb rendering (látványtervezési) algoritmust mondhatja a magáénak. Elsősorban az igazán zöldfülűeknek ajánljuk e program használatát. Meglehet, házi videóink elkészítéséhez sohasem lesz szükségünk erősebb szoftverre.

MAINACTOR SZOFTVERCSOMAG

Több önálló alkalmazást szedtek csokorba a MainActor fejlesztői: video- és DV-képrögzítés, nagyon egyszerű videoszerkesztő és egy videó sorrendvezérlő (sequencer) program. Nincs különösebb elmondani való a két képrögzítő (capture) alkalmazásról, a DV kameránál megszokott módon kezelendők, természetesen azzal a kitételrel, hogy ha például VHS rekorderről digitalizálunk, akkor manuálisan kell indítanunk a lejátszást. Magát a Dazzle MainActort erős túlzás videoszerkesztőnek hívni, leginkább konverzióra használható. Annál inkább hasonlít

egy hagyományos moziszerkesztőhöz a Dazzle MainActor Sequencer, itt már öt hang- és képsáv áll rendelkezésünkre a jelenetek precíz elkészítéséhez. Szintén dolgozhatunk mozgó videoablakkal, generálhatunk fraktálokat, oszcilloszkópot, 3D-s szöveghatásokat. Általánosságban véve sokkal hagyományosabb filozófiát juttat kifejezésre a MainActor, mint a VideoWave, ugyanakkor – legalábbis a házi videózás területén – mondhatni semmi olyat nem mutat fel, ami miatt érdemes lenne lenyelni a nehezebb kezelhetőséget. Gyakorlatilag néhány ügyes hatás és a komplexebb összeállítások lehetősége szól alkalmazása mellett.

ELÉG EGY MÓDSZERT MEGTANULNI

Vitathatatlan előnye a DV és analóg bemenetek integrálásának a könnyű kezelhetőség: akár régi VHS szalagjainkat kívánjuk megmenteni az enyészettől, akár új DV kameránkkal dolgozunk, ugyanazon

a kezelőfelületen mozgunk, és pontosan ugyanazt a metódust kell követnünk. Úgyszintén nagy könnyítés, hogy a DV csatolófelületről érkezik a mozgókép analóg forrás digitalizálásakor is, ezzel elejét véve számos, instabil működést eredményező hibalehetőségnek. Analóg oldalról is kiváló képminőségével, minőségétől, lehetőségeitől lemaradó árával és a barátságos, gazdag szoftveres melléklettel sok hívet szerez még magának a Hollywood DV-Bridge, a mindennapos feladatok mellett főleg „ősi” mozgóképkönyvtárunk digitális konzerválására ideális megoldás.

Egri Imre

NÉVJEGY

Termék: Dazzle Hollywood DV-Bridge

Forgalmazó: ATComp Kft.

Ár: 87 250 Ft

Web: <http://www.atcomp.hu>

Canon S820D

Valós világ

Fotókat szépen reprodukáló nyomtatót már többször bemutattunk a PC World hasábjain, mi több, valódi fotónyomtatókat is, sőt afféléket is, amelyek ügyködésük során nem igénylik számítógépünk segítségét. A most bemutatott új Canon berendezés azonban olyan kunsztokat is tud, amelyek kiemelik a versenytársai közül!

A Canon új nyomtatói szinte egymást érik, az S-sorozat valóban sikertörténet. Van köztük olcsó, otthoni, irodai és fénykép minőségű egyaránt, de egy fontos „produkcióval” mindeddig adós maradt a Canon. Konkurensaitól (HP, Kodak) eltérően még nem rukkolt ki úgynevezett „direkt” fotónyomtatóval, azaz olyanval, amely a digitális fényképezőgépek memóriakártyáiról a számítógép közbeiktatása nélkül képes fényképeket gyártani. Most ez az idő is elérkezett, ráadásul néhány funkcióval „túl is teljesítettek” a fejlesztők.

A Canon S820D az S széria

formavilágát örökölte, a szürke, ezüstös borítás utal arra, hogy egy felsőbbrendű lény került az asztalunkra. A próbák során még nem volt hivatalosan bejelentve a termék, ennek ellenére a csomagban a részletes dokumentáció és a meghajtóprogramok kivételével minden lényegeset megtalálunk.

Utóbbiakat a képviselet mellékelte – igényeink szerint Windows Me alá, ennek azonban még lesz jelentősége, de erről később.

TELEPÍTÉS — NEM PROBLÉMA!

A fizikai összeszerelés — fejek, tinták, papírtelők és a külön dobozban megbúvó színes LCD kijelző be- és felhelyezése — után rádöbbenünk, hogy itt a fényképezőgép-memóriák egy PC Card adapter közbeiktatásával kerülnek a nyomtatóba, tehát nem közvetlen „fészkeket” alakítottak ki. Igen ám, de nekünk kezünk ügyében csak SmartMedia volt, ezzel szemben a Canon-

A Canon S820D teljes harci díszben. Jól látható a keret nélküli nyomtatás

Különleges kialakítású a hat szeparált színű nyomtatófej

hoz CompactFlash dukál – ami nem is csoda, hiszen a cég fotóapparátjaiban ilyenek dolgoznak! Így nem maradt más hátra: amíg ilyet – persze géppel együtt – is szereztünk, kipróbáltuk a PC-s kapcsolatot. Amint bevezetőkben már említettük, eredetileg Windows Me operált gépünkön, így ehhez kértük az illesztőprogramot.

Sajnos a kártyaolvasókat nem építették bele a nyomtatóba, ahhoz pedig csak a CompactFlashot fogadó PC Cardot mellékelik

Ami minden gond nélkül feltelepült gépünkre, sőt nagyon hatékonyan működött is. Számos olyan opció is szerepelt a setup rész lapjai között, amit korábban hiába kerestünk. Például a nyomtatandó és a fizikai papírméret „azonos méretre igazítása” nagyon hasznos lehetőség, de ne feledjük a színkezelési funkciók között meghúzódó Vivid Photo, Photo Optimizer Pro vagy Colour Matching lehetőséget sem. Ami viszont roppant idegesítő, az az, hogy az S820D kizárólag USB porton keresztül kapcsolható a számítógéphez, a telepítőrutin mégis hosszú percekig vizsgálja, vajon melyik LPT vagy egyéb porton található

a nyomtató. Ráadásul az egész kikerülhetetlen, marad a „jelövés”, majd a USB kézi kijelölése.

KÉP GÉP NÉLKÜL

Miután végeztünk a telepítéssel, és találtunk compactflashes fényképezőgépet, belevágtunk az S820D felfedezésébe. Amint behelyeztük a próbaképeket tartalmazó memóriakártyát az alapállásban némán és sötétben lapuló készülékbe, az valamiféle metamorfózison ment át! Egyszeriben kigyulladtak a fényei, életre kelt a hatalmas és informatív kezelőpanel, és megjelent az első kép a színes LCD kijelzőn.

A fényképek egyenként előhívhatók és ellenőrizhetők, természetesen a nyomtatandók megjelölhetők, továbbá beállítható a kívánt példányszám is. A legfontosabb azonban a megfelelő papírtípus meghatározása. Mi szabványos 4×6 hüvelykes (10×15 cm-es) Canon Photo Pro jelzésű papírokkal kísérleteztünk, erre probléma nélkül készíthettünk nyomtatokat. Ha azonban mondjuk ugyanilyen méretű Glossy típusra váltottunk a panelen, máris gondjaink voltak. Vagy szép képek készültek, de nem megfelelő méretben és pozícióban, vagy visszatértünk a Photo Pro beállításához, ekkor meg a képminőség volt elfogadhatatlan, ami nem is csoda, mivel a készülék nem tudta figyelembe venni a Glossy nyersanyag eltérő festékmennyiség- és száradásiidő-igényét. Meglepő azonban, hogy számítógépről irányítva az S820D-t ezek a gondok nem léptek

fel, akkor minden probléma nélkül külön-külön szabályozhattuk a papírméretre, -típusra és -orientációra vonatkozó adatokat! Aki tehát nemcsak a Canon saját papírjaival kívánja használni ezt a masinát, megteheti, de ragyogó eredményt valószínűleg csak a számítógépről kezdeményezett nyomtatással ér majd el. Érthetetlen, hogy miért nem lehet a nyomtató kezelőpultjáról szabadon beállítani a különböző méreteket vagy pozíciókat!

NYOMTATÓNAK IS JÓ

Ha tehát számítógéphez is hozzákötjük az S820D-t, akkor számos többlétszolgáltatáshoz is hozzájutunk. Ezek egyike a – sajnos csak egyirányú – USB-s kártyaolvasó funkció. Ráadásul Windows Me vagy XP alatt a telepítőlemezre sincs szükség ennek az igénybevételéhez.

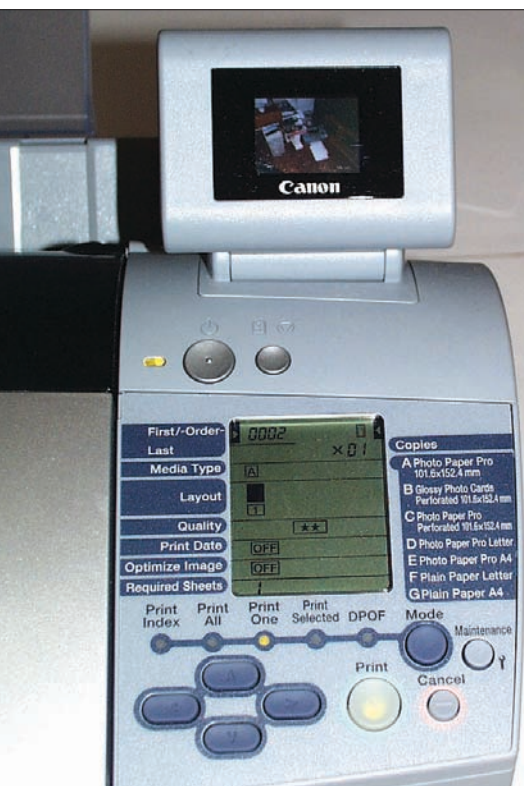
Azért csak egyirányú, mert a számítógépről a nyomtatóban lévő kártya felé nem tudunk visszaküldeni képeket – a retusálás ebben a formában elmaradt.

A beállítóalkalmazásról már „megemlékeztünk”, az operációs rendszer váltásáról azonban még nem. Tesztünk során gépünkön a Windows Me-t az XP váltotta, ehhez viszont égen-földön nem találtunk illesztőprogramot. Végül az S800-asét töltöttük le, s láss csodát, néhány különleges opció kivételével a készüléket gond nélkül használhattuk. Ennek az az oka, hogy a Canon alapmeghajtói az adott családokhoz egyaránt alkalmazhatók, tehát az S sorozathoz is létezik univerzális meghajtó, igaz, ezek az egyes termékek különlegeségeit nem ismerik. És ez lehet az oka a felesleges interfészutakodásnak is, hisz léteznek olyan S sorozatú nyomtatók, amelyeken van párhuzamos kapu is...

Szóval az S820D-t PC-s nyomtatóként is kipróbáltuk, persze elsősorban a fényképkészítési tulajdonságaira koncentráltunk. Corelből például úgy nyomtattunk fotókat, hogy egy A/4-es felületre négy 9×13-as, illetve 10×15-ös fényképet szűrtünk be, majd ezt egyszerre kiküldtük a nyomtatóra, amelyben A/4-es méretű Canon Photo Pro papír várta a sorsát. Ezt is – mint bármely más méretet, pozíciót vagy papírtípust – gond nélkül be lehetett állítani és használni, a Canon nem nagyon fanyalgott.

ÉS AZOK A KÜLÖNLEGESSÉGEK

Elérkeztünk ahhoz a részhez, ahol azokat a dolgokat kell megemlítenünk, ami a „többiek” fölé emeli az S820D-t. Elsőként a sebességet kell kiemelnünk: a legjobb minőséget választva sem kellett 1 perc 40 mp-nél többet várnunk egy A/4-es méretű fényképlap elkészültére!

Azért nem kell pilótavizsga a Canon irányításához. Ráadásul a „fények” csak a memóriakártya behelyezése után tűnnek fel

A kisebb fotópapíroknál természetesen ezzel arányosan még lejjebb mentek az időértékek. És ehhez még kimagasló minőség is társult. A félelmetes sebességet és minőséget az úgynevezett APCDT (Advanced Precision Colour Distribution Technology) és Microfine Droplet Technology együttes alkalmazása biztosítja, illetve az a különleges nyomtatófej, amelyben a szokásosnál kétszerte több fűvőka lövi a festékcseppeket a papírra. Apropos, nyomtatófej! Ennél a készüléknél a Canon-féle hatszínű, de egyfejes megoldást alkalmazták.

Az S820D másik különlegessége abban rejlik, hogy bármely irányban képes kihasználni a papír teljes felületét. Például a behelyezett fotókartonokon csak akkor kaptunk – szabályos – fehér keretet, ha azt szándékosan kiválasztottuk. Ha ettől eltekintünk, akkor a teljes papírfelület kihasználhatjuk.

A ragyogó minőséget a 2400×1200 dpi-s felbontás, a különleges tinták és a már említett nyomtatóeljárások biztosítják.

A PC Card foglalatba CompactFlash, SmartMedia vagy Memory Stick kártyák helyezhetők – természetesen más-más adapterrel. Egyes digitális fényképezőgépek (például a Canon PowerShot S30

és S40) pedig közvetlenül is tudnak fotót nyomtatni az S820D-re, az ehhez szükséges speciális USB kábelt megtaláljuk a dobozban. Majdnem elfelejtkeztünk a zajról: a nyomtató még a legjobb minőségi beállításnál sem zajosabb 37 dB-nél, azaz szinte már néma...

Végezetül szólnunk kell még a használati körülményekről is; mint látható Windows Me és XP alatt minden gond nélkül igénybe vehettük a Canon szolgáltatásait, de erre mód van Windows 98 és 2000, illetve a 8.6-osnál újabb MacOS esetében is. A próbák során mi „csupán” egy próbakészülékkel ismerkedhettünk meg, ennek ellenére – leszámítva egy-két idegesítő tételt – csak jó tapasztalatokat szerezteünk. Néhány „tekercs” filmet előhívtunk általa, de például festékfogyást nem nagyon tapasztaltunk. Szóval csak jókat mondhatunk a Canon S820D-ről, érdemes kipróbálni!

György György

NÉVJEGY

Termék: Canon S820D

Forgalmazó: Canon Hungária Kft.

Ár: 143 750 Ft

Web: <http://www.canon.hu/>

Jobb és a még jobb

ATi Radeon II

Januári számunk videokártya-összeállításának szerzője is elismerte: sebességet ide, benchmarkok oda, az új ATi Radeon 7500-as képminősége érzelhetően jobb, mint a versenytársaié. Miután időközben szerkesztőségünk vendége volt két Radeon 8500-as is, vizsgáljuk meg közelebbről, vajon mi a fontosabb: a „félelmetes” sebesség vagy a képminőség?

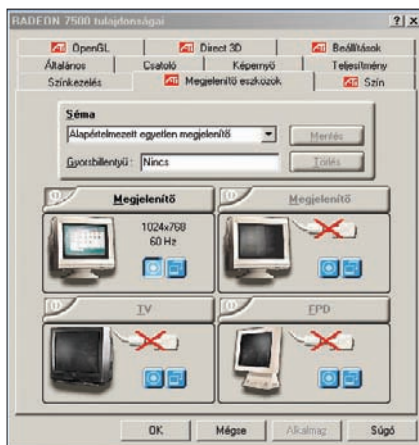
Valószínűleg ekkora és ennyi vita még nem előzött meg írást a *PC World* szerkesztőségében. Még az ATi Radeon 7500-as kapcsán vettem fel: miért nem kap például a képminőség vagy a gyári „support” több figyelmet a videovezérlők esetében, szemben a benchmark-mérések eredményével? Főképp, ha kicsit figyelmesebben vizsgálom a különböző lapok vagy internetes kiadványok tesztjeit, ahol szinte mindig az nVidia GeForce XYZ kártyák nyernek az ATikkal – és persze minden mással – szemben. Mindehhol a körülbelül 180-190 fps-ek állnak szemben az ATik 160-165 fps értékeivel. Ami természetesen azt is jelzi – ellentétben az ATi hivatalos közleményével, miszerint a Radeon 8500-as jelenleg a leggyorsabb videovezérlő –, hogy az nVidia termékei a sebességet tekintve jóval gyors-

dobjam jó messzire a telefonomat, és vegyek Nokiát! Hogy nekem ez tetszik, hogy nagyon jól működik, hogy megbízható, esetleg egyszerűen nem a véleményükre voltam kíváncsi, az őket nem érdekelte. Na most pont ezt érzem az nVidia-ATi vitákban, összevetésekben!

A MINDENHATÓ JÁTÉK

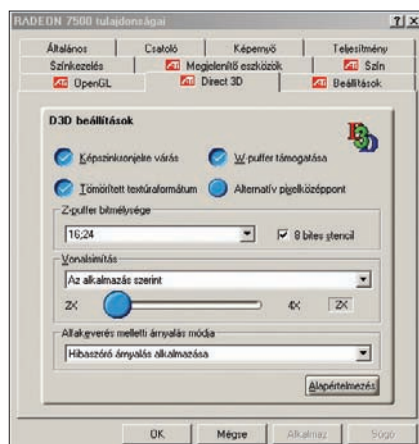
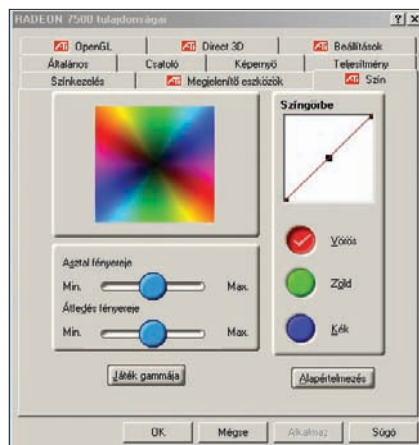
Tudom, nem kell engem állandóan figyelmeztetni, napjaink számítógépes fejlődését kizárólag a játékpia – illetve az arra ráépülő, azt meglovagoló – marketingpolitika irányítja. Már az említett fps-háború

is csak arra jó, hogy valamiféle kapaszkodót adjon, de nem többet annál. Bennem azért számos kérdés marad megválaszolatlanul. Milyen gépkonfiguráción igazak a mérések? Vajon mely szakterületnek nyújt többet a magasabb fps? Vagy csak a játékokhoz (bizonyos játékokhoz) jók ezek a termékek? És a régi alkalmazásaimra milyen hatással lesz az új termék? Olyan ez, mintha az öreg Skodával odaállnánk a Shell-kúthoz és abból a Schumacher-féle Ferrari-benzinből tankolva azt gondolnánk, most már régi tragacsunk is versenyautó! Vagy mintha egy négygyerekes család a gyorsulási mérési eredmények alapján választana családi autót! A válasz valószínűleg kézenfekvő: a feladatok legtovábbjénél – kivéve a játékokat – észrevehetetlen ezeknek a kártyáknak a sebességkülönbsége, hiszen a teljesítményük már így is többszöröse a szükségesnek. A játékoknál viszont főképp az számít, hogy azok fejlesztői kihasználták-e a „nüanszokat”, vagy nem. Utóbbi esetben hiába a sok száz fps... És végül, milyen környezetben van egyáltalán hatásuk ezeknek az „erőműveknek”? Erre a következőkben próbálok meg választ adni. Na most akkor az itt a kérdés: mekkora százalékat „hasítanak ki” életünkben ezek

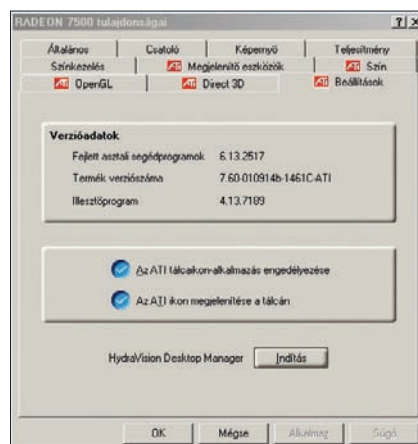
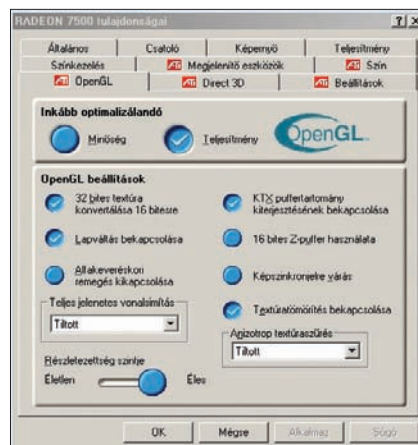

Egyszerre akár három megjelenítőt is bekapcsolhatunk

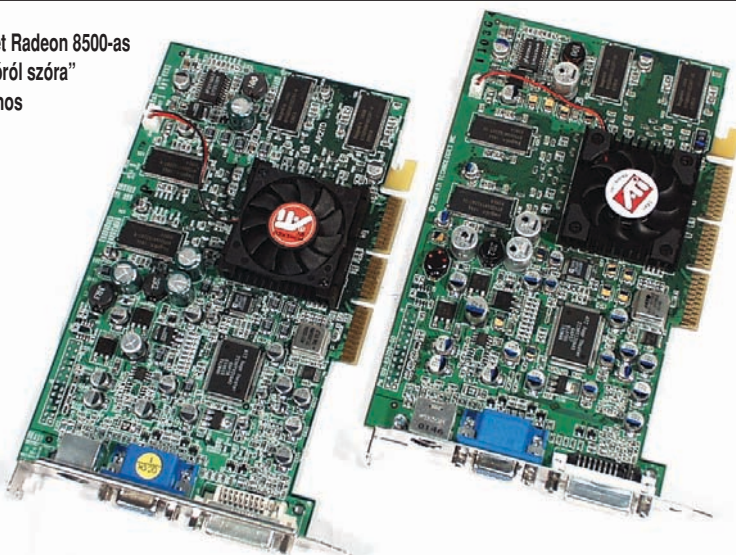
sabban teljesítik. És ha ebből valaki le akar vonni következtetéseket – és az érintett kereskedők és marketingesek persze, hogy le akarnak –, akkor ezekből az adatokból meg is tehetik azt. Kicsit arra emlékeztet mindez, amikor a nem Nokia mobiltelefonomhoz kerestem valamilyen kiegészítőt: tízből tíz boltos, kereskedő közölte velem, hogy egy állat vagyok,

A Radeonok szín-, D3D és OpenGL almenüje

A két Radeon 8500-as „szóról szóra” azonos

a különleges igényű alkalmazások, illetve mennyit vagyunk hajlandók áldozni a keresetünkben ezekért az fps-ekért?

AZ ELPAZAROLT TELJESÍTMÉNY

Bizonyára olvasóink is észrevették, a grafikus kártyák mérései mindig valamilyen erőgépen, és sohasem egy átlagos masinán születnek. Az ok érthető: az új videokártyák jóval nagyobb teljesítményűek, mint például egy 500–600 MHz-es PIII-as processzoros PC, tehát állandóan kötőfék lenne rajtuk. A próbák során ezért én is egy nagy teljesítményű P4-es processzoros számítógépbe szereltem a kétféle Radeont. Nem bíztam semmit a véletlenre,

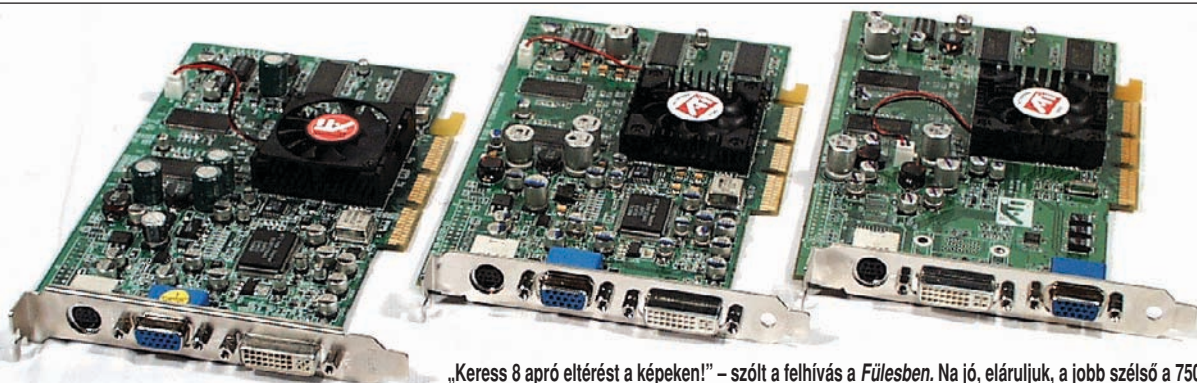
alkalmazások képminősége. Számos programot kipróbáltam, hármát viszont külön is megemlítek, ezek persze egyáltalán nem különlegesek, de jól ismerem őket, így azonnal észlelem a különbségeket. A Test Drive 5-ös régi, sokat csúfolt program, viszont ennél már tapasztaltam más kártyák esetében inkompatibilitást, és a felbontáson kívül egyéb lényegi beavatkozást nem enged. Az előzőnél sokkal népszerűbb Viper Racing viszont sok beállítási módot kínál fel. Végül a másik véglet, a február közepén bemutatott Trainz napjaink játéktervezését prezentálta, a „rajta” szerzett tapasztalatokat érdemes megfontolni a jövőt tekintve.

kitérek, a Club dobozában külön CD-n megtaláljuk a WinDVD 2000-es programot is! Érdekes, hogy nemcsak a Windows XP-ben és a mellékelt CD-n van illesztőprogram a Radeonokhoz, hanem az ATI weblapjáról máris letölthetjük a frissebb módosításokat is. Ezeket végül is érdemes letölteni és telepíteni.

▶ Többmonitoros működés

Az ATI Radeon II-es család jelenlegi tagjai csak a videojel kijuttatását támogatják – azaz felvenni nem lehet velük –, ezt viszont tág határok között. A kártyák hátoldalán a szokásos VGA kimenet mellett S-Video és DVI csatlakozók foglalnak helyet, előbbihez kompozit átalakítót, utóbbihoz VGA konvertert mellékelnek a csomagban. Egyszerre tehát három megjelenítőt is aktiválhatunk, hiszen a saját monitor mellé „beiktathatunk” digitális TFT panelt (vagy egyéb DVI csatlakozós eszközt, például projektort), átalakítóval másik monitort, illetve videojelet fogadó videót, tévét stb. A kombinációk száma tekintélyes, ezeket a dokumentáció részletesen taglalja.

Én a saját monitor–tévé kombinációt próbáltam ki, és az elején nagyon sokat szenvedtem vele. Sehogy sem tudtam a dokumentációban leírtakat reprodukálni, miszerint a monitor más frekvencián üzemelhet – egyidejűleg persze –, mint a tévé, elkerülve ezzel a mozizás közbeni interlaced rendszerű képvillogást. Végül egyszerű volt a megoldás, sajnos erre a leírás nem tért ki: meg kell cserélni

„Keress 8 apró eltérést a képeken!” – szólta a felhívás a Fülesben. Na jó, eláruljuk, a jobb szélső a 7500-as...

a munkálatokat elvégeztem egy átlagos, 550 MHz-es PIII-as processzoros számítógépen is. Az első lépésben a telepítési feladatokat koncentráltam, majd különböző régi és új játékokkal próbálkoztam. Érdekeltek az ATI-kra jellemző funkciók: DVD-lejátszás, videokimenetek használhatósága vagy a már említett képminőség-javulás. És persze ezek „érzékenysége” a gépteljesítményre. A játékoknál pedig egyrészt a kompatibilitásra voltam kíváncsi, másrészt, hogy valóban javul-e a régebbi

▶ Telepítés és programok

Ebben a „versenyszámban” nem különbözik a három (a 7500-ös és a kétféle 8500-ös) változat, az alapul használt angol nyelvű Windows XP Professional „alapról” felismeri a kártyákat, de a mellékelt CD-n is megtaláljuk a meghajtókat az összes aktuális operációs rendszerhez. Természetesen ezekről a lemezekről a szokásos módon feltelepíthetjük az ATI-féle Multimedia Centert, a DVD-lejátszóval karöltve. (Amint arra a keretes részben is

az elsődleges és a másodlagos megjelenítőket, és máris helyreáll a rend. Meghajtóhiba viszont, hogy ha a számítógép videokimenetét nem választjuk le a tévéről vagy a videóról, akkor a rendszertöltődés során monitorunkon a kép összeesik. Ennek végeztével persze már a jó beállítás lép életbe, de azért mindez zavaró.

▶ És végül a játékok

Sebesség szempontjából a régebbi játékok nem igazán terhelték le az ATI-kat. Képminőségben viszont meglepő tapasztalatokat

ATi vagy Club?

A szerkesztőségbe kis eltéréssel két Radeon 8500-as is érkezett az Axico Kft. jóvoltából. Először egy Club Radeon 8500-as csomag, amely szinte a megszólalásig hasonlított a „valódihoz”, és egy hivalkodó felirat hirdette: „Powered by ATi”.

A kártyát összehasonlítottuk a később érkezett ATi Radeon 8500-assal, de eltérést nem tapasztaltunk. De nemcsak a külső, hanem a belső és a teljesítmény is azonos volt! A két kártya telepítőrutinjai és a szokásos ATi kiegészítők „csontról csontra” egyeztek, és a mérési eredmények is alig 1 százalékon belül maradtak! A csomagban egyetlen „apró” eltérés lapult, a Club változatnál egy játék CD-t és egy WinDVD2000-es alkalmazást is fellelhet a vásárló, míg az ATi-ében ezeknek hűlt helye, viszont mellékelnek még egy RCA–SCART átalakítódugót is. A két változat közel azonos összegért (az ATi Radeon 8500 nettó 88 410, a Club Radeon 8500-as 86 690 forintért) szerezhető be az Axicónál.

Persze ésszerű magyarázata van a közösködésnek: amint arról már a *PC World* hasábjain is beszámoltunk, az ATi már továbbadja „termékeit” más gyártók számára (is), ennek első jele többek közt a Club Radeon 8500-as is. Akárcsak a tesztlaborban vizsgált Gigabyte Radeon 7500-as...

Jobbra az eredeti ATi, balra az új partner, a Club Radeon 8500-as kiszervezése

mármint semmi negatív! A Trainz ugyanolyan sebessen és kitűnő képminőséggel futott, mint a 8500-assal!

AZ IGAZSÁG ODAÁT VAN?

Ezek után érdekes következtetést vonhattam le: van egy olyan határ, ahol a friss és legújabb fejlesztések semmit sem érnek. És ne gondoljanak arra, hogy ezt a határt valami régi 486-os vagy PI-es processzor körül kell meghúzni, dehogy, ez a határ már akkor látható, ha a boltban a legújabb gépet választjuk ki.

Esetünkben jól látható, hogy egy átlagos gép és a „gyengébb” Radeon párosítás is szinte bármilyen feladatra többszörösen elegendő – kivéve persze néhány játékot. Ha pedig DTK tesztgépünket vesszük alapul, akkor már – közel félmillió plusz áfáért – a legvadítóbb játékok is játszhatóvá válnak...

De nem akarok ünneprontó lenni, hiszen már bevezetőmben is említettem, ez a téma szerkesztőségünk tagjait is alaposan megosztotta, rendhagyó „tesztmet” is elsősorban vitaindítónak szántam.

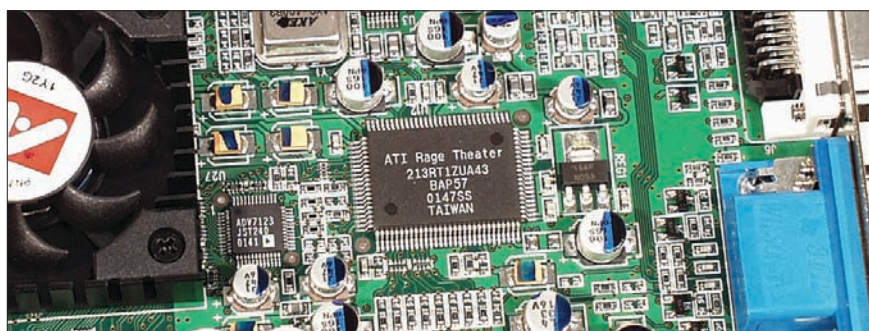
Úgy döntöttünk, hogy megvizsgáljuk, és közreadjuk mely feladatoknál mit és mikor érdemes fejleszteni, illetve mikor és mennyit javítanak a legújabb fejlesztések a különböző kategóriájú gépeken. Addig is szívesen látnánk olvasóink véleményét is a témával kapcsolatban, például vállalnak-e több tízezer forintos bővítést mondjuk egy-két játék kedvéért?

És nem feledkezünk meg természetesen az ATi Radeon 8500-asok méréséről sem – a 7500-as eredményeit januári számunk 68. oldalán olvashatják, míg a Radeon II-es

szerzem. A Test Drive 5-ös semmiféle előnyt nem kovácsolt például egy ATi All in Wonderhöz (AIW) képest. Ezzel szemben a Viper Racingben érdemes volt az összes vizuális paramétert a maximumra állítani, mert a játék képe sokkal szebb lett, ráadásul – szemben az AIW-val – a sebessége is változatlanul nagyon jó maradt, függetlenül attól, hogy egy gyenge vagy egy erős számítógépbe szereltük a Radeonokat.

Az igazi mérföldkő a Trainz volt. Már többen, több helyen leírták: ez a program félelmetes erőforrásfaló. A kisebb – 550 MHz-es AIW csatlós – számítógépen szinte lehetetlen olyan beállítást eszközölni, amelyen akadálymentesen játszhatunk. És láss csodát: ez a Radeon 7500-as, sőt a 8500-as bekonfigurálása után sem változik! Valószínűleg egy ilyen „elavult” PIII-as processzorú számítógépen már az „Isten” videokártyája sem segít... Más a helyzet az erősebb gépnél. DTK tesztgépünkben eredetileg ATi All In Wonder 128 Pro dohog, ezzel és persze

a gép hatalmas teljesítményével eddig bármilyen feladatot meg tudtam oldani. Meglepetésre a Trainz ebben a konfigurációban is akadt! Már-már attól tartottam, hogy a játék hibás, amikor a beszerelt Club-féle Radeon 8500-assal

A Radeon 7500-as felületéről sajnos hiányzik a „mozichip”, az ATi Rage Theater nevezetű lapka

a legjobb vizuális beállításnál is folyamatos, szinte rajzfilmszerű képet kaptam. Hirtelen ötlettől vezérelve kártyát cseréltem, és a DTK-ban a Radeon 7500-as várta a feladatokat. És nem történt semmi,

műszaki jellemzői a 2001. novemberi *PC World* 116. oldalán találhatóak –, ezeket következő számunkban ismertetjük. Ugyancsak áprilisi „tréfánk” lesz az ATi Radeon II-esek speciális funkcióinak bemutatása, illetve egyes részek üzemzavarainak elemzése is. Addig is ne szomorkodjanak olvasóink, 165 fps sebességgel is lehet játszani!

György György

Kockázatok és mellékhatások tekintetében...

A Windows XP csapdái

Azt ugyan nem tudjuk előre megjósolni, hogy a Windows XP-re való továbbfejlesztés kinek-kinek laza ujjgyakorlat lesz-e, vagy maga a megtestesült rémálom, azért egy jó tanácsot mindenkinek adhatunk: készüljenek fel a javításokra!

Amióta a Microsoft megjelentette új operációs rendszerét – amelyet az első eladási adatok alapján közel akkora lelkesedéssel fogadott a közönség, mint annak idején a Windows 98-at –, folyamatosan kapjuk a híreket a rendszer kisebb-nagyobb hibáiról. A hibák egy részéhez az operációs rendszerrel egy időben a javítást is kiadták, de rengeteg problémára csak a ki tudja mikor megjelenő első szervizcsomag kínál majd gyógyírt.

Október 25-e, azaz az új operációs rendszer premierjének napja óta a Microsoft számos javítást, kompatibilitási frissítést és továbbfejlesztést tett közzé a Windows Update webhelyen – a teljes javítócsomag mérete lassan meghaladja a 30 megabájt. Ugyanezen a napon a Microsoft Knowledge Base szaktanácsadó helyén egy több száz tételes lista jelent meg olyan Windows XP-hibákból, amelyek többségére ma még nincs megoldás.

A kiadott javítások egy része létfontosságú a normális működéshez. Az október 25-én megjelent, pár megabájtos Windows XP Update Package-ben olyan új és fontos szolgáltatások hibáinak javítása található, mint például a CD-író szoftver, a Fájlok és beállítások átvitele varázsló, a Távoli segítségnyújtás, valamint a Windows Messenger audio- és videoeszközei.

A kezdeti vezérlő-továbbfejlesztések pedig alkalmassá teszik a mobil Pentium III és Athlon alapú rendszerek CPU-it, hogy a Windows XP alatt is alkalmazzák energiatakarékosági funkcióikat. (A Microsoft, ki tudja miért, újra és újra átdátumozza ezeket a csomagokat, ezért előfordulhat, hogy most már nem október 25-ei dátummal szerepelnek a fontos frissítések között. – *A szerk.*)

Vannak aztán viszonylag könnyen nélkülözhető, vagy egyesek számára kifejezetten fölösleges továbbfejlesztések is. A javításokhoz tartozó leírások általában felhívják a figyelmet arra, hogy csak akkor töltsük le és telepítsük a szoftvert, ha jelentkezik a szóban forgó hiba. Következésképpen a többségünk nyugodtan kihagyhatja például a Windows Movie Maker 1.2-es

továbbfejlesztését, amelyre csak azoknak lesz szükségük, akik jobb minőségű digitális videóval akarnak dolgozni.

A legtöbb felhasználó számára azonban az igazi gondot az okozza, hogy az új operációs rendszer alatt egyáltalán nem, vagy csak döcögve működnek bizonyos meglévő hardverek és nem Microsoft fejlesztésű szoftverek.

PROGRAMOK PARKOLÓPÁLYÁN

A korábbi Windows-továbbfejlesztésekhez hasonlóan az XP sem támogat számos korábbi eszközt, főként nyomtatót és szkennert – az eszközök gyártóinak webhelyéről letöltött Windows 2000-vezérlők az esetek

többségében orvosolják a bajt –, vagy ha kezeli is, könnyen előfordulhat, hogy a vezérlő csupán alapszintű teljesítményt, illetve kompatibilitást biztosít (ez főként a grafikus csatolók vezérlőire érvényes). Ebből fakadóan a továbbfejlesztés után feltétlenül ellenőrizzük, hogy a Windows Update webhely, illetve az eszközgyártó webhelye nem kínál-e frissebb XP-kompatibilis vezérlőt legfontosabb hardvereinkhez.

Meglélt Windows

A Windows XP másolását és jogosulatlan felhasználását megakadályozni hivatott új technológia, a Windows Termékaktiválás a jelek szerint fatátkát sem ér. Néhány órával az operációs rendszer kiadása után már megjelent az interneten egy olyan szoftver, amellyel megkerülhető a rendszer ezen szolgáltatása.

A sötét oldal

Az aktiválás kicselezésére több módszer is létezik. Számos törés azt használja ki, hogy az XP vállalati felhasználásra szánt, úgynevezett corporate változata nem tartalmazza az aktiválást, így pusztán összehasonlították a két különböző változatot, és az egyik példányból kivették a felesleget. Egy másik változat elhítheti az operációs rendszerrel, hogy a felhasználó még csak az elején tart annak a harmincnapos terminusnak, amely után aktiválni kell az XP továbbfejlesztett változatát. Az interneten elérhető az az információ is, hogy egy már korábban aktivált rendszer esetleges újratelepítése előtt mely állományokat kell elmenteni, majd a telepítés után visszamásolni ahhoz, hogy az XP

automatikusan aktivált állapotba kerüljön. Számos helyről letölthető a teljes corporate változat CD-re írható változata is; ezek közül a legszemtelenebb minden bizonnyal az a „6 in 1” CD, amely egy lemezen tartalmazza az angol XP Professional 4 és a Home Edition 2 különböző változatát termékkulcsokkal, színes CD-borítóval, lemez-címekkel, valamint számos kiegészítővel együtt.

Vagy működjék százszázalékosan, vagy sehogy

A Microsoft termékmenedzsere, Chandler Myrick azt állítja, hogy a Microsoft ismeri az említett trükköket, de azt reméli, hogy viszonylag kevesen fognak élni velük. Myrick szerint az aktiválás fő célja az volt, hogy megakadályozza a Windows tömeges másolását, és ezt a funkcióját a felhasználók nagy többsége esetében képes is lesz betölteni. Más vélemények szerint viszont a Microsoftnak kutya kötelessége volna tökéletes másolásvédelmi technológiát alkalmazni, mert ez a fizető felhasználók számára – legalábbis elvileg – olcsóbbá tenné a szoftvert.

GYAKORI WINDOWS XP-PROBLÉMÁK ÉS JAVÍTÁSAIK

Eljárás/program	Hiba	Gyógymód
CD-írás	A Windows XP-ben rögzített CD-k olvashatatlanok a Windows 95/98-ban, illetve az MP3-lejátszóban, vagy olvasáskor hiányoznak rólok bizonyos állományok és mappák.	A javítás letölthető a Windows Update-ről.
Energiakezelés	A Pentium III és az Athlon energiatakarékosági szolgáltatásai nem működnek a Windows XP-ben, emiatt a noteszekben a telep hamarabb kimerül.	A javítás letölthető a Windows Update-ről.
Leállítás	Leállításkor a számítógép időnként lefagy.	A javítás elérhető a Windows Update Product Catalogban.
Norton Ghost 2001	A program inkompatibilis a Windows XP-vel.	Meg kell vásárolni a Norton Ghost 2002-t.
McAfee VirusScan (5.2-től felfelé)	A program inkompatibilis a Windows XP-vel.	A 4.5–5.21 változatokhoz szolgáló kompatibilitási frissítés letölthető a Windows Update-ről (a kompatibilitást a termék fejlesztője nem ellenőrizte). A korábbi változatok esetében meg kell vásárolni a 6.0x változatot.
Outlook Express	A továbbfejlesztést segítő Fájlok és beállítások átvitele varázsló elpotyogtatja vagy felülírja a jelenlegi internet-hozzáféréssünkkel kapcsolatos adatokat, illetve Windows 9x/Me rendszereken kárt tesz az elraktározott üzenetekben.	A javítás letölthető a Windows Update-ről.
PowerQuest Drive Image 4.x	A program inkompatibilis a Windows XP-vel.	Meg kell vásárolni a Drive Image 5.0-t.
PowerQuest Partition Magic 6.x	A program inkompatibilis a Windows XP-vel.	Meg kell vásárolni a Partition Magic 7.0-t.
QuickTime 5	A program nem indul el automatikusan, hogy lejátszsa a weboldalakra beágyazott klipet.	Le kell tölteni az Apple webhelyéről egy IE 6-kompatibilitási plug-int (find.pcworld.com/1780).
Távolsi segítségnyújtás	Az eszköz nem működik, amikor a segítséget igénylő rendszer több hálózati kapcsolattal rendelkezik, és a személyi tűzfal engedélyezve van.	A javítás letölthető a Windows Update-ről.
Roxio Easy CD Creator	A program inkompatibilis a Windows XP-vel.	Az 5.0 Platinum változat tulajdonosai ingyen letölthetik a Roxiótól a továbbfejlesztést az 5.1 változatra; az 5.0 alapváltozatának felhasználói letölthetik az 5.1 Platinum 90 napos próbaváltozatát, és azzal dolgozhatnak, amíg meg nem jelenik az 5.1 Basic javítása. A 4.02-felhasználók letölthetik a Windows Update-ről a fejlesztő által nem ellenőrzött kompatibilitású frissítést.
Symantec Norton AntiVirus 2001	A program inkompatibilis a Windows XP-vel.	A Windows Update-ről letölthető a frissítés, melynek kompatibilitását a fejlesztő nem ellenőrizte; vagy meg kell vásárolni a Norton AntiVirus 2002-t.
Symantec WinFax Pro 10	A program inkompatibilis a Windows XP-vel.	Meg kell vásárolni a WinFax Pro 10.02-t.
Windows Messenger	A hangos és videocevegő mód inkompatibilis az Internet Connection Sharinggel és/vagy az ICS Firewallal.	Nincs.
	A hang pattog, visszhangzik.	A frissítés letölthető a Windows Update-ről.

Bár a legtöbb 32 bites program zökkenőmentesen fut a Windows XP alatt, van néhány szoftver – főként víruskereső programok, CD-írók, valamint particionáló és lemezlekepező segédprogramok –, amelyek csak továbbfejlesztés után működnek. A részben vagy egészében inkompatibilis termékek listájának élén találjuk a Roxio Easy CD Creator 5.0-ját. Jóllehet a Roxio maga írta a Windows XP-be épített CD-RW-vezérlőt, kényelmetlenül hosszú időnek kellett eltelnie, mire elkészült fő termékének XP-kompatibilis frissítésével (a Platinum-változat külön megvásárolható frissítése novemberben jelent meg a piacon).

A helyzetet bonyolítja a Microsoft saját kompatibilitási frissítései. A szoftverház tavaly október 25-én közreadott egy olyan letölthető csomagot, amely a McAfee VirusScan 4.5-öt, 5.16-ot és 5.21-et, a Symantec-féle Norton AntiVirus 2001-et és az Easy CD Creator 4.02-t tette XP-kompatibilissé (nem tévedés, a Microsoft

valóban a Roxio CD-író programjának korábbi változatához készített javítást, nem a legújabbhoz). A frissítés a legújabb Windows XP-felhasználók nagy szívfájdalmán is segít; azon tudniillik, hogy eredeti változatában az XP nem volt képes játszani DVD-ről a *Hófehérke és a hét törpe* című Disney-rajzfilmet.

A legtöbb kompatibilitási frissítés ingyenes, de nem mindegyik az. És ha minden napos munkánkban nélkülözhetetlen mondjuk a Symantec WinFax Pro 10.2-je vagy a PowerQuest Partition Magicje, illetve Drive Image-e, akkor a legújabb

verziók árát nyugodtan hozzáadhatjuk ahhoz az amúgy sem alacsony számlához, amennyibe azt XP-re történő átállás kerül.

BAJOK A LÁTHATÁRON

A közeljövőben a Microsoftnak további hibákat is meg kell oldania. Sokan panaszkodnak, hogy a Windows Messenger csevegőeszköze olyankor sem képes kapcsolatot létesíteni, amikor pedig más közvetlen üzenetküldő programok, például a Yahoo Messenger vagy az MSN Messenger korábbi változatai hibátlanul működnek. Mások arra panaszkodnak, hogy az operációs rendszer elfelejti az Intéző-ablak nézetbeállításait, így az Intéző minden egyes megnyitásakor újra és újra be kell őket vinni, és a Tálca eszköztippjei (például az, amelyik

Windows XP-források az interneten

- ◆ Windows Update <http://windowsupdate.microsoft.com>
- ◆ Microsoft Knowledge Base <http://support.microsoft.com>
- ◆ Roxio Windows XP-frissítések <http://find.pcworld.com/17542>
- ◆ Symantec Windows XP-kompatibilitás <http://find.pcworld.com/17543>
- ◆ Creative Labs XP-vezérlők <http://find.pcworld.com/17544>

megjeleníti a dátumot, ha az óra fölé viszünk a kurzort) nem a Tálca fölött, hanem mögötte jelennek meg, így olvashatatlanok. Megint mások arról számolnak be, hogy a Windows Update maga is igen fedékeny, és olyan javítófoltokat is rájuk akar tukmálni, amelyeket már letöltöttek. A korábbi Windows-változatokhoz hasonlóan a rendszer lelövésakor néha az XP is lefagy. A Microsoft Knowledge Base-en nemrég beszámolt egy olyan köztes javításról, amelyhez azonban csak a szoftverház szaktanácsadó vonalán keresztül lehetett hozzáférni. És bár a Halál Kék Képernyőjétől látszólag sikerült megszabadulni, ez csak kozmetika, összeomlások továbbra is előfordulhatnak a Windows XP-ben. Ha egy hibás vezérlő vagy inkompatibilis alkalmazás miatt elszáll a Windows, alapértelmezésben a rendszer egyszerűen újraindul. (A nosztalgizásra hajlamos felhasználók a Rendszer tulajdonságok panel egyik beállítási lehetőségének segítségével visszavarázsolhatják a régi kék képernyőt.) Újra és újra felbukkannak a leállítással és újraindítással kapcsolatos problémák: olyan gépek, amelyek Windows 98 alatt teljesen normálisan működtek, XP alatt megzavarodnak: leállításkor lefagynak, vagy úgy tesznek, mintha leállnának, majd hirtelen újraindulnak. Ezen problémák megoldása az eltérő energiatakarékosági beállításokban keresendő.

Az XP-felhasználók olyan jelenségekkel is szembesülnek majd, amelyeket talán túlzás volna hibának minősíteni. Ezek közé tartozik egy Outlook Express-szel kapcsolatos probléma: a továbbfejlesztés során a meglévő postafiókokat nem mindig lehet átvinni az XP-változatba. A mappák továbbra is megmaradnak a rendszeren, de vagy kézzel kell áthelyeznünk őket új helyükre, vagy át kell konfigurálni az Outlook Express-t, hogy a régi helyükön keresse az állományokat.

NINCS ÚJ A NAP ALATT

A legújabb Windows-verzió pályafutása tehát – akárcsak az elődeié – nem indul túl gördülékenyen. Gondok a felülettel, rakoncátlanok az alkalmazások, hiányzó vezérlők, lelövési hibák, összeomlások – vagyis felvonulnak itt mindazok a klasszikus továbbfejlesztési problémák, amelyekkel a Windows korábbi változataiban is találkozhattunk. És persze az sem érhet senkit váratlanul, hogy a Microsoft bejelentette: már javában dolgozik az XP-t követő Windows-változaton, amelyet egyelőre Longhorn néven emleget, és amely a jelenlegi tervek szerint legkorábban a jövő év végén várható. ■

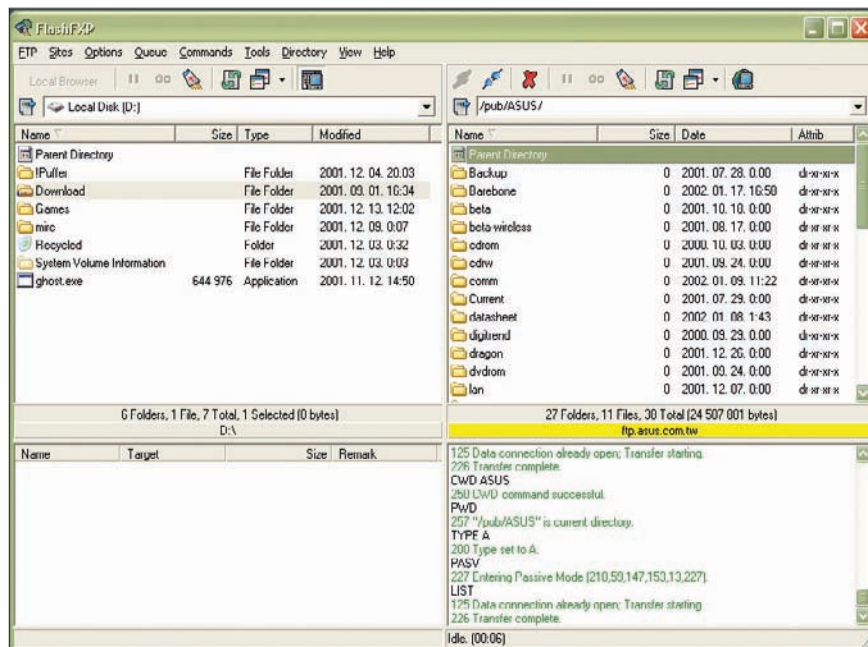
Mire jó az FXP?

Túl az FTP-n

Lapunk egy korábbi számában körbejártuk az internet felhasználásának egyszerűbb módzatait. Ugyancsak behatóan foglalkoztunk az FTP ügyfélprogramok képességeivel, és ajánlottunk is pár figyelemre érdemes darabot. Az ott leírtak kiegészítéseként most az FXP protokollról, valamint az azt támogató néhány szoftverről ejtünk szót.

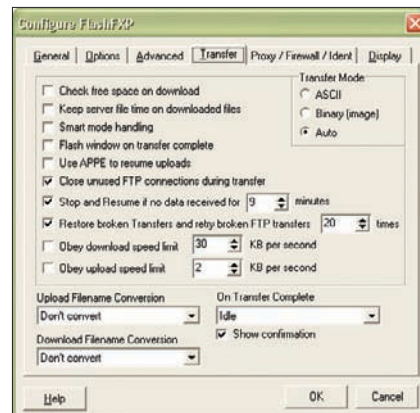
Bizonyára sok olyan olvasónk akad, akinek nem fogok az alábbiakban semmi újat mondani. Sokak számára azonban egyáltalán nem evidencia, amiről most szót ejtünk. Az FXP (File Exchange Protocol) protokoll az FTP (File Transfer Protocol) kiterjesztéseként született meg. Az FTP protokoll segítségével könnyen, gyorsan, egyszerűen mozgathatunk állományokat helyi gépünk és egy távoli szerver

szólna az adatmozgást. Ennek a lehetőségnek a megteremtésére szolgál az FXP protokoll. Természetesen ezen módszer alkalmazásához mindkét szervernek támogatnia kell azt, néhány egyéb szolgáltatással egyetemben, de a szigorúan technikai részletekkel nem fárasztanám olvasóinkat. Érdekesség, hogy két NT alapú operációs rendszerrel felszerelt gazdagép között nem hozható létre ilyen kapcsolat. S hogy mi

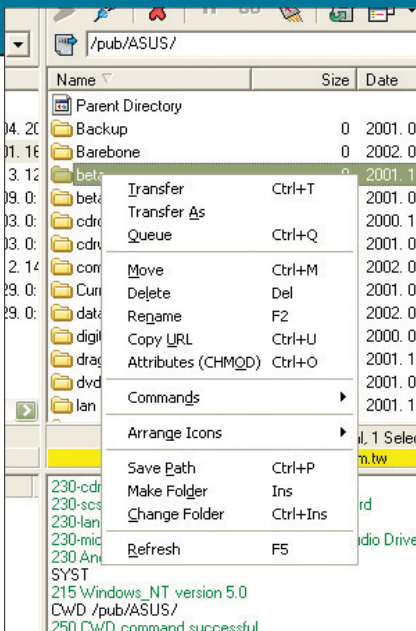
FlashFXP – népszerű FTP kliens

között. Nyilvánvaló, hogy az adatátvitel sebességét a gépünk és a szerver közti kapcsolat minősége, sebessége befolyásolja. A legszűkebb keresztmetszet tehát többnyire a mi gépünk hálózatra való kapcsolódási módja. Az FXP életre hívása mögött az az igény húzódott meg, hogy mai, mindinkább az internethez kötődő életünkben olyan helyzetekkel is szembesülünk, amikor két távoli szerver között szeretnénk nagy sebességű adatáramlást biztosítani, anélkül, hogy a mi helyi gépünk is részt venne a tényleges forgalomban, és helyi kapcsolatunk sebessége befolyá-

Konfiguráljunk! Van mit...

Jobb gombos menü, minden ami kell!

ennek a gyakorlati haszna? Több minden is lehet, mivel azonban manapság igen elterjedtek az ingyenes tárhelyet nyújtó szolgáltatások, és sok internet-előfizetéshez is jár valamennyi tárhely, könnyen megoldható, hogy bárkinek legyen saját honlapja, némi tárhellyel. Erre a helyre például könnyen és gyorsan pakolhatunk át érdekességeket FXP-zésre képes tárhelyekről, FTP/FXP szerverekről.

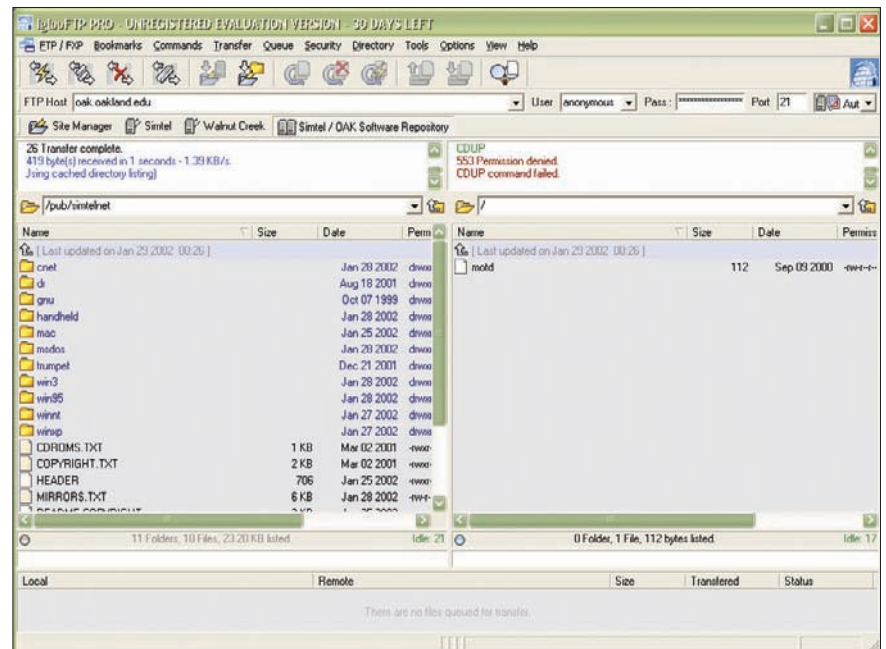
Jó tudni azt is, hogy nem minden elterjedt FTP szoftver képes FXP módban működni. Érdemes minden szoftverből áttanulmányozni a legújabb verziók leírásait, nem integrálták-e ezt az új képességet.

FlashFXP 1.4.2

A világháló egyik legnépszerűbb FTP ügyfélprogramja a FlashFXP, amely nevéből is sejthetően jól elbaldogul az FXP protokollal. Igen szimpatikus képessége a szoftvernek, hogy gyakran, szinte havonta javítgatják, és jelenik meg újabb verziója. A mindennapi használat során kutya közönséges FTP ügyfélprogramnak tűnhet. Alaphelyzetben a böngészőfelület egyik oldalán saját gépünk állományrendszerét tanulmányozhatjuk, és mozoghatunk is benne, míg a másik oldalon egy távoli gép rendszerében böngészhetünk. A két ablakban könnyen másolhatunk át állományokat egyik gépről a másikra. Az FTP ügyfélprogramok hasznos képessége, hogy nemcsak valós időben hajlandók kívánságunknak megfelelően adatokat mozgatni, hanem rendelkeznek egy úgynevezett Queue (várakozási sor) listával, amelyhez szépen hozzáadogathatjuk a kívánt műveleteket, hogy aztán, amikor elkészült a lista, akkor elindítsuk azok szekvenciális végrehajtását a transfer paranccsal. Így akár egész éjszakára kellemes elfoglaltságot nyújthatunk gépünknek, amíg mi nyugovóra térünk. Természetesen a szokásos

jobb gombos kattintással férhetünk hozzá a legkönnyebben parancsainkhoz. Példának okáért, ha a jobb gombbal rákattintunk egy kiszemelt állományra, a felugró

protokolli használni. Szép áttekinthető felület, s jól ismert menüpontok köszöntenek ránk. A jobb gombos menü is hasonló funkciókkal rendelkezik. Nagyon ötletes,

IgllooFTP – két szerver megnyitva

menüben megtalálhatjuk a várakozási sorba való belehelyezést csakúgy, mint az azonnali átvitel megindítását. A queue fájlok különösen nagy haszna, hogy a program eltárolja őket merevlemezünkön, így akár hónapokkal később is végrehajthatók. Érdemes azonban igyekezni, mert semmi nem garantálja, hogy hosszabb idő után az általunk listára vett állományok is ott lesznek még a helyükön.

Abban az esetben, ha az FXP képességeit akarnánk próbára tenni, semmi más nem kell tennünk, mint hogy saját gépünk böngészőablakát is FTP módra váltjuk át a kis számítógépet ábrázoló ikonnal. Így immár mindkét oldalon FTP szerverre nyithatunk ablakot, és adatokat mozogathatunk azok között.

Az igazsághoz tartozik a FlashFXP egyik hibája is. Ha éppen feltöltünk gépünkről valamilyen szerverre egy természetesebb állományt, és megszakítjuk a műveletet az abort paranccsal, akkor sok esetben letörli a szerverről a félkész állományt, s nem hagyja ott, hogy folytathassuk. Szerecsére letöltéskor ez a hiba sosem fordul elő, s azért az emberek többsége inkább letöltéssel foglalkozik többször. Nyilván ez a hiba is el fog tűnni hamarosan, a folyamatos fejlesztés eredményeként.

IgllooFTP PRO 3.1

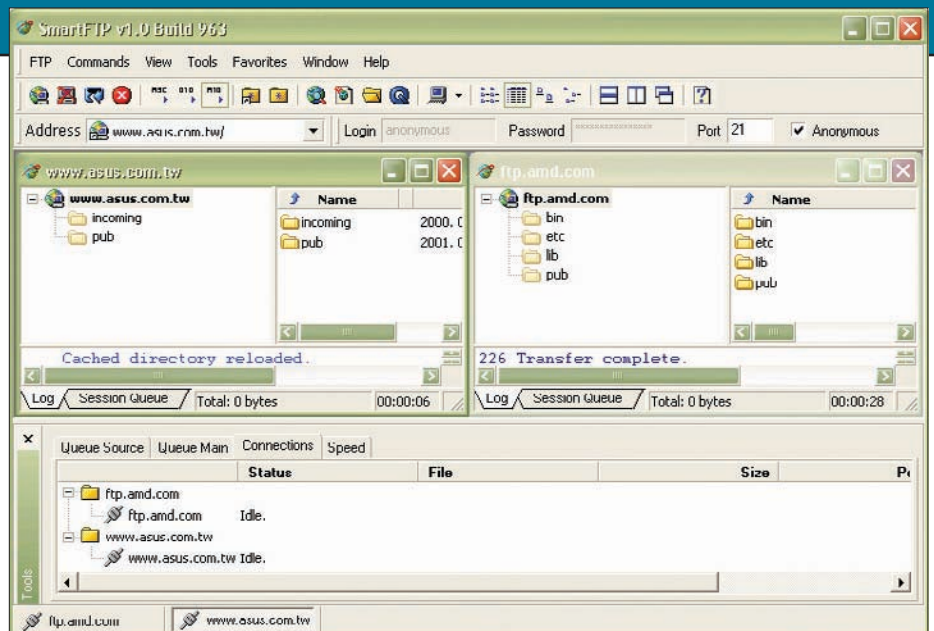
Újabb keletű, látványos FTP szoftver az IgllooFTP, amely szintén képes az FXP

fastruktúraszerű, könyvjelző jellegű site manager része. Egyszerűbb, de kevésbé informatív, mint a FlashFXP külön ablakban megnyíló menedzsere. Az FXP funkció előhívása nem annyira nyilvánvaló, mint riválisánál. Persze a program Sújtója alapján azért rá lehetett jönni a megoldásra.

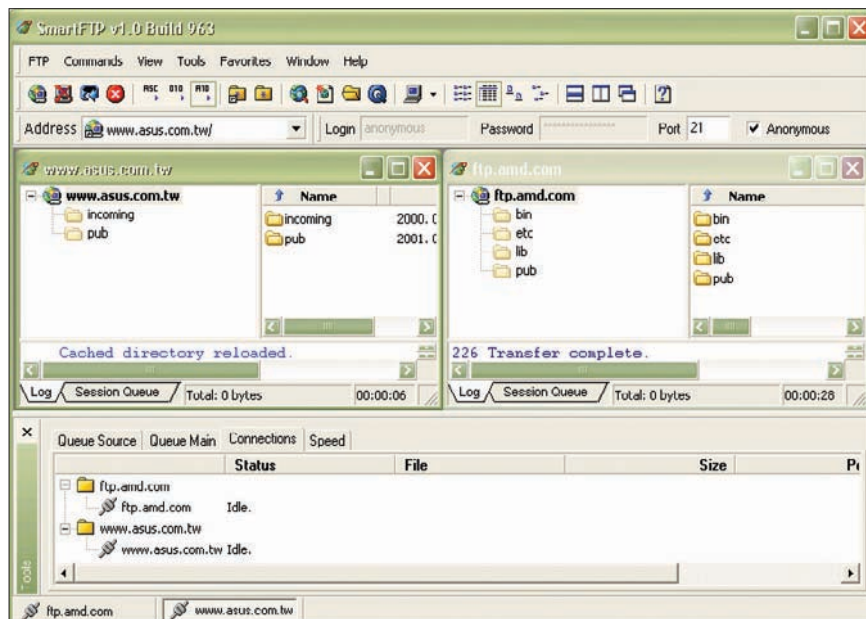
A Site Manager ablakában egyszerű vidd és dobd módszerrel rá kell húzni az egyik webhely ikonját a másikra, és már nyílik is az FXP kapcsolat. Jól használható, okos szoftver, a FlashFXP lehetséges alternatívája.

SmartFTP 1.0

Harmadiknak bemutatott kis „okos” FTP ügyfélprogramunk a SmartFTP. Első ránézésre ez is csak kis mértékben különbözik a fentebb említettektől. Ablakkezelése eltérő, meglehetősen szabad. Akárhány ablakot megnyithatunk, köztük helyi böngészőt és szerverre nyíló FTP-ablakot is. A szoftver meglehetősen barátságos tulajdonsága, hogy tényleg megáldották némi kis mesterséges intelligenciával.

SamrtFTP – Intelligens jobb gombos menü

SmartFTP – FXP egyszerűen

Ezzel a szoftverrel leginkább csak vidd és dobd jelleggel érdemes dolgozni. Magától felismeri, hogy akkor, amikor áthúzzunk valamely állományt egy másik ablakba, az valamilyen helyi gépre irányul, vagy két szerver közti forgalomról van szó, s ennek megfelelően magától

határozza meg a protokollt. Több más okos tulajdonsággal is dicsekedhet. Meghatározhatunk alapértelmezés szerinti letöltési helyet, és a jobb gombnyomásra előkerülő menüből a Download to default ponttal egyszerűen tölthetünk le ide. Megjegyzni a korábban használt könyvtárakat

is, ezekbe is könnyedén másolhatjuk át az állományokat. Érdemes alaposan át tanulmányozni a jobb gombos menüjét, mert rengeteg lehetőséggel találkozhatunk. „Site manager” helyett egyszerű „Kedvencek” jellegű gyűjteménnyel rendelkezik, ahová felvehetjük kedvenc helyeinket, természetesen jelszavastul. Egyszerű, de nagy tudású szoftver. Végezetül annyit érdemes még hozzátenni, hogy bármelyik FXP-képes FTP ügyfélprogrammal is kezd meg valaki az ismerkedést, feltétlenül alaposan tanulmányozza át az opciók és tulajdonságok beállításának valamennyi lehetőségét, hiszen rengeteg apróságra lehet köztük bukkanni, amelyekre egy ilyen kedvcsináló cikk, érthető terjedelmi okokból nem vállalkozhat. Meghatározhatunk sebességkorlátozást is a programok számára, ezzel teret hagyva esetleges más szoftvereknek, beállíthatjuk, mit is tegyen a program, ha megszakad a kapcsolat, vagy percekig nincs adatmozgás, nevezetesen, hogy hányszor próbálkozzék újra, automatikusan folytassa-e a félbeszakadt műveleteket. Egyszerűen finomhangolni lehet a működésüket, hogy mindenki öröme tehesse a dolgukat.

Jakab Szabolcs

Adobe InDesign 2.0-előzetes

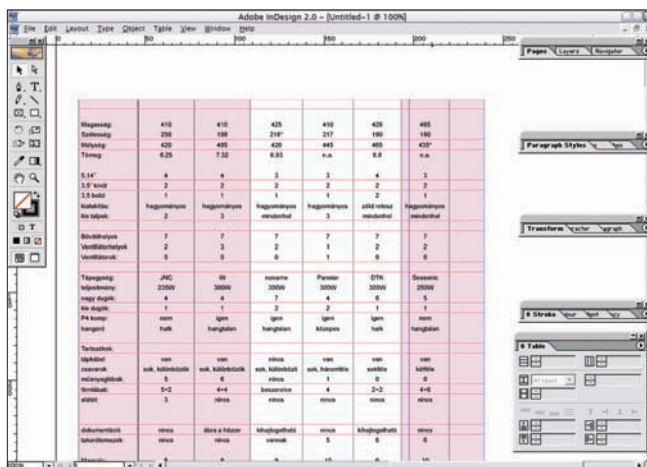
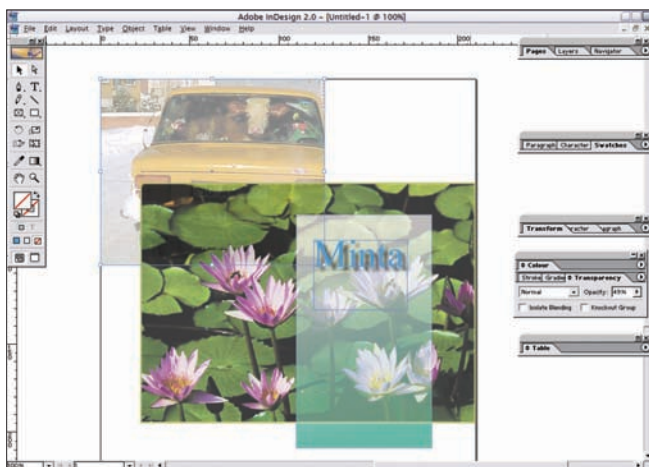
Fontos javítások, ígéretes újdonságok

Megjelent az Adobe vezető tördelő-programjának legújabb verziója: látványos újdonságokat, és régen várt hiánypótlásokat ígér. Hogy pontosan mik is ezek, arról szól alábbi írásunk.

Az InDesign első változataiban – bár az Adobe mindent elkövetett, hogy a közösséget megnyerje magának – jó néhány problémával és hiányossággal szembesülhettünk. A cég ígérete szerint a 2.0-s verzió mindezeket a hiányosságokat bepótolja, sőt számos más gyermek-

környezettel, mivel az átlátszóságot a natív állományokban is felismeri, és megfelelően kezeli az InDesign. Természetesen az együttműködés nemcsak a látványos területeken jelenik meg, hanem az eldugottabb, kevésbé szembeötölő régiókban is, mint amilyen például a színkezelés. Mivel a Photoshop, az Illustrator és az InDesign egyaránt az Adobe Color Engine-t használják színkezelésre, nyugodtak lehetünk afelől, hogy a kész kiadvány színei a teljes munkafolyamat során – a szkenneléstől a nyomtatásig – konzekvensen jelennek meg.

elkészítenünk, akkor is könnyen kezelhető eszközöket találunk, amelyekkel a cellák méretét és színét tetszőlegesen beállíthatjuk, megadhatunk felváltva színezett sorokat, és egyesíthetünk különböző cellákat. Természetesen az InDesign kiemelkedő tipográfiai eszközeit a cellákban elhelyezett szövegen is használhatjuk, sőt akár képet is illeszthetünk a cellákba. Megoldották a hosszú dokumentumok kezelését, az állományok összefűzését, valamint automatikusan készíthetünk tartalomjegyzéket és tárgymutatót. Az Overprint Preview parancsnak köszönhetően pedig már a képernyőn láthatjuk, hogy fest majd kiadványunk a nyomaton. A nyomtatás egyik legnagyobb újtása: a professzionális nyomdai előkészítéshez

betegséget is orvosol. Ha pedig mindez még nem lenne elég, olyan funkciókat is kapunk a frissítéssel, amelyek igencsak feladják a leckét a versenytársaknak. Az szinte természetes, hogy nagyon szoros az együttműködés a többi Adobe termékkel, de ez a program nemcsak az állományformátumok és a hasonló kezelőfelület szintjén közeledik a többihez, hanem funkciókban is. Olyannyira, hogy a korábban csak Photoshopban, majd később az Illustrator 9.0-ban meglévő átlátszóságot itt is megtaláljuk. Ezzel a finom árnyékok, a lágy peremű képek, a részleges áttetszőség többé már nem a pusztán grafikai programok kiváltságai. Mindezeket néhány kattintással alkalmazhatjuk bármilyen képre, ábrára vagy akár szövegre. Persze, ha valakinek inkább kézre áll a Photoshop vagy éppen az Illustrator megszokott eszköztára, annak sem kell felhagynia a megszokott

Ahogy a többi Adobe szoftver is, az új InDesign már ismeri és kihasználja az OpenType fontok előnyeit, automatikusan alkalmazva mindazokat a különleges karaktereket és jeleket, amelyeket e technológia nyújt. A tördelők nagy részének régi vágya az egyszerű táblázatkezelés. Ez a terület egyelőre fehér folt: sem a PageMaker, sem a QuarkXPress, sem az InDesign előző változata nem nyújtott erre tökéletes megoldást. Próbálkoztak ugyan különböző kiegészítők, bedolgozómodulok és külön alkalmazások használatával, de mindegyik módszer hagyott kívánnivalót maga után. Mostantól azonban beépített eszközöket találunk erre a fontos feladatra. Ha már elkészítette valaki a táblázatot valamilyen más alkalmazásban, azt egyszerűen átemelhetjük akár tabulált szöveggént, akár Microsoft Word vagy Excel formátumban. Ha magunknak kell a táblázatot

mostantól nem lesz szükség az AdobePS virtuális nyomatómeghajtóra, mert az InDesign közvetlenül tud PostScript állományt menteni. Az új publikálási igényekre az Adobe az XML nyelv támogatásával felel. Strukturált XML dokumentumokat importálhatunk a programba, a Structure View és a Tags paletta segítségével pedig tovább alakíthatjuk őket. Az InDesign 2.0 lapzártánkkal nagyjából azonos időben, február közepén jelent meg. Hamarosan hosszabb cikkben is foglalkozunk majd vele.

Jakab Zsolt
jakab@fontolo.hu

NÉVJEGY

Termék: Adobe InDesign 2.0

Forgalmazó: Trans-Europe Kft.

Ár: 423 750 Ft

Web: <http://www.trans-europe.hu>, <http://www.adobe.hu>

Nero SVCD modul

Császár módra

Nagyon régóta vártuk a Nero Burning ROM Super Video CD-konverzióra képes modulját, amely most, néhány hónap késéssel ugyan, de végre megjelent. Minőségét tekintve az SVCD valahol félúton állomásozik a kiváló minőségű DVD és a házilag is könnyebben összebarkácsolható, ám kissé idejétmúlt Video CD között, ezért hatékony kompromisszumos megoldást jelenthet a jobb minőségű és megfizethető házi videózásra vágyóknak. Kíváncsian vártuk, mit tud kihozni a formátumból az Ahead zászlóshajójának kiegészítője, továbbá, hogy kinek érdemes azt beszereznie.

A DVD gyönyörű képet nyújt, és immár házi, újraírható változata is elérhető (ahogy erről előző számunkban is olvashattak), amely minőség tekintetében nagyon kedvező fogadtatásra számíthat, ám ára még a fellegekben jár. A másik, szinte már ősi alternatíva a Video CD, amely hazánkban nem terjedt el túlzottan, de a világ más tájain annál inkább. Hobbieszközökkel, mondjuk egy átlagos tévé-

tévére kijátszva komoly csalódásban lehet részünk, a jelenetek részletességük tekintetében sokszor csak a VHS filmek alsó kasztjába sorolhatók.

ARANY KÖZÉPÚT

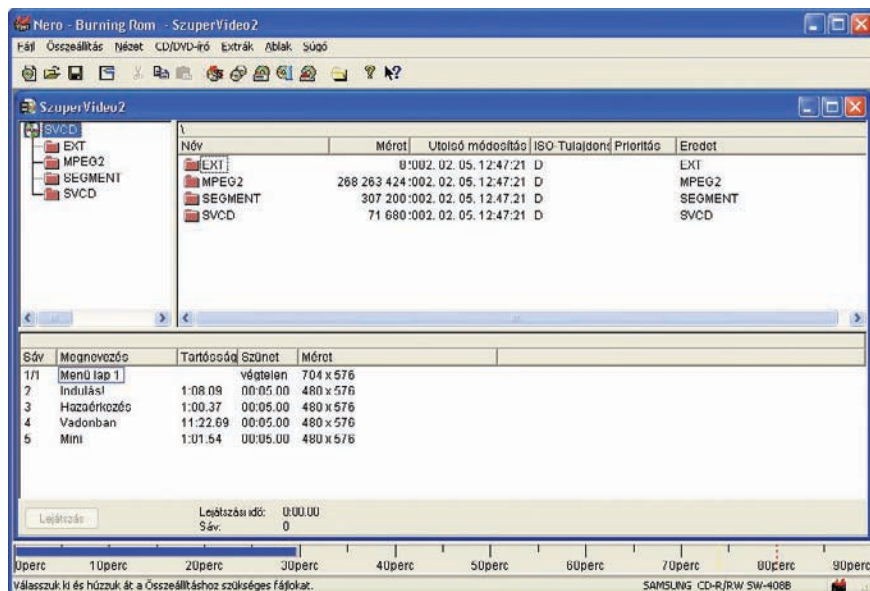
Tehát vagy kuporgatunk DVD-R-, DVD-RW- vagy DVD+RW-íróra, vagy beérjük gyengébb minőséggel? Nem szükségszerűen. Kínában ugyanis, ahol a Video CD

Nero InCD-frissítés

Régóta Windows XP-kompatibilis már a neves íróprogram, ám a véletlenszerű (flopi jellegű) elérést biztosító InCD modul mindeddig csak Windows 2000-es változatban volt jelen a palettán. Nemcsak ez a kiigazítás a 3.21-es verzió egyetlen érdeme, most már bármilyen újraírható hordozóra képes dolgozni a program: CD-RW, DVD-RW és DVD+RW lemezeket egyaránt használhatunk vele mintegy mobil merevlemezként (egyszer írható lemezekhez maga a Nero használatos). Az írás kis csomagokban történik, ami régebbi íróknál is esélytelenné teszi a puffertürelést és adatvesztést. Automatikus ellenőrző funkció óv az adatvesztéstől, így előregedőben lévő lemezeinkkel kapcsolatban sem kell aggódnunk.

Természetesen két dudás nem fér meg egy csárdában, így más gyártó hasonló szoftvereit (beleértve a Win9x-en, a Windows Media Playerhez telepített Adaptec beépülőmodult) el kell távolítanunk a helyes működéshez.

A legújabb verziófrissítések és a magyar nyelvű modul megtalálhatók CD mellékletünkön, illetve letölthetők a www.nero.com címről.

Az SVCD kiosztása: felül a rendszermappák, alul a sávok adatai

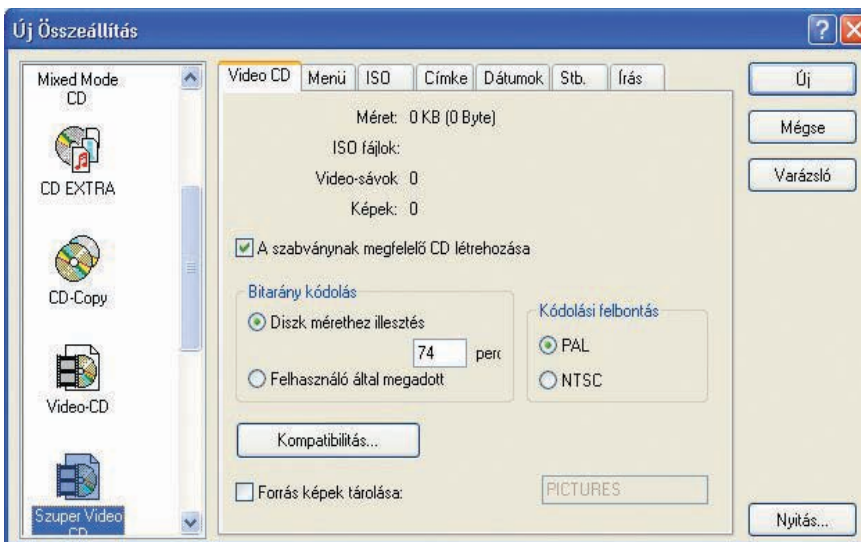
tuner kártyával és szoftveres konverzióval is előállíthatunk ugyan Video CD-re vihető anyagot, ám a lehető legjobb minőség eléréséhez (ilyenek például egyes Mr. Bean-filmek) megfizethetetlen árú hardveres digitalizálóeszközök szükségesek. Házi „barkácsolt” anyagaink képét

szinte nemzeti formátummá vált, a DVD Video megjelenését követően kifejlesztették a Super Video CD (SVCD) formátumot, amely nagyon hamar el is terjedt. Nem véletlenül, hiszen paramétereiben felülmúlja a VCD specifikációt, és kiküszöböli annak több hiányosságát.

Először is, felbontása 352×288-ról 480×576 pixelre nőtt (PAL képnorma esetén), azaz jóval részletgazdagabb képet nyújthat. Mint látható, vízszintes irányban a képméret nem növekedett a duplájára, függőlegesen viszont igen, ez pedig a tévéadások és videofelvételek jellege miatt lényeges. Ezek ugyanis nem folyamatosan rögzítődnek, hanem félképenként (mezőnként), 50 Hz-es gyakorisággal: minden első félkép a sorokra bontott kép páros, minden második pedig a páratlan sorait tartalmazza, 0,02 másodperces eltolódással. Ha a felvételt televízión nézzük, amely szintén félképekkel dolgozik, semmi gond, monitoron azonban, amely teljes képeket rajzol, a függőleges kontúrokon „szagatásként” ütköznek ki a mezők közötti elmozdulások.

Ezért is döntöttek úgy a VCD tervezői, hogy csak minden második mezőt rögzítik, így monitoron megjelenítve is élvezhető képet kapnak. Így is lett, tévére kivétve azonban kétszer kell megismételni minden mezőt – lévén, hogy csak egyet vettünk fel –, amire egy normális televízió nem képes kellő pontossággal, ezért a kép vibrálni fog.

Tehát míg a VCD csupán egy félképet tárol a kettőből, addig az SVCD duplázott függőleges felbontásával mindkettőt feldolgozza, így lejátszáskor nagyban gazdagodik a kép, villogásnak nyoma sincs, egy közepes minőségű tévéadással is

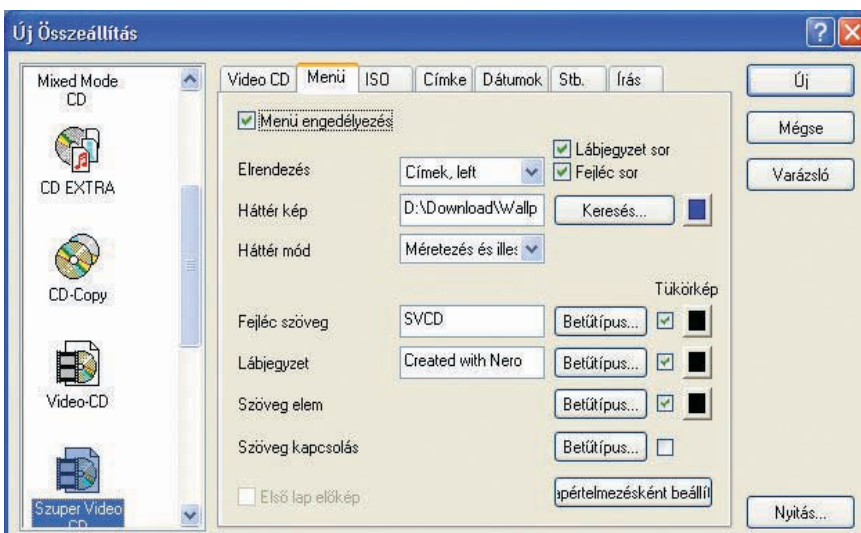

Nem kell ismernünk a technikai részleteket, de módunk van számszerűen meghatározni a tömörítés erősségét

összevethető képet nyerhetünk megfelelő konverziós szoftverrel.

Természetesen semmit sem használna a megnövelt felbontás, ha közben nem

Surround hang bekódolására is. Emellett akár négy nyelvű felirattal is ellátható a film, mint ahogy a karaoke feliratozás is támogatott.

Többféle menüszerkezetből választhatunk, szabadon megadhatók a betűtípusok is

növekedett volna az információ mennyisége is. A VCD-t normál CD-meghajtókhoz tervezték, azaz mintegy 150 KBps-os folyamatos sávszélességgel lép fel. A korai meghajtók nem tudták dinamikusan változtatni az olvasás sebességét, ezért szó sem lehetett takarékosabb, változó bitarányú kódolásról. Ez már az SVCD kiváltsága, amelyet kétszeres sebességű olvasókra optimalizáltak, maximum 2,6 Mbps sávszélességet engedélyezve a mozgókép számára. Hang tekintetében egy vagy két sztereó MPEG-2 layer II kódolású „hangsáv” kaphat helyet az adatfolyamban, ez például kétnyelvű lemezek esetében használható ki. Lehetőség van

Teljes minőségben mintegy 35-45 perces anyag fér egy korongra, a minőséget illető szélsőséges megalkuvással ez 70 percre is elnyújtható.

GYÁRTÁS NERO MÓDRA

Amennyiben CD-íróval együtt vásároljuk, nagyon kedvező, egy-kétezer forintot áron juthatunk hozzá az egyik legjobb CD-író szoftverhez, a Nero Burning ROM-hoz, amelyet alapállapotban is felkészítettek SVCD-égetésre. Nincs más dolgunk, mint pontosan az SVCD specifikációknak megfelelő MPEG állományt vontatni az összeállítás ablakára, és indulhat is az égetés. Csakhogy forrásállományaink

SVCD-kisszótár

Bitarány: A felvétel által igényelt digitális sávszélesség. Általában Mbps-ban (megabit másodpercenként) adják meg. A kép- és hangigény együtt adja meg a videofelvétel teljes sávszélességigényét.

Pixel: Az az elemi képpont, amely tovább már nem osztható; mátrixba szervezve az egyes pixelek színeltérései keltenek képérzetet a szemlélőben.

Képnorma: Földrajzi – és olykor politikai – szegmensenként eltérő paraméterekkel alkotják meg a helyi televíziós rendszereket. Ezen paraméterek összessége írja le az adás technikai felépítését, rövidítésekkel szokás hivatkozni az egyes rendszerekre. Hazánkban és Európa nagy részén a PAL képnorma használatos, míg Amerikában az NTSC honosodott meg, ennek egy „alfaja” terjedt el Japánban.

Felbontás: A mozgókép elemi képkockájának dimenziói, pixelben értve. Például a PAL rendszerű DVD felvételek mérete (két mező együtt) 720×576 képpont, az SVCD pedig 480×576 pixellel dicsekedhet.

Mező: Váltott soros (interlaced) módban a két félkép együttesen fedi le a teljes képfelületet, a félképeket mezőnek (field) hívja a külföldi szakirodalom.

MPEG: A Moving Picture Experts Group rövidítése (Mozgókép-szakértői Csoportként fordítható); ez a szervezet alkotta meg a digitális mozgóképvilág máig legelterjedtebb formátumát. PC-s vonatkozásban MPG vagy MPEG kiterjesztésű állományként szembesülhetünk vele, e formátum, illetve ennek fejlesztési vonala képezi az alapját a VCD, SVCD, DVD lemezeknek, sőt műholdas tv-adásoknak is.

AVI: Audio Video Interleave, a Microsoft nagyon népszerű állományformátuma hang és mozgókép együttes tárolására. Nagyon elterjedt, minden tévétuner kártya képes rögzíteni AVI-ba, nagy szabadságot ad a kódolás mikéntjéről.

Codec (kodek): Coder-Decoder (be- és kikódoló) rövidítése. Az az algoritmus, szoftver, amely gondoskodik a mozgókép és hang felvételkor történő tömörítéséről és lejátszáskor való kicsomagolásáról. Ma legnépszerűbb változata a DivX, amely igen jó tömörítési arányokat biztosíthat jó képmínőség mellett.

meg kell, hogy feleljenek az SVCD-specifikációknak, AVI állományok automatikus feldolgozásáról pedig szó sem lehet, holott az olcsóbb kártyák AVI formátumban digitalizálnak. Tehát a pusztán Nero Burning ROM-mal ugyan elvégezhető a feladat, de pontosan megfelelő MPEG állományokat egy lépésben csak a drágább, százezer forint körüli áron

Nézőképekkel segíthetjük a fejezet kiválasztását – a Created with Nero szöveg szabadon átirható

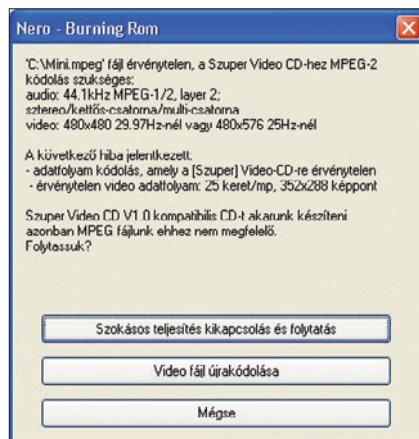
beszerezhető digitalizálókészülékekkel (ilyen például a Fast DVD Master) állíthatunk elő, olcsó tunerkárttyákkal nem. Marad még a szoftveres konverzió lehetősége, freeware programokkal azonban (ilyen a bbMpeg kódolót alkalmazó AVI2MPG2) csak megfelelő szakismertetek mellett boldogulunk.

Erős segítség

Eredeti kezelőfelületébe integrált, könnyen kezelhető megoldást nyújt az Ahead saját gyártmányú beépülőmodulja. Nem használja ki ugyan a több hangszáv, feliratozás és karaoke lehetőségeit, ám a leglényegesebbet elvégzi helyettünk: kompatibilis formára hoz bármilyen MPEG, MPEG2 és AVI állományt, azaz különösebb szaktudás nélkül készíthetünk saját SVCD lemezeket. Telepítőkészlete rövid másolatát követően a szükséges képességekkel és kezelőfelülettel bővíti ki a Nerót.

Miután bedigitalizáltuk, vagy a PC-re másoltuk a forrásállományokat, a Varázslót mellőzve kezdjük a munkát a szokásos Új összeállítás dialógussal, ahol megtalálható az SVCD ikon, illetve a hozzá tartozó beállítási lehetőségek. Itt mindenképpen válasszunk tévésabványt (PAL/NTSC), hazánkban a PAL használatos. A Bitarány kódolás szekción van némi beleszólásunk a kódolás sávszélességigényébe és ezáltal a minőségébe is. Alaphelyzetben – ha lehetséges – a szoftver megkísérli a maximum 82 perces CD-be bezsűfolni

az anyagot. Olyankor hasznos ez az opció, ha a kiszemelt anyagok együttes hossza meghaladja a szabványos 35-40 percet, ekkor a szükséges mértékű minőségromlással hosszabb mozi is egy korongra zömíthető. Válasszunk 300 Kbps-ot a lehető legjobb képminőség eléréséhez.

Korábban csak megfelelő formátummal próbálkozhattunk

A következő, Menü feliratú beállítópanelet már csak akkor kell tevékenykednünk, ha indítómenüt szeretnénk alkotni a lemezhez. Az egyes jeleneteket az összeállítás során elnevezhetjük, így szerepelnek majd a menüben is. Mód van nézőképpel – ez tetszőlegesen választható – vagy anélkül, többféle elrendezésben előállítani a menüt, tetszőleges szövegek, hátterek, betűtípusok alkalmazásával.

Tippek, trükkök

➤ Hiába választunk maximális képminőséget, ha az alapanyag szerény minőségű. Optimális eredményt akkor érhetünk el, ha forrásjeleneteink paraméterei eléri vagy meghaladják az SVCD maximumát: 480×576 képpontos dimenziók, 300 Kbps-os MPEG-2-nek megfelelő információsűrűség, 192 Kbps-os sztereó hang. Az átalakítás tehát semmiképpen sem javíthat az alapanyag minőségén, csak ronghat azon.

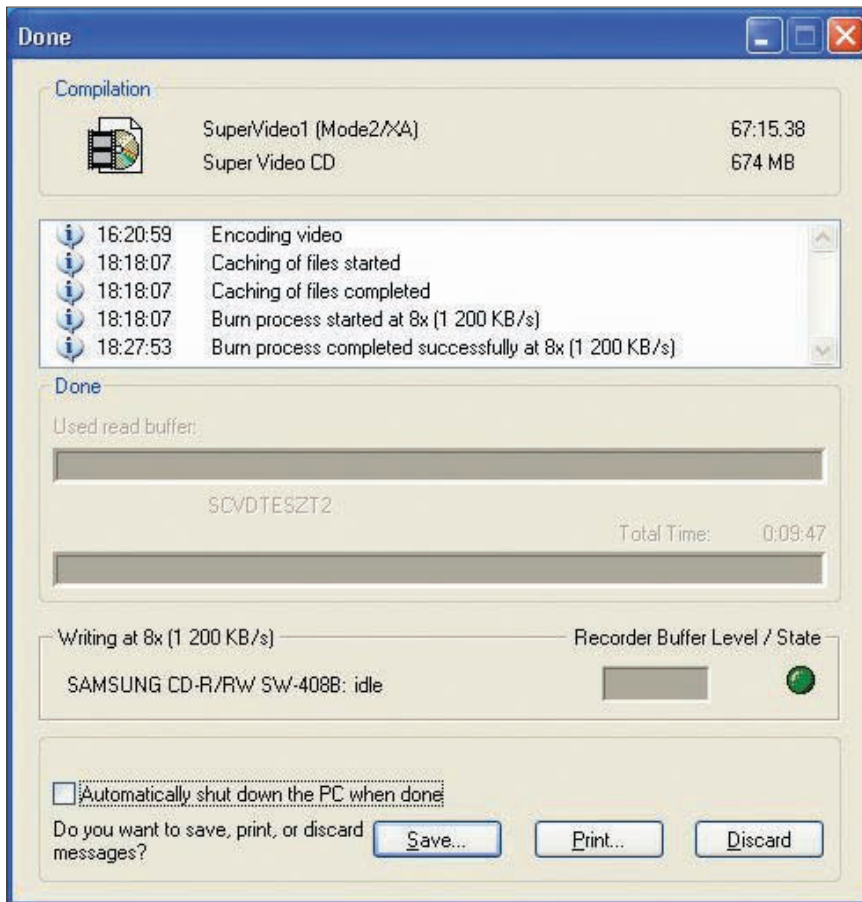
➤ Ha digitalizálóeszközünk támogatja mindkét félkép rögzítést, akkor válasszuk ezt az opciót (both fields) a forrás rögzítésekor, egyébként épp az a pluszinformáció vész el, amely a többletet jelenti a VCD-hez képest. Amennyiben nem tudunk megfelelő minőségben digitalizálni, meglehet, érdemesebb inkább VCD-t készíteni, a Neróban eleve megtalálható az ehhez szükséges konverziós modul.

➤ Az asztali DVD-lejátszók nagy része elboldogul az SVCD-kkel, de nem mindegyikük képes újraírható lemezeket lejátszani, ez sajnos eseti kérdés. A nagynevű szórakoztatóelektronikai gyártók java része jogvédelmi okokból szándékosan nem tolerálja az eltérő optikai tulajdonságú RW lemezeket, sok no-name szintű készülék viszont lejátszsa azokat.

➤ Ha lejátszónk nem tartaná autentikusnak a frissen írt lemezt, tegyünk egy próbát a Kompatibilitás nyomógomb mögött rejlő két lehetőség megváltoztatásával. Takarékosági okokból célszerű kezdetben RW lemezekre próbálkozni, ha azokat a lejátszókészülék elfogadja. ➤ PC-be helyezve az SVCD korongot, az nem indul el azonnal. Az Intézőben keressük fel a CD MPEG2 mappáját, itt jelenetenként sorszámozva megtalálunk minden mozgóképanyagot, ezek egyenként lejátszhatók például a Médialejátszóval.

➤ Az új, 4.0-s PowerDVD képes asztali készülékekhez hasonló jelleggel automatikusan lejátszani az SVCD-ket. Próbaverziója megtalálható előző számunk második lemez mellékletén.

Az OK gomb lenyomásával megjelenik a sávok szerkesztésére szolgáló ablak, ide a File Browserből vagy akár a Windows Intézőből vontathatunk MPEG-1, MPEG-2 vagy akár AVI mozgóképállományt, amely rövid elemzés után hozzáadódik az összeállításhoz. Átkódolás előtt megerősítést kér a program, amennyiben kompatibilis végeredményt akarunk, mindeképp válasszuk a Video Fájl újrakódolása gombot. Nemcsak mozgó, hanem JPG állóképpel is kiegészíthetjük a listát, ezek az első sávba kerülnek, és asztali készüléken, tévéen fotóalbumként vagy diavetítés-ként visszajátszhatók. Sajátos felépítéséből adódóan az SVCD tartalmaz bizonyos

Kétórás kódolás nem rossz időeredmény

alkönyvtárakat, amelyek nem törölhetők az összeállításból, illetve újabb mappák nem hozhatók létre rajta.

Maga a konverzió csak az írás megkezdésekor indul, s léven roppant számítás-igényes feladat, akár több órát is igénybe vehet. Nagyban számít ilyenkor, hogy milyen teljesítményű processzorunk, merev-

lemezünk van, illetve milyen kódolású anyagból dolgozunk. Leghosszabb várakozási időre a DivX kódolású AVI alapanyagoknál számíthatunk: egy teljes CD-nyi, 33 perces SVCD anyag majdnem két óra alatt állt elő a 640×480 pixeles képméretű, 910 Kbps-os mozgóképet és 192 Kbps-os sztereó hangot tartalmazó

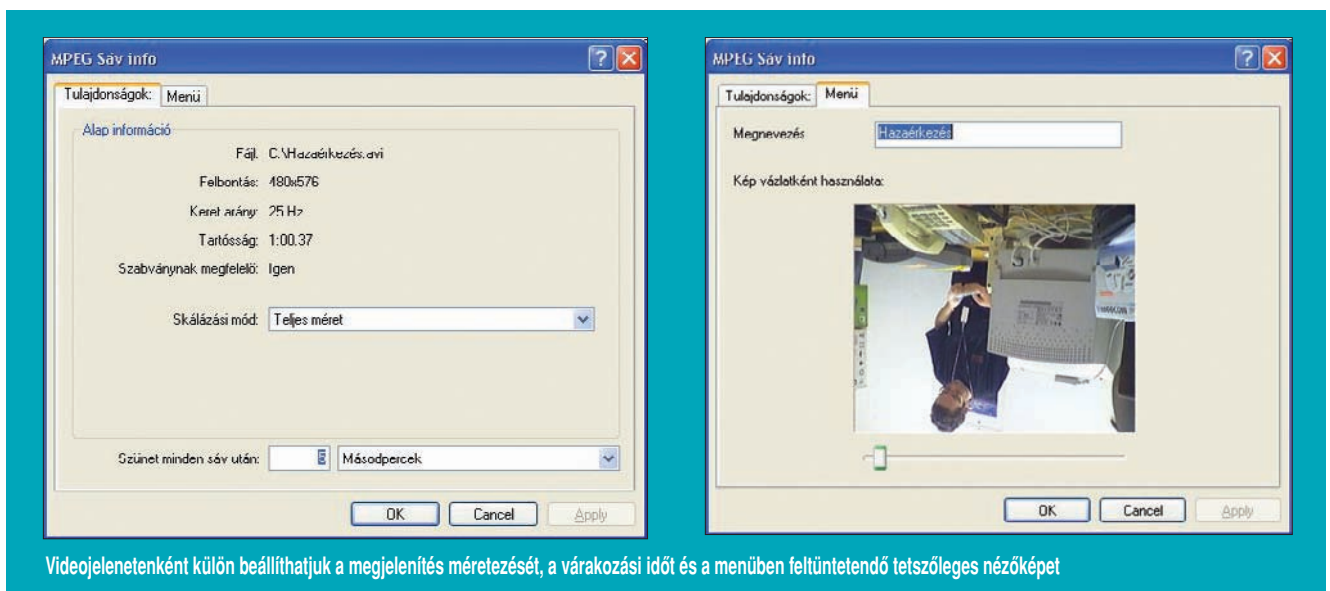
AVI állományból. Tesztgépünk ASUS A7V alaplappján 700 MHz-es Duron erőlködött a feladaton, amelynek átfutási ideje fordított arányban áll a processzor teljesítményével. A program két menetben, optimalizálva végzi a kódolást, lehetőség szerint kihasználva mind az AMD, mind az Intel processzorok extra utasításait.

MEGNÉZTÜK

A puding próbája, hogy megeszik, tehát mi is szemügyre vettük elkészült műveinket asztali, SVCD-kompatibilis DVD-lejátszóban és PC-n, CD-meghajtóban egyaránt. Tapasztalataink szerint, ha megfelelő kiindulási anyaggal (legjobb a DV, illetve DVD minőségű felvétel) és maximális bitarányal (300 KBps) dolgozunk, akkor a hatás nem marad el: a tévéadást valóban megközelítő képmínőséget kapunk. Nagyon mozgalmas jeleneteknél, főleg alacsony sáv szélesség-beállítás mellett előfordulhat némi „kockásodás”, ez azonban inkább az MPEG kódolás, semmint a szoftver korlátai miatt tapasztalható.

Kis hazánkban a Storage Systems Kft. forgalmazza a terméket, amelynek pontos ára egyelőre nem ismeretes, de vélhetően valamivel felette lesz az internetes árnak, amely csomagolással együtt (a honi vám- és áfaköltségeket nem számítva) mintegy 20 dollárt tesz ki. Különösen azoknak ajánljuk a szoftver beszerzését, akik szeretnék tartósabb formába önteni régi VHS analóg videofelvételeiket, és rendelkeznek asztali DVD- vagy SVCD-lejátszóval; ők aránylag kis befektetéssel juthatnak hasznos, minimális szakértelmet igénylő, integrált kódolószoftverhez.

Egri Imre

Videojelenetenként külön beállíthatjuk a megjelenítés méretezését, a várakozási időt és a menüben feltüntetendő tetszőleges nézőképet

HomeSite 5.0

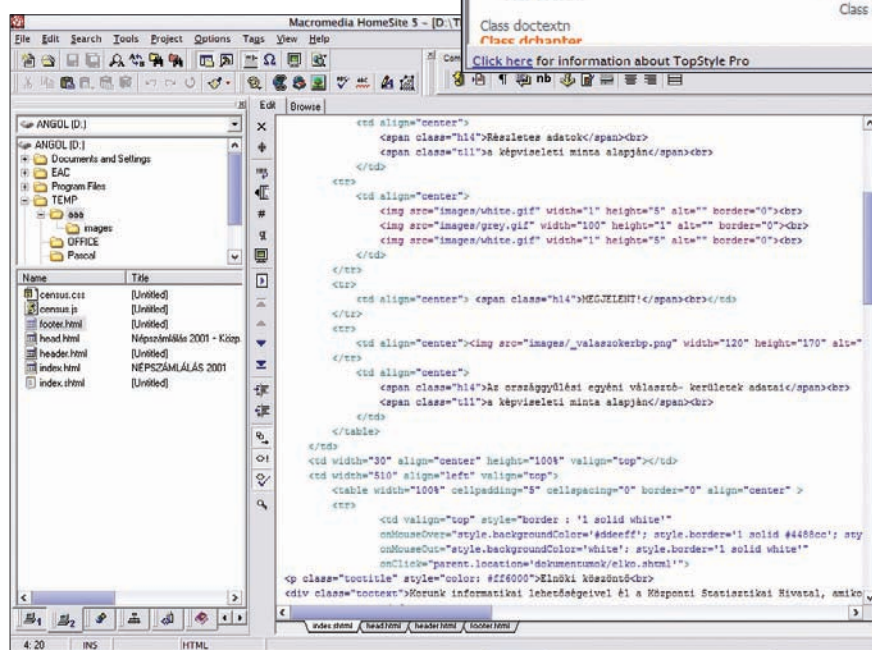
Macromedia-színekben

Internetoldalak szerkesztésére vállalkozó program sok van, ám ezeket nagyjából két csoportba lehet sorolni: vannak a látványközpontúak, és vannak a kódközpontúak. A kettő közötti fő különbség, hogy míg az előbbi által készített kódot bottal sem érdemes piszkálni, az utóbbival ugyanúgy létrehozhatók nagyon szép, látványos oldalak. A HomeSite is ebbe a kategóriába tartozik, az egyik legjobb kódközpontú szerkesztőprogram.

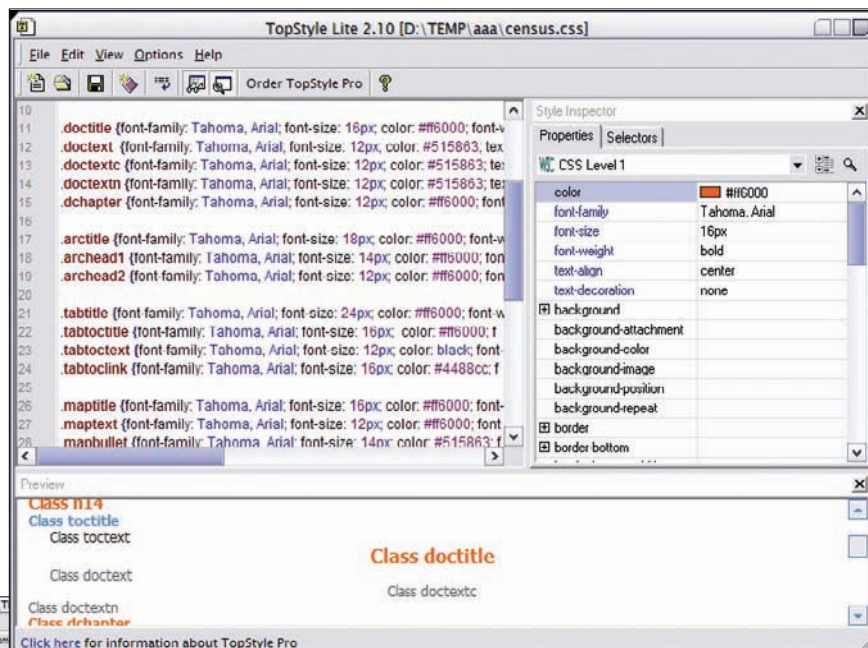
Ha valaki egy szép reggel arra ébredne, hogy mostantól fogva az internetes fejlesztésnek szenteli életét, rosszul teszi, ha nem a Macromediánál kezd beszerzőkörútját. A cég termékpalalettája több mint lenyűgöző ezen a téren: övök a Dreamweaver, a sokak által a legjobbnak tartott weboldalszerkesztő, valamint az örült tempóban terjedő, rendkívül népszerű Flash és Shockwave technológia. Mindezt grafikai oldalról a Fireworks támogatja a háttérből. Az Allaire cég tavalyi bekebelezésével pedig ölkbe pottyant a ColdFusion fejlesztőkörnyezet, valamint

a HomeSite. Nem mintha a HomeSite eddig idegen lett volna a Macromediától, hiszen a program hosszú ideje elválaszthatatlan a Dreamweavertől: beépített támogatással rendelkezik, cserébe fontos kiegészítőként bekerült a nagy testvér dobozába. A kódközpontúságon azt kell érteni, hogy a felhasználóra hárul a weboldal forrás-

kódjának összeállítása, amely lényegében valóban hasonlít a programozásra (bár a HTML maga nem program-, hanem jelölőnyelv). Ami kiemeli a többi hasonló termék közül, az a hatalmas tudásanyag, amit felhalmozott benne, és amiből a praktikus kezelhető felület mindig éppen azt teszi a kezünk alá, amire éppen szükségünk van. A kényelmes szövegszerkesztő rendelkezik a programozást támogató funkciókkal (például kódszínezés), kiterjedt nyelvi támogatása pedig messze túl mutat a HTML-en. Immár kibővült az XHTML 1.0-val is, amely talán a legfontosabb újdonsága az 5-ös változatnak. Beépített ellenőrző és formázó segédeszközökkel áll a tiszta, áttekinthető és főleg hibátlan kód-készítés szolgálatában. A fejlesztést projektekbe szervezhetjük, ahol tulajdonkép-

A fejlesztőkörnyezet kialakítását több más szerkesztőprogramban is lemásolták

A HomeSite fontos külső része a TopStyle Lite stíluslapszerkesztő

pen az első billentyű leütésétől az egyes oldalak feltöltéséig – a grafikai elemek elkészítését kivéve – minden művelet elvégezhető anélkül, hogy ki kéne lépniük

Egy kis történelem

A HomeSite első verzióját Nick Bradbury készítette; kezdetben ingyenes, majd shareware változatban volt elérhető. A sikeres terméket 1996-ban vette meg az Allaire cég, és alkalmazta a szerzőt, aki 1999-ig fejlesztési igazgatóként felügyelte a program egyes verzióit. Jelenleg új cégével azon a TopStyle stíluslapszerkesztőn dolgozik, amelynek könnyített verziója régóta a HomeSite fontos része.

a HomeSite-ből! Ami pedig a grafikát illeti, a Macromedia szorosabbra fonta az együttműködést a Fireworksszel, így a fejlesztés ezen lépései is már a szerkesztő állománykezelőjéből kezdeményezhetők. Aprópó, állománykezelő! Megszűnt a 4.x verzió idegesítően lassú mappakezelése, és beépítettek egy második fájlkezelő panelt, hogy egyszerűsítsék a szükséges állományműveleteket akár titkosított kapcsolatban számítógépünk és a webkiszolgáló között!

Több fontos kényelmi szolgáltatással is bővült a HomeSite kínálata. Az időzíthető AutoBackup akkor is gondoskodik mun-

kánk biztonságáról, amikor mi elfelejtünk menteni, valamint a katasztrófák bekövetkezése után mindent megtesz, hogy poraiból feltámassza az elveszettnek hitt forráskódot. Az említett tudásbázist úgy alakították át, hogy ha elakadnánk, a segítség máris a gondot okozó utasításhoz („tag”-hez) kapcsolódóan érkezzék, megspórolva a keresgélést. Hasznos újdonság, hogy azokat a külső állományokat, amelyekre aktuális oldalunk hivatkozik, a hivatkozás alapján egy gombnyomással behívhatjuk a szerkesztőbe; ehhez nem szükséges adott esetben megmászni a teljes mappastruktúrát.

A HomeSite 5 egyértelműen jobb és stabilabb lett, s mint ilyen immár teljes jogú tagja a Macromedia fejlesztőeszköz-családjának. Azoknak ajánljuk, akik nemcsak élvezni, érteni is szeretnék weboldalaik működését!

Spányik Balázs

NÉVJEGY

Termék: Macromedia HomeSite 5.0

Forgalmazó: Trans-Europe Kft.

Ár: 60 000 Ft

Web: <http://www.trans-europe.hu>

<http://www.macromedia.com/software/homesite>

FülElek — beszédfelismerő program szövegszerkesztőhöz

Parancsoljon!

Hazánk egyetlen, magyar nyelvű beszédfelismerő programok gyártásával foglalkozó cége, a Sigmoid Kft. piacra dobta a FülElek 1.0-t. A szövegszerkesztési folyamatokat egyszerűsíti le ez a szoftver azáltal, hogy megéri és végrehajtja a felhasználó szóbeli utasításait – gyakorlatilag néhány gyakran kiadott szövegszerkesztési parancsot.

Akik most legyintenek, mondván, hogy angol nyelvterületeken a beszédfelismerő szoftverekkel már megoldott az összetett mondatok felismerése akár bonyolultabb szövegkörnyezetben is, azokat önmérsékletre inténém. Egyrészt, mert az angol világnyelv, így a fejlesztőmunkának van létjogosultsága, hiszen egy program vevőköre hatalmas lehet, a kis piacú, hazai fejlesztésekkel szemben, amelyek útjába nyelvünk bonyolultsága is gördít néhány akadályt. Ilyen például, hogy míg az angol nyelv előjárószavakat használ, addig a magyar ragasztónyelv. Ez pedig komoly kihívás elé állítja a hazai fejlesztőket, akiknek a beszédfelismerő programok előállításakor lényegesen könnyebb dolguk lenne egy előjárószavakat alkalmazó nyelvvel. Nyelvünk azonban nemcsak összetett, hanem szókinccse is rendkívül gazdag, ami szintén hátráltatja a hazai beszédfelismerő szoftverek fejlődését. Van azonban Magyarországon egy fejlesztőcsapat, amelyik nem retten meg az akadályoktól. Először csupán beszédfelismerésen alapuló játékokat írtak, nemrégiben

viszont előrukkoltak a FülElek 1.0-val, mely program használata nagymértékben leegyszerűsíti a szövegszerkesztéssel járó formázó-, szerkesztési és állománykezelési műveleteket azáltal, hogy az alapvető parancsok elhangzása után a szoftver teljesíti a felhasználó utasításait. Ha kell, ment, oldaltörést végez, kivág, másol, új dokumentumot nyit, visszavon, bezár, kilép vagy éppen hasábot tör.

TELEPÍTÉS ÉS OPTIMALIZÁLÁS

A program egyszerű telepítése után FülElek, a nagy füllű egérforma lény ikon formájában költözik be munkaasztalunkra. Minden egyes indításakor Elek bemutatkozik egy mesebeli figura hangján: „Az én nevem FülElek, a szavadra figyelek.” Az optimális működés érdekében két fontos paramétert kell beállítanunk: a fülhallgatóba integrált mikrofon erősségét és a program zajérzékenységi szintjét. Ha ez megvan, a lehetséges negyvenszavas tartományon belül kedvünk szerint osztogathatjuk a parancsokat a szövegszerkesztőnek.

90 SZÁZALÉKNYI ENGEDELMESSÉG

A program a leírásban azt állítja: megfelelő beállítások esetén a beszédfelismerés biztonsága 95 százalékos. A mi tesztünk során azonban a program a 40 parancsból 35-öt elsőre, 5-öt viszont csak második, esetleg harmadik nekifutásra tudott értelmezni, ami 90 százalékos biztonságot jelent.

A kritikus kifejezések mindig két szóból álltak. Ilyenek voltak a „jobbra zárás”, „középre zárás”, „balra zárás”, „nyomtatási kép” és kakukktójásként az „aláhúzott” szavak. Ha nem ért meg egy szót, Elek a „hmm?” szócskát ismételteti. Ez hangzik fel akkor is, amikor munkavégzés során mormogunk valamit a bajsunk alatt. Mivel Elek nincs többre predesztinálva, mint a 40 szavas szókinccse ismerete, ilyenkor folyamatosan hümmög. Érdeemes tehát lehalkítani a hangszórót, ha nem akarunk megörülni ettől.

TISZTA BESZÉD, HELYES ARTIKULÁCIÓ

A program használata során a felhasználónak tisztán artikulálva kell kimondania a kívánt utasítást ahhoz, hogy próbálkozása sikerrel járjon. Mindez megéri a fáradságot, ugyanis odafigyelve a helyes beszédre olyan parancsokat hajthatunk végre a géppel, amelyeket egyébként csak bonyolult módon tudnánk előhívni az egérrel. A program pozitívuma, hogy előzőleg nem kell beállítanunk saját hangunkra, mert a beszédfelismerés személytől függetlenül történik. A szoftver Windows 95/98/Me/NT/2000 operációs rendszerek alatt fut, és Microsoft Word 6.0/95/97/2000 szövegszerkesztőkhöz használható. Hardverigénye nem jelentős, egy 166 MHz-es Pentium gép már elegendő futtatásához. Noha magának a FülElek 1.0-nak a mérete csupán 2,3 megabájt, ez ne tévesszen meg senkit, hiszen jól tudjuk, nem csak a méret számít – sokkal inkább az, amit kihozunk belőle.

Kitzinger Szonja

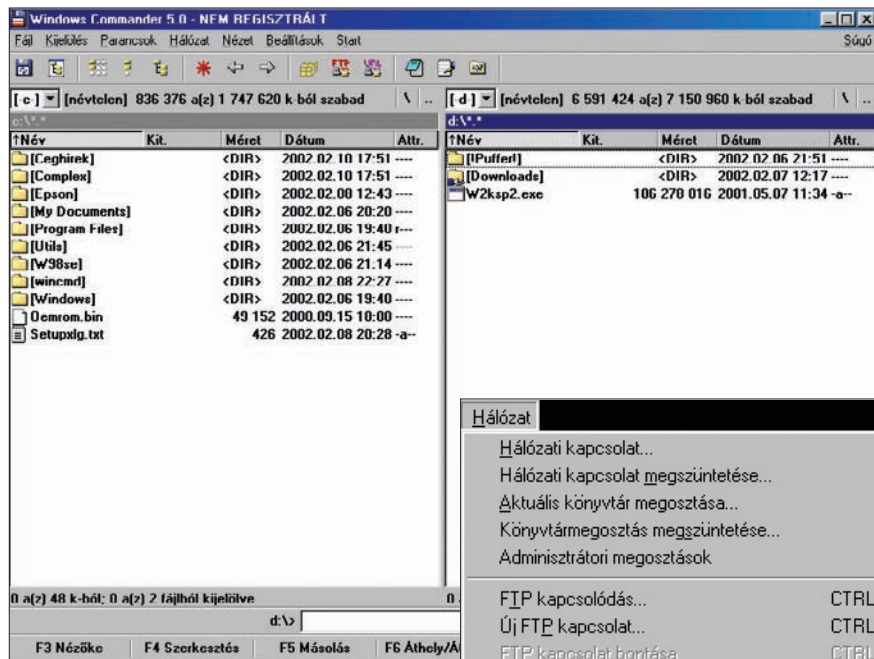

Windows Commander 5.0

A parancsnok

A Windows Commander újabb változatának érkezésekor roppant kíváncsian vártam, hogy a számomra már eddig is majdnem teljesen kielégítő, jó féléves 4.54-es verzióhoz képest milyen „korszakalkotó” újdonságok kaptak helyet. Őszintén bevallom, erőteljesen szkeptikus voltam ezen a téren, nem sok mindenre számítottam, ehhez képest kellemesen csalódtam. Az újdonságok, változások nem feltűnőek, és nem szűrik ki az ember szemét, de némi keresgélés után igen hasznos képességekre bukkanhatunk. Az alábbiakban főként ezeket mutatjuk be.

Úgy gondolom, teljes körű ismertetésébe nem érdemes belebonyolódni, hiszen egy olyan jól ismert, nagynevű shareware programról van szó, amelynek alapszintű ismerete szinte hozzátartozik az általános számítógépes műveltséghez. Igazságtalan vagyok persze, hiszen akadhatnak olyanok, akik éppen most hallanak először erről a remekül használható, sokoldalú programról. Így hát röviden: a Windows Commander nagyon jól használható, kétablakos állománykezelő szoftver Windows operációs rendszerhez, amely rendelkezik az ősi, még DOS alatt működő Norton Commander hasznos tulajdonságaival, de messze túl is lép azon, verzióról verzióra mind jobban kiaknázva az operációs rendszerek lehetőségeit. A kényelmes, testreszabható felület tökéletesen elboldogul a hosszú állománynevekkel, és nemcsak a DOS-os ósból megszokott ablakos állománykezelési metódust ismeri, hanem a vidd és dobd módszert is, sőt külső programokkal is együtt tud így működni. Beépített nézőkét biztosít többtucatnyi ismert állománytípushoz, közvetlen kábelkapcsolatot tud létesíteni különböző operációs rendszert futtató PC-k között, továbbá integrált FTP ügyfélprogrammal is ellátta. Könnyedén másolhatunk, mozgathatunk állományokat, hozhatunk létre és szinkronizálhatunk

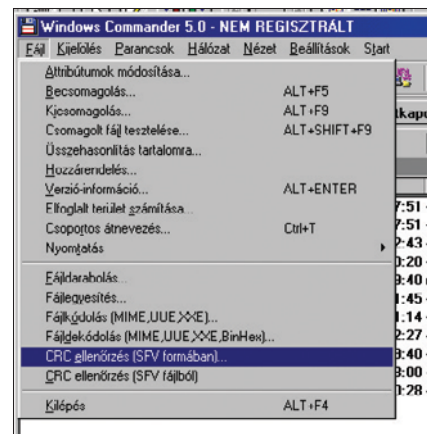

A program felülete változatlan

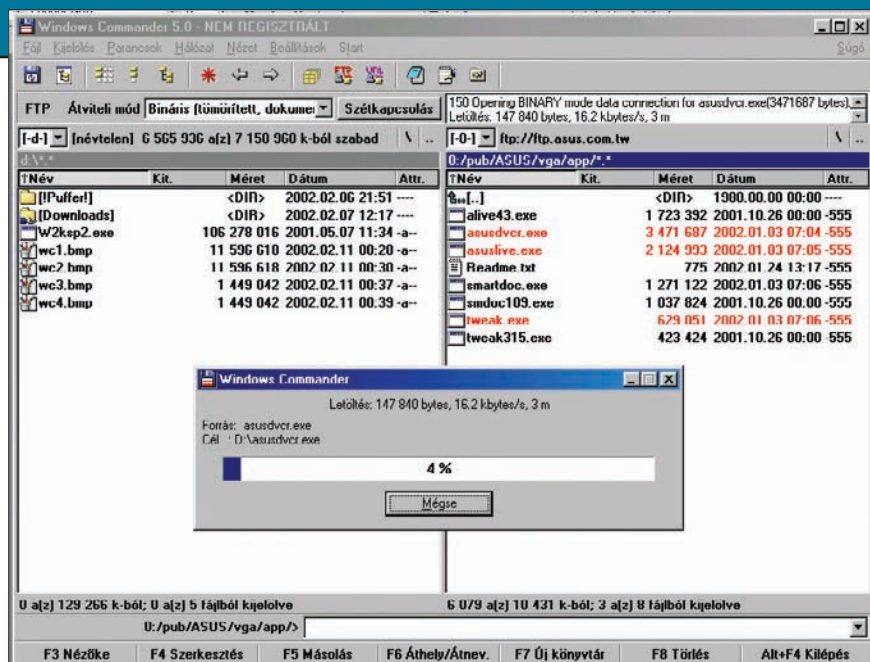
könyvtárakat. Fontos és nagyon hasznos képessége, hogy tetszés szerint darabolhatunk fel vele természetes méretű állományokat kisebb egységekre, aztán persze össze is fűzhetjük azokat. Ez a funkció nagyon hasznos lehet, ha még hajlékonylemezekkel szeretnénk nagyobb állományokat mozgatni. Mindenképpen érdemes említést tenni a tömörített állományok kezelésének lehetőségéről. ZIP állományt könnyedén készíthetünk, és még egyszerűbben – mintha közönséges könyvtár lenne a struktúrában – bele is kukkanthatunk. Természetesen egyéb tömörítési módokat is használhatunk, hiszen tetszés szerint adhatunk meg külső archiválóprogramokat. Ennyit dióhéjban a szoftver fő jellemzőiről. Vegyük most sorba azokat a változásokat, amelyek nyilvánvalóak, és könnyedebben felfedezhetők. Ami legelőször látható, hogy új menücsoport jelent meg a program menüsorában. Az eddigi Parancsok menüből kiváltak az annak jelentős részét képező, a hálózattal kapcsolatos lehetőségek, és megjelent az önálló Hálózat menü. Ez tartalmában is szolgál újdonságokkal. Innen érhetők el az operációs rendszerből integrált hálózati funkciók: kezdeményezhetünk hálózati kapcsolatot egy géppel, amennyiben ismerjük a nevét, megszüntethetjük a létező kapcsolatokat, megoszthatjuk a hálózaton aktuális könyv-

Hálózat – az új menüpont

tárunkat, és persze meg is szüntethetjük a megosztást. Az almenü második felében a nagyon fontos FTP kapcsolat létesítéséhez fűződő lehetőségek találhatók. Ez kifejezetten kellemes képessége a Windows Commandernek, hiszen sokak számára megspórolhatja egy külső FTP ügyfél használatát. Különösen igaz ez most, hogy néhány aprósággal még barátságosabbá tették ezt a képességet. Ilyen „apróság”, hogy az FTP és HTTP letöltéseket futtathatjuk a háttérben is, úgy, hogy

A Fájllétrehozás és az új SFV lehetőség

FTP letöltés

közben le-, illetve feltöltési sebességhatárokat állítunk be. Megszakadása esetén automatikus folytatási lehetőséget definiálhatunk. Az új verzió képes kapcsolatfenttartó üzeneteket (például NOOP) küldeni a szervernek, beállítható időközökben (maximum 1 óra forgalomszünet áthidalására). Ezzel igen fontos hiányosságot pótolnak. A háttérbe rendelt műveletek (FTP, HTTP, másolás, be- és kicsomagolás) egy „Szünet” gomb segítségével függeszthetők, illetve később kívánság szerint folytathatók. Az összeállított letöltési lista alapján való töltögetés mikéntje is bővült új funkciókkal: lehetővé vált az állományok másolása és áthelyezése is, a program érzékeli, ha megváltozott a listaállomány, az új tételeket pedig hozzáadja az aktuális letöltési sorhoz. Az FTP mód új lehetőségeinek számbavételekor a legvégére hagytam a legjelentősebbet. Lapunk egy másik cikke behatóan foglalkozik az FXP protokollal és felhasználásával. Nos, *Christian Ghisler*, a Windows Commander egyszemélyes fejlesztőcsapata is haladt a korral, és bölcs döntéssel beépítette a föltöttebb hasznos FXP lehetőséget. Mindezek mellé SOCKS4 + SOCKS5 proxytámogatást kapunk (aktív + passzív modell), SOCKS5 titkosítás nélkül.

A fentebb említett módon megrövidített Parancsok menüben nem csak a hálózati pontok eltűnése az egyetlen változás. Új opció a Minden fájl egy nézetben, amelynek segítségével egyetlen hosszú listán láthatjuk az aktuális meghajtó összes állományát. Ha ezen kijelölünk egy állományt, akkor az ablak alatt láthatjuk a teljes elérési útvonalát. Gyakorlati hasznát nem igazán értem, de biztos különösen jó valamire. A Fájl menü jó néhány lehetőségénél találhatunk kisebb újdonságokat.

Remekül használható, fontos képessége a programnak az Összehasonlítás tartalom szerint, amely kiegészült néhány érdekességgel. Most már egyszerre mindkét állományban kereshetünk, a találatok aláhúzva jelennek meg. Eleddig a két összehasonlított dokumentum egymás mellett volt látható, most már egyetlen

A Windows Commander magyar weboldala

gombnyomással egymás alá is varázsolható a két forrás, ami nagyon hosszú sorok esetében lehet kifejezetten hasznos. A Fájlдарolás-Fájlegyesítés lehetősége is bővült hasznos újdonsággal. Internet-szerte elterjedt az SFV formátumú CRC ellenőrző összegek használata. Ezek az ellenőrző összegek ahhoz szükségesek, hogy helyreállításkor, összefűzéskor a program biztonsággal meg tudja állapítani, hogy tökéletes lett-e az eredmény,

megfelelő-e a keletkezett méret. Nos, az 5.0-s verziójú Commanderrel már ilyen SFV formátumú ellenőrző állomány is készíthető, s nem csupán az eddig megszokott CRC. Ebből a menüből kezdeményezhetünk tömörítéseket is. A tömörítési funkció fejlődése leginkább a szélesedő körű kicsomagolási lehetőségen látszik meg. Mind több népszerű és elterjedt formátummal boldogul el külső kódoló nélkül (ZIP, ARJ, LZH, RAR, UC2, TAR, GZ, CAB, ACE), de szigorúan csak a kicsomagolás tekintetében. Tömöríteni leginkább most is ZIP formátumban tudunk. A tömörítés fontos újdonsága, hogy most már külön tömörített állományokat tudunk készíteni minden egyes kijelölt állományból vagy könyvtárból. Röviden körülbelül ennyi a fontosabb újdonságok listája, léteznek persze még más apróságok is, de talán ezek a leglényegesebbek. Mindenképpen meg kell említeni, hogy sokat javult a magyartítás minősége, a javított magyar Súly pedig elérhető a program magyar nyelvű oldalán, a <http://wincmd.emg.hu/> címen, ahol sok más információ mellett a forintban történő regisztrálás részletei is megtalálhatók.

Jakab Szabolcs

Érdekes internetoldalak

Netkukkoló

Ha böngészés közben **szép felépítésű, tartalmas oldalakra bukkannak,**
netán saját weboldalukat bemutatásra érdemesnek tartják, **írják meg nekünk.**
Leveleiket a pcworld@idg.hu e-mail címen várjuk.

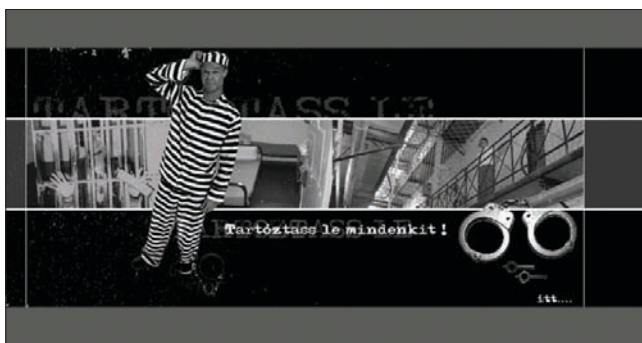
www.nagybalint.hu/newtc/01.htm

A barbár terrortámadás óta végeláthatatlan törmelékhalom magasodik a WTC helyén. Az N&n galéria azonban hiszi, hogy a világ képes felállni a támadás után, s a WTC újból felépülhet. A galéria munkatársai ezért azt javasolják, hogy mindenki, aki kedvet érez hozzá, a művészet eszközeivel állítson emléket, készítsen javaslatot, hogy mi legyen a romok helyén. A pályázó feladata, hogy mondja el képből vagy írásban, szóban vagy zenében, animált képen vagy montázsban, színesben vagy fekete-fehérben, két vagy három dimenzióban, hogy mit gondol a „NEWTC”-ről. Ihlet az oldalról meríthető, ahol a beérkezett pályaművek folyamatosan megtekinthetők.

www.jesus.ch

Saját honlapot kapott Jézus Krisztus karácsonyi, egyben születésnapjára ajándékul egy vallási témájú svájci portáltól. Az oldal Jézus feltámadásának közeledtével ismét komoly érdeklődésre tarthat számot. Közérthető nyelven szól a hívőkhöz és hitetlenekhez egyaránt, alapismereteket közöl a kereszténységről, illetve Jézusról. Míg az oldal behatóbban is megismerteti a látogatót a Bibliával, annak történelmi hátterével, továbbá a húsvéti hagyományokkal, humorban sem szenved hiányt, hisz Jézus életrajza és három vele készített fiktív interjú színesíti az oldalt.

www.levantartoztatva.hu

Hogy mulat a technokrata magyar? Felmegy a fenti oldalra, majd barátjának, ellenlábásának adatait megadva, koholt vádak alapján gyanúba keveri az illetőt, azaz, hogy az oldal segítségével egy valódinak tűnő újságcikket kreál, amelyben az áll, hogy az illető valami csúnya, a Btk-ba ütköző cselekedetet művelt. A linket elég néhány hiszékeny ismerősnek elküldeni, s máris kész a baj. Bár az oldal ki-zárólag szórakoztató céllal jött létre, nem árt vigyázni, nem mindenki vevő a bárgyú humorra.

www.euro.hu

Az elmúlt néhány hónapban az új pénznem, az euró bevezetése tartotta izgalomban az Európai Unió tagországainak lakosságát. Mivel itthon is igen fontos hatásai vannak az egységes pénz bevezetésének, ajánlatos minél behatóbban megismerkedni a fizetőeszközzel, különösen annak, aki a közeljövőben valamely nyugati országba tervez látogatást. Az euro.hu oldalán az érdeklődők választ kaphatnak minden, a pénznemmel kapcsolatos kérdésükre. Megnézhetik az egyes bankok, illetve valuták esetén az átváltási arányt, és megismerkedhetnek a bankjegyek kinézetével is.

www.lba.hu/forint

Míg nem válnak az Európai Unió tagországává, Magyarország lakossága az országhatárokon belül forinttal fizet. Akit érdekel, hogyan alakult a forint 1946-tól napjainkig, az ezen az oldalon a „lyukas” kétfélelőrestől a 200 forintosig nyomon követheti pénzünk fejlődését. Bár az oldal készítője elismeri, hogy a gyűjtemény egyes darabjai kissé megviselt állapotúak, ez azért van, mert nagyon nehéz ép darabot beszerezni bizonyos érmékből, papírpénzekből. Nézegetésre viszont mindenképp alkalmasak a kiállítási példányok.

www.husevonoveny.hu

A világ különböző lápos tájain különleges alkalmazkodóképességüknek köszönhetően kifejlődött néhány csodálatos növény, amely a talajból nyert táplálékát sajátos módon egészíti ki. Köztudott, hogy valamennyi növényi élet elengedhetetlen feltétele a nitrogén. A húsevő növények olyan helyeken tenyésznek, ahol a nitrogénhiány arra kényszeríti őket, hogy különböző technikákkal elfogják a rovarokat, és kinyerjék belőlük a szükséges tápanyagokat. Ilyen és ehhez hasonló információkat talál a húsevő növényeket népszerűsítő oldalon az, aki beszerezne otthonába egy húsevő zöldséget.

www.humorosnyelv.hu

A *humorosnyelv.hu* oldal játékos nyelvyakorlási lehetőséget kínál az angol, francia és német nyelvekkel birkózóknak. Az oldal tanárai egy felépített rendszer szerint előrehaladva – ám döntően szórakoztató feladványokon keresztül – emelik a tudásszintet, javítják különféle készségeket (szókincs, nyelvtan, olvasás, hallás utáni megértés) a látogatók felkészültségét. A honlap hetente frissülő feladatso-
rokból áll össze. A nyelvyakorlók összeállíthatják saját szöszedetüket, illetve rögzíthetik heti eredményeiket.

www.worldcup2002.hu

Ugyan még messze a focivébé, de aki nehezen bírja addig, annak érdemes felkeresnie a *www.worldcup2002.hu* címet. Az itt található honlap ugyanis az idén május 31-étől június 30-áig tartó, koreai-japán közös rendezésű labdarúgó-világbajnokságról tudósít. Információkat tartalmaz a csapatokról, a csoportokról, a játékosokról, a helyszínekről és a vébék történetéről. A naponta frissülő hírek mellett valamennyi zóna selejtezőjének eredménye és a csoportok végeredménye is nyomon követhető, míg a számláló a nyitőünnepségig hátra lévő napokat segít fejben tartani.

http://larkinor.index.hu/

Az Index a *Harry Potter* és a *Gyűrűk ura* sikerén felbuzdulva Larkinor néven HTML alapú szerep-, illetve kalandjátékot indított útjára. A Larkinor fiktív világban – egy kis szigeten – játszódik. A játék célja egy, a játékos által kreált figurával felfedezni a világot, harcolni az agresszív lényekkel, kereskedni a többi játékosal, teljesíteni a sziget királya által adott küldetéseket, és mindeközben nagyon jól szórakozni.

www.protectv.com

Diane LaPierre a Las Vegas-i Consumer Electronics Show-n mutatta be találmányát, a ProtectV-t, amely bármilyen tévéhez kötvé vállalja a csúnya és trágár szavak kiszűrését adott filmből. A szerkezet 400 olyan kifejezést cenzúráz, tömpít el a felismerhetetlenségig, mint a „barom”, a „köcsög” vagy a „pofa be”. A gyerekek békés szellemi fejlődését is szolgáló 70 dolláros szerkezet a *Shrekben* például 24 illetlen szót vélt felfedezni.

www.relax.hu

Többé már nem kell görcsösen markolászni az egeret, hogy az ember megtalálja a legfontosabb kulturális információkat az interneten. A *Relax! Magazin*ban hírek, interjúk olvashatók a film, színház, zene, irodalom témakörökben. A Magyarországon egyedülálló filmes adatbázisban nemcsak filmkritikákat vagy sztárokról szóló pletykákat találni, hanem több mint 1700 mozifilm előzetese is letölthető. Ám a mozi még korántsem minden! A legújabb színházi premierek, könyvek, kiállítások, a zenei élet eseményei, a szórakozóhelyek műsorkínálata mind-mind megtalálható az oldalon.

www.clickradio.fm

A ClickRadio másfél éve kezdte meg működését. Az ötlet még az új rádiók megjelenése előtt merült fel: olyan rádiót működtetni, amelyen a zenék eltérnek a hagyományos kereskedelmi rádiók repertoárjától, a beszélgetéseket pedig nem mikrofonhoz szokott „romlott” hangok vezetik. Egy klikkelést mindenképp megér az adó, amely a Windows Media Encoder segítségével kizárólag az interneten sugároz. A honlapra érkező látogató előtt azonnal megnyílik egy virtuális rádiókészülék, voltaképpen egy, a Microsoft Windows Media Player ActiveX vezérlővel készített DHTML oldal. Innen élőkapocs mutat a Microsoft Media Player honlapjára, ahonnan mindig letölthető a legfrissebb verzió.

www.humanclock.com

A számítógép előtt ülve a képernyő jobb alsó sarkában elhelyezett órán is figyelhetjük az idő múlását, de ha van ennél szórakoztatóbb módja is ennek, miért ne választanánk inkább azt. Ehhez elég felkeresni a *humanclock.com*-ot. Az oldal munkatársai ugyanis szinte minden perchez készítettek egy-egy fényképet, ahol a világ lakói mutatják az éppen aktuális pontos időt. Mivel az ötlet és a kivitelezés is eredeti, érdemes végignézegetni a képeket.

www.kemet.hu

A honlap Egyiptom szerelmeseinek készült szórakoztató-ismeretterjesztő oldal. Készítői egyéni véleményüknek is hangot adva igyekeznek népszerűsíteni az ókor egyik legcsodálatosabb kultúráját. Törekvésük, hogy a tévhitekkel, sarlatárságokkal szemben tudományos szempontból is hiteles, megbízható információt adjanak. A honlap gondosan összeállított királylistát, teljes piramiskatalógust, rendszeres könyv- és filmajánlót, képgyűjteményt, illetve az oldalakon előforduló kifejezésekhez kislexikont kínál.

www.sielok.hu

Bár hazánk nem bővelkedik sítelereken, itthon mégis rengetegen hódolnak a sielésnek. Mivel ez a sport nem tartozik a legolcsóbbak közé, a pénztárcát kímélendő érdemes minél alaposabban utánanézni a különböző lehetőségeknek, összehasonlítani az ár/minőség arányokat, meghallgatni mások beszámolóit, illetve az utazási irodák ajánlatait. Ebben nyújt segítséget a nemrégiben megújult Sielők Weblapja, amely a téli szezon alatt a folyamatosan frissülő tartalom mellett különböző fórumokkal várja az érdeklődőket, ahol nemcsak a tapasztalat, hanem a felszerelés cseréjére is lehetőség adódik.

Kártyatrükk

Biztonságosabban a neten

Jó ideig úgy gondoltam, hogy az interneten történő hitelkártyás vásárlást csupán a pornóoldalak megrögzött látogatóinak találták ki. Aztán sikerült megfertőződnöm a DVD-k által, a kezdetben szűkös hazai kínálat okán egyenes út vezetett az Amazon.com-ra. Mostanság pedig az online játszható játékok veszélyeztetik bankszámlámat. Minthogy szerettem volna elkerülni a kifosztásom, nem voltam rest, és valamilyen alternatív megoldás után kutattam. Feltételezve, hogy nem csupán én vagyok zöldfülű a téren, úgy gondoltam, tanulságos lehet, ha megosztom a tapasztalataim önökkel, ugyanis van – majdnem – bombabiztos megoldás!

Az interneten történő bankkártyás fizetéssel az az alapvető probléma, hogy illetéktelenek megkaparinthatják kártyaszámunkat, s csúnyán megkopaszthatnak bennünket úgy, hogy észre sem vesszük – csak akkor, amikor már késő. Ráadásul esetleg nemcsak hogy egy árva „buznyák” nem marad a számlánkon, hanem jókora tartozással szembesülhetünk. „Hajózni pedig kell” – mint tudjuk, és éppen így, a neten keresztül vásárolni is. Ez a legegyszerűbb módja egy-egy egzotikusabb könyv, hanglemez vagy DVD beszerzésének. Arról nem is beszélve, hogy végérvényesen beköszöntött a kizárólag interneten keresztül játszható játékok kora. A webboltok és a játékok szolgáltatói viszont sok esetben nem hagynak más lehetőséget a piszkos anyagiak rendezésére, mint a hitelkártya számának megadása. „Tiszta, száraz, kellemes érzés”, nem kell bankba, postára rohángálni. Viszont, mint azt fentebb említettem volt, nem éppen veszélytelen megoldás. Lemonthatunk a kiszemelt földi jóról vagy időtöltésről, de ez ugye még csak félmegoldásnak sem nevezhető. Kereshetünk olyan szolgáltatót, amely megbízhatónak sejthető, de... Jobb félni, mint megijedni, hiszen nem is olyan régen volt hangos a net attól a botránytól, amikor az egyik legnagyobb angliai internetes áruházat fenyegette meg egy netkalóz – szándékosan nem írok sem hackert, sem crackert. Az illető jelentős összeget követelt azért, hogy ne hozza nyilvánosságra azt a több ezer kártyaszámot és egyéb adatot, amelyet a szóban forgó webáruhádat adatbázisából emelt el.

A szolgáltató nem fizetett, a számok nyilvánosságra kerültek, a bál állt, a vásárlók bizalma odalett, a fickót elkapták. Ronda történet, amely számunkra csupán annyi tanulsággal szolgál, hogy a százszázalékosan megbízható szolgáltató pont olyan gyakori, mint az unikornis vagy a jókor jött durrdefekt.

CSAK AZT NEM LEHET ELLOPNI, AMI NINC

A majdnem bombabiztos megoldást maguk a bankok szolgáltatják. A képlet egyszerű: ha a rendszer nem biztonságos, akkor a rendszeren kell változtatni! A számlatulajdonosnak a rendelkezésére bocsátanak egy olyan kártyaszámot, amely az online boltok rendszerei számára tökéletesen hétköznapi számnak látszik, csak éppen nem biztosít hozzáférést a számlán található összeghez. Nem lehet vele a sarki boltban fizetni, sem készpénzt felvenni, vagy a hotelben

biztosítékként használni – már csak azért sem, mert az esetek többségében a kártyát fizikailag nem is állítják elő. Csupán virtuálisan létezik, és kizárólag azt a célt szolgálja, hogy tulajdonosa az interneten az előre meghatározott havi keret erejéig vásároljon. Általánosságban elmondható, hogy az ilyen virtuális kártya éves díja egészen minimális, és mindenképpen egy meglévő folyószámlához kell, hogy kapcsolódjék. A hozzá tartozó vagy igényelhető szolgáltatások bankonként eltérnek. Olyan pénzügyi intézet is van, amely az előre meghatározott kereten felül érkező terheleket visszautasítja, de olyan bankkal is találkoztam, amely a beérkező tranzakció-igénylésekről értesítést küld a számlatulajdonos mobiltelefonjára, és csak egy 16 órán belül visszaküldött engedély esetében teljesíti azt, ellenkező esetben visszautasítja azt mint fedezet híján teljesíthetetlen. Pofonegyszerű és remek megoldás!

ÉS MI VAN ITTHON?

Gondolván, hogy egy, az internethez kapcsolódó szolgáltatásról a legtöbbet és a legegyszerűbben a szolgáltató bank honlapjáról tudhatok meg, először is sorban felkerestem a pénzügyi intézetek honlapjait. Nos, a hazai bankok honlapjai csodaszépek! Flash animációt villogtatnak, zenélnek, dizájnosak, divatszínekben pompáznak, csak éppenséggel – tisztelet a kivételnek – a zömükről csaknem lehetetlen egyszerűen pontos, lényegre törő, emberi nyelven íródott információhoz jutni. Sajnálatos módon azt kellett tapasztalnom, hogy a legtöbb bankház csupán az elektronikus diaporáma lehetőségét látja weboldalában, megelégszik szlogenek puffogtatásával, illetve a „ha kérdése merülne fel, forduljon ügyfélszolgálatunkhoz” varázsige bedobásával. Így le kellett tennem eredeti tervemről, miszerint csinos táblázatba foglalom a különböző bankok kínálta szolgáltatásokat és a díjakat. Azt biztosan állíthatom, hogy az OTP Bank, valamint a Kereskedelmi és Hitelbank Rt. nyújt „internet alapú bankkártya szolgáltatást”, de a többi pénzügyi intézet szolgáltatásairól nem sikerült bizonyosságot szereznem a neten keresztül. Nagyon bízom abban, hogy nemcsak a két fent nevezett pénzügyi intézet bír ilyen szolgáltatással, és ha ön, tisztelt olvasó „a kockázatok és mellékhatások tekintetében” bankfiók-jához fordul, akkor biztonságossá teheti internetes tranzakcióit.

Samu József

Bankkártyák.

A neten kizsebelhetnek a segítségükkel

Szombat esti láz

Amióta egyre több parti van a városban, a technokrata bulizós fejek nem bízzák a véletlenre a hétvégi program kiválasztását. Odaülnek az internet elé, beugranak egy chatre, megbeszélik a lehetséges helyszíneket, majd felkúsznak a www.partypeople-pix.com-ra, hogy végérvényesen eldöntsék, hol pörögjenek az este.

Az oldal, amely a kiválasztásban segít, egy éve partifotós oldalként kezdte karrierjét. Az 1.0-s honlap eleinte azt tesztelte, vajon mennyire lesznek vevők az emberek arra, ha az oldal üzemeltetői, kiérkezvén egy-egy szórakozóhelyre, nagy felbontású digitális kamerákkal lefényképezik a vigasság résztvevőit, majd a képeket mindenki számára hozzáférhetővé teszik. Az ingyenes szolgáltatás nem várt sikert hozott *Gebri Péternek* és *Boros Dávidnak*, az ötletgazdáknak, akik már a tízezredik fotó archiválásán is túl vannak.

INTERAKTÍV PROGRAMAJÁNLÓ

A sikeren felbuzdulva a kreatív csapat ma már nemcsak fényképezőgépet visz ki a helyszínekre, hanem olyan technikai felszereléseket is, amelyekkel interaktív közvetítés adható a jelentősebb fővárosi és vidéki szórakozóhelyekről. A szintén ingyenes szolgáltatás beindítását az indokolta, hogy itthon, ahol több ezer forint egy bulibelepő, a felhasználó el tudja dönteni a hangulatjelentésként szolgáló közvetítéseket nézve, hogy elmegy-e a kiszemelt helyre, vagy inkább egy másikat választ. Az oldal üzemeltetői az esti program kialakításához ugyanis számos alternatívát kínálnak, ennek alapján dönt a potenciális vendég. S ha valamelyiket kiválasztja és meglátogatja, maga is részese lesz az interakciónak. Aki azonban otthonról, virtuálisan vetné bele magát a forgatagba, annak a stáb egész estés, élvezetes minőségű kép- és hanganyag közvetítésére tesz ígéretet, amely bármilyen sávszélességű

kapcsolattal jól vehető. A Javascript alapú, másodpercenkénti frissítéssel dolgozó, hang nélküli kamerás közvetítések által nyújtott rémálom pedig elfelejthető, hisz abban garantáltan nem lesz részük az oldal látogatóinak.

A TECHNIKAI HÁTTÉR

A csapat ugyanis már a kezdeti időkben is egy ennél fejlettebb technikával kísér-

letezett *Pergel Attila* vezetésével. A helyszínen lévő, minimum ISDN vagy dupla ISDN kapcsolattal rendelkező számítógéphez hozzákötött két webkamerát, illetve egy mikrofont. Egy, a gépen futó tömörítési eljárást végző program az állományt kilőtte a gerinchálózaton lévő szervernek, amely azt folyamatosan feldolgozta.

Tehát a néző, függetlenül az internetezés sebességétől jól vehette az adást. Ebben a Streaming technika volt a csapat segítségére, amelynek értelmében ha valaki egy 28 Kbps-os modemmel, másvalaki egy 56-ossal, egy harmadik pedig ISDN-ről jött, azt a szoftver automatikusan érzékelte, és a 28-asnak csak 20 Kbps-os műsorjelet adott, az 56-osnak 40 Kbps-ot, míg az ISDN-esnek 64 Kbps-ot. Mivel a technika rohamléptekkel fejlődik, a megújult szolgáltatás szerint jelenleg egy különleges, nagy látószögű, szerverrel felszerelt kamera dolgozik a helyszíneken, amely számítógép nélkül is felcsatlakozhat az internetre. Ez a kamera szolgáltatja az adást a szervernek, ahonnan a felhasználók a „megszokott” módon érhetik el azt. A kamerával történő képrögzítés persze számos személyiségi jogi kérdést vet fel. Gebri Péter, a cég ügyvezetője szerint megcsalás nem leplezhető le oldalukon,

mert embereket csak vállaltan lehet látni a képeken. Mivel egy buliban két kamera dolgozik, a tömegképet adón nem lehet arcokat kivenni. Aki viszont vállalja magát, beállhat a másik kamera elé, és helyzetjelentést adhat a mulatságról.

BÉBIBŐL ÓRIÁS

Az oldal a szolgáltatások tekintetében egy év alatt hatalmasra nőtt. A fényképadatbázis kiegészült egy interaktív programajánlóval, partikártya-küldési lehetőséggel, egy, a bulikat utólagosan letölthető videóadatbázissal, egy tematikus partiműsorral és egy közvetett párkeresési lehetőséggel. Az oldalon a magányos szívek úgy találhatnak egymásra, hogy a fényképiük mellé fűzött szöveges üzenetben tudatják a nevüket, elérhetőségüket, illetve felhívásukat a keringőre valamelyik dübörgős szórakozóhely megjelölésével.

Kitzinger Szonja

PYRO 1394 Basic DV - digitális és analóg videoszerkesztők - USB Instant DVD	
 <p>3 portos I-link digitális videoszerkesztő kártya, 2 m-es DV kábel, Ulead Video Studio 5, Sonic MyDVD, Egyéb PC-s és Mac-es programok</p> <p>13.200,- Ft (+ÁFA)</p>	 <p>Real time hardveres MPEG tömörítés, analóg bemenet, MPEG2, DVD konverzió, Ulead VideoStudio 5, Sonic MyDVD 3, PowerDVD 3, Acid Style, Sound Forge XP</p> <p>59.800,- Ft (+ÁFA)</p>
<p>ADS 1107 Bp. Ceglédi út 1-3. (I. em 115-116. iroda) (1)4313-415, 445, 485 ATCOMP</p> <p>www.adstech.com - www.atcomp.hu - www.dazzle-europe.de - mail@atcomp.hu</p>	

0357

Séta a fotóművészet szent

A vizuális dömping világában az internet arra is alkalmas eszköz, hogy gyönyörködtessen, és számottevő vizuális veszteség nélkül mutassa be a kortárs magyar fotográfia értékeit. Ezt bizonyítja Magyarország első interaktív fotóművészeti galériája, amely – szakítva a statikus webes megjelenéssel – lassú, ráérős szemlélődésre invitálja a látogatókat.

azokat, illetve elsiethet a számára kevésbé érdekes kiállítási tárgyak előtt, hogy másokat alaposabban szemügyre vegyen.

DIGITÁLIS TECHNIKA ÉS HAGYOMÁNYOS FÉNYKÉPEZÉS

A technika fejlődésével az Artphoto Galériában kiállító művészek közül sokan felismerték a digitális képalkotásban rejlő lehetőségeket, a háttérbe szorítva ezáltal az analóg, ezüstalapú fényképezést. Eifert János, az oldalak művészeti vezetője szerint azonban a hagyományos fényképezési technikáknak sem áldozott le, hiszen általában a téma, a művész mondanivalója szabja meg az eszközhasználatot, és nem fordítva. Persze tény, hogy egyre több kiállító művész használja a digitális technikát, gazdagítva ezáltal eszköztárát, kifejezési lehetőségeit. A digitális technika jó kezekben aranyat ér, de a tehetségtelen, dilettáns alkotóiban akár milyen eszköz – legyen szó digitális vagy analóg fényképezésről – a visszájára fordulhat, és ekkor csak giccs, vagy erőltetett, utánzászerű megoldás kerül ki a „művész” kezéből.

BÁMÉSZKODÁS ÉS INTERAKTÍV VÁSÁRLÁS

A virtuális sétára lehetőséget adó galéria elsődleges célja a kortárs magyar fotográfia legjavának megismertetése. De akinek

A hagyományos unalmas – gondolta két műkedvelő fotós, *Borbély László* és *Montvai Péter*, akik *Eifert János* fotóművész irányításával a www.artphoto.hu oldal felépítésekor szakítottak az internet hétköznapi képmegjelenítési formáival. Ők hárman ugyanis megelégtettek a népszerű sémákkal operáló oldalakat, ahol szokványos kapcsológombok uralják a látványt, és legfeljebb banális és olcsó reklámok mozognak, szemet fárasztó villogással, agyat szennyezően. Ezek ellenében egy vizuálisan és technikailag egészen egyedi honlapot hoztak létre. Belépve az Artphoto Galéria aulájába – amely tudatosan vállalt hasonlóságot mutat a Pantheonnal –, a művészetek virtuális templomába kerül a vendég. A látogató a csarnokból többféle utat választhat. Amikor eldöntötte, merre induljon, egy kiállítóteremben találja magát, ahol egy-egy fotográfus képeivel ismerkedhet meg behatóbban. Elsétálhat az alkotások előtt, megállhat, hogy közelebbről tekinthesse meg a műveket, felnagyíthatja

éelyében

a bemutatott művek valamelyike elnyeri a tetszését, az rögtön meg is veheti magának a kiszemelt alkotást, persze nagyon is interaktív módon. Érdekes játék, hogy a vevő a kiválasztott képet a galéria virtuális műhelyében saját elképzeléseinek megfelelően testre- és méretre szabhatja. Kiválaszthatja hozzá a színben és anyagban leginkább hozzá illő keretet, az üveg típusát (normál vagy tükröződésmentes), illetve, hogy hova kerüljön a fotón a művész aláírása – s ha mindez megvan, a vásárló az alkotást házhoz szállítással az otthonába rendelheti. Nemcsak az ötlet egyedi, de a kortárs magyar fotográfia

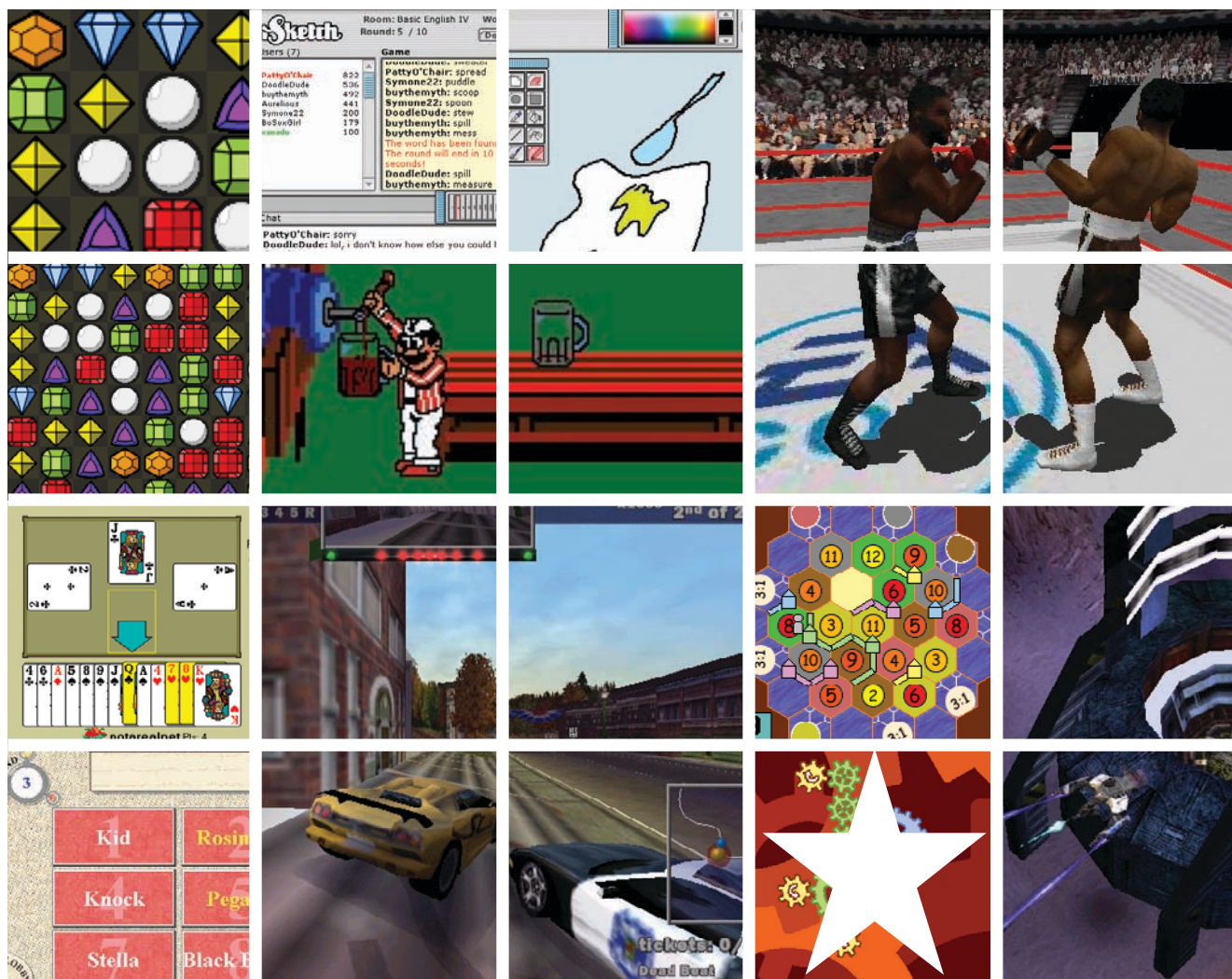
élmezőnyébe tartozó művészek képe is, amelyek maximum tíz darab számozott példányban kerülnek forgalomba.

TOVÁBBI TERVEK

Az interaktív galéria sikere további internetes oldalak létrehozására sarkallta a háromtagú alkotógárdát, akik még az idén szeretnék elindítani az Artphoto Galéria Kávéházát, a hazai fényképezés híveinek kedvenc találkozóhelyét. Az önálló oldal folyamatosan tájékoztatna az új kiállításokról, fotóiskolákról, fotótermékekről, továbbá a fényképezéshez kapcsolódó hírekről, információkról. Ugyanakkor

ők hárman nagy erővel dolgoznak egy, a kortárs magyar fotográfiát bemutató adatbázison is, amelyben a jelenkor és a közelmúlt fotóművészeti alkotóit és alkotásait mutatná be, illetve előrehaladott tárgyalásokat folytatnak egy fotóiskola elindításáról. Ennek keretében vezető magyar fotóművészek avatnák be az érdeklődőket egy-egy szakterület műhelytitkaiba. Míg az elképzelések megvalósulnak, addig bárki bekapcsolódhat az Artphoto Galériában a fotóművészek és műkedvelők közt zajló, most is aktív elektronikus párbeszédbe.

Kitzinger Szonja

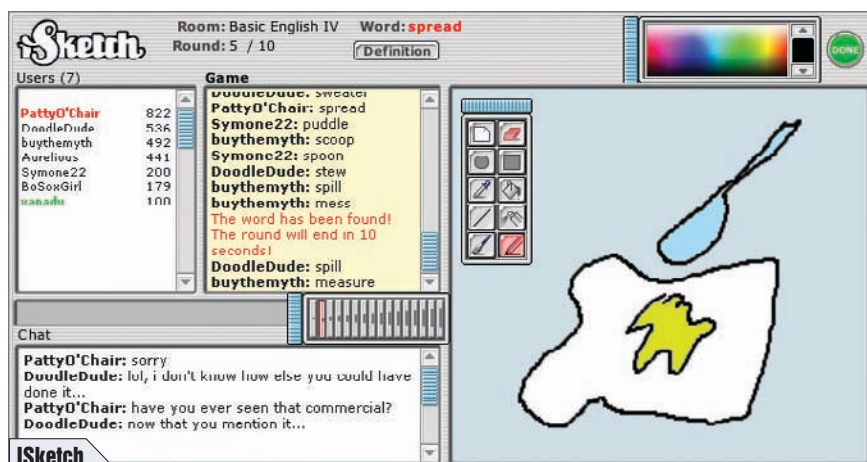
Online játékok a weben I.

Ha már zsibong a fejünk a sok munkától, tartsunk egy szusszanásnyi szünetet, és kapcsolódjunk ki a web legszórakoztatóbb puzzle-jaival, kártyajátékaival, illetve sportszimulátoraival. CD-re nincs szükség – a szélessávú kapcsolat viszont nem hátrány.

RAJZBAN MONDOM EL

ISketch ★★★★★

INGYENES Ismerik azt a régi játékot, amelyben az egyik játékos kis rajzokkal próbálja rávezetni játszótársát arra, hogy kitaláljon egy megadott szót vagy mondatot?

Nos, a játék az interneten is él, és virul, ISketch néven. Shockwave-vel felszerelt böngészőnkkel célozzuk meg az ingyenes helyet, és nyelv vagy kategória (étel, filmek, számítógépes játékok) alapján válasszunk egy játékszobát (vagy hozzunk létre egy sajátot). A játék úgy zajlik, hogy az egyik játékos függőlegesen rajzol, a másik pedig serényen gépelgeti a szóra vagy mondatra vonatkozó tippjeit. A rajzoló tollat, festékszórót és radírt használhat. Ha elkapjuk a ritmust, már megy minden, mint a karikacsapás. De vigyázat: egerrel

nem könnyű rajzolni, legtöbbünknek nem is megy valami fényesen, úgyhogy ezt a játékot azok élvezik majd igazán, akik digitalizálótáblával rendelkeznek.

<http://www.isketch.net>

ILYEN A BOX

Knocking Kings Web Boxing ★★★★★

INGYENES A felgyülemlett feszültségek levezetésére nincs jobb egy kis virtuális pofozkodásnál: irány tehát az *EA.com*, ahol a Knockout Kings Web Boxing című játékban Ali, Holyfield és a többi legendás bajnok várja, hogy összemérje velünk erejét. A játék meglepően jó minőségű 3D-s grafikával kényezteti a szemet, és egy gyors letöltés után már kezdődhet is a küzdelem a kiválasztott ellenféllel. A vezérlés elvileg mind billentyűzetről, mind gamepadról egyszerű, de a profi szint eléréséhez alaposan meg kell izzadnunk. A játék ingyenes, csak be kell jelentkezünk az *EA.com* helyre, és pillanatokon belül már püfölgethetjük is az ellenfelet.

<http://www.ea.com/easports/free/games/kok/home.jsp>

Ó, AZOK A NYOLCVANAS ÉVEK!

80's Classic ★★★★★

INGYENES Hipervalóságú 3D-s grafika és koncerttermeket megszegyenítő hangminőség – hát az itt nincs. De van helyette egy sor bámulatosan egyszerű, mégis abbahagyhatatlan klasszikus játéktérmi játék a felejthetetlen nyolcvanas évekből: ez a 80's Classics a *Shockwave.com* helyén. Kedvencünk a Root Beer Tapped, amelyben egy ügybuzgó kiszolgálót játszunk, akinek italokat kell odacsúsztatnia mogorva cowboyoknak, izgatott szurkolóknak és kiszáradt torkú földönkívülieknek. De kipróbálhatjuk a Centipede-et, a Defender I-et és II-t, a Robotront,

a Spy Huntet és öt másik nagyszerű játékot is. Böngészőn keresztül ingyenes, de húsz dollárért a tizenegy játékból álló teljes kollekciót is letölthetjük.

<http://www.shockwave.com/sw/games/arcade/classics>

A RAVASZ, AZ AGY ÉS NÉHÁNY FÜSTÖLŐ AUTÓGUMI

Need for Speed Web Racing ★★★★★

INGYENES Aki szereti az akciódús autóversenyeket, próbálja ki az *EA.com* Need for Speed Web Racingjét. Ebben a játékban az általunk kiválasztott gépkocsival (például egy Chevrolet Corvette-tel) változatos tájakon és különféle versenypályákon száguldozhatunk. Az egyetlen bökkenő, hogy mielőtt beletaposnánk a gázba, előtte minden autót és minden pályát le kell töltenünk, és ez bizony nem kis idő, tekintve, hogy a csomag közel négy megabájtot tesz ki. De ami ezután következik, az már szintisza gyönyörűség a sebesség megszállottjainak.

<http://www.ea.com/eagames/games/free/needforspeed/home.jsp>

KERESD A PÁRJÁT

Strike a Match ★★★★★

INGYENES Részben szójáték, részben kvíz, részben pedig játékszoa a Boxerjam Strike a Match játéka. Ingyenes, szórakoztató és kifejezetten személyiségformáló játékról van szó; címében a „match” az illeszkedésre, összetartozásra utal. Minden körben kapunk egy szósortozatot, amelynek elemei különböző, meg nem nevezett témakörökbe tartoznak (mondjuk anatómia, autóalkatrészek stb.). Ezt követően néhány másodperc alatt ki kell választanunk az összetartozó szavakat. Minél tovább törjük a fejünket, annál alacsonyabb pontszámot kapunk. A grafika

jópofa, és a kérdések elég nehezek ahhoz, hogy élvezetes szellemi erőpróba várszolgájk a Strike a Matchet.

<http://www.boxerjam.com/sam>

LAPOT KÉREK!

Yahoo Card Games ★★★★★

INGYENES Megrögzött zslugások kedvenc célpontja a weben a Yahoo Card Games virtuális kártyaterme. Akár meglévő Yahoo-azonosítóval érkezünk ide, akár új vendégként kopogtatunk be, néhány másodperc múlva már asztalhoz is ülhettünk. Tucatnyi kártyajáték közül válogathatunk: játszhatunk blackjacket, bridzset, pikk dámát, kanasztát és még sok minden mást. Lehet, hogy beletelik egy időbe, míg megtaláljuk a vérmérsékletünkhöz és tudásszintünkhöz leginkább illő játékot, de miután ez megvan, a játék meglepően emlékeztet a valódi kártyacsatákra. Ha valamelyik kártyajátékot nem ismer-nénk, ne keseredjünk el, a játékokhoz szabálymagyarázat is tartozik. Félénkebbek játszhatnak a gép ellen, vagy figyelhetik mások csatáit. A Yahoo Card Games

egyszerű, szórakoztató és ingyenes – ha még a lapjárás is kedvez, biztos, hogy nem kelünk fel egyhamar az asztal mellől.

<http://games.yahoo.com>

ELKÁPRÁZTATVA

Bejeweled ★★★★★

INGYENES A Bejeweled, más néven Diamond Mine egy varázslatos és meglepően egyszerű logikai játék a PopCaptól, amelyben szomszédos elemek cserélgésével színes gyémántokat, smaragdokat és más drágaköveket kell három- vagy többbelemes sorokba, illetve oszlopokba rendezgetnünk. Minél hosszabb a sorozat, annál több pontot kapunk. Játshatunk a böngészőből, vagy letölthetjük a továbbfejlesztett változatot, amelyben az ékkövek pazarul csillognak, és a játékhoz hangeffektusok járulnak, ezenfelül időkeret nehezíti a játékosok dolgát.

<http://www.popcap.com>

BEINDUL A MOTOR

Gears ★★★★★

INGYENES Az Onward Design Gears nevű játéka egyszerűnek tűnő, de meglepően szórakoztató puzzle, stílszerű, „mechani-

kus” zenei aláfestéssel. Feladatunk az, hogy kisebb-nagyobb zöld fogaskerekeket húzzunk egy játéktáblára, és kék fogaskerekkel összekössük őket úgy, hogy a sárga fogaskerek a megadott irányokba tudjanak forogni. Ahogy előrehaladunk a játékban, egyre nő a fogaskerek szám, így mind nehezebb összerakni őket. Ráadásul a program a megoldási időt is szigorúan méri, és minél többet bajlódunk az összeszereléssel, annál kevesebb ponttal honorálja erőfeszítéseinket. A játék ingyenes, viszont szükség van hozzá a Macromedia Shockwave bedolgozójára. http://www.shockwave.com/sw/content/gears_free

ALAPÍTSUNK BIRODALMAT!

Settlers of Catan ★★★★★

INGYENES Ne háborúzz, kereskedj! Ez lehetne a jelmondata a Settlers of Catan című játéknak, amelyben az a dolgunk, hogy a rendelkezésre álló természeti kincseket és erőforrásokat ügyesen kihasználva épületeket, utakat, városokat építsünk, és így főzzük le vetélytársainkat. A mesterségesintelligencia-kutatási programként indult ingyenes, reklámmentes webhely komoly, elkötelezett játékos-táborral rendelkezik, nem könnyű beke-
rülni a legjobbak közé. A többjátékos menetek az általánosak, de szólózatunk robotok ellen is. A játék simán, olajozot-
tan gördül előre, egy-egy mérkőzés 30–60 percig tart; apróbb zökkenők legfeljebb abból adódhatnak, hogy mivel a hely jelenleg is fejlesztés alatt áll, néha megszakad a kapcsolat. De a komoly, elmecsiszoló játékok hívei a kisebb működési zavarok ellenére is értékelni fogják a Settlers of Catan.

<http://settler.cs.northwestern.edu>

A következő hónapban a magyar weboldalakon elérhető ingyenes játékokat mutatjuk be.

JVC HR-DVS2EU

Sokfejű, de nem szörny!

Bármennyire szeretnénk is, messze még az az idő, amikor privát videofelvételeinket azonnal DVD-re rögzíthetjük. Gyanítom, hogy nagyon sokunknak a videomagnó lesz még hosszú ideig a leggyakoribb megoldás, mindehhez viszont a következőkben ismertetendő masina nagyon sok érdekességet rejt...

Ma még legtöbbször a digitális kamerával készített házi felvételeket – akár számítógépes szerkesztés után is – valamilyen VHS videomagnóra másolják ki. Az analóg felvételek esetében pedig egyenesen ez az út javasolt, hiszen még a széles körben elterjedt Video8-as rendszer minősége sem sokkal jobb a VCD-énél. Sokan azt a tényt sem veszik figyelembe, hogy a számítógépes videoszerkesztésnek nemcsak a hardver- és szoftverigénye tekintélyes – és ekkor még finoman fogalmaztam –, hanem legtöbbször

nem szeretnék kitérni –, a JVC ebből a szempontból bőven a csúcsot jelenti. A két különböző mechanika ötvözése azonban sok kérdést vet fel, inkább koncentráljunk ezek megválaszolására.

miniDV

Erről a magnórészről sem szeretnék sokat elmélkedni, teljes egészében megfelel a kamkorderekből ismert miniDV mechanikának és elektronikának. Ugyanazokat a kunsztokat ismeri, mint hordozható testvérei – például hasonlóan választ-

hatunk a két (16 bites) vagy a négycsatornás (12 bites) PCM hangrendszer között –, sőt beépített

kétirányú Fire-Wire csatlófelület segítségével nemcsak a hasonló porttal rendelkező kam-

korderekkel vehetjük fel

a kapcsolatot, hanem megfelelő csatlókártyán át még a számítógéphez (Easy PC- és NLE-kompatibilitás) is hozzákötethetjük a JVC-t! Viszont a szalagmozgatása

gyorstekercselésnél jóval sebesebb, mint azt a kameráknál megszokhattuk.

Super VHS ET

Bizonyára már kevesen tudják, hogy valamikor éppen a JVC fejlesztette ki a napjainkra széles körben elterjedt VHS szabványt – a Philips-féle Video 2000-es és a Sony Beta rendszerével szemben „nyert” –, majd az eredeti, alig 230 soros felbontású rendszert fejlesztették tovább 400 sor felettire, ez kapta a Super VHS (S-VHS) jelzést. Igen ám, de ahhoz, hogy ezt a minőségi ugrást végre lehessen hajtani, jobb minőségű szalagokra is szükség volt, az ilyenrel töltött kazetták – amelyeket csak egy apró azonosítólyuk különböztet meg a kommersz VHS-től – ára közel négyszerese a szokásosnak. 1998-ban aztán a JVC bemutatta az Extension Technology-féle S-VHS rendszert, ahol olyan fejlesztések láttak napvilágot, mint a High-Resolution Recording System vagy a High Performance Video Head és a Pre-Amp. Ezek segítségével már nem kellett az S-VHS magnók tulajdonosainak „megfurdolni” a jobb minőségű (HG) VHS szalagok mechanikáját, az S-VHS ET jelű videokészülékek minden probléma nélkül képesek normál szalagra is ragyogó, 400 sor feletti felbontású felvételeket készíteni.

Az analóg, S-VHS ET magnó részhez további – persze már korábbi modelleknél is megismert – funkciók tartoznak, mint például a hetedik, úgynevezett „repülő” törölfejt a beillesztés szerkesztéshez,

Balra a digitális, jobbra az analóg rész. Számos esetben a mechanikák egy időben is üzemelnek

a műveletekhez szükséges idő és energia sincs arányban az eredménnyel! Főképp napjainkban, amikor már az egyszerűbb szerkesztésre vagy utóhangosításra alkalmas (hat- vagy hétfejes) videorekorderek ára rendszerint a lélektani 100 ezer forintos határ alatt húzódik.

Számos amatőr számára jelenthet sokat a JVC új kombi készüléke, amely egy miniDV és egy S-VHS ET mechanikából, illetve az ezekhez tartozó, ezeket kiszolgáló elektronikából áll. Természetesen a készülék alapvetően videomagnóként is használható, van benne NICAM hangú tévétuner, jár hozzá gazdag funkciókészletű távirányító stb. – de ezekre cikkünkben

A miniDV és az S-VHS ET rész között nagyon leegyszerűsítették a másolást

A magnó hátoldala annak ellenére ilyen szegényes, hogy mennyi mindent zsúfoltak bele

az FM technikájú hifi sztereó hangrendszer, Digital 3R fehérjel-szabályozó, digitális TBC (időalap-korrektor), digitális zajcsökkentő, B.E.S.T. szalagkalibrációs rendszer, DigiPure technológia 4 MB-os képmemóriával stb.

Egyedül vagy közösen

A két magnórészt használhatjuk külön-külön, és egyszerre is. Előfordulhat, hogy például a MiniDV résszel kamkorderről FireWire vonalon keresztül a felvételeket rögzítjük, miközben az analóg magnóval éppen filmet nézünk. A legtöbb funkció hasonlóan alkalmazható a két magnónál, de számos olyan beállítást és szolgáltatást is felfedezhetünk, amelyek vagy csak a digitális, vagy csak az analóg résszel használhatók: ezek a különböző felépítésű, de azonosan kezelhető menükből pontosan kiderülnek.

Külön területet képviselnek a magnórészek közös „üzemei”, ezekhez az előlapon speciális nyomógombokat is kialakítottak, amelyekkel a két rész közötti automatikus másolási feladatokat választhatjuk ki és indíthatjuk el.

Minősítsünk!

Több szempontot is figyelembe vettem véleményem kialakításánál. Ha a képminőséget szemléltem, akkor arra a következtetésre jutottam, hogy az S-VHS ET magnórész roppant jó képminőséget nyújt. A DV részt nem kell jellemezni, az úgy jó, ahogy van, közel televíziós minőségű, átlagos készüléken szemlélve hiba nem fedezhető fel. Ugyancsak átsiklottam a hangrészen, hiszen a PCM és FM technológiájú hifi sztereó audiorendszerek abszolút profi minőséget biztosítanak. Szóval egyedül az analóg rész képminőségét nem ismerem alaposabban, így ezt vizsgáltam – és nem csalódtam! Mind S-VHS, mind EHG minőségű VHS szalagra csaknem tévé minőségű felvételeket készíthettünk. Mindezt akkor lehet igazából felmérni, ha elárulom: a Nintauról DVD lemezekről is készítettem próbafelvételeket! Végül nagyon jó minőségű – még a Canon XL-1-es félprofli kamerával, szabadtéren készített – digitális felvételekről is másoltam át részeket az analóg részre, majd

összehasonlítottam a felvételeket: az eredmény nagyon meggyőző volt, a különbséget azonnal észlelni lehetett – olyan volt, mint egy DVD-kép és a jó minőségű tévéadás közti különbség –, de az egyáltalán nem volt zavaró!

A kezelhetőség szempontjából csak négyest érdemel a JVC, ami persze egy ennyi mindent magába zsúfoló masinától nagyon szép eredmény. Sok funkciót – például az indexekre ugrást – „csak úgy, rutinból” találtam meg, pedig a magyar nyelvű dokumentáció áttekinthető és részletes. Összességében a kezelésre igaz, hogy néhány

nap betanulás után nagyon könnyen használhatóvá, „kezessé” válik a JVC. Szóval, akik nem akarnak „mindenfélé” PC-s videodigitalizálással foglalkozni, esetleg az is fontos számukra, hogy a „gyerek felvételeit” a nagymamánál – aki ritkán rendelkezik profi videós rendszerrel –, egyszerű VHS magnón is meg lehessen mutatni, na azok számára csak ajánlani tudom a JVC „kettőst”. Mind analóg, mind digitális forrásból képes dolgozni, és még a vágás, szerkesztés sem probléma vele. A nyersanyag pedig széles körben, olcsón beszerezhető. A következő lépcső talán nem is a DVD-írás, hanem a D-VHS, azaz a JVC digitális videomasinája?

György György

NÉVJEGY

Termék: JVC HR-DVS2EU

Forgalmazó: JVC Magyarország Kft.

Ár: 429 990 Ft

Web: <http://www.jvc-europe.com/>

Windows XP-finomhangolás – III.

Tuning ésszel

Sorozatunkban sorra vesszük a Windows XP azon nehezen megtalálható vagy egyenesen rejtett beállításait, amelyekkel az operációs rendszer egyszerűbben kezelhetővé, gyorsabbá válik.

Nagytakarítás

Sajnos a Windows 2000-rel a Microsoft felvette azt a rossz szokást, hogy az operációs rendszer telepítésénél kérdés nélkül minden komponenst felmásol – az esetek többségében teljesen feleslegesen. Klasszikus példái ennek a rendszerbe épített játékok, például a Flipper. Próbáljuk meg rávenni az XP-t, hogy takarítsa el magából!

Nyissuk meg a *Vezérlőpultot*, és válasszuk a jól ismert *Programok telepítése és törlése* funkciót. A megjelenő ablakban kattintsunk a baloldalt látható *Windows összetevők hozzáadása vagy eltávolítása* gombra. Rövid várakozás után kapunk egy, az operációs rendszer főbb komponenseit tartalmazó listát;

ő jobban tudja, mint mi, hogy nekünk igenis szükségünk van a Flipperre, és elrejtésével próbálja megvédeni az alkalmazást a törléstől. Átmeneti állapot. Anélkül, hogy bármit is megváltoztatnánk, a *Mégse* gombbal zárjunk be minden ablakot.

Nyissuk meg a *Sajátgépet*, abban pedig a Windows saját mappáját. Keressünk egy rejtett, **inf** névre hallgató mappát (a rejtett állományok láthatóságát az *Eszközök* menü *Mappa beállításai* funkciójánál állíthatjuk be). Lépünk be, és állítsuk a megjelenítést a *Nézet* menüben *Részletekre*. Gyorsan egymás után üssük be a billentyűzetet a SYS karaktersorozat, mire a gép a syscomp.inf állományra áll, de nekünk egy **SYSOC.INF** kell, ez utóbbi pár tétellel alatta található. Kattintsunk rá kétszer, mire *Jegyzetömbünk* jelenik meg, és mindenféle, sok vesszőből és adatból álló sorokat jelenít meg. Ha jobban szemügyre

Windows-összetevők varázsló

Windows-összetevők
Most hozzáadhat vagy eltávolíthat Windows XP összetevőket.

Összetevő hozzáadásához vagy eltávolításához kattintson a megfelelő jelölőnégyzetre. Árnycímkék jelölik a részben telepítendő összetevőket. Egy összetevő tartalmának megtekintéséhez kattintson a *Részletek* gombra.

Összetevők:

- ☐ Internet Information Services
- ☒ Kellékek és segédprogramok
- ☐ Kezelési és figyelési eszközök
- ☐ Message Queuing

Leírás: Windows-kellékek és segédprogramok

Szükséges lemezterület összesen: 0,0 MB
Szabad lemezterület: 2571,3 MB

Kellékek és segédprogramok

Összetevő hozzáadásához vagy eltávolításához kattintson a megfelelő jelölőnégyzetre. Árnycímkék jelölik a részben telepítendő összetevőket. Egy összetevő tartalmának megtekintéséhez kattintson a *Részletek* gombra.

Kellékek és segédprogramok

- ☒ Játékok
- ☒ Kellékek

Leírás: Admíralis, Fekete Özvegy, Internetes játékok, Pasziánsz

Szükséges lemezterület összesen: 0,0 MB
Szabad lemezterület: 2571,3 MB

Játékok

Összetevő hozzáadásához vagy eltávolításához kattintson a megfelelő jelölőnégyzetre. Árnycímkék jelölik a részben telepítendő összetevőket. Egy összetevő tartalmának megtekintéséhez kattintson a *Részletek* gombra.

Játékok alösszetevői:

Játék	Méret
☒ Admíralis	0,1 MB
☒ Aknakereső	0,1 MB
☒ Fekete Macska	0,1 MB
☒ Fekete Özvegy	0,5 MB
☒ Internetes játékok	8,5 MB
☒ Pasziánsz	0,1 MB

Leírás: Pasziánsz-szerű logikai kirakós játék

Szükséges lemezterület összesen: 0,0 MB
Szabad lemezterület: 2571,3 MB

Részletek... *OK* *Mégse*

amelyik mellett pipát látunk, az fel van telepítve. Ha kivesszük a pipát, a Windows csúnya szóval uninstallálja, azaz letörli a megadott komponenst. Nyugodtan törölhető például a sor végén látható *MSN Explorer* – ez nem egyezik meg az *Internet Explorerrel*, amely szintén szerepel a listán (de azt nem érdemes kitörölni). Amit mi keresünk, az a *Kellékek és segédprogramok* között lesz; vegyük közelebbről szemügyre a *Részletek* gombra kattintva. Ez az, megvannak a játékok, máris törölhetjük az összezt. De állj! A *Flipper* nincs közöttük. A kutya fáját! Bizony bizony, a Microsoft úgy döntött,

Hiába is keressük, a Flipper jól eldugta előlünk a Windows XP

vesszük, több helyen látható a csupa nagybetűvel beírt **HIDE** karaktersorozat; az angol szó magyarul azt jelenti: elrejtteni. Bizony, megtaláltuk, hol rejtegeti előlünk a Windows a Flipper letöltésének lehetőségét, lám, az egyik sor így is kezdődik: Pinball. Bingó!

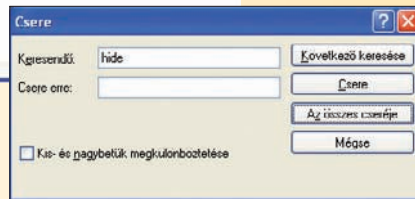
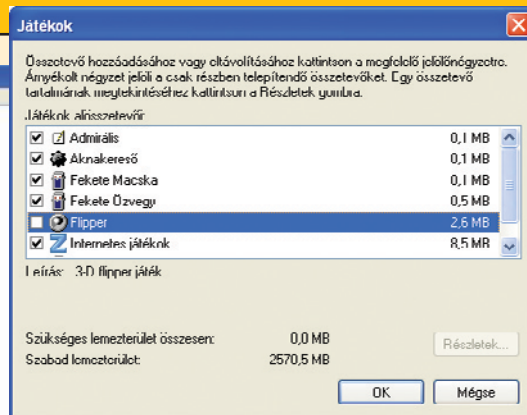

A SYSOC.INF állomány bújtatja a Flipper-t és még sok más dolgot

Először is készítsünk a SYSOC.INF-ről egy biztonsági másolatot: menjünk vissza az Intézőbe, kattintsunk rá a jobb gombbal, válasszuk a *Másolás* funkciót. Majd kattintsunk a jobb gombbal az ablakon valahol, és a *Beillesztés* paranccsal hozzuk létre a másolatot (a lista legalján lesz Másolat – sysoc.inf néven).

Térjünk vissza a Jegyzetömbhöz, ahol már nincs más dolgunk, mint ügyesen, a vesszők óvatos meghagyásával (ez nagyon fontos!) kivenni a kívánt sorból a HIDE szócskát. Biztonságosabb megoldás a *Szerkesztés* menü *Csere* funkciója – (Ctrl)+(H). A keresendő szóhoz írjuk be: hide, a *Csere erre meztől hagyjuk* üresen, és kattintsunk *Az összes cseréje* gombra, ezzel az összes HIDE-ot eltüntetjük a szövegből. Nyomjuk meg a *Mégse* gombot – nem kell aggódni, a hatás nem múlik el, egyszerűen csak így lehet elhagyni a csere funkciót. A *Fájl* menüben kattintsunk a *Mentés* gombra, majd zárjuk be a Jegyzetömböt.

Nos, túljártunk a Windows eszén, itt az idő, hogy ellenőrizzük a hatást. Vegyük tehát újra elő a Vezérlőpultot, és a már ismert úton nyissuk meg a *Windows összetevők varázsló* ablakot. Az eredmény azonnal látható: a lista jócskán kiegészült, például a *Windows Messengerrel*, úgyhogy rögtön itt a sokak által oly melegen óhajtott lehetőség, hogy megszabaduljanak ettől a programtól! Ugye, mondanunk sem kell, hogy rendkívül körültekintően járjunk el a törléseket illetően, mert komoly gondokat okozhatunk a Windows lelkivilágában (általában a fontos

Így távolíthatjuk el biztonságosan az összes HIDE szócskát

És íme, munkánk gyümölcseként: van Flipper, volt Flipper, nincs Flipper!

komponenseket még így sem hagyja letörölni, de akkor is legyünk óvatosak). És mi a helyzet a *Flipper*-rel?

Nézzünk be a *Kellékek és segédprogramok*ba, ahol jelentősen bővült az eltávolítható dolgok sora. És ha bekukkantunk a *Játékok* közé, immár ott a *Flipper* is – ennyit róla: pipa ki.

Egy munkahelyen, ahol Windows XP Professionalt használnak operációs rendszerként, semmi szükség nincs játékokra, úgyhogy akár az egész bejegyzést érdemes lehet törölni. A *Kellékek* közül eltávolítható az

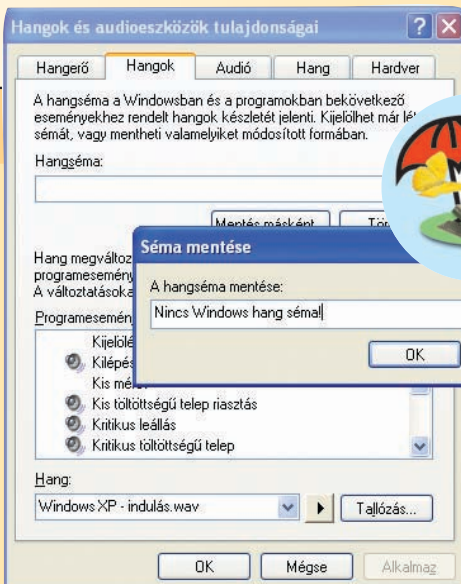
Egérmutatók, a *Tapéták*, sőt ha használjuk a Microsoft Office valamelyik változatát (esetleg valamelyik újdonsült konkurensét), a *Wordpadre* sem lesz szükségünk. Eltávolítható a *Kisegítő lehetőségek varázsló* is, ha amúgy sem élünk a Windows XP ezen szolgáltatásaival. A *Kommunikáció* blokkban üldögélő három alkalmazás egyáltalán nem létszükséglet a kommunikációhoz – teljesen feleslegesen. A *Multimédiából* esetleg a *Hangrögzítőt* törölhetjük. Senki ne tévessze össze a *Médialejátszót* a nagy *Media Playerrel*, nem ugyanarról van szó, úgyhogy felesleges is bántani. Ha eggyel kijebb jövünk, a kinti listán kikapható a már említett *MSN Explorer*, a *Messenger* (ha valaki pikkel rá), esetleg a *Windows automatikus frissítések*, bár az máshol, nagyobb biztonsággal is megtehető. A többi komponenst inkább ne bántsuk. Érdekesség viszont, hogy ugyanezen a listán találjuk az *Internet Information Services* (IIS) bejegyzést, amely nem más, mint a régebbi operációs rendszerekből ismert Personal Web Server (Személyes webkiszolgáló) Windows XP-be épített változata. Segítségével internetkiszolgálót üzemeltethetünk saját gépünkön, amelyre leginkább akkor lehet szükség, ha valamilyen internetes fejlesztést végzünk.

A kívánt pipák eltávolítása, illetve hozzáadása után kattintsunk a *Tovább* gombra. A Windows vad rendezgetésbe fog, megnézni, mit kell törölnie, vagy telepítenie, majd elvégzi a kijelölt feladatokat. A varázslóból a *Befejezés* gombbal léphetünk ki. Érdemes a Start Menüben ellenőrizni munkánk gyümölcseit!

Csend legyen!

A Windows XP elindulásakor és lezárásakor hallható dallam az első pár alkalom után a legtöbb embernél heveny hajhullást, lábszibbadást, szemöldökremegést okoz. Pedig létezik hatásos ellenszer!

Ismét csak a *Vezérlőpult* lesz segítségünkre. Kattintsunk a *Hangok és audioeszközök* ikonra, majd válasszuk ki a *Hangok* fület. Fent látható az éppen aktuális hangséma, amely leginkább névtelen, alul az egyes Windows-események és a hozzárendelt hangok. A listáról négy eseményt kell kikeresnünk: ezek a *Bejelentkezés* a

Mentsünk el saját hangsémát már kikapcsolt Windows be- és kijelentkező hangokkal

Windowsba, *Kijelentkezés a Windowsból*, *Kilépés a Windowsból* és a *Windows indítása*. Jelöljük ki őket egy-egyével, majd legalul a listáról válasszuk ki mindegyikhez a lista legelején található (*Nincs*) bejegyzést. Végül kattintsunk a *Mentés másként...* gombra, és mentsük el sémánkat valamilyen találó néven. Ha a Windows megfelelkezne erről a beállításról – néhány esetben hajlamos erre –, elég csak beugrani, és újra kiválasztani a kívánt sémát.

Spányik Balázs
(Folytatjuk)

Segélyvonal

Ahány gép, annyi probléma. Lehetne ez a mottó alábbi sorainkhoz, mert volt pár olvasónk, aki hasonló hardverrel más és más problémával szembesült a Windows alatt. Másoknak az új XP család okozott fejtörést, és próbálnak eligazodni benne. Rovatunkban sajnos hardverproblémákat nem tudunk teljes egészében orvosolni, de a szoftver gondokat igyekszünk megnyugtatóan áthidalni.

Szeretném a két Windows 98-as gépemet laplink kábelrel összekötni, mert pár dokumentumot szinkronizálni kellene. Sajnos flopira nem férnek rá, CD-író pedig nem tartalmaz egyik PC sem. Szükséges-e valamilyen segédprogram, esetleg mit kell még feltelepítenem, beállítanom?

A Windows 9x/Me beépítve tartalmazza a szükséges kellekeket. Az alábbi sorrendben érdemes telepíteni a komponenseket:

1. Lépjünk be a Vezérlőpulton a *Programok hozzáadása* ablakba, majd válasszuk a *Windows Telepítő* fület. Jelöljük ki a listán a *Kommunikáció* csoportot, és kattintsunk a *Részletek* gombra. Amennyiben nincs bepípálva a *Közvetlen kábelkapcsolat* melletti négyzet, tegyük ezt meg! Ezután kattintsunk kétszer egymás után az OK gombra. Ekkor szükség lehet a Windows telepítő CD-re! Miután a művelet befejeződött, lehetséges, hogy újra kell indítani a számítógépet!

2. Ha már erre járunk, és van hozzá bátorságunk, tapasztalatunk, lépjünk be a BIOS-ba, és ellenőrizzük a párhuzamos és soros kapuk (LPT, COM port) beállításait! A párhuzamos kapunak az alaplaptól függetlenül más-más típusa lehet (Normal, ECP, EPP, Bi-directional, Uni-directional). Ha az átvitel labilis lesz, vagy esetleg nem működik, érdemes kipróbálni egy másik lehetőséget!

3. A rendszer indulása után kattintsunk kétszer a Vezérlőpulton lévő Hálózat ikonra. A megjelenő panelen nyomjuk meg a *Hozzáadás* gombot, majd válasszuk a *Protokollok* közül a *Microsoft* csoportját, azon belül is az *IPX/SPX kompatibilis protokollt*. Ám ezzel még nincs vége! Miután visszakaptuk a Hálózat ablakát, ott a *Fájl- és nyomtatógépek* gombját kell megnyomni, majd mindkét opciót ki kell pipálni. A telepítőelemekre itt is szükség van, újra kell indítani a gépet!

4. Ezt követően menjünk vissza a Hálózat ablakba, és mindkét gépen bizonyosodjunk meg afelől, hogy a második fülön a munkacsoport azonos-e! Később a gépek nevére is szükség lesz.

5. Amikor ezzel is készen vagyunk, osz-

szuk meg a mappákat a jövőző gazdagépen: jobb egérr kattintás a mappán, majd válasszuk a *Megosztás* menüpontot.

Az első két lépést mindkét gépen el kell végezni, hogy sikeres legyen a kapcsolat. Ezt követően nincs más dolgunk, mint egy laplink kábelrel (ami valószínűleg nem más, mint egy párhuzamos kábel, mindkét oldalon „apadugóval”) összekötni a két számítógépet, majd a Start menü → Programok → Kellékekből elindítani a *Közvetlen kábelkapcsolat* nevű programot. Első lépésben el kell dönteni, melyik legyen a gazda és a vendég számítógép, mert az adatokat a vendéggépről fogjuk látni. (Tehát egyirányú a kommunikáció.) Először a gazdagépen indítsuk el az „adást”, majd a vendéggéppel pár másodperc múlva csatlakozhatunk. Ez utóbbi gép kérni fogja kiszolgálónk nevét, amelyet a fenti lépésekben már feljegyeztünk. Ennek megadása után megnyílik a másik gép megosztott könyvtárának tartalma.

Szeretnék csatlakozni az internethez, Windows 98-as operációs rendszert használok. Elindítom a varázslót, de nem tudom, melyik opciót válasszam a három közül. Az első lehetőséget próbáltam, de sajnos az nem működött. Mi ennek az oka?

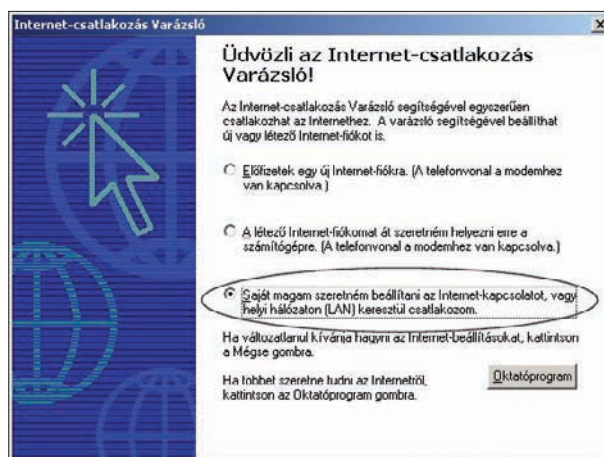
Ha már van előfizetésünk valamelyik szolgáltatónál, akkor ezt az Internet-varázslóval tudjuk beállítani. (Ez a segítség Windows XP-ben már nem található meg, de ott egy hasonló varázsló kalauzsol végig.) Amennyiben ennek ikonja nem látható az Asztalon, keressük ki a Start menü → Programok → Kellékek → Kommunikáció menüben! A megjelenő ablakban három lehetőség közül választhatunk:

1. „*Előfizetek egy új Internet-fiókra.*” Ez a lehetőség a hazai szolgáltatók támogatásának hiányában nem használható. Lényege, hogy egy központi telefonszám feltárásása után megjelenik a helyi szolgáltatók listája, paramétereik (díjak, telefonszámok stb.), majd a választás után regisztráltathatjuk magunkat a szimpatikusabbnál. Ez nagyon kényelmes megoldás lenne, így megspórolnánk egy utat és a sorbaállást az irodákban; jelenleg sajnos csak külföldön elérhető.

2. „*Létező internetfiókomat át szeretném helyezni erre a számítógépre.*” Hasonló opció, mint az előbbi volt: itt nem új, hanem létező beállítást tudok lehvíni a számítógépre, egyetlen

kattintással. Ehhez is modem szükséges, és szintén egy kényelmes szolgáltatás lenne, de csak külföldön elérhető.

3. „*Saját magam szeretném beállítani az internetkapcsolatot...*” Jelenleg ez az egyetlen olyan lehetőség, amellyel kezdeni tudunk valamit. Válasszuk ki! A második lépésben lehet eldönteni, mi-

lyen módon csatlakozunk az internethez: amennyiben kábelrel keresztül, válasszuk a „*Helyi hálózaton keresztül*” lehetőséget, az összes többi esetben az alapértelmezett „*Telefonvonalon és modemmel keresztül*” opciót jelöljük meg. Amennyiben kábelrel

keresztül érjük el a hálót, a következő ablakon át is ugorhatunk változtatás nélkül, és a lejjebb tárgyalt e-mail beállításaihoz érkezünk. Ha más egyéb módon csatlakozunk (ADSL, ISDN, modem stb.), és esetleg több modem található a gépben, válasszuk ki a megfelelőt! Amennyiben csak egy modemmel rendelkezünk, az ablak nem jelenik meg. A **Tovább** gomb megnyomása után meg kell adnunk a szolgáltatók telefonszámát. Egy tipp az ISDN- és ADSL-felhasználóknak: kapcsoljuk ki a körzet-

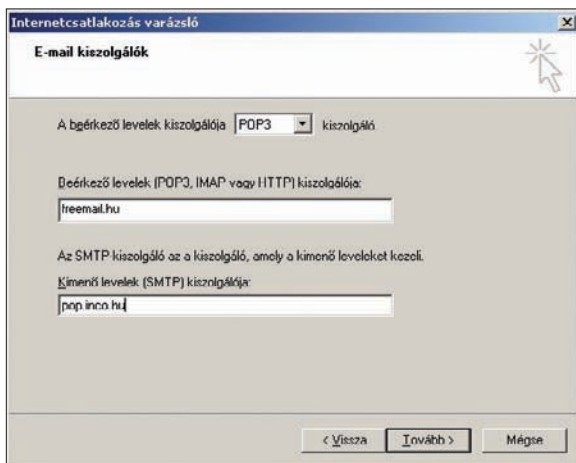
fejlécében fog megjelenni (például Kovács Béla). A következő lépésnél a szolgáltatótól kapott e-mail címet kell beírni (például *kovacs.b@inco.hu*). A harmadik ablak – a POP3 és SMTP kiszolgálók – sok embernek okozhat fejtörést. A POP3 kiszolgáló mindig az a szerver, ahová a leveleink érkeznek (például Freemail), az SMTP a kimenő levelek szervere, tehát ahová felcsatlakoztunk internethasználatra (például Inco). Egy hétköznapi példán könnyebben megérthetjük: Kovács Béla előfizetett az Inco cégnél, de

levelezését a Freemailnél intézte eddig. Felesleges megszüntetni az eddig jól bejártott postafiókot, így amikor felcsatlakozik az internetre, az Incohoz tárcsázott. Tehát az SMTP kiszolgálónak az Inco által megadott SMTP-t adja meg. De levelei a Freemailhez érkeznek, tehát a POP3-nak a Freemail POP3 kiszolgálóját írja be.

Amennyiben ezek az

számhasználatát, és írjuk be egyben a telefonszámot, vessző nélkül (például: 0651301301). E két csatlakozási típusnál ugyanis nincs vonalfigyelés. A modemmel rendelkezők adják meg az országot, a szolgáltató körzetszámát és (külön esetben) a telefonszámot. Ha helyesen állítottuk be saját körzetszámunkat a modemtelepítésnél, akkor a Windows tudni fogja, mit hol kell tárcsázni (tehát a 06-os előtárcsázást is!). A következő lépésben a bejelentkezési azonosítót és jelszót kell beírni. Az utolsó előtti ablakban tetszés szerinti nevet adhatunk frissen létrehozott kapcsolatunknak. Legvégül a varázsló felajánlja a postafiók beállítását is. Amennyiben erre nincs szükség, a pipát távolítsuk el a négyzetből! Az e-mail konfigurálása sem ütközik nehézségekbe, ha a szolgáltató által megadott paraméterek mind a rendelkezésünkre állnak. Legelőször egy azonosító nevet kell megadni, amely az e-mail

adatok hiányoznának, feltétlenül keressük fel a szolgáltató(ka)t! Az utána következő ablakok az Internet-csatlakozás varázsló különböző verzióitól függően eltérőek lehetnek. Ha több

A Windows XP-ben előugrott egy ablak, és az Asztalt szeretné karbantartani. Hol lehet ezt beállítani, illetve kézzel elindítani, ha szükség lesz rá? Mi lesz azokkal az ikonokkal, amelyeket a karbantartó eltakarít?

A Windows XP-ben megjelent új segéd megoldja azt a problémát, hogy a sok program felesleges ikonokkal szemetelje tele az Asztalt (a „tisztáztatás” koncepció

része). Ezért alapértelmezés szerint hatvannaponként felajánlja a nagytakarítást (sajnos ez az időtartomány (még) nem változtatható).

A megjelenő ablakban kiválaszthatjuk azokat az ikonokat, amelyeket a továbbiakban nem szeretnénk használni. Itt megtekinthetjük azt is, hogy mikor vettük igénybe, vagy meg tudhatjuk, hogy éppen soggal soha nem nyúltunk hozzá. Ha ez utóbbit észreveszi, bejelöli a Windows. Természetesen más elemeket is felvehetünk a „feketelistára”, így később átláthatóbb lesz a terep. Aggodalomra semmi ok, a törlésre kijelölt ikonok egy „Nem használt asztali parancsikok” nevű mappába kerülnek – az Asztalra.

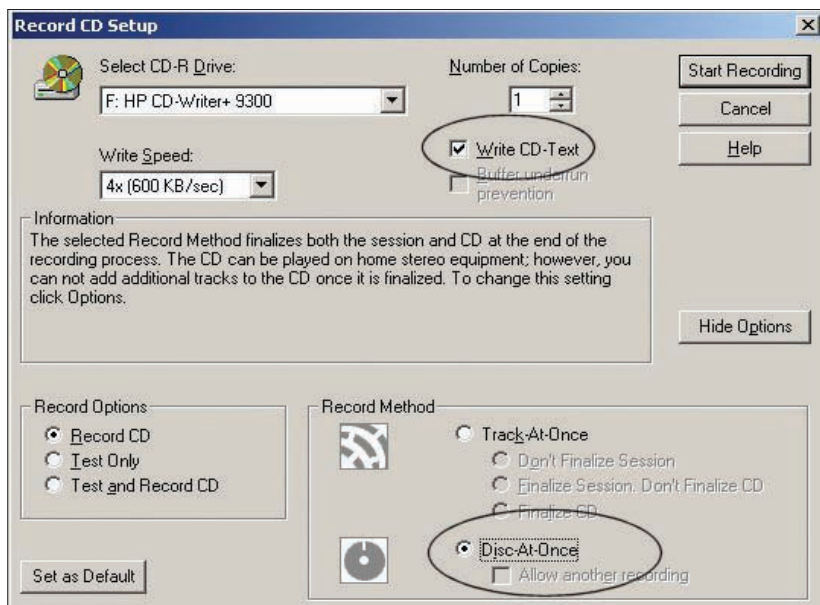

Zeneszerkesztéssel foglalkozom, és CD-íróm mellé az Easy CD Creator-t kaptam. Mivel keveselltem a funkcióit, megvásároltam a teljes értékű, többet tudó, kereskedelmi változatot. A számokat MP3-ban tárolom, ezeket szeretném hang-CD-ként felírni. Problémám az, hogy a számok között két másodperces szüneteket hoz létre, de erre nekem nincs szükségem. Hogyan oldható meg, hogy ne legyen ez a hézag a lemezen?

Audiolemezek készítésénél figyelni kell arra, hogy milyen módban kerül fel a zene. (Adatok felírásakor is lehet használni a lenti funkciókat, de a zenei CD-k esetében plusz lehetőségekkel bővülnek.)

Kétféle módon lehet égetni: Track-At-Once (TAO) vagy Disk-At-Once (DAO). A TAO mód esetében a sávok felírása közben a lézer kialszik, így automatikusan létrejön a 2 másodperces szünet két szám között. Adatok esetében ezzel a móddal hagyhatjuk nyitott állapotban a lemezt, tehát később majd még tehetünk hozzá adatokat. Hangsávok esetén a lemezt le kell zárni, hogy asztali lejátszóban is hallgatható legyen!

A DAO írásmódnál a lézer kikapcsolás nélkül, egy menetben írja végig az egész CD-t, így a számok közé nem kerül szünet (kivéve, ha magában a számot tartalmazó zeneállományban már benne van, mert ak-

kor hiába használjuk a DAO módot), viszont a lemez lezáródik írás után, tehát plusz sávokat már nem adhatunk hozzá.

Lehetőségünk nyílna viszont CD-Text lemezek írására is. Ez egy olyan speciális hang CD, amikor a számok információit egy elkülönített területen tároljuk a lemezen. Az erre alkalmas (általában asztali) lejátszók kiolvassák ezeket az adatokat, és megjelenítik a kijelzőn. Minden írás előtt ellenőrizzük a fenti paramétereket, mert egy-két lemezünkbe kerülhet ennek elmulasztása!

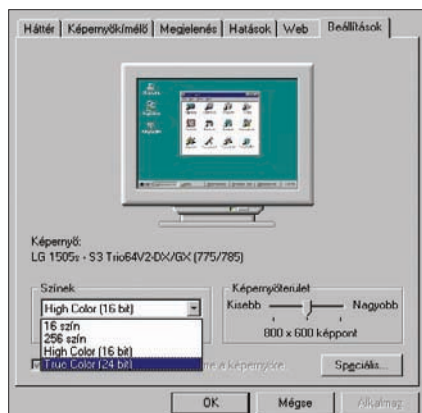
Leveleiket továbbra is várjuk a pcworldtippek@idg.hu címre!

Halasi Miklós

Trükkök a monitorral és a grafikus kártyával

A látszat csal – de nem a megjelenítőknél. Ott nem is számít más, csak a látszat. Ha villog a képernyő, ha zavaros a kép, a szemünk hamar elfárad, megfájdul a fejünk, és munkakedvünk egykettőre odavész. Az alábbiakban bemutatjuk, hogyan hozhatjuk ki a legtöbbet grafikus kártyánkból és monitorunkból.

A grafikus kártya beállításainak megjelöléséhez a jobb oldali egérgombbal kattintsunk az Asztalon, és válasszuk ki a Tulajdonságok tételt, vagy kattintsunk a Start/Beállítások/Vezérlőpult tételeken, és kattintsunk kétszer a Képernyő ikonra (lásd ábra). A Képernyő tulajdonságai panel mutatja a monitor felbontását, a Színek pedig azt, hogy mennyi szín jelenik meg a képernyőn (ezt a paramétert színmélységnek is nevezik). Ha előbb a Speciális

A felbontást és a színmélységet a Képernyő tulajdonságai panel Beállítások oldalán szabályozhatjuk

gombra, majd a Csatoló fülre kattintunk, a Frissítés gyakorisága alatti mezőben azt is megnézhetjük, hogy a számítógép másodpercenként hányszor rajzolja újra a képernyőn látható képet.

FELBONTÁS: Az utóbbi három-négy évben megjelent PC-k grafikus kártyája és grafikus RAM-ja lehetővé teszi a hüvelykenkénti 1024×768 képpontos felbontást, és sok grafikus kártya 1600×1200 képpontos felbontást is elbír. Az olcsóbb rendszereken takarékosági okokból gyakran az alaplapra integrálják a grafikus részt: ez a megoldás szerényebb teljesítményt nyújt, mint egy dedikált grafikus kártya. A legolcsóbb rendszereken nem is növelhetjük 800×600 képpont fölé a felbontást.

A Beállítások oldalon a csúszkát toljuk jobbra, hogy lássuk, mekkora a rendszer által támogatott legnagyobb felbontás. Ha ezt az értéket kevesellénk, tovább növelhetjük a színmélység rovására.

SZÍNMÉLYSÉG: Kattintsunk a Színek alatti lenyíló listán, hogy megjelenítsük azokat

a színmélységértékeket, amelyek közül a monitor jelenlegi felbontása mellett választhatunk. A High Color (16 bit) 65 536 színt jelent, a True Color (24 bit) pedig több mint 16 milliót. A legújabb rendszereken van egy True Color (32 bit) lehetőség is: ez ugyancsak 16 millió színt tud megjeleníteni, és a további nyolc bit az opacitást, az átlátszóság mértékét szabja meg arra az esetre, ha különböző színek rétegződnek egymásra. A színmélység és a felbontás egymással verseng a grafikus csatoló memóriájáért, vagyis minél kisebbre állítjuk az egyiket, elvileg annál nagyobbra növelhetjük a másikat. Ez azonban nem kőbe véssett szabály – próbálkozzunk, és majd minden kiderül.

FRISÍTÉSI FREKVENCIA: Egyes szakértők szerint a képernyő frissítési frekvenciája nem lehet kisebb 72 hertznél, vagyis a PC-nek másodpercenként legalább 72-szer újra kell rajzolni a képernyőt ahhoz, hogy szemünk ne fáradjon el; mások szerint a minimális frissítési frekvencia 85 hertz körül van. Próbáljunk ki különböző értékeket, hogy eldönthessük, számunkra melyik az ideális. A frissítési frekvencia beállításához a Képernyő tulajdonságai panel Beállítások lapján kattintsunk a Speciális gombon, majd válasszuk ki a Csatoló lapot. Ha mind a grafikus kártya, mind a monitor több fajta frissítési frekvenciát tesz lehetővé, a Frissítés gyakorisága sor alatti lenyíló listáról válasszunk ki egyet.

Amennyiben az optimális beállítást választjuk, a Windows maga jelöl ki egy frissítési frekvenciát a számunkra. Az azonban sajnos sehonnan sem derül ki, hogy ennek értéke pontosan mekkora, és nem biztos, hogy a lehető legmagasabb frekvencia. Ha úgy érezzük, hogy a Windows szerint „optimális” beállításnál villog a képernyő, próbálkozzunk egy másik beállítással.

FRISÍTETT VEZÉRLŐK

A Windows csak olyan frissítési frekvenciák kiválasztását engedi meg, amelyeket grafikus kártyánk és monitorunk egyaránt támogat. Ha a Windows nem tudja azonosítani a monitort – mivel a Plug and Play lehetőséget nem engedélyeztük, vagy a monitor maga nem támogatja ezt –, választhatjuk a biztos (de szemrontó) hatvanhertzes frekvenciát.

A monitor neve ott látható a Képernyő tulajdonságai panel Beállítások lapján, a Képernyő felirat alatt. Ha a Windows itt ismeretlen monitorról ír, ez azt jelenti, hogy nem talált vezérlőt a monitorhoz, és a frekvenciát alighanem hatvan hertzre állította be. Ennek módosításához kattintsunk a Beállítások lap alján látható Speciális gombra, majd a Képernyő fülre, és jelöljük be a „Plug & Play (Magától működő) monitor automatikus érzékelése” sor előtti választónégyzetet. Fontos továbbá, hogy letöltsük és telepítsük a grafikus kártya vezérlőjének legfrissebb változatát. A grafikus vezérlőket rendszeresen frissítik, és a legújabb verzió telepítésével esetleg egy csapásra megoldhatjuk a grafikus teljesítménnyel és a megjelenítés minőségével kapcsolatos összes problémánkat. ■

Hálózatépítés

Majdnem varázsűtésre

Mind több családban és irodában működik egynél több PC. Ezeket érdemes hálózatba kötni, mert így egyszerűen megoszthatók a legfontosabb erőforrások: az állományok, a nyomtatók és az internetkapcsolat.

A hálózat összeállítása néhány éve még komoly szakértelmet igényelt, mára azonban lényegesen leegyszerűsödött az egész, mert az automatizált programoknak köszönhetően a technikai problémák zömével nem kell foglalkoznunk. Ami a hardver oldalt illeti, a legtöbb hálózati-pushhoz továbbra is szükség van kiegészítő kártyákra, de az, aki nem akarja felbontani PC-jét, használhatja az USB kapcsolatot is. A hordozható számítógépek esetében, ha lehet, még egyszerűbb a dolgunk, mert a hardvertelepítés pusztán annyiból áll, hogy becsúsztatunk a gépbe egy PC Cardot.

Sőt, sokszor még erre sincs szükség, mert a korszerű noteszok már beépített hálózati kapcsolattal rendelkeznek, és a legújabb típusokban kezdenek feltűnni a vezeték nélküli hálózati lehetőségek is. Alacsony ára és gyorsasága okán manapság még mindig a vezetékes hálózat a legjobb megoldás. De ha nem akarjuk a lakást keresztül-kasul behálózni vezetékekkel, használhatjuk a meglévő telefonkábeleket is, bár ez a megoldás lassítja a működést. Eldőlni látszik a vezeték nélküli hálózati szabványok háborúja: a nyertes a 802.11b (más néven WiFi) protokoll.

A házi hálózatról címszavakban

Mire jó? Megoszthatjuk a PC-k és noteszok között az állományokat, a nyomtatókat és az internetkapcsolatot.

Mibe kerül? A szabványos vezetékes adapter PC-nként hozzávetőleg 3000–10 000 forint; a telefonvonalas adapter 6500–20 000 forint PC-nként; a vezeték nélküli adapter 25 000–60 000 forint PC-nként; az útvonalválasztó/tűzfal a megosztott szélessávú internetkapcsolathoz 25 000–75 000 forint.

Mekkora szakértelem kell a telepítéséhez? Közepes.

Mennyi idő alatt állítható össze? PC-nként fél–egy óra alatt.

Milyen eszközök kellenek a szereléshez? Csavarhúzó, antisztatikus csuklópánt (ajánlott).

Melyek a legfontosabb gyártók?

3Com (www.3com.com), Agere Systems (www.orinocowireless.com), D-Link Systems (www.dlink.com), Intel (www.intel.com), Linksys (www.linksys.com), NetGear (www.netgear.com), SMC Networks (www.smc.com).

Ha nincs olyan hálózattípus, amely minden tekintetben megfelelne igényeinknek, megfelelő eszközök (útvonalválasztók és hidak) segítségével vezetékes és vezeték nélküli elemeket egyaránt magukban foglaló hibrid hálózatokat is létrehozhatunk.

HOGYAN VÁLASSZUNK HÁLÓZATOT?

Mindegyik hálózattípusnak vannak előnyei és hátrányai, és mindegyik többféle módon csatlakoztatható az internetre. Néhány olcsó kiegészítő eszközzel azonban, például pár útvonalválasztóval és hiddal kombinálhatjuk is a különféle hálózatokat. Íme, néhány példa a lehetséges változatokra!

ETHERNET

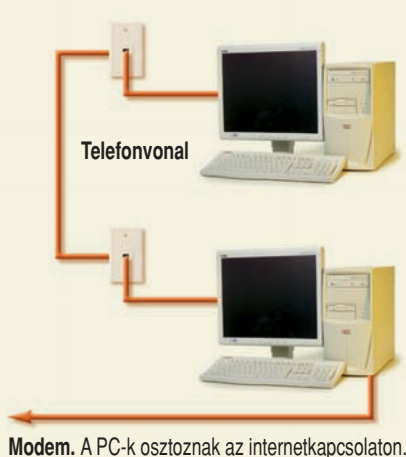

Útvonalválasztó/tűzfal.
A hálózati PC-k osztoznak a biztonságos szélessávú internetkapcsolaton.

Előnye: Olcsó, gyors és egyszerűen kiterjeszthető további PC-kre.

Hátránya: Vezetékgigényes, és ha a hálózat két PC-nél több gépet foglal magában, központi hubra, kapcsolóra vagy útvonalválasztóra is szükség van.

TELEFONVONALAS HÁLÓZAT

Előnyei: Olcsó, egyszerűen telepíthető, a meglévő telefonvonalakat használja. Elég gyors a leggyakoribb hálózati feladatok ellátásához és az internetkapcsolat megosztásához.

Hátránya: A régi telefonvonalak lassíthatják a hálózat működését.

VEZETÉK NÉLKÜLI HÁLÓZAT

Előnyei: Nem igényel vezetéket, a PC-ket bárhová tehetjük (akár az irodán kívülre is).

Hátrányai: Kétszer-háromszor annyiba kerül, mint az alternatív megoldások. A sebesség csökken, ha a PC-khez távolabbi egységek társulnak.

Mielőtt nekilátnánk...

A hálózat telepítésével alapvetően módosulnak a PC-k beállításai, ezért a munkálatok megkezdése előtt tanácsos teljes mentést készíteni, vagy legalább a kritikus adatállományokat és a cserélhető adathordozójú egységek beállításait elmenteni. A különféle gyártók hálózati hardvereinek és szoftvereinek telepítése bizonyos pontokon eltérhet az általunk bemutatott, tipikusnak tekinthető eljárástól, ezért soha ne mulasszuk el alaposan elolvasni a használati utasítást és a kézikönyvet!

A HÁLÓZATI ADAPTER TELEPÍTÉSE

1 Kiegészítő kártya. Kapcsoljuk ki a PC-t, húzzuk ki a hálózati dugót, és szedjük le a burkolatot. A statikus elektromosság okozta károsodások elkerülése érdekében használjunk csuklópántot, amikor a PC belsejében dolgozunk. Keressünk egy szabad PC kártyahelyet, dugjuk be a hálózati kártyát, és rögzítsük csavarral. Amikor újraindítjuk a PC-t, a Windows automatikusan észlelni fogja a kártyát. A gyártó utasításainak megfelelően telepítsük a kártya vezérlőjét.

USB adapter (telefonvezetékes és vezeték nélküli hálózatok). Dugjuk be az USB csatlakozót egy szabad USB aljzatba. A Windows automatikusan érzékelni fogja az egységet. A gyártó instrukcióit követve telepítsük a vezérlőt.

PC Card. A Windows futtatásánál dugjuk be a PC Cardot egy üres PC Card részbe. A Windows automatikusan felismeri az eszközt. Ezt követően már csak a vezérlő telepítése van hátra, természetesen a gyártó utasításainak szigorú betartásával.

DUGJUK ÖSSZE A HÁLÓZATOT ÉS INDÍTSUK EL!

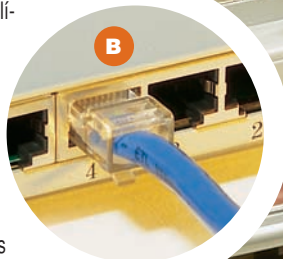
2 Csatlakoztassuk az útvonalválasztót. Ha szélessávú internetkapcsolatunk van, útvonalválasztó/tűzfal egységet is csatlakoztatnunk kell a kábelmodemre vagy a DSL dobozra az útvonalválasztóhoz kapott kábellel.

4 Telepítsük a szoftvert. A hálózati adapter vezérlője mellett valószínűleg speciális programokat is telepítenünk kell a hardver üzembe helyezéséhez, illetve a beállítások testreszabásához. Természetesen ezúttal is kövessük a gyártó utasításait.

3 Csatlakoztassuk a vezetékeket. Ha szabványos hálózatot használunk, Category 5 hálózati kábeleket kössük össze a PC-k hálózati kártyáját (A) a hubbal vagy kapcsolóval (B). Amennyiben útvonal-kijelölő/tűzfal egységünk is van, ezt is csatlakoztassuk a hálózatba. Ha telefonvezetékes hálózatot akarunk összeállítani, egy telefonzsinór egyik végét dugjuk be a kártya megfelelő jack aljzatába (C), vagy az USB adapterbe (általában van rajta egy külön jack aljzat a telefon csatlakoztatására), a másik végét pedig egy telefonos jack aljzatba. A vezeték nélküli hálózat, amint azt a neve is mutatja, nem igényel kábeleket, kivéve azt az esetet, ha útvonalválasztó egység vagy hozzáférési pont segítségével vezetékes hálózattal akarjuk összekötni.

5 Ellenőrizzük a kapcsolatot. Teszteljük a hálózatot, és ellenőrizzük, hogy minden egység látja-e a többi. Amennyiben nem tudunk hozzáférni az internethez, vagy baj van a számítógépek közti kommunikációval, először a hálózati termék kézikönyvét lapozzuk fel, vagy menjünk el a gyártó webhelyére. De használhatjuk a Windows hálózati hibaelhárítóját is, amit a Súgóból érhetünk el. Ha ez sem segít, nincs más hátra, mint felhívni a termék gyártójának képviselőjét, és szaktanácsot kérni tőle.

Home Networking Troubleshooter What problem are you having?

- ☐ I'm having problems sharing files or printers.
- ☐ I'm having problems connecting to the Internet.
- ☐ I'm having problems sharing an Internet connection.
- ☐ I don't know how to set up my network.
- ☐ I'm having problems with my modem or with dial-up networking.

Alapok nélkül nem megy!

Fényképezés mesterfokon

Aki most adott ki néhány százezer forintot egy digitális fényképezőgépre, valószínűleg ragyogó fotókat vár a gépétől. De öt megapixel, a tízszeres optikai zoom és a többi technikai csoda még kevés ahhoz, hogy az embert egyből fotóművésszé varázsolja. Tetszik, nem tetszik, ehhez meg kell tanulni a fotózás alapjait is.

A mikor még mindenki filmre fényképezett, magától értetődő volt, hogy a fotózáshoz szükség van némi szakértelemre. Aki tehát kicsit is többre vágyott az egyszerű családi képeknél, az beleásta magát a fényképezés szakirodalmába, és felvértezte magát a szükséges alapismeretekkel. Manapság viszont sok ember úgy ad ki komoly összegeket egy jó digitális fényképezőgépre, hogy magáról a fotózásról semmit sem tud. Meglepően sokan él az a tévhit, hogy a digitális kamerákkal könnyebb dolgozni, mint a hagyományos, 35 milliméteres tükörreflexes fényképezőgépekkel, holott a legjobb digitális fényképezőgépek használata pontosan ugyanolyan felkészültséget igényel, mint a tekercsfilmes kameráké. De legyünk igazságosak: nemcsak a felhasználók hibásak, hanem a szaklapok is, amelyek nem jeleskednek a digitális fényképezést övező illúziók eloszlításában, és kevés segítséget nyújtanak ahhoz, hogy a felhasználók megszerezhessék a nélkülözhetetlen alapismereteket. Cikkünkben ezt a hiányt igyekszünk pótolni, és összefoglaljuk mindazt, amit tudni kell ahhoz, hogy digitális fényképezőgépünkkel jó minőségű felvételeket készítsünk.

➡ HOGYAN DOLGOZIK A DIGITÁLIS FÉNYKÉPEZŐGÉP?

A digitális fényképezőgép használata ugyanolyan ügyességet és képzettséget igényel, mint a hagyományos fényképezőgépe, noha a két eszköz nem pontosan ugyanolyan módon készíti el a képeket. A két technikában azonban több a közös vonás, mint hinnénk.

A hagyományos fényképezőgép egy könnyű kis doboz, amelynek elején van az objektív, hátuljában pedig a film. Az objektív lencsége a filmre fókuszálja a fényt, a zár pedig megakadályozza, hogy a kép elkészítése előtt fény érje a nyersanyagot.

A mechanika lehetővé teszi a film továbbítását, valamint a rekesz és az expozíciós idő beállítását.

Az egyetlen kényes pont a kereső. Egyszerűbb fényképezőgépekben külön lencsék szolgálnak a kereső számára, amely ily módon csak megközelítőleg mutatja ugyanazt a képet, amit az objektív a filmre vetít. A jobb minőségű tükörreflexes fényképezőgépek a keresőben látható kép előállításához is a főlencsét használják, így pontosan ugyanazt a képet látjuk a keresőben, ami a filmre exponálódik, és azt is jól meg tudjuk ítélni, hogy mi kerül a kép fókuszába.

A digitális fényképezőgépek alapvető alkatrészei ugyanazok, mint a hagyományos kamerákéi, az egyetlen lényeges különbség, hogy a film helyén töltéscsátolt áramkör (angol rövidítéssel: CCD) található. A CCD pixelek tömegként érzékeli a képet, a kapcsolódó elektronika pedig kiolvassa a pixelek színét, és a kiolvasott értékeket elraktározza a memóriában.

A legegyszerűbb digitális fényképezőgépekben a memória be van huzalozva a kamerába, a drágábbakban a képek kivethető memóriakártyákon – lényegében tehát digitális filmen – tárolódnak. Ha a lehető legjobb minőségre törekszünk, akkor tömörítetlen formában kell elraktároznunk a képeket, ha pedig azt szeretnénk, hogy minél több kép férjen el a lemezen, akkor tömöríthetjük a felvételeket.

A fényképezőgépek többfajta „sűrítési” módot kínálnak, így rajtunk múlik, hogy a minőségi és mennyiségi szempontok közül melyiket részesítjük előnyben. Az egyszerűbb hagyományos fényképezőgépekhez hasonlóan az olcsó digitális kamerákban is külön kereső van, a drágábbak az egyknás technikát használják. Sok digitális fényképezőgépet keresőként használható folyadékkristályos képernyővel is felszerelnek.

A folyadékkristályos kereső nagyjából ugyanazokat az előnyöket nyújtja, mint a jobb tekercsfilmes gépek keresője, de kicsinyke méretei miatt nem pontosan látható rajta, milyen lesz a kép. A digitális fényképezőgépek másik sajátossága, hogy a kép beállításakor gyakorta teljesen

A zoomolás erősen befolyásolja a fotó „tér szerkezetét”. A bal oldali kép hosszú gyújtótávolsággal (teleobjektívvel) készült, a jobb oldalánál a fotós közelebb ment a témához, és rövid gyújtótávolságot állított be

nyitva van a rekesz, ami világos, tiszta képet eredményez a keresőben, de nem segíti annak megítélését, hogy pontosan mi kerül a fókuszba.

► NYÍLÁS (APERTÚRA)

A nyílás (apertúra) az objektív még éles képalkotásra használható legnagyobb átmérője. Ezt az átmérőt azonban csökkenthetjük a fényrekesz (blende) szűkítésével, és ezáltal precízen szabályozhatjuk az objektíven keresztül bejutó fény mennyiségét. A rekesz nagyságát számok jelzik: 2, 3,5 ... 16, 22 – az első szám az objektív teljes fényerejét mutatja (a fényerő az objektív gyújtótávolságának és a nyílásnak a hányadosa), a többi pedig a rekesz szűkítésével módosított fényerőt. Minél nagyobb tehát a rekeszszám, annál kisebb a relatív nyílás, amin a fény bejuthat. A rekesz méretétől függ a mélységélesség, vagyis az, hogy az élesre állított objektum előtt és mögött milyen távolságig lesznek a tárgyak élesek a képen. A blende szűkítésével nő a mélységélesség, nyitásával pedig csökken: minél nagyobb rekeszszámot állítunk be, annál szélesebb mélységi tartományban lesz éles a felvételünk.

► MEGVILÁGÍTÁSI IDŐ

A megvilágítási (zár-) idő szabja meg, hogy a fény mennyi ideig áradhat be a lencsén, így értéke döntően meghatározza az expozíciót.

A záridő általában 1/1000 másodperctől néhány másodpercig terjedhet, és beállításától függ, hogy a mozgó objektumok

elmosódottak lesznek-e a képen, vagy élesek. Hosszú expozíciós idő esetén a mozgó tárgyak elmozdulhatnak, és a kamera rázkódása is gondokat okozhat. Rövid expozíciós idővel pedig akár egy vízesés vízceppjeit is „megfagyaszthatjuk” a levegőben.

► ÉRZÉKENYSÉG

Bár a digitális fényképezőgépekben nincs film, érdemes néhány szót ejteni a 35 milliméteres fényképezőgépek filmérzékenységéről. Ez azt méri, hogy a film milyen gyorsan reagál a fényre. Ha egy fényképész tudja, hogy gyenge fényben kell dolgoznia, érzékeny filmet tesz a kamerájába. Az érzékenységet ISO számmal mérik, értéke 64 és 400 közé esik. A nagy érzékenységű film hátránya, hogy képe szemcsésebb, a finom részleteket kevésbé jeleníti meg. A digitális fényképezőgépekben nincs film, de jó néhány típus ennek ellenére lehetővé teszi, hogy szabályozzuk a CCD érzékenységet, mégpedig – a filmmel ellentétben – akár felvételtől felvételre. Akárcsak a hagyományos nyersanyag esetében, az érzékenység növelése itt is csökkenti a képminőséget, viszont egyfajta puha, meleg hangulatot kölcsönözhet a fotónak.

► AZ EXPOZÍCIÓ BEÁLLÍTÁSA

A helyesen exponált kép se nem túl sötét, se nem világos. A helyes expozíciót a megvilágítási idő és a rekesz megfelelő beállításával érhetjük el. A gyakorlatban e két érték többfajta kombinációja is helyes

Tíz tanács kezdőknek

1. Az expozíciós programokat csak addig használjuk, amíg el nem sajátítottuk a fényképezőgép használatát. A programok helyes expozíciót biztosítanak, de az alkotás örömetől megfosztanak bennünket.
2. A rekeszprioritási módot akkor használjuk, ha szabályozni akarjuk a mélységélességet.
3. Az időprioritási módot akkor használjuk, ha el akarjuk kerülni a bemozdulást – ha tehát gyorsan mozgó tárgyakat fényképezünk.
4. Sose felejtjük el, hogy a vaku hatótávolsága csupán néhány méter.
5. Ha éjszakai felvételt készítünk távoli objektumokról, ezt vaku nélkül, hosszú megvilágítási idővel és állványról tesszük.
6. Tanuljuk meg, melyek azok a helyzetek, amikor nem bízhatunk az automatikák által beállított távolsági, illetve expozíciós értékekben.
7. Jól nézzünk bele a keresőbe, mielőtt elcsúsznánk a gépet.
8. Ne használjuk nyakra-főre a zoomot – ha tehetjük, inkább menjünk közelebb a témához.
9. Tanulmányozzuk a profi fotósok munkáit, és próbáljuk ellesni tőlük a képszerkesztés szabályait.
10. Gyakorlat teszi a mestert – minden exponált képkocka a hasznunkra van, mert a tapasztalatainkat gyarapítja.

A központi képelem ugyanakkorának látszik, de a jobb oldali fotón a perspektíva jóval tágasabb, a háttérben lévő objektumok (ház, autók) sokkal távolabbinak tűnnek, mint a kis látószögű beállítással készült fotón

expozíciót biztosít. Mivel azonban a rekesz nagysága kihat a mélységélességre, a megvilágítási idő pedig megszabja, hogy a mozgó tárgyak mennyire mosódhatnak el a képen, a különféle kombinációk eltérő eredményt adnak. Vegyünk egy példát: 1/1000 másodperc 2,8-as rekeszszel, 1/500 másodperc 4-es rekeszszel, 1/125 másodperc 5,6-os rekeszszel, 1/60 másodperc 8-as rekeszszel, 1/30 másodperc 11-es rekeszszel, valamint 1/15 másodperc 16-os rekeszszel egyaránt helyes expozíciót eredményezhet, ám a képek gyökeresen különbözni fognak egymástól. Ha 1/1000 másodpercet és 2,8-as blendét választunk, kis mélységélességű, de azon belül borotvázott képet kapunk, míg 1/15 másodperccel és 16-os blendével a kép elő- és háttérben is minden éles lesz – helyesebben lenne, ha a kamera beremegésétől el nem mozdulnának a tárgyak.

A legtöbb fényképezőgép a fotós dolgát megkönnyítendő különféle automatikus expozíciós lehetőségeket kínál. A rekeszprioritási módban mi választjuk meg a rekeszszámot, és a kamera automatikusan beállítja hozzá a megvilágítási időt. Az időprioritási módban a záridőt választjuk

ki, és a kamera ehhez állítja hozzá a blendét. A programozott automatikus módban pedig néhány ökölszabálytól függően az időt és a blendét is a kamera állítja be. Ez a megoldás helyes expozíciót garantál, de szűk teret ad a kreativitásnak.

A legtöbb fényképezőgép lehetővé teszi, hogy felülbíráljuk az automatikusan kiválasztott értékeket, és túl- vagy alul-exponáljuk a képet. Ennek első ránézésre nincs sok értelme, de jól jöhet, ha a kamera automatikáját megzavarják a körülmények. Erről később még részletesen szólunk.

► GYÚJTÓTÁVOLSÁG

A fókusz- vagy gyújtótávolság az objektív jellemzője, és meghatározza, hogy az objektív milyen mértékben nagyítja fel a jelenetet. Az olcsó digitális fényképezőgépeken a gyújtótávolságot nem változtathatjuk. A drágább gépek már lehetőséget adnak zoomolásra, vagyis a fókusz- távolság csökkentésére és növelésére, a professzionális kamerák pedig az objektív cseréjét is megengedik.

A digitális fényképezőgépek gyújtótávolságát általában a 35 milliméteres kamerákkal ekvivalens értékben adják meg, mivel a legtöbb felhasználó ezeket a fényképezőgépeket szokta meg. A tényleges fókusz- távolság rövidebb a 35 milliméteres gépeknél, mivel a CCD kisebb, mint a 35 milliméteres film.

Az 50 milliméteres fókusz- távolságú objektív se nem nagyítja, se nem kicsinyíti a képet. Az ennél nagyobb fókusz- távolságú objektívek felnagyítják a tárgyakat, de szűkebb mezőt tesznek beláthatóvá (a teleobjektíveket kis látószögű lencséknek is nevezik), a kisebb gyújtótávolságú objektívek pedig kicsinyítik, de szélesebb sávot mutatnak meg (emiatt nagy látószögű objektíveknek hívják őket).

Vigyáznunk kell arra, hogy a fókusz- távolság változtatásával a perspektívát is módosítjuk. A nagy látószögű objektív mélységben kitágítja a perspektívát, a kis látószögű összenyomja. Bizonyos fényképezőgépek az optikai zoom mellett – vagy helyett – digitálisat is tartalmaznak. Ilyenkor zoomolásnál nem a fókusz- távolság, csak a pixelek változnak, és a kép egyre inkább képpontjaira esik szét.

► FÓKUSZ

A fókusz az a távolság, amelyből a tárgyak élesen jelennek meg a képen. Az olcsó digitális kamerák fix fókusszal rendelkeznek, és a kis apertúrának köszönhetően nagy a mélységélességük, így minden olyan objektum éles a felvételen, amely egy megadott távolságon túl helyezkedik el.

A bal oldali kép 1/15 másodperces záridővel készült, ennek következtében az autók egy része erősen bemozdult. Ilyen hosszú expozíciós idő esetén a kéz remegése miatt az egész kép hajlamos a bemozdulásra, hacsak nem helyezzük a fényképezőgépet állványra

A fejlettebb kamerák autofókuszosak, drágább masináknál pedig az élességállítást kézzel is módosítható. Mint később látni fogjuk, az autofókusz könnyen becsapható. Minden objektívhez tartozik egy minimális távolság, amelyen belül már nem lehet élesre állítani a képet. Említettük korábban, hogy a kész fotón nemcsak az a tárgy lesz éles, amelyre ráfokuszáltunk, hanem azok is, amelyek előtte és mögötte bizonyos távolságon belül helyezkednek el. Ennek a sávnak a szélessége a rekesz nagyságától függ. Ha egy 50 milliméteres gyújtótávolságú objektívvel öt méterre fókuszálunk, és 16-os rekeszt állítunk be, három métertől a végtelenig minden tárgy éles lesz. Ha nyitjuk a blendét, és 4-es rekeszt állítunk be, az éles sáv a négy és nyolc méter közötti tartományra szűkül le. A mélységélesség különösen kicsi abban az esetben, ha közeli tárgyat fotózunk, vagy teleobjektívet használunk. Fontos azonban hangsúlyozni, hogy nem kell mindig a maximális mélységélességre törekednünk. Portrék esetében kifejezetten hasznára válik a képnek a kis mélységélesség, mert a modell így „leválik” a háttérrel, és a háttér mellékei részletei nem vonják el a néző figyelmét a valódi témáról.

► VAKU

A vaku a fényképezőgépek egyik leginkább félreértett szolgáltatása, és hibás használatának számtalan rémséges példájával találkozhatunk olyan felvételeken,

amelyeken a vakuval megvilágított részen kívül szinte minden szurokszerű sötétségbe vész. A legtöbb fényképezőgép olyan beépített vakuval van felszerelve, amely automatikusan felvillan, ha a megfelelő expozícióhoz egy bizonyos értéknél (mondjuk 1/50 másodpercnél) hosszabb megvilágítási időre volna szükség, és így fennáll az a veszély, hogy a kamera beremegése miatt a kép életlenné válik. A legtöbbször a vakut a gyenge fény általános ellenszerének tartják. Ez azonban súlyos tévedés. A vaku fénye nem olyan erős, hogy egy bizonyos távolságon túl képes legyen megvilágítani a képelemeket. A digitális fényképezőgépek vakuinál ez a határ néhány méter, de még a fényképezőgépre szerelhető nagy és drága vakuknál sem haladja meg a 15 métert. Azok a tárgyak, amelyek ezen a tartományon kívül helyezkednek el, nem kapnak elég fényt, és beleolvadnak a sötét háttérbe. Ha a téma nagyobb távolságra van tőlünk – mondjuk a Halászbástyáról fényképezzük az éjszakai várost –, az egész kép sötét lesz. Az ilyen témák megörökítéséhez hosszú – alkalmasint több másodperces – expozíciós időre van szükség, a vakut viszont nyugodtan kikapcsolhatjuk. Ilyen hosszú expozíció természetesen elképzelhetetlen kézből, tehát állványról is gondoskodnunk kell, és arra is ügyeljünk, hogy a képmezőn ne haladjon át mozgó tárgy, mert fényes csík marad utána a felvételen.

Előfordulhatnak olyan esetek is, amikor az expozíciót vezérlő automatika azt hiszi,

A jobb oldali kép sokkal kisebb zárbességgel (1/125 másodperccel) készült.

A kép kompozíciója ugyan nem tökéletes, de szempontunkból most lényegesebb, hogy a járművek viszonylag élesek rajta

hogy vakuzás nélkül is elegendő fény áll rendelkezésre a jó képhez. Tegyük fel például, hogy egy verőfényes nyári napon egy fa árnyékában akarunk lefényképezni valakit. Ha vaku nélkül készítjük el a felvételt, a modell arca teljesen sötétbe bukik. Ha viszont vakut használunk, a felvillanó fénnel deríthetjük az árnyékot, és feljavíthatjuk fotónkat.

➡ MENJÜNK A SAJÁT FEJÜNK UTÁN

Említettük már, hogy nem mindig bízhatunk meg a fényképezőgép automatikus expozíciós és fókuszbeállításában. De vajon mikor érdemes felülbírálni ezeket az automatikus funkciókat?

Az autofókusszal kapcsolatban az örök kérdés: „Honnan tudja a fényképezőgép, hogy mit akarok lekapni?” Ha a téma a kép középpontjában van, a gép valószínűleg pontosan fog mérni. De ha nem éppen középen helyezkedik el, a kamera a háttérre fogja beállítani az élességet.

Ezen segíthetünk a kézi élességállítással vagy a fókusz rögzítésével. Utóbbi azt jelenti, hogy ráirányítjuk a gépet a témára, ügyelve arra, hogy az pontosan a képmező középpontjába kerüljön; félig lenyomjuk az elsütő gombot, jelezve a gépnek, hogy tartsa ki ezt a fókusz távolságot, majd átkomponáljuk a képet, és ezt követően teljesen lenyomjuk az elsütő gombot. Az expozíciós beállításoknál többnyire rábízhatjuk magunkat a gépre. De nem mindig. Az egyik gyakori probléma akkor jelentkezik, ha fénnel szemben fényképezünk, és a háttér legnagyobb részét a ragyogóan tiszta ég tölti ki. Amennyiben a kép középpontja napfényben fürdik, a fényképezőgép ehhez állítja be az expozíciós értékeket, és a többi rész alulvilágított marad.

A jelzett problémán a rekesz és a megvilágítási idő kézi beállításával vagy az expozíciós értékek rögzítésével segíthetünk (utóbbi ugyanúgy működik,

mint a fókusz rögzítése). Hasonló gondot okoz a havas táj fényképezése. Az alulvilágítás elkerülése érdekében itt is felül kell bírálunk az automatikus beállításokat, és az első vagy második technikával „kényszerítünk” kell a fényképezőgépet a kép túlexponálására.

➡ NEM CSAK TECHNIKA

Amit eddig elmondtunk, az alapvetően a fényképezés technikájáról szólt.

Úgy is fogalmazhatnánk, hogy aki megértette, és betartja az eddigieket, az technikai szempontból kifogástalan fényképeket fog készíteni. De nem biztos, hogy ezek egyben jó képek is lesznek – és itt lépnek be a kompozícióval kapcsolatos kérdések.

A fényképezés technikai kérdéseivel ellentétben itt szinte lehetetlen rövid, egyértelmű szabályokat megfogalmazni. És még ha volnának is ilyen szabályok, biztos, hogy rövidesen jönne egy fotós, és könnyedén átlépne rajtuk valamilyen meglepető, újszerű hatás elérése érdekében. Az egyetlen tanácsunk: jó alaposan nézzünk bele a keresőbe, mielőtt exponálnánk. Veszedelmesen könnyű oda sem figyelve elcsettenteni a kamerát, de mi értelme, ha közben lemarad a képről a modell fejének kétharmada?

Ha kényszerítjük magunkat a legalapvetőbb kompozíciós szabályok betartására, már csak gyakorlatot kell szereznünk. És közben az sem árt, ha saját munkáink mellett minél többet tanulmányozzuk kiváló fotósok alkotásait is.

Végül feltétlenül érdemes még néhány szót szólni a zoom használatáról.

Ne felejtsük el, hogy a zoomolás csökkenti a képperspektívát, mélységben „összenyomja” a képet, általában tehát jobb eredményt ad, ha zoomolás helyett közelebb megyünk a témához. Erre természetesen nincs mindig mód, és sokszor előfordul az is, hogy éppen a perspektíva csökkentése a célunk – de sose zoomoljunk csak azért, mert lusták vagyunk kicsit gyalogolni. ■

Én és a Linux

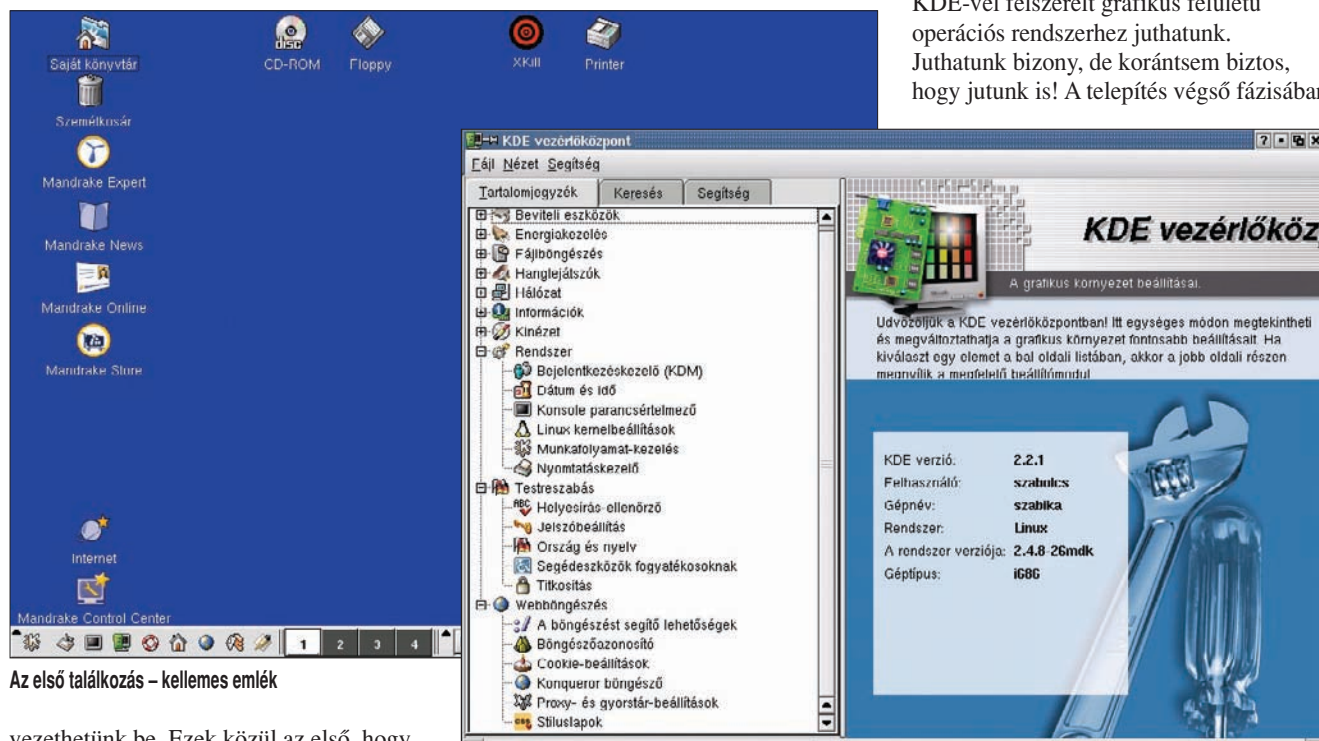
Küzdelem egy operációs rendszerrel

A számítógép-szükségletek polcain manapság is sok olyan gép pihen, amelyekhez nem tartozik legális szoftver, sajnos még operációs rendszer sem. Egy ilyen gép megvásárlása után érdemes alaposan végiggondolni, mire is van szükségünk a működtetéséhez. Bizony-bizony egy jól felépített, széleskörűen használható PC-s szoftver rengeteg pénzt is felemészthet. Ez azonban nem törvényszerű, alternatív megoldások is léteznek!

A gép felszerelése, sőt már megvásárlása szempontjából is különösen fontos kérdés, hogy milyen célra kívánjuk használni elsősorban masinánkat. Ezt a kérdést már az operációs rendszer megválasztásánál hasznos lehet feltenni magunknak. Abban az esetben, ha egyszerű hivatali munkára szánjuk a gépet, és szövegszerkesztés, internetezés a fő célterület, erőteljes pénztárcavédő intézkedéseket

Úgy kezdtem neki a feladatnak, mint ahogy az egyszeri ezermester is nekiesik a lapraszerelt bútor összeillesztésének. „Menni fog ez, csináljuk csak!” Nem kutakodtam a neten, nem néztem utána az esetleges buktatóknak, egyszerűen csak becsúszttam a telepítő első CD-jét a noteszgép DVD-meghajtójába, elindítottam arról a rendszert, és vártam a csodát.

vagy „Szakértő” módban folytassuk a telepítést. Ajánlott módban a rendszer sok apróság beállításának terhét leveszi a vállunkról, de – éppen az automatizmus miatt – nem biztos, hogy teljesen a kedvünkre lesz. Éppen ezért én inkább a szakértő módot ajánlanám. Az sem túlságosan bonyolult. Meg kell határoznunk néhány perifériát, billentyűzetkiosztást, majd következhet a merevlemez particionálása és a telepítés helyének meghatározása. Ez az első lépés, ahol a tapasztalatlan kísérletezőgató fennakadhat. Szerencsére nem tragikus a helyzet, az integrált particionáló, helykiosztó segédprogram könnyen érthető, és el is lehet vele boldogulni. Mindenképpen létre kell hoznunk egy partíciót a Linux rendszer számára, egyet pedig a cserepartíciónak (swap). Szakértő módban aztán – ha akarunk – elbábelődhethetünk a telepítendő állományok válogatásával, de egyszerű módon csoportokat is kiválaszthatunk (például multimédia, hálózati ügyfélprogram stb.), vagyis nem túl vészes a helyzet. Ezt követheti a telepítés folyamata, amely meglepően gyors. Persze függ a kiválasztott anyag mennyiségétől, de akár 15 perc alatt is működő, KDE-vel felszerelt grafikus felületű operációs rendszerhez juthatunk. Juthatunk bizony, de korántsem biztos, hogy jutunk is! A telepítés végső fázisában

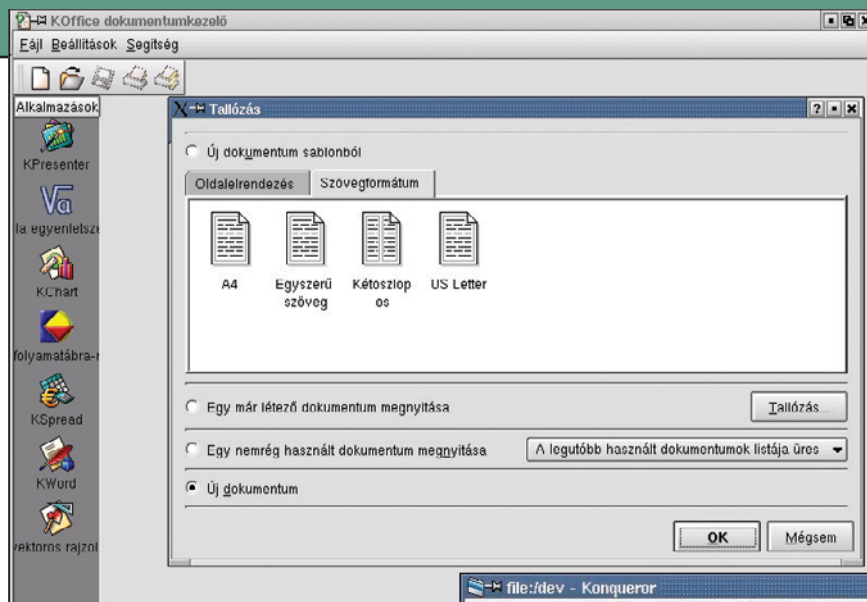
Az első találkozás – kellemes emlék

vezethetünk be. Ezek közül az első, hogy valamelyik barátságos Linux-disztribúciót telepítjük rendszerünkre. Jómagam nemrégiben vásároltam egy igen kellemes noteszgépet, amelyet kifejezetten ilyen jellegű felhasználásra szántam, s szerettem volna költségminimalizálással munkára fogni. Az akkor friss Mandrake Linux 8.1-et szemeltem ki gépem számára, s neki is álltam a telepítésnek.

KDE vezérlőpult – szép és hasznos is

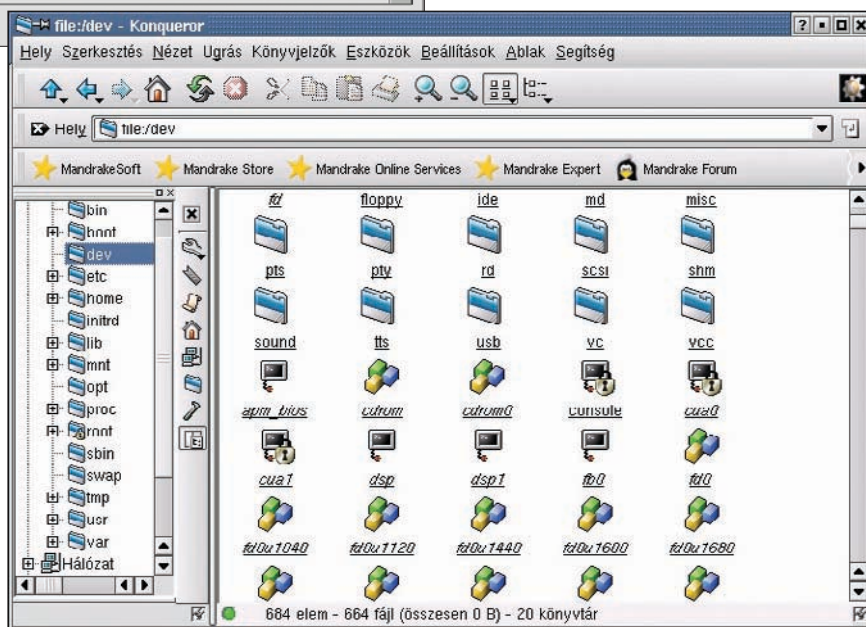
A Mandrake igen szimpatikus telepítőfelülettel jelentkezett be, és igen barátságos körülmények között vezetett át a telepítés buktatóin. Első örömteli élmény, hogy a folyamat nyelvének magyar is választható, ami sokak életét megkönnyíti. Következő feladatunk eldönteni, hogy „Ajánlott”

kell meghatároznunk rendszerünk néhány igen fontos paraméterét. Itt kell beállítanunk videokártyánk paramétereit, a használni kívánt színmélységet és a felbontást is, s bizony egyes esetekben ebből komoly galiba is kerekedhet. Nevezetesen a SiS 630-as lapkakészlet köré épülő rendszerekkel

KOffice – egyszerű, jól használható irodai csomag

(többnyire noteszgépek) igencsak mellékvágányra lehet szaladni. A probléma oka az, hogy a legtöbb, nem túlságosan koros Linux-disztribúció támogatja ezt az integrált (video-LAN-hang) lapkakészletet, de a régebbi verziójú SiS 630-as lapkák esetében gyakorlatilag nem használható. A gyanútlan felhasználó szépen kiválasztja a listáról a SiS kezelőprogramot, beállítja a felbontást, és amikor a teszt gombra rá, rendszere szépen, elegánsan csonttá fagy, a kép elsőtétül, és annyi. A legborzasztóbb ebben a jelenségben, hogy ezek után kezdetjük az egész telepítési folyamatot előlről. Nem akarom hosszan untatni olvasóinkat, de különböző beállításokkal és színmélységekkel való kísérletegetés után sem jutottam előrébb. Ez volt az a pillanat, amikor lázas kutakodásba kezdtem a világhálón, hogy vajon mit csináltam rosszul. Hamarosan több tucat olyan oldalt sikerült találnom, amelyek SiS 630-as szenvedésekről meséltek. Tehát nem bennem volt a hiba. Nagy örömmre szolgált, hogy a megoldást is sikerült idővel meglegnem. Miután sokaknak beletörtött a bicskája a SiS meghajtóval való szenvedésbe, nálam hozzáértőbbeknek kézenfekvő volt, hogy megpróbálkozzanak a régi, szabvány jellegű „framebuffer” meghajtóval. Ez a meghajtó ugyan nem használja ki a lapka semmilyen gyorsítófunkcióját, ezért kicsit lassúcska, de tisztességes felbontásokban és színmélységgel is elketyeg. A neten találtak szerint ez a mód használható a SiS 630-hoz, és akár 1024×768-as felbontásra is képes vele, 16 bites színkezelés mellett. Gyorsan kinyomtattam pár ilyen tanácsadó oldal tartalmát, és nekivágtam az újabb próbálkozásnak. Rutinos kattingatás után, mintegy bő negyedóra múltán újra ott álltam a videokártya meghatározására szolgáló menünél. Ezúttal azonban nem hagytam, hogy az automatikusan kiválasztott SiS

Konqueror – böngésző és fájlmenedzser egyben

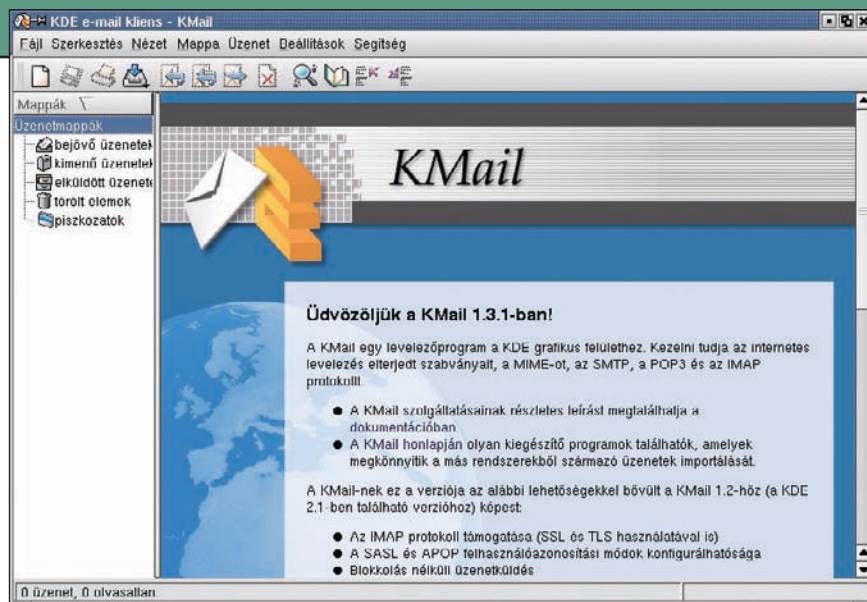
meghajtó rám tukmálja magát, hanem alapos kutatásba kezdtem. Végül is az egyéb meghajtók között, jó mélyen elrejtve a struktúrában, sikerült ráakadnom az FB_Dev csomagra, amely a keresett „framebuffer” kezelési mód meghajtóit rejt. Gyorsan kiválasztottam, beállítottam a felbontást 1024×768-ra, a színmélységet 16 bitesre, s rimázkodva a teszt feliratra böktem. Aztán következhetett a diadalüvöltés és az indiántánc az íróasztal körül. Sikerült! Én nyertem. Legyőztem a Linux démonát, két vállra fektettem, és diadalmasan bámultam a szép, színes, csíkos tesztképernyőt. Fixáltam a beállításokat, és kiadtam az ukázt az újraindulásra. Ha ügyesek voltunk, s a telepítés nehézségein való átvirgódás közben, a hálózati varázsló segítségével meghatároztuk helyi hálózatunk paramétereit, egyből úgy indulhat a rendszer, hogy a hálózattal is kommunikál gépünk. Ismerkedésem az operációs rendszerrel remekül indult. Beállítottam, hogy

a grafikus felület automatikusan induljon, a szimpatikus KDE ablakkezelő rendszerrel. Kellemes kék színben pompázó felület fogadott, beépített gyári káosszal az asztalon. Nem nagyon értem, hogy egy alapbeállítással induló rendszer asztalán miért van helyből rendetlenség. Mindegy, túléltem ezen a problémán, és az érdemi tartalom, jelesül a telepített szoftverek tüzetes átvizsgálásába kezdtem. Hozzá tartozik a teszt körülményeihez, hogy az internetről ingyenesen letölthető, 3 CD-s verzióval ismerkedtem, ezért persze szósincs különösen értékes kereskedelmi

szoftverekről, sőt még a remek, s persze terjedelmes Star Office csomagról sem, de azért jól használható programok jócskán akadnak a telepítőkorongokon. Használható a KOffice irodai csomagja, amelyben minden benne van, ami kellhet, még ha nem is oly professzionális, mint a Star Office. Megtalálhatjuk a Gimp grafikai szoftvert is, amelyet Linux-hívók a Photo-shoppal összemérhetőnek tartanak. Több használható webböngésző is ott lapul a korongokon. Nemcsak az állománykezelőként is használható Konqueror, hanem a Netscape és utódja, a Mozilla is telepíthető. Ez utóbbi nekem igen kellemes meglepetés volt. Korrekt működés, szép oldalak, jó sebesség. Egészen rászoktam. Sőt a fentebb említettek mellett még egy gnome-os böngésző is használható, amely szintén jól vizsgázott, kivéve flashes oldalakon. Mindenképpen említést érdemel a Mandrake remek Vezérlőpultja. Ez a disztribúcióspecifikus beállítóeszköz a legfontosabb rendszerelemek gyors és könnyed állítását, hangolását teszi lehetővé.

Varázslórendszere gyors és hasznos. Nagyon egyszerűen átállíthatók vele a hálózati paraméterei is. Ügyes eszköz, elkelne más disztribúciókban is. Emellett persze a KDE saját beállítópaneljével is sok mindent átállíthatunk, meghatározhatunk. Némi birkózás után egészen jól sikerült a rendszert a magam képére formálnom. Így a gép már alaphelyzetben is alkalmas irodai munkára, internetezésre. Tulajdonképpen egészen jól használható. Alapvető multimédiás szoftvereket tartalmaz, beépített csevegő- és üzenőszoftvert, a KMail levelező is remek. Csakhogy persze mindez nekem nem volt elég. Szerettem volna DivX kodekkel tömörített filmeket nézni, DVD-zni, minél többet kihozni masinámból. Rövid keresgélés után meg is találtam a neten a számomra üdvöztetőnek tűnő programokat rpm csomagolásban. Ez az a formátum, amely viszonylag egyszerűen telepíthető, nem nekünk kell forráskódból lefordítani a programot. Minden jól indult, az rpm csomagkezelő nekiállt

KMail – mindent tudó levelező

telepíteni, aztán összevonta szemöldökét, rám vigyorgott, és kiírt körülbelül 10-11 nevet, hogy ezek a csomagok hiányoznak a rendszeremből. Nem estem kétségbe, nekiláttam a neten (és a telepítő CD-ken) a hiányzó csomagok után kutatni.

A Gnome-hoz tartozó böngésző (egyébként KDE alatt is fut) beépített rpm keresővel rendelkezik, amely a leghíresebb ilyen jellegű webhelyre vezet minket. Nekigyürkőztem hát a keresésnek, és szépen szisztematikusan levadásztam a kívánt csomagokat. Beletelt vagy másfél órába! Egyesével felraktam ezeket a csomagokat. De ez nem volt elég: egyikük közölte, hogy neki bizony még kellene másik három csomag is! Felkutattam azt a hármat is. Feltelepítettem őket, továbbá a még hátralévő csomagokat is, aztán végre a kívánt programot is. Ikon persze nem jött létre magától, némi küzdelem árán megtanultam, hogyan lehet kézzel létrehozni. Ekkor már nem örültem, de egy kis szenvedés és két óra után sikerrel feltelepült a program. Reménykedve rákattintottam – és semmi... Egy villanás, és a program fityiszt mutatott. Ez volt az a pillanat, amikor áldani kezdtem *Bill Gates* nevét, hálát mondtam az „InstallShield” nevű nagy találmányért, és zsolozsmázva formázni kezdtem a merevlemezemet. Félreértés ne essék, nem temettem el örökre a Linuxot a magam számára. Szerver szinten remeknek tartom most is, de a munkaállomások szintjén nem érte meg el azt a kort, hogy egy hozzám hasonlóan lusta, kényelmes egyén vígan és jóérzéssel elboldoguljon vele. Az alapok nagyon jók, de egy átlagembernek még nehézkes az egész. Onnan indultam, hogy ingyenes operációs rendszert kerestem gépemre, és oda jutottam, hogy inkább beruházok egy barátságosabb rendszerbe. Ez persze én vagyok – sokak számára ez a szöszmötölős, aprólékos telepítgetést igénylő, dominószerűen felépülő operációs rendszer kiváló lehet. Nemcsak a bitforgató guruknak, hanem akár azoknak is, akik nem akarnak az alaprendszer sok-sok képes-ségén túlnőni.

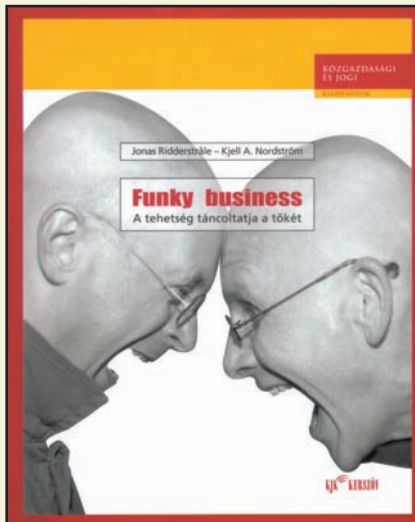
Jakab Szabolcs

Jonas Ridderstråle–Kjell A. Nordström:

Funky business

Sziporkázóan okos és roppant lelkesítő könyvet írt a Stockholmi Közgazdasági Egyetem két professzora. Lelkesítő a könyv, hiszen egy olyan világ(gazdaság) képét rajzolja meg, ahol nincsenek tabuk, nincsenek megfellebbezhetetlen tekintélyek, ahol nem a pénz diktál, hanem a fantázia, a kreativitás – vagy, ahogy a könyv alcíme fogalmaz, „a tehetség táncoltatja a tőkét”. Szép álmom, legyinthetnék fásultan, csak hogy a szerzők szerint ez egyáltalán nem utópia, hanem kökemény valóság: a világ már most efelől tart, és napról napra egyre inkább ilyen lesz. Funky. És aki győzni akar a gazdasági versenyben, vagy legalábbis a felszínen szeretne maradni, annak – tetszik, nem tetszik – rá kell hangolódnia a funky érzésre.

Szóval át kell alakítanunk egész világképünket, és a leghelyesebb, ha ezt a nagy átalakítást mindjárt a versennyel kapcsolatos fogalmainknál kezdjük. A két üzleti guru szerint ugyanis ma már nem versenyezni kell, hanem újat kitalálni, mert a globalizálódó, internet behálózta világban a versenyelőnyt villámgyorsan ledolgozzák a konkurensok – nem jobbnak kell lenni, hanem egyedinek, másnak. Ridderstråle és Nordström először is felvázolják ezen új társadalom – ahogy ők

nevezik: a Funky Falu – alapvonalait (túltermelő, valószínű idejű, agy alapú, behálózott, széttöredezett), majd a legsikeresebb vállalatok elemzése alapján megalakítják annak a vállalatnak a „fantomképét”, amely boldogulni tud ebben az új világban. Ezt követően megtanítanak arra, hogy vezetőként miként irányítsunk funky módon másokat, végül megosztják velünk a tit-

kot, hogyan bontakoztassuk ki szunnyadó képességeinket az új társadalomban.

A két svéd adatok, példák és remek, továbbgondolásra érdemes idézetek tömegével támasztja alá provokatív gondolatait. Amikor arról értekeznek, hogy az új érték manapság egyre kevesebb anyagból és egyre több szellemi értékből áll, a *The Economist*et idézik, amely szerint az új lakmuspapír az, hogy fáje, ha kompetitív előnyünket a tyúkszemünkre ejtjük – ha fáj, újra kell gondolnunk cégünk működését. Az új világ kiszámíthatatlanságát egy amerikai vállalatvezető szavaival illusztrálják, aki szerint: „Mindig 18 hónappal vagyunk a kudarcól.” Hinnék-e, hogy ezt Bill Gates mondta? De a legszebb gondolat Viktor Frankl pszichológustól származik, és nem pusztán az üzleti élethez ad útmutatást: „A sikert, csakúgy, mint a boldogságot, hiába kergetjük... az nem más, mint véletlen mellékhatása annak, hogy saját magunkon túlmutatod célt tűzünk magunk elé.”

A lendületes stílusban megírt, felvillanyozó mű jóval több egyszerű menedzsmenttanácsoknál: egyfajta kiáltványként is felfogható a szellem hatalma mellett. És akkor se keseredjünk el, ha a benne foglaltak imitt-amott eltérnek attól, amit közvetlen környezetünkben tapasztalunk. A szerzők szerint ugyanis a tehetség fertőző, és a változás feltartóztathatatlan – szabadságra vagyunk ítélve.

(Közgazdasági és Jogi Kiadó, 259 oldal, 4480 forint)

Az információs társadalom felé

(szerkesztette: Dombi Gábor és Lafferton Emese)

Ez a fontos, hiánypótló tanulmánykötet az információs társadalom kialakítását kísérő hazai és nemzetközi vitákba, folyamatokba nyújt betekintést. Szakemberek és döntéshozók számára kihagyhatatlan olvasmány, de laikusoknak is érdemes elrágódniuk rajta, mert a megpendített témák – az információs gazdaság építése Magyarországon, internetszabályozás, szólás-

szabadság az interneten stb. – mindenki számára hűsbavágóan fontosak, aki az internet közegében él, dolgozik. Mielőtt azonban röviden áttekintենék a tanulmányokat, lássuk, mit is jelent az a kifejezés, hogy információs társadalom. Az egyik szerző, Tamás Pál így definiálja: „olyan, napjainkban kialakulófélben lévő társadalomszervezési modell, amely korábban nem ismert intenzitással és körben használ nagy tömegű és olcsón hozzáférhető információt, tárol adatokat, és alkalmaz különböző, a korábbiakhoz képest ugrásszerűen javuló hatékonyságú adatátviteli technikákat.” Az információhasznosítás új szintje szervezeti, gazdasági, társadalmi és jogtechnikai változások egész sorát kényszeríti ki, melyek hatása szétgyűrűzik az élet minden területére. Ezekkel a változásokkal és hatásokkal foglalkoznak a kötet szerzői.

Szakadát István makrogazdasági mutatók, grafikonok és összehasonlító táblázatok alapján azt elemzi, hol tart Magyarország az információs gazdaság építésében, majd pedig felvázolja a digitális gazdaságtan legfontosabb alapelveit. A lényeg meghökkentően egyszerű: a tartalom mindenekfelett (vagy ahogy a 2000-es FIAT/IFTA világkonferencia felmondatában áll: Content is King, Metadata is Queen).

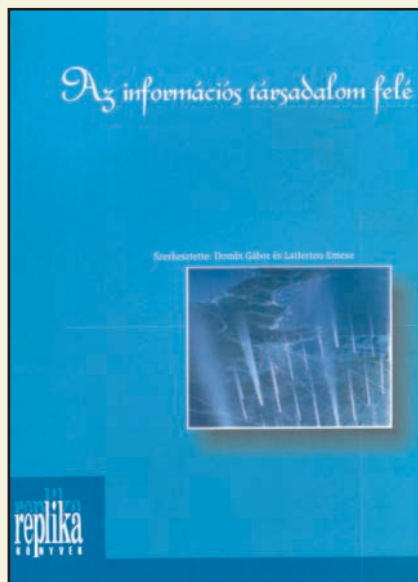
Tamás Pál a kelet-európai információs társadalmak állapotát vizsgálva az egész internetjelenséget érdekes történelmi perspektívába helyezi az úgynevezett hátravidek-hipotézis segítségével. Eszerint az információs technológiák robbanásszerű fejlődése nyomán

létrejött hatalmas új tartomány, a „kibertér” sok szempontból a frontier-re, az amerikai Nyugat egykori hátravidekére emlékeztet. Ez a metafora jól használható keret ad az információs társadalom belső mozgásainak értelmezéséhez, egyszersmind eligazít a kormányzati szerepvállalás mértékének és jellegének meghatározásában.

Szintén az állami beavatkozások jellegét firtató kérdésre reflektál a kötet következő három tanulmánya. Mayer Erika a tartalomszabályozás történetét tekinti át számos példa és jogeset segítségével. Bemutatja a megoldási kísérleteket, a jogalkotási fiaszkókat, valamint a magatartási kódexeket. Példái alapján úgy tűnik, a hatalom világszerte kezdi belátni: szerepének elsősorban a keretek diszkrét meghúzására kell korlátozódnia, mivel az állami normánál hatékonyabb szabályozóeszköz az önszabályozás. Erre rimel Lassányi Tamás tanulmánya is, amely a véleménynyilvánítás szabadságának megvalósulását és a korlátozási kísérleteket vizsgálja az interneten. Egyik tanulsága: a korlátozás azért is céltalan, mivel technikailag könnyen kijátszható. Végül Nagy Adrienn terjedelmes írása a Clinton-Gore-adminisztráció azon lépéseit és eredményeit foglalja össze, amelyek nyomán az internet Amerikában a társadalmi-gazdasági fejlődés egyik motorjává válhatott.

A kötet második részében politikusok summázzák pártjuk álláspontját az információs társadalom kérdésében. Remélhetőleg nemcsak írnak a könyvbe, hanem, ha idejük engedi, el is olvassák az ott szereplő tanulmányokat, ezek ismerete ugyanis számos zsákutcától és vargabetűtől megkímélheti őket (és persze minket) a digitális Magyarország építésének útján.

(Replika kör, 271 oldal, 1450 forint)

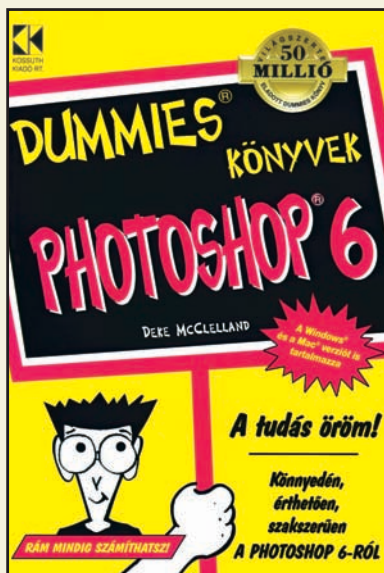
Deke McClelland:

Dummies könyvek

Photoshop 6

A Photoshop a világ egyik legnépszerűbb képszerkesztő programja, kiváló munkaeszköz és remek játékszer: mindenkinek érdemes megismerkednie vele, aki digitális fényképeket készít, vagy – akár csak házi használatra is – fotókat akar megmunkálni. A Dummies sorozat új könyve a program használatába vezet be, a sorozat hagyományainak megfelelően könnyedén és dinamikusan, az alapokon messze túl, csaknem a félprofi szintig kalauzolván el az olvasót.

A könyv hat nagyobb szerkezeti egységre tagozódik. Az első rész pillanatok alatt átsegít a kezdeti nehézségeken (mire való a képszerkesztés, mit hol találunk a Photoshop felületén), a második megismerteti a digitális fényképek természetével, a harmadikban pedig már neki is látunk a hihetetlenül gazdag eszköztár használatának. Fotókat retusálunk, színeket javítunk fel, eltüntetjük a képhibákat, majd a következő részben az alakzatok kijelölését is elsajátítjuk. Az ötödik rész már igazi magasiskola, itt a rétegek használatát tanuljuk meg, kipróbáljuk a szűrőket, és a webgrafikák világába is elkalandozunk. Végül az utolsó rész néhány trükkös mesterfogásba avat be, egy – az átalakítások előtt még vonzónak nevezhető – női arcon bemutatja a szűrők elrémisztő hatását, és termékeny ötleteket ad arra vonatkozóan, mihez kezdjünk Photoshop-grafikáinkkal.

A könyv szerzője sikeres, többszörösen díjazott szakkönyvíró, aki új munkájában is nagyszerű ismeretterjesztő erényeket csillogtat meg. A Photoshop 6 remek bevezető egy remek programhoz, bátran ajánljuk minden kezdőnek.

(Kossuth Kiadó, 440 oldal, 4500 forint)

Móray Gábor

ITALOK, KOKTÉLOK

Ez a szép kiállítású CD-ROM a társasági italok világába kalauzolja el a téma iránt érdeklődőt. Azoknak is érdemes beletekinteniük, akik a méregdrága koktélok kortyolgatásánál olcsóbb módszerekkel szeretik karban tartani folyadékháztartásukat, mert a kiadvány nemcsak koktélreceptekkel foglalkozik, hanem a különféle italok történetével, előállításuk technikájával, tárolásuk és felszolgálásuk módjával is – egyszerűen mindazokkal a dolgokkal, amelyeket ismernünk illik ahhoz, hogy kulturált italfogyasztónak vallhassuk magunkat.

Az anyag, amelynek szakmai referense Varga Sándor Oscar-díjas, olimpiai és világbajnok mesterszakács, tartalmi szempontból négy nagyobb egységre tagozódik. Az első rész részletesen bemutatja a legfontosabb italfélét, vagyis a bort, a sört, a pezsgőt, a konyakot, a gint, a vodkát, a pálinkaféléket és a likőröket, majd áttekinti a hazai italkínálatot, és röviden jellemzi a legfontosabb italmárkákat.

A második rész a legismertebb báritalok elkészítésére tanít meg. Listáján közel másfél ezer recept szerepel; külön válogathatunk az alkoholos, illetve alkoholmentes receptek között. A harmadik fejezet a koktélkészítés technikájával ismerteti meg, a negyedik pedig bemutatja az italkészítés és szervírozás kellékeit, a

változatos pohártípusokat, továbbá az egzotikus mérő- és keverőeszközöket.

Az italokhoz körítésként megkapjuk egy sor hazai vendéglátóhely (sörözők-borozók, bárók-kávéházak és éttermek) név és város szerint rendezhető listáját, a legfontosabb italgártók weblapjainak élőkapocs-gyűjteményét és néhány ital témájú képernyővédőt. Az italok leírását fotogaléria teszi teljessé – helyesebben tenné, ha a fényképeket élőkapocs kötné össze a receptekkel. Ennek hiányában azonban inkább csak esztétikai igényeinket elégíthetjük ki a galéria böngészésével.

Az élőkapcsoknál is jobban hiányzik az összeállításból egy olyan eszköz, amellyel összetevők alapján válogathatnánk a receptek között. Pedig hát mi sem volna természetesebb igény egy ilyen jellegű kiadvánnyal szemben, mint az, hogy ha hozzájutunk valamilyen különleges italhoz, gyorsan kikereshessük a programból, milyen koktélok keverhetők ki a drága nedűből. Talán majd a következő kiadásban.

Az elegáns kivitelű, adatgazdag összeállítás e hiányosságok ellenére is értéket

képvisel. És nem csupán azoknak, akik mixeri babérokra törnek, hanem azoknak is, akik kultúrtörténeti érdekességekre vadásznak, vagy egyszerűen csak az alapműveltség részének tekintik, hogy minél többet megtudjanak

azokról az italokról, amelyek évezredek óta oly fontos részei az emberi kultúrának.

Kiadó és forgalmazó: Informania Digitalmedia
Ár: 5000 forint (áfával)

EGYETEMES TÖRTÉNELMI KRONOLÓGIA

A témában kicsit is jártas olvasó a címről minden bizonnyal rögtön a *Csató-Gunst-Márkus-féle Egyetemes történelmi kronológiára* asszociál, amely segédkönyvként évtizedeken át szolgálta hűséggel a hazai felsőoktatást. A CD-ROM-on azonban nem ez a munka található, hanem *Diószegi Endre* hasonló című összeállítása, amely a kezdetektől (az ősröbbség feltételezett időpontjától) napjainkig (egészen pontosan 2001. február 26-áig) követi nyomon időrendben a világtörténelem és Magyarország történetének eseményeit.

Az elsősorban általános és középiskolásoknak ajánlható program főképernyőjéről háromfelé indulhatunk: az eseménytárba, a tesztmodulba és a keresőbe. Az eseménytár alkotja az összeállítás gerincét. Felépítése roppant egyszerű: a képernyő alján egy kis mező látható, ide írhatjuk be a kívánt dátumot, felette egy idővonal fut, amelyen csúszkával mozoghatunk, afölött pedig egy nyitott könyvet imitáló megjelenítőpanel helyezkedik el, jobb oldali lapján az adott dátumhoz kötődő esemény leírásával, a bal oldalin pedig az eseményhez kapcsolódó illusztrációval (ha van). A leírások elég lakonikusak, de az újkortól kezdve meglehetősen besűrűsödnek, és helyenként szinte napról napra követik a fejleményeket.

Az eseménytárban a magyar és világtörténelmi események összefésülődve jelennek meg, aminek van előnye és hátránya is. Előnye az, hogy így a program kezelése leegyszerűsödik, hátránya viszont, hogy a földgolyó különböző részein zajló folyamatok összekeverednek, a történelmi mozgásokról nehéz áttekintő képet kapni.

program különböző dátumokat ír ki, nekünk pedig ki kell választanunk, hogy milyen események tartoznak hozzájuk. Végül van egy keresőeszköz, amellyel az eseménytár szövegét rostálhatjuk át. Működése logikus – beírjuk a kívánt karakter-

sort, mire ő kiírja azokat az eseményeket, amelyekben ez szerepel –, de nem teljesen hibátlan,

legalábbis abból ítélve, hogy amikor a próbálgatások során rákerestünk a „Richárd” névre, a program hasztalan keresett valamilyen illusztrációt, és előtölti bánatában teljesen összeomlott. Az összeállítás szöveganyaga ugyancsak mutat némi fésületlenséget. Az események egyik

része gondolatjellel kezdődik, másik része nem, és a szövegben több helyen benne maradtak érvénytelen elválasztójelek, karakterpótló négyzetek. Ezek persze nem kardinális hibák, de egy ilyen jellegű, tényeket, adatokat közreadó – és egyébként csakugyan nagy munkát magába foglaló – összeállításnál mégsem teljesen elhanyagolhatóak, mert megingathatják a szöveg megbízhatóságába vetett hitet.

Szorosan kapcsolódik az eseménytárhoz a tesztmodul, amely a kronológia anyagát kérdezi vissza. Beállíthatjuk a tesztsozort hosszát, valamint a felhasználható időt; ha ez megvan, a

Kiadó és forgalmazó: Informania Digitalmedia
Ár: 5000 forint (áfával)

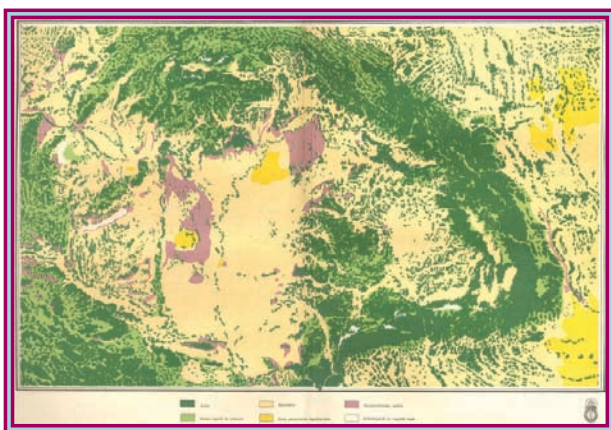

SZÉKELYFÖLD ÉS ERDÉLY

Négy nagy jelentőségű – és nyomtatott formájában nehezen beszerezhető (valamint módfelett drága) – kiadvány digitalizált változatát adja közre az Arcanum Erdéllyel foglalkozó új tematikus CD-ROM-ja.

Az összeállítás két legrégebbi darabja Orbán Baláztól *A Székelyföld leírása* és az ezt kiegészítő *Torda város és környéke*. Akik a többkötetes mű kivonatos változatát ismerik (a válogatást a nyolcvanas évek közepén jelentette meg az Európa Kiadó), nyilván örömmel veszik most kézbe a teljes verziót, amelynek szerzőjéről annyit feltétlenül érdemes megemlíteni, hogy roppant világlátott férfiú volt – a fél világot beutazta, mielőtt nagy művének megírásába fogott –, és olyan kalandos éle-

válóságai találhatók, mint *Teleki Pál*, *Hóman Bálint* és *Mályusz Elemér*. A nagy igényű mű öt fejezetben taglalja az Erdéllyel kapcsolatos tudnivalókat (Erdély népei, Erdély művészete, Irodalom, Tudomány, Erdély a román uralom alatt). Ugyanebből az időszakból való a negyedik munka, a *Miski György* tollából származó *Erdély* – demográfiai és statisztikai

tet élt, hogy azt bármelyik Jókai-hős megirigyelhetné. (Ha már *Jókai* szóba került: a nagy mesemondó a számára legfontosabb tíz könyv között tartotta számon Orbán Balázs Erdély-könyvét.) A Székelyföld illusztrációs anyagának érdekessége, hogy Orbán Magyarországon az elsőként használta tudományos célokra a fényképezést: amikor 1861-ben bejárta Erdélyt, az adatgyűjtés során nemcsak rajzokat készített, hanem fotográfiaikat is, és ezek szolgáltak alapjául a könyv szép metszeteinek, amelyek természetesen a CD-ROM-ra is felkerültek. Az összeállítás időrendben következő darabja az 1940-ben megjelent *Erdély*, amelyet a Magyar Történelmi Társulat adott ki, és szerzői között a korszak tudományos életének olyan ki-

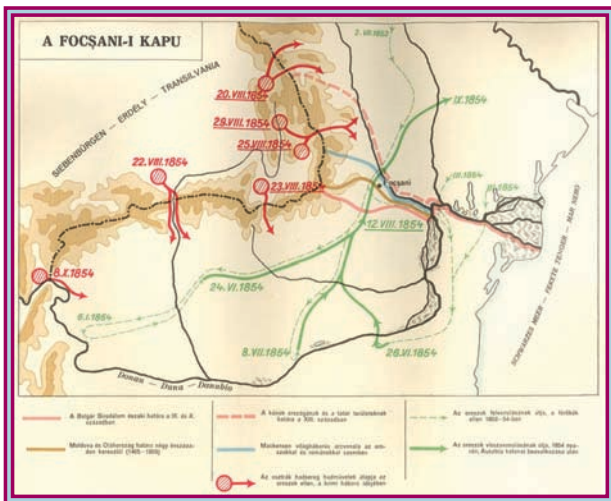
adattár. A mű 4132 települést mutat be regiszterrendszerben. Ismerteti a települések földrajzi elhelyezkedését, domborzati és vízrajzi jellemzőit, statisztikai adatait és névváltoztatásait, az első okleveles említéstől kezdve. Ezt a negyvenes évekből származó statisztikai gyűjteményt izgalmasan egészíti ki egy 1992-es statisztikai adattár, amely az erdélyi és Erdélyen kívüli (volt magyar) területek anyanyelvi, nemzetiségi és vallási megoszlásáról közöl viszonylag friss adatokat.

A könyveket az Arcanum-lemezekről jól ismert keretrendszer fogja össze, amely a teljes szövegű keresések mellett arra is módot ad, hogy párhuzamosan tanulmányozzuk az azonos témájú, de különböző korokból származó műveket. Ez a roppant tanulságos olvasási mód szinte tapinthatóvá teszi a történelmi folyamatokat, s ezáltal hozzásegít az okok és következmények megértéséhez.

Kiadó: Arcanum Digitéka

Forgalmazó: Arcanum Digitéka és a nagyobb könyvesboltok
Ár: 5600 forint

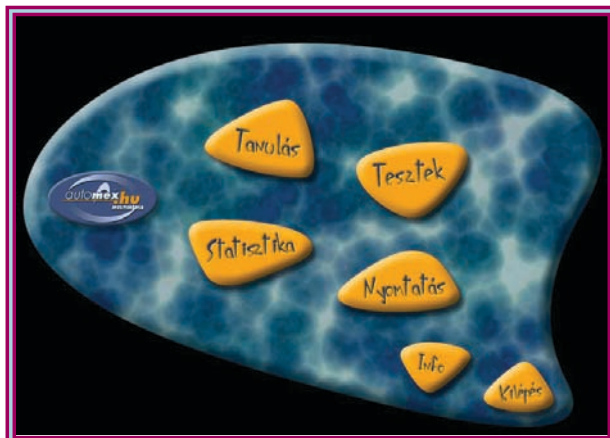

A TUDÁS PRÓBÁJA

Kvíztvágyunk, úgy tűnik, kielégíthetetlen. Ezt bizonyítja a televíziós vetélkedők nem lankadó népszerűsége, s ezt a CD-ROM-piac folyamatosan bővülő-frissülő kínálata is. Az Automex legújabb kiadványa az általános iskolásoknak készült, ők tesztelhetik vele saját tudásukat – vagy tanáraik az övéket. A lemez kérdései az általános iskolai anyagra épülnek, és a kvízforma inkább csak afféle ostya, amelyben talán jobban csúszik a száraz ismeretanyag.

Mintegy ezer kérdés alkotja az összeállítás tudásbázisát. A kérdéseket az alkotók tantárgyak szerint csoportosították: matematika, fizika, biológia, kémia, nyelvtan, irodalom, történelem és földrajz közül választhat a diák (vagy a tanár). Van még ezenfelül egy ráadás kategória: az „egyéb”, ide kerültek mindazok az általános műveltségi, zenei, sport stb. témájú kérdések, amelyeket a többi kategóriába nem lehetett begyömöszölni.

A kérdésekhez a tanuló- és a tesztmodulból egyaránt hozzá lehet férni. A tanulómodulban a diák (vagy a pedagógus) kijelöli azokat a tantárgyakat, amelyekben próbára szeretné tenni tudását, majd jelzi, hogy azonnali kiértékelést kíván-e, ezt köve-

tán annyi, hogy beállíthatjuk a teszt sorozat hosszát, valamint a megoldásokhoz rendelkezésre álló időt. A végén a program itt is összegző értékelést ad teljesítményünkről, és statisztikát készít, amelyet elment az adatbázisba: ennek adatai (dátum, kérdések száma, helyes válaszok száma, százalékos teljesítmény, megoldási idő) a szülő vagy pedagógus által később visszakereshetők.

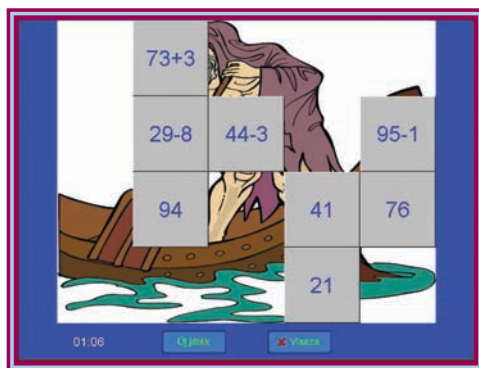
tően az oktatóprogram elkezdje kérdésekkel bombázni a kiválasztott kategóriákból. Minden kérdéshez három válaszlehetőséget kínál fel; azonnali kiértékelés esetén a kattintás után azonnal elbírálja a választ, és megadja a helyes megoldást. (Mint egy szenilis öreg iskolamester, akkor is megadja, ha semmi szükség nincs rá, tudniillik mi magunk is helyesen válaszoltunk.) A végén eredményt hirdet: közli a jó és a rossz válaszok számát, százalékot számít, és osztályozza a teljesítményt (jó, közepes stb.). A tesztmodulban a kérdésválasztás ugyanúgy történik, mint a tanulómodulban, a különbség puszt-

A fentiekén túl a program egyetlen említésre méltó többlet-szolgáltatása, hogy kérdéssorait kinyomtathatjuk. Ettől eltekintve gombokból, kérdésekből, grafikai elemekből és minden másból pontosan annyi van benne, amennyi az iskolai tananyag kikérdezéséhez feltétlenül szükséges. Humort, játékos-ságot ne keressünk benne, de hát ne legyünk telhetetlenek, az többnyire a hús-vér tanárokból is hiányzik, sajnós.

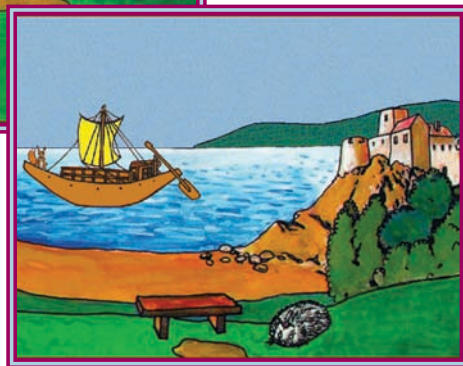
Kiadó és forgalmazó: Automex
Ár: 3990 forint (áfával)

MÓKUSISKOLA: MATEMATIKA – GYAKORLÓ SZOFTVER 1. ÉS 2. OSZTÁLYOSOKNAK

A Mókuskola régi motoros az oktatási segédanyagok piacán. Az új kiadvány öröndetes előrelépést jelent a korábbi puritanizmushoz képest: a fejlesztők szemmel láthatólag sokat dolgoztak azon, hogy a korszerű multimédiás követelményekhez közelítsék a CD-ROM-ot, és erőfeszítéseik nem is voltak teljesen hiábavalóak.

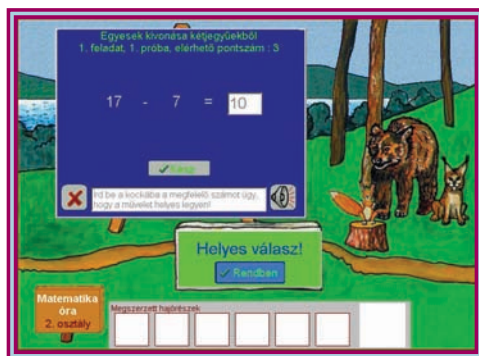

A hálózathoz is használható programmal az általános iskolák első és második osztályainak matematika tananyagát lehet gyakorolni. A témakörök a tankönyvek felosztását követik, az első osztályban 17, a második osztályban húsz van belőlük. A felhasználó választhat a témák közül, és a program ezek után a megadott tárgykörökből vé-

kös a választékuk, alig-alig vannak feldarabolva, és a program túlzott nagylelkűséggel még azt is megengedi, hogy ha a gyerek rossz alkatrészeket választott, visszalépjen a raktárszintre, és „büntetlenül” kicsérélje az elemeket.

Annál sikerültebbek viszont a feladatsorokat kiegészítő játékok, amelyek eszményi terepet kínálnak a számtani műveletek begyakorlására. Az egyik játékban például égből aláhulló összeadásokat és kivonásokat kell a megfelelő eredményzónába terelgetni, egy másikban a hagyományos párkereső

letlenszerűen válogatva, véletlenszerűen kiválasztott számokkal feladatokat generál, a tanuló dolga pedig az, hogy a megfelelő helyre beírja az eredményt. Ha rosszul felel, még kétszer próbálkozhat, de az elérhető pontok száma a próbálkozásokkal csökken. Egy ciklus harminc feladtból áll, a ciklus végén következhet az újabb tárgykör. A magabiztos olvasástudás nem feltétele a program használatának, ugyanis a sorozat házigazdája, a mókus az egyes helyszíneken és a feladatgyakorlásoknál gombnyomásra ismerteti a teendőket.

(memory) mintájára kártyák felfordításával kell a számtani műveleteket eredményükkel összepárosítani. Egész sor ilyen ötletes játék található az összeállításban: egyszerre fejlesztik a memóriát, a számolási és a koncentrációkészséget, s megoldásuk a nagyobbak számára is kihívást jelent.

Kiadó: Marconi Szoftverfejlesztő Kft.
Forgalmazó: Kim-Soft
Ár: 3990 forint (áfával)

JAPÁN – KÉPES KULTURÁLIS ATLASZ

Izgalmas, műfajteremtő kiadvány az Arcanum új CD-ROM-ja. A kiadó digitális fotóalbumnak nevezi: ilyesfajta anyaggal a hazai kínálatban eddig még nemigen találkozhattunk. A lemez Japán természeti szépségeiről, turisztikai látnivalóiról és tradicionális kultúrájáról ad nagy ívű áttekintést. Képeit Nagy Z. László fotóművész készítette, aki feleségével, az összeállítás szöveganyagát jegyző Fónagy Adrienn-nel 1990 és 2000 között több évet töltött el Japánban. A művész fényképezőgépe segítségével módszeresen feltérképezte a szigetország kultúráját, és a felgyűlt hatalmas anyagból (közel 35 000 fotóból) válogatott mintegy kétezret a CD-ROM-ra – van-e nyomtatott fotóalbum, amely ezzel a számmal versenyezni tud? És itt nem pusztán mennyiségről van szó, a terjedelmi korlátok leomlása ugyanis lehetővé tette az alkotó számára, hogy teljességre törjön, és kósza impressziók helyett teljes keresztmetszetét adja az ország kultúrájának.

Az album tanulmányozását ajánlatos a japán történelem, kultúra és művészet alapvonásait összefog-

csarnokaiba, minden fontosabb ünnepre és fesztiválra – de nem kerüljük el a csúcstechnológia szentélyének számító Nikon-üzemet vagy a Tokyo Disneylandet sem. A fotókhoz informatív, élőkapcsos kísérőszöveg társul, a nagyobb egységek előtt témabevezetők segítik az eligazodást, és az összeállítás végén kislexikon magyarázza el a fontosabb fogalmakat.

A képek arról a harmóniáról mesélnek, amelyben európai ésszel szinte felfoghatatlan módon forr egységbe hagyomány és modernség. Az egyik fotón éltes matrónák ajzzák fel nagy komolyan hatalmas, aszimmetrikus íjukat, egy másikon ágyékkötőre vetkezett idős férfiak szorítanak magukhoz rettenetes nagy jégtömböket egy megtisztulási szertartás részeként – lát-

láló fajsúlyos bevezetővel kezdeni, amelyet Ferenczy László, a Hopp Ferenc Kelet-Ázsia Művészeti Múzeum nyugalmazott Japán-szakértője írt. A bevezető tanulmányt japán történelmi kronológia és a szigetország ünnepeit rendszerező táblázat egészíti ki, majd következnek maguk a fotók, amelyek szigetről szigetre, körzetről körzetre haladva mutatják be az ország nevezetességeit. Utunk során ellátogatunk kékfestők, fafaragók, kalligráfusok és más kézművesek műhelyeibe, templomokba, szentélyekbe és parkokba, Kabuki- és Noh-színházba, a szumósók edzésére és avatási szertartására, a küzdősportok

szik, hogy ezek az emberek biztos kapaszkodóval rendelkeznek a modern világ értékkavargásában. Irigylésre méltó a belső harmóniájuk. Mint ahogy irigylésre méltó és csábító a szentélyek nyugalma, a ligetek csendje is – aki bele akar fűlenni ebbe a csendbe, vegye meg a lemezt.

Kiadó: Arcanum Digitéka

Forgalmazó: Arcanum Digitéka és a nagyobb könyvesboltok

Ár: 5600 forint (áfával)

Móráy Gábor

E SZÁMUNK HIRDETŐI:

2F2000	82., 91., 124. oldal
Albacomp	67. oldal
Annex	61. oldal
Antenna Hungária	137. oldal
APC	5. oldal
Asbis	111. oldal
ASUS	17. oldal
AT-Comp	110. oldal
Canon	73. oldal
Daxon	77. oldal
D-Link	21. oldal
EnterNet 2001	4., 103., 119. oldal
Epson	72. oldal
GameStar-előfizetés	117. oldal
Gemofis	77. oldal
HCS	111. oldal
IDG ügyfélszolgálat	135. oldal
InfoScreen	134. oldal
Jobunivers	87. oldal
KimSoft	77. oldal
Kronos	131. oldal
L.Á.V.A	CD
LG	karton
Logitech	3. oldal
LSK	27. oldal
Media Markt	2. oldal + karton
MGE UPS	76. oldal
Microsoft	100. oldal
Minolta	47. oldal
Nikon	60. oldal
Nokia	147. oldal
Notebook World	125. oldal
OKI	53. oldal
Pannon GSM	148. oldal
Partner Computer	111. oldal
Pont5N	CD
Profi Rent	behúzás + 66. oldal
Provimax	CD
Quattrosoft	CD
Qwerty Computer	113. oldal
rEVOLUTION	CD
Rittal	116. oldal
Samsung	23., 53., 87. oldal
SCH Computing	CD
Seacomp	24-37., 51., 62-86. oldal
Teta Magnetic	111. oldal
Verbatim	36. oldal
Vision	111. oldal
WIN Computer	77. oldal
X-Byte	25. oldal

ELŐZETES

PC WORLD

ÍZELÍTŐ A PC WORLD ÁPRILISI SZÁMÁNAK TARTALMÁBÓL

■ Billentyűteszt

Van még egy olyan PC-s részegység, amelyet annyian és annyiféle kivitelben gyártanak, mint a billentyűzet? Nem valószínű! Következő számunkban az egészen nevenincsektől a legelőkelőbb gyártók előállította darabokig, a hagyományos kivitelűektől a drótnélküli, sokfunkciós csodákig megvizsgáljuk a kínálatot, hiszen nem mindegy, mit is püfölnék nap mint nap.

■ Virtuális PC

Volt már olyan helyzetben, hogy az egyik operációs rendszerben dolgozva egy másik operációs rendszerben kellett volna csinálnia valamit? Jobb esetben ilyenkor a gépünket újraindítva beléptünk a másik rendszerbe, majd feladatunkat elvégezvén, megint csak újraindítottuk a gépet, és visszatértünk az eredeti munkánkhoz. Mi jobbat ajánlunk: bemutatjuk, hogyan dolgozhatunk egyetlen rendszer alatt több operációs rendszeren is.

■ A Windows új ruhája

Style XP vagy WindowBlinds? Számos megoldás létezik és létezett már a Windows XP előtt is arra, hogy az operációs rendszer felületét megváltoztassuk, lecseréljük. Az XP azonban új terepet teremtett a műkedvelő grafikusok számára, akik február folyamán a WindowBlind fejlesztői által szervezett első GUI Olimpián mérhették össze tudásukat (GUI = grafikus felhasználói felület).

■ .NET technológia

Februárban megjelent a Visual Studio .NET, és ezzel megnyílt a kapu az évek óta emlegetett .NET világ felé. Cikkünkben igyekszünk érthető módon elmagyarázni, miről szól a .NET, miért és mire jó, valamint pár szóban bemutatjuk az új fejlesztőkörnyezetet is.

Megjelenik április 5-én

A CD-K RÉSZLETES TARTALMA

Kedves Olvasóink!

Eddigi számaink CD mellékletein megszokhatták, hogy a lemez tartalomjegyzékét közvetlenül a CD felületére írtuk. Úgy gondoltuk azonban, elegánsabb megoldást keresünk: egyrészt a fontosabb programokat a címlapon is kiemeljük, így már a lap kézbevételekor látható, milyen érdekesebb alkalmazások találhatók a lemezen, másrészt a – most már színes – CD-ROM-on is feltüntetünk egy-két érdekességet.

Mindezek mellett, hogy olvasóink könnyen eligazodjanak mellékleteinken, az újságban hónapról hónapra megjelentetjük az aktuális CD tartalmát, kivágható formában. Ez könnyedén beilleszthető egy műanyag CD-tokba, vagy ráragasztható akár a papírtasakra is. Szíves figyelmükbe ajánljuk – a lemezt a CD-olvasóba helyezve önmagától is elinduló – kezelőprogramunkat is, amelynek keresőfunkciójával a tárgyév mellékleteinek tartalma visszakereshető, megjelenési dátum, programnév vagy akár szó-töredék alapján is.

**Következő számunk
CD mellékletein is teljes
verziójú programok,
rendkívüli szoftverek!
Keresse április 5-étől
az újságárusoknál!**

Hasznos programok, meghajtók

Adobe Acrobat Reader, DirectX 8.1, a legújabb víruskereső frissítések, a tömörítőprogramok legújabb verziói, valamint meghajtók ATI, nVidia és Matrox kártyákhoz, Adaptec ASPI felület 4.70, Logitech egérdriver, Microsoft egér- és billentyűzetmeghajtó

XP-Tuning

Customizer 1.7.6, Microsoft PowerToys, Extra Toys, Magic Tweak 1.82, Tweak-XP 1.26

XP-Update

A Windows XP eddig kiadott javításai, frissítései, kiegészítései egy HTML felületen részletes információval, telepíthető formában

• Ad-aware 5.6 • Ad-aware 5.6 RefUpdate 1.3 • Steve Gibson UnPnP javítása • XP-AntiSpy 3.41 • CloneCD 3.3.4.1 • Daemon Tools 3.02 • FireBurner 2.17 • Nero 5.5.7.2 • Virtual CD v4.0.4 • Nico's Commander 5.38 • Windows Commander 5.0 • Icon Scanner v1.02 • Icon XP 1.04 • IconUtils 1.05 • CRT/Secure CRT 3.42 • FlashFXP 1.4.2 • FlashGET 1.1 • FTP Voyager 9.0.0.2 • GetRight 4.5c • GoZilla 4.11 • ICQ 2001B v5.18 #3659	• MIRC 6.01 • IE 5.5 SP2 és 6 biztonsági javítás • Mozilla 0.9.8 • MSN Messenger 4.6.0076 • MSN Messenger Plus! • Opera 6.01 • Serv-U 4.0.0.4 • Trillian 0.724 • Zoom Player 2.4 • CPUCool 7.011 • Extender Character Map • HelioBar XP 1.5 • jv16 PowerTools • MemStat XP 1.5 • Resource Hacker 3.3.4 • Windows Uptime 1.3.4 • Ace Clock Pro 3.6 • Advanced Directory Printer 1.05 • Advanced Mailbox Password Recovery	• Cool Mouse • Dirkey 1.1 • HyperSnap DX 4.30.01 • SClock Plus 1.62 • Boxer Text Editor 9.0 • NoteTab Pro 4.86c • NoteTab Light 4.86c • Ultra Edit 9.0 • 3D Mark 2001 Second Edition • AIDA 1.54-0130 • Angol/Magyar • AIDA32 1.10-0130 • HWINFO32 1.05 • XPBench 1.03 • DUP-DVD 2.0.6 • Tsunami MPEG Encoder 2.52 • Virtual Dub 1.4.8 • CSE HTML Validator • DHTML Menu Builder 3.3.0 • Kool Moves 3.0	• TopStyle 2.5 • TopStyle 2.5 Lite • Xara WebStyle 2.1 • Advanced WMA Workshop 1.55 • All To WMA Converter 1.4 • Audio Conversion Wizard 1.25 • Auto MP3 Renamer 2.0 • Awave 8.1 • CDDB MP3 Tagger 2.2 • Easy CD-DA Extractor 4.6.9 • Exact Audio Copy 0.9b2 • Fast CD Ripper 1.2 • Helium2 1.1 • Tag & Rename 2.05 • Winamp 2.78c • ZVolume Pro 3.42

A CD-K RÉSZLETES TARTALMA

Teljes verzió

► Drive Image 3.02

► F-Secure Antivirus 4.10

Adobe Illustrator 10 Demo
Macromedia HomeSite 5 Demo

FülEleg Demo

A flash alapjai

gmax játékfejlesztő

MODEM IDŐK

Szórakozás:

- IL-2 Sturmovik repülőgép-szimulátor
- Live Billiards biliárdprogram
- Nascar 2002 autóverseny-szimulátor
- SeaWar torpedójáték

Fontos tudnivalók

A PC World CD-ROM mellékletét a gyártás valamennyi fázisában alapos vírusellenőrzésnek vetjük alá; mindazonáltal az IDG Hungary Kft. semmilyen, a lemez használatából, a rajta lévő programok nem megfelelő kezeléséből eredő kárért nem vállal felelősséget. Ha az Ön által kapott lemez nem olvasható, postán juttassa el terjesztési osztályunkra (1374 Budapest 5. Pf. 578), vagy személyesen fáradjon be ügyfélszolgálatunkra, és mi hibátlanra cseréljük azt az adott hónapban. Ügyfélszolgálatunk címe: Budapest VI. kerület, Révay u. 10., nyitvatartási ideje: hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken 8 és 16 óra között, szerdán 10 és 18 óra között.

Magyar nyelvű irodai csomagok

Szöveg- és
webszerkesztők
gyűjteménye

Magyar és angol
fájlkezelő:

Windows
Commander 5.0

- MagyarOffice 1.0
- Ability Office 2002

IconScanner 1.02

FXP gyűjtemény

Internet Explorer
biztonsági javítások

Opera 6.01

Aida rendszer-
diagnosztika

3DMark2001 SE

2002/03

PC WORLD²

COMPACT
disc

© PC WORLD, IDG LAPKÖZÖLTETŐ KFT. 2002
Ez a CD a PC WORLD magazin terjesztésének ajándéka.
Üzleti célra nem használható.